

5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

5.1.1 ČESKÝ JAZYK

5.1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk

5.1.1.1.1 Obsahové vymezení

Vyučovací předmět český jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Jazyk a jazyková komunikace.

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je dobrá úroveň jazykové kultury, neboť patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vzdělání vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Zaměřuje se na chápání jazyka jako svébytného historického jevu, ve kterém se odráží historický a kulturní vývoj národa, jako významného sjednocujícího činitele národního společenství, jako nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání.

Cílem jazykového vzdělávání je rozvíjet pozitivní vztah k mateřskému jazyku, chápat jeho význam pro přesné, logické a věcné vyjádření reality, ale také chápat jazyk jako bohatý mnohotvárný prostředek pro individuální prožívání uměleckého díla, sdílení zážitku i vyjádření vlastních prožitků.

Cílem literatury je vážit si umění a literatury jako zdroje poznání a pochopení určité epochy, jako zdroje rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

Cílem slohu je zvládnout běžná pravidla komunikace, účastnit se diskusí, vyjadřovat a obhajovat svůj názor v rámci kultivovaného, všestranně rozvinutého projevu, dále získávat informace v literatuře, slovnících, sdělovacích prostředcích a informační technice a tyto informace se učit objektivně hodnotit a zpracovávat.

Cíle výuky českého jazyka jsou naplňovány prostřednictvím slohu, mluvnice a literatury. Všechny složky oboru český jazyk se ve výuce vzájemně prolínají. Jejich úspěšné zvládnutí je předpokladem pro poznávání, získávání vědomostí a osvojování dovedností v dalších oborech vzdělávacího procesu.

Je spjat s obory dějepis, hudební výchova, výchova k občanství, informatika.

Očekávané výstupy zahrnují standardy základního vzdělávání dle RVP ZV.

5.1.1.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu český jazyk je realizován vyučováním slohu, mluvnice a literaturou.

Vyučovací předmět český jazyk je vyučován v 1. až 9. ročníku s hodinovými dotacemi pro jednotlivé ročníky odpovídajícími učebnímu plánu. V 1. – 5. ročníku v tematických celcích mluvnice, čtení, sloh a v 1. - 3. ročníku ještě tématem psaní.

Průřezová témata jsou realizována každodenní verbální komunikací, rozvojem komunikačních, formulačních, argumentačních, dialogických a prezentačních schopností a dovedností, dále v mediální výchově, která je součástí slohu - více viz kapitola 3.4 „Začlenění průřezových témat“.

Výuka je organizována zpravidla v učebně českého jazyka. Mimo budovu při exkurzích např. do Městské knihovny ve Skalné, při návštěvě divadelních představení v Západočeském divadle v Chebu, případně představeních odehrávajících se v budově 1. stupně ZŠ či v zasedací místnosti Městského úřadu ve Skalné.

5.1.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu český jazyk

Kompetence	Učitel
k učení	Na praktických příkladech blízkých žákovi ukazujeme vztah osobního cíle a učení. Podporujeme samostatnost a tvořivost. Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. Učíme plánovat, organizovat a vyhodnocovat své činnosti. Učíme používat metody plánování času a sebeřízení. Zaměřujeme se na prakticky použitelné znalosti a dovednosti. Zřetelně rozlišujeme učivo základní a rozšiřující. Učíme vyhledávat a zpracovávat potřebné informace. Podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. Umožňujeme pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. Dbáme na seznámení s cílem vyučovací hodiny - a zhodnocení jeho dosažení. Hodnotíme změnu ve znalostech a dovednostech. Vedeme k sebehodnocení. Umožňujeme zažít úspěch. Navozujeme situace, v nichž má žák radost z učení. Hodnocení vyjadřujeme přednostně pozitivní formou. Učíme práci s chybou. Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. Jdeme příkladem – dále se vzděláváme. Dbáme na porozumění (při práci s textem).
k řešení problémů	Předkládáme problémy jako výzvu. Předkládáme praktické problémy. Předkládáme modelové problémy a algoritmy řešení. Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. Učíme, jak některým problémům předcházet. Monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají. Vybrané problémy života školy řešíme se žáky

komunikativní	Podporujeme rozvoj slovní zásoby. Požadujeme používání výrazových prostředků odpovídajících společenské situaci. Vyžadujeme přesné a úplné vyjadřování. Požadujeme reprodukování sdělení spolužáků. Požadujeme reprodukování podstatných informací z informačních zdrojů. Vedeme k prezentaci vlastních názorů, myšlenek. Učíme dovednosti věcně zdůvodňovat. Vedeme k pozitivnímu vnímání. Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci sebe, školy, obce na veřejnosti. Vedeme žáky k využití médií a veřejných akcí pro prezentaci a reprezentaci. Vedeme žáky k prezentaci a reprezentaci na školních a školských akcích. Modelujeme komunikaci v obtížných situacích. Vedeme k účasti na tvorbě pravidel, k respektování pravidel. Seznamujeme s asertivním chováním a nonverbální komunikací. Jsme příkladem v komunikaci. V dostupné míře aplikujeme komunikativní dovednosti v cizím jazyce a odlišném kulturním prostředí.
sociální a personální	Užíváme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. Navozujeme práci ve skupinách s různorodým složením. Učíme vnímat vzájemné odlišnosti jako přínos tvůrčí spolupráci. Rozvíjíme schopnost zastávat v týmu různé role. Učíme kriticky hodnotit vlastní přínos, přínos ostatních a práci týmu jako celku. Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy je spolupráce nutná. Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vedeme k uvážlivosti a předvídavosti. Učíme řešit konfliktní situace. Podporujeme součinnost dívek a hochů dětí. Monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. Vedeme k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré mezilidské vztahy. Vyžadujeme dodržování pravidel chování společně dohodnutých, pravidel daných vyšší mocí i nepsaných, obecně v naší kultuře uznávaných. Sankcionujeme jednání vědomě narušující vzájemné vztahy a spolupráci. Jdeme příkladem.

občanské	Vedeme k poznání skutečnosti, že lidé se navzájem potřebují. Vedeme k poznání, že za získanou hodnotu musíme poskytnout protihodnotu. Vedeme k poznání, že svoboda není bezbřehá libovůle. Vedeme k uvědomění skutečnosti, že neseme následky svého jednání, k zodpovědnosti. Vedeme k předvídání důsledků zamýšleného jednání. Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. Vedeme k poznání objektivní potřeby pravidel při soužití lidí. Zapojujeme žáky do vytváření vnitřních pravidel školy. Vedeme k odhalování zvykových pravidel a seznamování s pravidly vyhlášenými autoritou. Vedeme k nezaujatému hodnocení a přezkoumávání pravidel soužití lidí. Vedeme ke zjišťování i skrytých příčin porušování pravidel. Využíváme pomoci a zkušeností odborníků (např. PPP, OSPOD, Policie ČR, Besip aj.). Podporujeme vhodné aktivity trávení volného času. Vedeme k ekologickému chování. Vedeme k poznávání a respektování kulturních odlišností. Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Podporujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Vedeme k odmítavému postoji k rasismu, xenofobii a podobným jevům.
pracovní	Vedeme žáky k poznání hodnoty práce a oceňování práce. Ve výuce modelujeme pracovní podmínky a pracovní situace. Seznamujeme žáky s různými profesemi a pracovními činnostmi, s nároky, jaké kladou na pracovníka. Metodami dostupnými pedagogům i využitím služeb externích specialistů vedeme žáky k poznávání vlastních předpokladů pro různé typy profesí. Seznamujeme s požadavky různých profesí na další přípravu. Přibližujeme žákům nutnost celoživotního vzdělávání pro udržení se na trhu práce. Vyžadujeme dodržování pravidel, vyžadujeme odevzdávání kvalitní práce. Vyžadujeme sebehodnocení žáka a sami soustavně hodnotíme výsledky žákovy práce. Jdeme příkladem – příkladně plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...). Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i na veřejnosti.

1. ročník časová dotace: 9 hodin

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma: Komunikační a slohová výchova			
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnost <i>ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty</i>	1.čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti,	- čtení – praktické čtení, technika čtení, reprodukce textu	Mezipředmětové vztahy ČaJS, M,TV,Uak Informatika Průřezová témata MKV 4.2. SR 1.6.-1.9. OSV 1.1.-1.5.
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti <i>ČJL-3-1-02p porozumí pokynům přiměřené složitosti</i>	1.porozumí přiměřeným mluveným pokynům,	- naslouchání - přihlášení do školní sítě	
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ČJL	1.respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru,	- naslouchání	
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost <i>ČJL-3-1-04p, dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</i>	1.pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost,	- základní techniky mluvených projevů	

ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči <i>ČJL-3-1-05p, dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</i>	1.v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- základní techniky mluvených projevů, komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, popis, vyprávění	
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích <i>ČJL-3-1-06p, dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</i>	1.volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	- dramatická výchova - základní techniky mluvených projevů	
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	1.na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	- základní techniky mluvených projevů	
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	1.zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním,	- základní hygienické návyky, technika psaní	

ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev <i>ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen</i> <i>ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky</i> <i>ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost</i>	1.píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev.	- zvládá tvary psacího písma a jejich spojů - opis,přepis písemný projev, základní hygienické návyky, technika psaní. - volné psaní	Tv,M,ČaJS,UaK
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení <i>ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty</i>	1.píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	- písemný a mluvený projev - základní hygienická pravidla - správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem; - technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev,)	
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	1.seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- vypravování	

Téma: Jazyková výchova

ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky <i>ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy</i> <i>ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky</i> <i>ČJL-3-2-01p tvoří slabiky</i> <i>ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky</i>	1.odlišuje krátké a dlouhé samohlásky, zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky.	- zvuková stránka jazyka, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči, - grafická podoba písmen,slov,vět	UaK
--	---	---	-----

Téma: Literární výchova			
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ČJL <i>ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně</i>	1.čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku, 2.seznamuje se s tvary písmen,jejich spojeními	- tvořivé činnosti s literárním textem, přednes vhodných literárních textů, dramatizace, volná reprodukce, vlastní výtvarný doprovod,	Mezipředmětové vztahy M,ČaJS,UaK Průřezová témata MKV 4.4.,4.2. MR 1.11.
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu <i>ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost</i>	1.vyjadřuje své pocity z přečteného textu,	- volná reprodukce, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod,	

ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších	1.odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.	- poslech literárních textů.	
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	1.pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	

2. ročník časová dotace: 10 hodin

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma: Literární výchova			
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně	1.čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku,	- tvořivé činnosti s literárním textem, přednes vhodných literárních textů,	Mezipředmětové vztahy ČaJS, UaK,M Průřezová témata OSV 1.1.-1.3.,1.5. SR 1.8.,1.9. MeV 6.1.
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost	1.vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- tvořivé činnosti s literárním textem, volná reprodukce, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod,	
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	1.rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění,	- základní literární pojmy, poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání,	
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	1.pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů a svých schopností.	- tvořivé činnosti s literárním textem.	
Téma: Komunikační a slohová výchova			

ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti <i>ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty</i>	1.plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- praktické čtení, věcné čtení	Mezipředmětové vztahy ČaJS,UaK,M, TV Informatika Průřezová témata OSV 1.4. SR 1.6.,1.8., MKV 4.2.,4.4.,
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti <i>ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti</i>	1.porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- znalost orientačních prvků v textu - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	1.respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru,	- mluvený projev –žánry: vzkaz, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu, základní komunikační pravidla, popis - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem)	
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost <i>ČJL-3-1-04p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</i>	1.pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost,	- mluvený projev – základy techniky,	

ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči <i>ČJL-3-1-05p, dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</i>	1.v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči,	- mluvený projev – základy techniky,	
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích <i>ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</i>	1.volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimo školních situacích,	- mluvený projev – mimojazykové prostředky řeči, základní komunikační pravidla,	
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	1.na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev,	- mluvený a písemný projev – komunikační žánry: vzkaz, prosba, zpráva, oznámení, vypravování, dialog, popis	
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev <i>ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby</i>	1.správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev,	- písemný projev – technika psaní, - zvládá tvary psacího písma a jejich spojů - opis,přepis, volné psaní	

ČJL-3-1-09p <i>dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost</i>			
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ČJL-3-1-10p <i>opisuje a přepisuje krátké věty</i>	1.píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení,	- písemný projev – žánry: pozdrav, adresy, blahopřání, omluvenka, pozvánka, popis - e- mail	
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	1.seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	- mluvený projev – dialog na základě obr. materiálu.	
Téma: Jazyková výchova			
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ČJL-3-2-01p <i>rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy</i> ČJL-3-2-01p <i>rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky</i>	1.rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje krátké a dlouhé samohlásky,	- zvuková a grafická stránka jazyka – sluchové a grafické rozlišení hlásek, délka samohlásek, rozlišování znělých a neznělých souhlásek a souhláskových skupin - kódování a šifrování slov	Mezipředmětové vztahy Informatika ČaJS, UaK
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	1.porovnává významy slov – slova opačného významu, souřadná, nadřazená a podřazená,	- slovní zásoba – slova a pojmy, význam slov, slova souřadná, nadřazená, podřazená, opačná - tvoření slov	

ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	1.porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc	- tvarosloví slovní druhy (podstatná jména, slovesa), - Přihlášení do školní sítě , používá aplikace k procvičování učiva - Vypracuje úkol v google učebně	
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	1.spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	- skladba	
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	1.rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky,	- pravopis-stavba věty, druhy vět - poznává souvětí	
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování <i>ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech</i>	1.odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev, velká písmena na zač. věty a v typických případech vlastních jmen.	- pravopis u, ú, ů - pravopis- i/y po měkkých, tvrdých souhláskách - pravopis- dě, tě, ně,bě, pě, vě, mě - velká písmena	

3. ročník časová dotace: 8 hodin

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma: Literární výchova			
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku <i>ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně</i>	1.žák plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- čtení -technika, pozorné, plynulé a výrazné čtení, čtení s porozuměním a orientační prvky v textu, - věcné čtení – vyhledává klíčová slova, čtení jako zdroj informací - naslouchání	Mezipředmětové vztahy ČaJS, UaK Průřezová témata: OSV- 1.1, 1.2., 1.3., 1.4., 1.5., 1.6.,1.8., 1.9., 1.11. MK- 4.2., 4.4. MeV- 6.1.
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu <i>ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost</i>	1.porozumí písemným i mluveným pokynům přiměřené složitosti, 2.vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- čtení a mluvený projev, - tvořivé činnosti s literárním textem – volná reprodukce, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod,	
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	1.rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vypravování,	- základní literární pojmy, poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, reprodukce	
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	1.pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů a svých schopností.	- tvořivé činnosti s literárním textem	
Téma: Komunikační a slohová výchova			

ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	1.respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru, 2.pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost,	- mluvený projev –žánry: vzkaz, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu, základní komunikační pravidla,	Mezipředmětové vztahy ČaJS, UaK Informatika Průřezová témata: OSV- 1.1, 1.2., 1.3., 1.4., 1.5., 1.6.,1.8., 1.9., 1.11. MK- 4.2., 4.4. MeV- 6.1.
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost <i>ČJL-3-1-04p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</i>	1.pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	- mluvený projev, základy techniky,	
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči <i>ČJL-3-1-05p, dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání</i>	1.v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči 2.volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimo školních situacích,	- mluvený projev, základy techniky,mimojazykové prostředky řeči, základní komunikační pravidla	
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení <i>ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty</i>	1.píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení,	- písemný projev žánry: pozdrav, adresa, blahopřání, omluvenka, pozvánka, zpráva, oznámení, dopis, vzkaz, popis, - práce v textovém editoru - odešle mail s přílohou	
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	1.seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	- mluvený projev – dialog na základě obr. materiálu.	

Téma : Jazyková výchova

ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	1.porovnává významy slov – slova opačného významu, souřadná, nadřazená, podřazená a vyhledává v textu slova příbuzná,	- slovní zásoba – slova a pojmy, význam slov, - tvarosloví – slovní druhy,	ČaJS, UaK, M Průřezová témata: OSV- 1.1, 1.2., 1.3., 1.4., 1.5., 1.6.,1.8., 1.9., 1.11. MK- 4.2., 4.4. MeV- 6.1.
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	1.porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost,	- tvarosloví – slovní druhy,	
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování <i>ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech</i>	1.odůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, velká písmena na zač. věty a v typických případech vlastních jmen.	- pravopis- vyjmenovaná slova - velká písmena	

4. ročník časová dotace: 8 hodin

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma: Literární výchova			
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ČJL-5-3-01p, <i>dramatizuje jednoduchý příběh</i> ČJL-5-3-01p, <i>vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek</i>	1.posuzuje úplnost a neúplnost jednoduchého sdělení, 2.vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je,	- naslouchání - zaznamenat slyšené - reagovat otázkami - poslech literárních textů - zážitkové čtení a naslouchání	Průřezová témata OSV: 1.1 - 1.6., 1.8. 1.9., 1.11 MKV: 4.2 - 4.4 Mev: 6.2 Mezipředmětové vztahy D - stát - historie, vývoj, osobnosti, lidská práva, tradice, zvyklosti PŘ - ochrana přírodního a kulturního bohatství, zdravá výživa, první pomoc Z - Evropská unie, plakáty M - finanční gramotnost, rodinný rozpočet DV - bezpečnost při sportu, bezpečnost silničního provozu TV - zdravý pohyb UaK - umění, kultura (INF - vyhledávání, zpracovávání informací, media, referáty, plakáty)
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ČJL-5-3-02p <i>dramatizuje jednoduchý příběh</i> ČJL-5-3-02p <i>vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek</i> ČJL-5-3-02p <i>čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy</i> ČJL-5-3-02p <i>určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti</i>	1.reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta, 2.volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma,	- naslouchání – věcné naslouchání, reprodukce, přednes - tvořivé činnosti s literárním textem, vypravování, dramatizace, intonační čtení	
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	1.rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	- základní literární pojmy(poezie, komiks, bajka pohádka, naučný text, návod)	

ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy <i>ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše - rozlišuje pohádkové prostředí od reálného - ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu</i>	1.při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.	- základní literární pojmy.	
Téma: Komunikační a slohová výchova			
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	1.čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- věcné čtení - klíčová slova - čtení jako zdroj informací	
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	1.rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	- věcné čtení - klíčová slova - čtení jako zdroj informací	
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	1.posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	- naslouchání - vyhledávací čtení	
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	1.reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	- mluvený projev - komunikační pravidla	

ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku <i>ČJL-5-1-05p, vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování</i>	1.vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	- mluvený projev – základní komunikační pravidla a komunikační žánry	
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru <i>ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči</i>	1.volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru,	- mluvený projev – základy techniky mluveného projevu, - vyjadřování závislé na komunikační situaci,	
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	1.rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace,	- mluvený projev	
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry <i>ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení</i>	1.píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.	- písemný projev – žánry písemného projevu, jednoduché tiskopisy, vypravování, popis, pracovní postup	

ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo - tvoří otázky a odpovídá na ně			
Téma : Jazyková výchova			
ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	1.porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová,	- slovní zásoba a tvoření slov,	
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	1.rozlišuje ve slově kořen, část příponovou a předponovou,	- slovní zásoba a tvoření slov, stavba slova,	
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa	1.určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu,	- tvarosloví	
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	1.rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary,	- tvarosloví, slovní zásoba,	
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	1.vyhledává základní skladební dvojici	- skladba	

ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změnil větu jednoduchou v souvětí <i>ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího</i>	1.odlišuje větu jednoduchou a souvětí	- skladba	
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	1.užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje,	- skladba,	
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách <i>ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik, určuje samohlásky a souhlásky,seřadí slova podle abecedy, správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě, správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky</i>	1.píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách. <i>1.rozliší ve slovech tvrdé, měkké, obojetné souhlásky,</i> <i>2. píše správně slova se skupinou hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě</i>	- pravopis.	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma: Literární výchova			
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je <i>ČJL-5-3-01p, dramatizuje jednoduchý příběh</i> <i>ČJL-5-3-01p, vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek</i>	1. žák zpracuje stručný záznam o přečtené knize a prezentuje ho spolužákům jako mluvní cvičení nebo referát; záznam zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku 2. žák řekne, jak na něj vyslechnutá/přečtená ukázka působí, jaký v něm vyvolala dojem	- poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, - orientace v rozsáhlejším textu - plynulé čtení - čtení s porozuměním	Mezipředmětové vztahy ČaJS, UaK, AJ, M Průřezová témata
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma <i>ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh</i> <i>ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek</i> <i>ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy</i> <i>ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti</i>	1. žák přednese a volně reprodukuje text 2. žák vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma	- čtení – věcné, vyhledávací, klíčová slova, zdroj informací, čtení s porozuměním	

ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	1. žák rozhodne, jakého typu je úryvek a) umělecký (poezie, komiks, pohádka) b) neumělecký (naučný text, návod k použití)	- základní literární druhy a žánry	
ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše - rozlišuje pohádkové prostředí od reálného - ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu	1.žák rozhodne, zda uvedená ukázka je pohádka, pověst, nebo bajka 2.žák rozhodne, zda uvedená ukázka je poezie, nebo próza	- základní literární druhy a žánry	
Téma: Komunikační a slohová výchova			
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ČJL-5-1-05p, vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování	1.žák na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s dospělým, s kamarádem), zanechá vzkaz na záznamníku 2. žák posoudí, zda v uvedené ukázce (dialogu, telefonickém rozhovoru, vzkazu na záznamníku) nechybí některá z důležitých informací	- vyjadřování závislé na komunikační situaci; - komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; - základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování)	

ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	1.žák vybere z předložených ukázek tu, která chce upoutat, přesvědčit a ovlivnit rozhodování člověka (adresáta) 2.žák vyhledá na internetu, v časopise, v denním tisku příklad manipulativní reklamy	- věcné čtení	
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru <i>ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči</i>	1.žák přečte/řekne s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči oznámení, příkaz, prosbu, omluvu a respektuje při tom rozdílného adresáta 2.žák se vhodně představí ostatním dětem, dospělému	- mluvený projev – základy techniky mluveného projevu, vyjadřování závislé na komunikační situaci,	
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	1.žák rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (zme, dyž, vo tom apod.) 2.žák využívá spisovnou výslovnost ve veřejné komunikační situaci	- mluvený projev	
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry <i>ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje</i> <i>ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty</i> <i>ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení</i> <i>ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi</i>	1.žák píše vypravování obsahově i formálně správně, dodržuje dějovou posloupnost; pracuje podle rozvité/heslovité osnovy 2. žák sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu, dodržuje logickou návaznost; pracuje podle otázkové osnovy 3.žák v ukázce dopisu doplní, co chybí	- písemný projev – žánry písemného projevu, jednoduché tiskopisy, vypravování, inzerát, vzkaz, popis, pracovní postup, pozvánka	

slovy ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo - tvoří otázky a odpovídá na ně			
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	1. žák k vybranému textu přiměřené délky vytvoří rozvitou nebo heslovitou osnovu (nejméně o třech bodech) 2. žák zařadí do přečtené ukázky na vhodné místo nabízený text	- klíčová slova	
Téma: Jazyková výchova			
ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	1. žák vybere z nabídky slovo, které je významem nejblíže k zadanému slovu 2. žák nahradí slovo v textu slovem významově protikladným, podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným 3. žák vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy 4. žák rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro opozita)	- slovní zásoba a tvoření slov	
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	1. žák rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova 2. žák rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem 3. žák určí kořen slova, část příponovou, předponovou 4. žák k danému slovu uvede slova příbuzná	- slovní zásoba a tvoření slov, stavba slova.,	

ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu <i>ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa</i>	1.žák zařadí vyznačené plnovýznamové slovo z textu ke slovnímu druhu (podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso, příslovce) 2.žák vybere z krátkého textu větu, která obsahuje/neobsahuje zadaný slovní druh 3.žák používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary podstatných a přídavných jmen (kromě pravopisu přídavných jmen přivlastňovacích) 4.žák používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary sloves ve způsobu oznamovacím	- tvarosloví	
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	1.žák vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného jména, přídavného jména, slovesa a nahradí je tvary spisovnými 2.žák doplní do věty tvar podstatného jména ve správném tvaru a odůvodní pravopis (1. a 4. pád rod mužský životný)	- tvarosloví - slovní zásoba	
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	1.žák vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný)	- skladba	

ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí <i>ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího</i>	1.žák rozliší větu jednoduchou a souvětí 2.žák vytvoří z věty jednoduché souvětí 3.žák rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku	- skladba,	
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	1.žák nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován 2.žák spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu	- skladba	
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik - určuje samohlásky a souhlásky - seřadí slova podle abecedy - správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě - správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky	1.žák správně píše (doplní) i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných 2.žák píše správně z hlediska pravopisu lexikálního	- pravopis,	
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	1.žák uplatňuje základní poučení o správných tvarech přičestí minulého činného v mluveném i psaném projevu 2.žák doplní správně čárky do zadaného textu (několikanásobný větný člen, jednoduchá souvětí)	- pravopis.	

Téma: Literární výchova			
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je <i>ČJL-5-3-01p dramatizuje jednoduchý příběh</i> <i>ČJL-5-3-01p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek</i>	1.žák zpracuje stručný záznam o přečtené knize a prezentuje ho spolužákům jako mluvní cvičení nebo referát; záznam zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku 2. žák řekne, jak na něj vyslechnutá/přečtená ukázka působí, jaký v něm vyvolala dojem	- poslech literárních textů, - zážitkové čtení a naslouchání, - tvořivé činnosti s literárním textem,	Mezipředmětové vztahy ČaJS,UaK, AJ, M Průřezová témata
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma <i>ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh</i> <i>ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy</i>	1.žák přednese a volně reprodukuje text 2.žák vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma	- tvořivé činnosti s literárním textem, vypravování, dramatizace, intonační čtení	
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	1.žák rozhodne, jakého typu je úryvek a) umělecký (poezie, komiks, pohádka) b) neumělecký (naučný text, návod k použití)	- základní literární pojmy,	

ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy <i>ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše - rozlišuje pohádkové prostředí od reálného - ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu</i>	1.žák rozhodne, zda uvedená ukázka je pohádka, pověst, nebo bajka 2.žák rozhodne, zda uvedená ukázka je poezie, nebo próza	- základní literární pojmy	
---	---	-----------------------------------	--

6. ročník - časová dotace - 4 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma: Sloh			
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci <i>ČJL-9-1-04p komunikuje v běžných situacích</i>	1.žák najde slovo nevhodně užitě v dané komunikační situaci a nahradí jej vhodnějším 2.žák rozhodne podle komunikační situace, zda je namístě mluvit spisovně 3.žák změní své uvolněně nespisovné vyjadřování v řeč kultivovanou, se stylově neutrálními a společensky přijatelnými výrazy a s uspořádanou stavbou výpovědí, když se obrací k osobě váženější a v situacích formálních	Vypravování převyprávění textu, mluvní cvičení, běžné formy společenského styku (telefonování, SMS) Zpráva, oznámení, dopis Výpisky Referát (Inf - práce s textovými editory) Vzkaz Popis	Průřezová témata OSV : 1.1.,1.2.,1.4.,1.5.- 1.11. MKV : 4.2.- 4.5. MeV : 6.1. - 6.7. Mezipředmětové vztahy UaK - umělecká díla Inf - využití mobilního telefonu, média Inf- vyhledávání informací na internetu, Mediální výchova
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru <i>ČJL-9-1-05p v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk</i>	1.žák vybere z nabízených možností text, který je pro danou komunikační situaci nejvhodnější 2. žák v krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými 3. žák nahradí výrazy zjevně nevhodné pro jeho komunikační záměr výrazy vhodnějšími		
ČJL-9-1-06 žák v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních,	1.žák zpětně zhodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům		

nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval 2. žák po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení pronese souvislou a převážně spisovnou řečí krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli podle něho věnovat pozornost 3. žák pojmenuje běžné rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak je vhodné mluvit na veřejnosti		
ČJL-9-1-07 žák se zapojuje do diskuse, řídí ji a využívá pravidel dialogu a zásad komunikace	1.žák zpětně zhodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval 2. žák po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení pronese souvislou a převážně spisovnou řečí krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli podle něho věnovat pozornost 3. žák pojmenuje běžné rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak je vhodné mluvit na veřejnosti		
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu;	1.žák vyhledá v krátkém textu klíčová slova 2.žák posoudí, zda je daná informace obsažena v textu 3.žák vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku		

samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	4. žák vytvoří (zapiše) krátké shrnutí jednoduchého textu nebo vybere hlavní informaci z nabízených možností		
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování <i>ČJL-9-1-09p píše běžné písemnosti</i>	1.žák uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost 2. žák vytvoří souvislý a srozumitelný text, v němž se svou myšlenkou nebo pocitem a s vlastním záměrem osloví adresáta, kterého si sám zvolí. Délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení.		
ČJL-9-1-10 žák využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému projevu a tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů <i>ČJL-9-1-10p vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</i>	1.žák najde chybnou formulaci (nejednoznačné místo, stylistickou chybu) a navrhne vhodnou úpravu 2. žák rozpozná v textu místo, kde je zřetelně porušena jeho soudružnost, a navrhuje úpravu 3. žák před odevzdáním svého textu zajišťuje kontrolu správnosti pomocí příruček, konzultací a dalších (jiných) zdrojů 4. žák rozpozná, zda předložený text nese převážně znaky stylu odborného, publicistického, uměleckého či prostěsdělovacího		
Téma : Mluvnice			
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	1. žák umí spisovně vyslovit česká a běžně užívaná cizí slova	Zvuková podoba jazyka – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)	

ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-03p <i>orientuje se v Pravidlech českého pravopisu</i>	1. žák samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	Práce s jazykovými příručkami	Inf - vyhledávání informací na internetu, práce s textovými editory
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-04p <i>pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa</i>	1. žák přiřadí slovo ke slovnímu druhu 2. žák určí slovní druh u slov odvozených od stejného základového slova 3. žák užije ve větách slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.) 4. žák zařadí slova vyznačená v textu ke slovním druhům (stejně slovo může mít ve větě různou slovnědruhovou platnost)	Tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov	
ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ČJL-9-2-05p <i>rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i>	1. žák využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném	Tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov	
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	1. žák spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic 2. žák nahradí jednoduchý větný člen větným členem několikanásobným, správně doplní interpunkční znaménko nebo	Skladba – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu	

ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí	spojku 3. Žák doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu) 4. Žák vybere z několika vzorců ten, který odpovídá zadanému souvětí; žák vybere k zadanému vzorci z několika souvětí to, které je jím znázorněno		
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem	1. žák píše bez pravopisných chyb	Pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický	
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	1. žák v textu odliší jazykové prostředky útvarů národního jazyka (např.: spisovný jazyk x obecná čeština; spisovný jazyk x dialekt apod.) 2. žák nahradí typicky nespisovné vyjádření spisovným 3. žák posoudí vhodnost, či nevhodnost užití jazykových	Obecné poučení o jazyce – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), , rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči	Z - mapa České republiky

	prostředků různých útvarů národního jazyka např. v umělecké literatuře, divadelní hře, veřejném projevu apod.		
Téma: Literatura			
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla <i>ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku</i>	1. žák jmenuje (bez přeřikávání celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu, řekne, kde se odehrává, stručně vystihne hlavní děj, případně které hlavní děje se proplétají – odliší vedlejší děj od hlavního 2. žák v textu vyhledá místa, kde je vyjádřen pohled a názor vypravěče a kde je vyjádřen pohled nebo názor postavy 3. žák rozpozná v textu místa, která se liší od běžného dorozumívání svou formou nebo významem, a vysvětlí, jak na něj místo působí (i bez použití termínů) 4. žák vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního, filmového, divadelního)	Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	UaK
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo <i>ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení</i>	1. žák sdělí své dojmy z uměleckého díla a zformuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo, nebo čeho si na díle cení a proč	Způsoby interpretace literárních a jiných děl	UaK

ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-06p <i>rozezná základní literární druhy a žánry</i>	1. žák uvede základní znaky několika běžných žánrů, doloží svůj názor několika příklady, nejlépe z vlastní četby. 2. žák navrhne, ke kterému literárnímu druhu by mohl patřit čtený text 3. žák odliší, zda uvedený text je próza, poezie, nebo drama 4. žák vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního textu, filmu, divadelního kusu)	Literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času	UaK
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích ČJL-9-3-09p <i>dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře</i>	1. žák uvede vedle internetových vyhledávačů (Google aj.) další zdroje, v nichž může najít určitý typ informace 2. žák odlišuje v médiích informační prameny, které mají rysy profesionální, od těch, které jsou zřetelně osobní 3. žák vyhledá v odborné publikaci místa, která pojednávají o zadaném pojmu		Inf - vyhledávání informací na internetu, práce s textovými editory UaK

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma : Sloh			
ČJL-9-0-01 žák odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-01p <i>čte plynule s porozuměním; reprodukuje text</i>	1. žák jmenuje (bez přerývání celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu, řekne, kde se odehrává, stručně vystihne hlavní děj, případně které hlavní děje se prolétají – odliší vedlejší děj od hlavního 2. žák v textu vyhledá místa, kde je vyjádřen pohled a názor vypravěče a kde je vyjádřen pohled nebo názor postavy 3. žák rozpozná v textu místa, která se liší od běžného dorozumívání svou formou nebo významem, a vysvětlí, jak na něj místo působí (i bez použití termínů) 4. žák vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního, filmového, divadelního)	Vypravování Dopis Popis uměleckého díla Líčení Charakteristika Životopis (Inf - vyhledávání informací na internetu)	OSV : 1.1.-1.11. MKV : 4.2. - 4.5. MeV : 6.1. - 6.4.,6.6.,6.7. UaK - umělecká díla různých slohů a období D - slavné osobnosti, významná historická výročí Inf - vyhledávání informací na internetu, práce s textovým dokumentem
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-04p <i>komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk</i>	1. žák najde slovo nevhodně užitě v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším 2. žák rozhodne podle komunikační situace, zda je namístě mluvit spisovně 3. žák změní své uvolněné nespisovné vyjadřování v řeč kultivovanou, se stylově neutrálními a společensky přijatelnými výrazy a s uspořádanou stavbou výpovědí,	Mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální)	

	když se obrací k osobě váženější a v situacích formálních		
ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	1. žák zpětně zhodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval 2. žák po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení pronese souvislou a převážně spisovnou řečí krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli podle něho věnovat pozornost 3. žák pojmenuje běžné rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak je vhodné mluvit na veřejnosti	Vypravování, Mluvní cvičení Naslouchání – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové	Mediální výchova
ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	1. žák formou dialogu zdramatizuje epizodu ve vhodném textu 2. žák se bez konfliktů a podstatných nedorozumění zapojí do řízené diskuse	Práce s textem Dramatizace	
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	1. žák vyhledá v krátkém textu klíčová slova 2. žák posoudí, zda je daná informace obsažena v textu 3. žák vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku 4. žák vytvoří/zapíše krátké shrnutí jednoduchého textu nebo vybere hlavní informaci z nabízených možností	Výpisky/Výtah (informativně) Referát	Inf - práce s textovým editorem, vyhledávání informací na internetu Mediální výchova

ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování <i>ČJL-9-1-09p píše běžné písemnosti</i>	1. žák uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost 2. žák vytvoří souvislý a srozumitelný text, v němž se svou myšlenkou nebo pocitem a s vlastním záměrem osloví adresáta, kterého si sám zvolí. Délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení.	Práce s textem, tematická práce Písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní	
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů <i>ČJL-9-1-10p podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</i>	1. žák najde chybnou formulaci (nejednoznačné místo, stylistickou chybu) a navrhne vhodnou úpravu 2. žák rozpozná v textu místo, kde je zřetelně porušena jeho soudržnost, a navrhuje úpravu 3. žák před odevzdáním svého textu zajišťuje kontrolu správnosti pomocí příruček, konzultací a dalších/jiných zdrojů 4. žák rozpozná, zda předložený text nese převážně znaky stylu odborného, publicistického (žurnalistického), uměleckého, či prostěsdělovacího 5. žák vytvoří krátký smysluplný text; vysvětlí, komu je určen a jaký záměr má vyjádřit; svoje tvrzení doloží konkrétními jazykovými prostředky užitými v textu	Písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní	Inf - práce s internetovým textem, práce s textovými editory
Téma : Mluvnice			

ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémách	1. žák pozná slova, která jsou slovotvorně příbuzná 2. žák k danému slovu doplní slova odvozená 3. žák vytvoří slova složená o rozliší je od slov odvozených 4. žák nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty 5. žák vybere z nabídky slovo, které je přeneseným pojmenováním 6. žák prokáže schopnost interpretovat význam / porozumět významu přeneseného pojmenování 7. žák ovládá zásady tvoření slov	Slovní zásoba a tvoření slov – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov	
ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-03p <i>orientuje se v Pravidlech českého pravopisu</i>	1. žák samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	Pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický	

ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci <i>ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa</i>	1. žák přiřadí slovo ke slovnímu druhu 2. žák určí slovní druh u slov odvozených od stejného základového slova 3. žák užije ve větách slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.) 4. žák zařadí slova vyznačená v textu ke slovním druhům (stejně slovo může mít ve větě různou slovnědruhovou platnost)	Tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov	
ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace <i>ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i>	1. žák využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném	Tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov Skladba – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu Pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický	

ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-06p <i>rozezná větu jednoduchou od souvětí</i>	1. žák spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic 2. žák nahradí jednoduchý větný člen větným členem několikanásobným, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku 3. žák doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovecné určení místa, času, způsobu) 4. žák vybere z několika vzorců ten, který odpovídá zadanému souvětí; žák vybere k zadanému vzorci z několika souvětí to, které je jím znázorněno	Skladba – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu, věta hlavní a vedlejší, druhy vět vedlejších	
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ČJL-9-2-07p <i>správně píše slova s předponami a předložkami</i> ČJL-9-2-07p <i>ovládá pravopis vyjmenovaných slov</i> ČJL-9-2-07p <i>zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem</i>	1. žák píše bez pravopisných chyb	Pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický	
Téma: Literatura			

ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla <i>ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku</i>	1. žák jmenuje (bez přeřikávání celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu, řekne, kde se odehrává, stručně vystihne hlavní děj, případně které hlavní děje se proplétají – odliší vedlejší děj od hlavního 2. žák v textu vyhledá místa, kde je vyjádřen pohled a názor vypravěče a kde je vyjádřen pohled nebo názor postavy 3. žák rozpozná v textu místa, která se liší od běžného dorozumívání svou formou nebo významem, a vysvětlí, jak na něj místo působí (i bez použití termínů) 4. žák vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního, filmového, divadelního)	Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	UaK
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo <i>ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení</i>	1. žák sdělí své dojmy z uměleckého díla a zformuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo, nebo čeho si na díle cení a proč	Způsoby interpretace literárních a jiných děl	UaK

ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry	1. žák uvede základní znaky několika běžných žánrů, doloží svůj názor několika příklady, nejlépe z vlastní četby. 2. žák navrhne, ke kterému literárnímu druhu by mohl patřit čtený text 3. žák odliší, zda uvedený text je próza, poezie, nebo drama 4. žák vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního textu, filmu, divadelního kusu)	Literární <i>vyhledávání informací na internetových vyhledávačích, práce s textovým editorem</i>) druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé Literatura umělecká a věcná (pohádka, báje a mýtus, bajka, poezie, současná literatura	
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře	1. žák uvede vedle internetových vyhledávačů (Google aj.) další zdroje, v nichž může najít určitý typ informace 2. žák odlišuje v médiích informační prameny, které mají rysy profesionální, od těch, které jsou zřetelně osobní 3. žák vyhledá v odborné publikaci místa, která pojednávají o zadaném pojmu	Typické žánry a jejich představitelé (<i>Inf - vyhledávání informací na internetových vyhledávačích, práce s textovým editorem</i>)	Inf -vyhledávání informací na internetových vyhledávačích, práce s textovým editorem

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma: Sloh			
ČJL-9-0-01 žák odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-01p <i>čte plynule s porozuměním</i>	1. žák po přečtení textu vybere z nabízených možností ty, které vyjadřují některý z názorů pisatele textu 2. žák si nad informačním zdrojem odpoví na otázku o jeho důvěryhodnosti, u získaného údaje hledá další pramen pro ověření	Vypravování Popis uměleckého díla Líčení Charakteristika Životopis <i>(Inf - vyhledávání informací na internetu)</i>	OSV : 1.1.- 1.11. MKV : 4.2. - 4.5. EV : 5.3.,5.4. MeV : 6.1.- 6.5. UaK - umělecká díla různých slohů a období D - slavné osobnosti, významná historická výročí Inf - vyhledávání informací na internetu, práce s textovým editorem Mediální výchova
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	1. žák odliší v jednoduchém textu názor autora či postavy od faktů 2. žák najde v textu prvky (motivy nebo jazykové prostředky), které naznačují, co chce komunikační partner svou promluvou říct, kam směřuje	Čtení – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové	
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	1. žák najde výrazný prostředek manipulace v textu 2. žák rozpozná alespoň jeden cíl sledovaný autorem textu 3. žák zaujme kritický postoj k cílům manipulace (k záměrům manipulátora)	Naslouchání – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové Práce s textem	

ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-04p <i>komunikuje v běžných situacích</i>	1. žák najde slovo nevhodně užitě v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším 2. žák rozhodne podle komunikační situace, zda je namístě mluvit spisovně 3. žák změní své uvolněné nespisovné vyjadřování v řeč kultivovanou, se stylově neutrálními a společensky přijatelnými výrazy a s uspořádanou stavbou výpovědí, když se obrací k osobě váženější a v situacích formálních	Mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse	
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-05p <i>v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk</i>	1. žák vybere z nabízených možností text, který je pro danou komunikační situaci nejvhodnější 2. žák v krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými 3. žák nahradí výrazy zjevně nevhodné pro jeho komunikační záměr výrazy vhodnějšími	Mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální)	
ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	1. žák zpětně zhodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval 2. žák po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení pronese souvislou a převážně spisovnou řečí krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli podle něho věnovat pozornost	Mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální) Diskuse Vypravování	

	3. žák pojmenuje běžné rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak je vhodné mluvit na veřejnosti		
ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	1. žák formou dialogu zdramatizuje epizodu ve vhodném textu 2. žák se bez konfliktů a podstatných nedorozumění zapojí do řízené diskuse	Diskuse	
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	1. žák vyhledá v krátkém textu klíčová slova 2. žák posoudí, zda je daná informace obsažena v textu 3. žák vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku 4. žák vytvoří/zapíše krátké shrnutí jednoduchého textu nebo vybere hlavní informaci z nabízených možností	Výpisky Referát <i>/Inf- vyhledávání informací na internetu, práce s textovým editorem</i>	Inf - práce s textovým editorem, vyhledávání informací na internetu
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování <i>ČJL-9-1-09p píše běžné písemnosti</i>	1. žák uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost 2. žák vytvoří souvislý a srozumitelný text, v němž se svou myšlenkou nebo pocitem a s vlastním záměrem osloví adresáta, kterého si sám zvolí. Délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení.	Práce s textem Vlastní tvořivé psaní	
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu	1. žák najde chybnou formulaci (nejednoznačné místo, stylistickou chybu) a navrhne vhodnou úpravu 2. žák rozpozná v textu místo, kde je zřetelně porušena jeho soudržnost, a navrhuje úpravu	Písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry:	

tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ČJL-9-1-10p podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma	3. žák před odevzdáním svého textu zajišťuje kontrolu správnosti pomocí příruček, konzultací a dalších/jiných zdrojů 4. žák rozpozná, zda předložený text nese převážně znaky stylu odborného, publicistického (žurnalistického), uměleckého, či prostěsdělovacího 5. žák vytvoří krátký smysluplný text; vysvětlí, komu je určen a jaký záměr má vyjádřit; svoje tvrzení doloží konkrétními jazykovými prostředky užitými v textu	výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, strukturovaný životopis, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha)	
--	---	--	--

Téma : Mluvnice			
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	1. žák umí spisovně vyslovit česká a běžně užívaná cizí slova	Zvuková podoba jazyka – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)	
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frázemech	1. žák pozná slova, která jsou slootovorně příbuzná 2. žák k danému slovu doplní slova odvozená 3. žák vytvoří slova složená o rozliší je od slov odvozených 4. žák nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty 5. žák vybere z nabídky slovo, které je přeneseným pojmenováním 6. žák prokáže schopnost interpretovat význam / porozumět	Slovní zásoba a tvoření slov – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov	

	významu přeneseného pojmenování 7. žák ovládá zásady tvoření slov		
ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami <i>ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu</i>	1. žák samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	Pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický	
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci <i>ČJL-9-2-04p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i>	1. žák přiřadí slovo ke slovnímu druhu 2. žák určí slovní druh u slov odvozených od stejného základového slova 3. žák užije ve větách slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.) 4. žák zařadí slova vyznačená v textu ke slovním druhům (stejně slovo může mít ve větě různou slovnědruhovou platnost)	Tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov	
ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	1. žák využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném	Pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický	
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	1. žák spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic 2. žák nahradí jednoduchý větný člen větným členem několikanásobným, správně	Skladba – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu Věta hlavní a vedlejší	

ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí	doplní interpunkční znaménko nebo spojku 3. žák doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu) 4. žák vybere z několika vzorců ten, který odpovídá zadanému souvětí; žák vybere k zadanému vzorci z několika souvětí to, které je jím znázorněno	Druhy vět vedlejších Poměry mezi větami hlavními Interpunkce v souvětí Jazykové rozbory + grafické znázornění Věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent	
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem	1. žák píše bez pravopisných chyb	Pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický	
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	1. žák v textu odliší jazykové prostředky útvarů národního jazyka (např.: spisovný jazyk x obecná čeština; spisovný jazyk x dialekt apod.)	Obecné poučení o jazyce – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a	Z - mapa Evropy D - vývoj jazyka

	2. žák nahradí typicky nespisovné vyjádření spisovným 3. žák posoudí vhodnost, či nevhodnost užití jazykových prostředků různých útvarů národního jazyka např. v umělecké literatuře, divadelní hře, veřejném projevu apod.	nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)	
Téma : Literatura			
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla <i>ČJL-9-3-01p</i> orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku	1. žák jmenuje (bez přehánění celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu, řekne, kde se odehrává, stručně vystihne hlavní děj, případně které hlavní děje se proplétají – odliší vedlejší děj od hlavního 2. žák v textu vyhledá místa, kde je vyjádřen pohled a názor vypravěče a kde je vyjádřen pohled nebo názor postavy 3. žák rozpozná v textu místa, která se liší od běžného dorozumívání svou formou nebo významem, a vysvětlí, jak na něj místo působí (i bez použití termínů) 4. žák vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního, filmového, divadelního)	Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	UaK
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	1. žák rozpozná výrazné rysy vypravěčského stylu, kterými se úryvek liší od neutrálního, neprofesionálního podání nějaké situace	Základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš),	

		literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)	
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo <i>ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení</i>	1. žák sdělí své dojmy z uměleckého díla a zformuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo, nebo čeho si na díle cení a proč	Způsoby interpretace literárních a jiných děl	
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	1. žák vytvoří vlastní krátký prozaický nebo veršovaný text se zajímavým tématem a působivým vyjadřováním, které odpovídá tématu i záměru žáka jako autora, svůj záměr a volbu žánrové formy vysvětlí jako dodatek k textu	Dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	UaK
ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	1. žák posoudí a zdůvodní, co v literárním textu považuje za hodnotné a proč	Způsoby interpretace literárních a jiných děl	
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele <i>ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry</i>	1. žák uvede základní znaky několika běžných žánrů, doloží svůj názor několika příklady, nejlépe z vlastní četby. 2. žák navrhne, ke kterému literárnímu druhu by mohl patřit čtený text 3. žák odliší, zda uvedený text je próza, poezie, nebo drama	Základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná	

	4. Žák vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního textu, filmu, divadelního kusu)	(populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)	
ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	1. Žák posoudí, zda je text svým podáním spíše realistický, nebo romantický, spíše starobylý, nebo moderní, spíše citový, nebo intelektuální. Ke zjištění přidá jako příklad jméno některého autora píšíciho podobně a uvede přibližné období jeho působení (určí půlstoletí)	Literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé	
ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	1. Žák uvede, proč upřednostňuje filmové zpracování díla nebo literární četbu, případně proč přijímá obojí	Způsoby interpretace literárních a jiných děl	
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře	1. Žák uvede vedle internetových vyhledávačů (Google aj.) další zdroje, v nichž může najít určitý typ informace 2. Žák odlišuje v médiích informační prameny, které mají rysy profesionální, od těch, které jsou zřetelně osobní 3. Žák vyhledá v odborné publikaci místa, která pojednávají o zadaném pojmu	Literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé (Inf - vyhledávání informací na internetu, práce s textovým editorem)	Inf - vyhledávání informací na internetu, práce s textovým editorem

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma: Sloh			
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji <i>ČJL-9-1-01p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text</i>	1. žák po přečtení textu vybere z nabízených možností ty, které vyjadřují některý z názorů pisatele textu 2. žák si nad informačním zdrojem odpoví na otázku o jeho důvěryhodnosti, u získaného údaje hledá další pramen pro ověření	Studijní čtení Výklad Referát Životopis	OSV : 1.1.- 1.11. MK : 4.2.- 4.5. EV : 5.3.,5.4. MeV : 6.1.- 6.7. Inf - vyhledávání informací na internetu, práce s textovým editorem D-významné osobnosti,významná výročí
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	1. žák odliší v jednoduchém textu názor autora či postavy od faktů 2. žák najde v textu prvky (motivy nebo jazykové prostředky), které naznačují, co chce komunikační partner svou promluvou říct, kam směřuje	Úvaha Zpráva Oznámení	
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	1. žák najde výrazný prostředek manipulace v textu 2. žák rozpozná alespoň jeden cíl sledovaný autorem textu 3. žák zaujme kritický postoj k cílům manipulace (k záměrům manipulátora)	Mediální sdělení Publicistické útvary Masmédia a jejich manipulativní funkce Reklama (Inf - práce s internetovými vyhledávači)	Mediální výchova
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	1. žák najde slovo nevhodně užitě v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším	Vypravování Diskuse Proslov	

ČJL-9-1-04p komunikuje v běžných situacích	2. žák rozhodne podle komunikační situace, zda je namístě mluvit spisovně 3. žák změní své uvolněné nespisovné vyjadřování v řeč kultivovanou, se stylově neutrálními a společensky přijatelnými výrazy a s uspořádanou stavbou výpovědí, když se obrací k osobě váženější a v situacích formálních		
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-05p v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk	1. žák vybere z nabízených možností text, který je pro danou komunikační situaci nejvhodnější 2. žák v krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými 3. žák nahradí výrazy zjevně nevhodné pro jeho komunikační záměr výrazy vhodnějšími	Vypravování Charakteristika	
ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	1. žák zpětně zhodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval 2. žák po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení pronese souvislou a převážně spisovnou řeč krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli podle něho věnovat pozornost 3. žák pojmenuje běžné rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak je vhodné mluvit na veřejnosti	Vypravování - projev mluvený Proslov	

ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	1. žák formou dialogu zdramatizuje epizodu ve vhodném textu 2. žák se bez konfliktů a podstatných nedorozumění zapojí do řízené diskuse	Diskuse	
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	1. žák vyhledá v krátkém textu klíčová slova 2. žák posoudí, zda je daná informace obsažena v textu 3. žák vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku 4. žák vytvoří/zapíše krátké shrnutí jednoduchého textu nebo vybere hlavní informaci z nabízených možností	Výpisky Výtah Referát/ Prezentace	Inf - vyhledávání informací na internetových vyhledávačích
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování <i>ČJL-9-1-09p</i> <i>píše běžné písemnosti</i>	1. žák uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost 2. žák vytvoří souvislý a srozumitelný text, v němž se svou myšlenkou nebo pocitem a s vlastním záměrem osloví adresáta, kterého si sám zvolí. Délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení.	Práce s textem, tematická práce Vypravování Líčení Charakteristika	
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů <i>ČJL-9-1-10p</i>	1. žák najde chybnou formulaci (nejednoznačné místo, stylistickou chybu) a navrhne vhodnou úpravu 2. žák rozpozná v textu místo, kde je zřetelně porušena jeho soudržnost, a navrhuje úpravu 3. žák před odevzdáním svého textu zajišťuje kontrolu správnosti pomocí příruček, konzultací a dalších/jiných zdrojů	Popis osoby Popis děje Popis pracovního postupu Životopis Slohové styly a útvary Práce s textem, tematické práce	

<i>podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</i>	4. žák rozpozná, zda předložený text nese převážně znaky stylu odborného, publicistického (žurnalistického), uměleckého, či prostěsdělovacího 5.vytvoří krátký smysluplný text; vysvětlí, komu je určen a jaký záměr má vyjádřit; svoje tvrzení doloží konkrétními jazykovými prostředky užitými v textu		
Téma: Mluvnice			
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	1. žák umí spisovně vyslovit česká a běžně užívaná cizí slova	Spisovná výslovnost Výslovnost a skloňování cizích a přejatých slov Zvuková stránka jazyka zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)	
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	1. žák pozná slova, která jsou slovo tvorně příbuzná 2. žák k danému slovu doplní slova odvozená 3. žák vytvoří slova složená o rozliší je od slov odvozených 4. žák nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty 5. žák vybere z nabídky slovo, které je přeneseným pojmenováním 6. žák prokáže schopnost interpretovat význam / porozumět významu přeneseného pojmenování 7. žák ovládá zásady tvoření slov	Slovní zásoba a význam slova Rozvíjení slovní zásoby (aktivní a pasivní) Významové vztahy mezi slovy (synonyma, antonyma, homonyma) Rozvrstvení slovní zásoby Odborné názvy Slova domácí, cizí a přejatá Nauka o tvoření slov (stavba slova, tvoření českých slov)	Př, D, Z, F - cizí slova, odborné názvy

ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-03p <i>orientuje se v Pravidlech českého pravopisu</i>	1. žák samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	Práce s jazykovými příručkami Obecné výklady o jazyce Jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)	D - vývoj jazyka
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-04p <i>rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</i>	1. žák přiřadí slovo ke slovnímu druhu 2. žák určí slovní druh u slov odvozených od stejného základového slova 3. žák užije ve větách slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.) 4. žák zařadí slova vyznačená v textu ke slovním druhům (stejně slovo může mít ve větě různou slovnědruhovou platnost)	Tvarosloví Slovní druhy Mluvnické významy a tvary slov	
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-06p <i>rozezná větu jednoduchou od souvětí</i>	1. žák spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic 2. žák nahradí jednoduchý větný člen větným členem několikanásobným, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku 3. žák doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu) 4. žák vybere z několika vzorců ten, který odpovídá zadanému souvětí;	Skladba věty a souvětí druhy vět podle postoje mluvčího věty jednočlenné, dvojčlenné a větný ekvivalent Věty hlavní a vedlejší druhy vět vedlejších poměry mezi větami hlavními zápor mluvnický a slovní skladební dvojice (podmět a přísudek) rozvíjející větné členy (předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu, doplněk)	

	žák vybere k zadanému vzorci z několika souvětí to, které je jím znázorněno	grafické znázornění věty jednoduché grafické znázornění souvětí	
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ČJL-9-2-07p <i>správně píše slova s předponami a předložkami</i> ČJL-9-2-07p <i>ovládá pravopis vyjmenovaných slov</i> ČJL-9-2-07p <i>zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem</i>	1. žák píše bez pravopisných chyb	Pravopis lexikální, tvaroslovný, skladební (pravopisné jevy)	
ČJL-9-2-08 rolišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	1. žák v textu odliší jazykové prostředky útvarů národního jazyka (např.: spisovný jazyk x obecná čeština; spisovný jazyk x dialekt apod.) 2. žák nahradí typicky nespisovné vyjádření spisovným 3. žák posoudí vhodnost, či nevhodnost užití jazykových prostředků různých útvarů národního jazyka např. v umělecké literatuře, divadelní hře, veřejném projevu apod.	Obecné poučení o jazyce – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský) Skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jazyky jiné, rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky)	Z - ČR, Evropa ORV - multikulturní výchova UaK - folklor, ústní lidová slovesnost
Téma: Literatura			

ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-01p <i>orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku</i>	1. žák jmenuje (bez přeřikávání celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu, řekne, kde se odehrává, stručně vystihne hlavní děj, případně které hlavní děje se proplétají – odliší vedlejší děj od hlavního 2. žák v textu vyhledá místa, kde je vyjádřen pohled a názor vypravěče a kde je vyjádřen pohled nebo názor postavy 3. žák rozpozná v textu místa, která se liší od běžného dorozumívání svou formou nebo významem, a vysvětlí, jak na něj místo působí (i bez použití termínů) 4. žák vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního, filmového, divadelního)	Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	UaK - výtvarný doprovod k textům D - historické slohy
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	žák rozpozná výrazné rysy vypravěčského stylu, kterými se úryvek liší od neutrálního, neprofesionálního podání nějaké situace	Způsoby interpretace literárních a jiných děl	
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-03p <i>ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení</i>	1. žák sdělí své dojmy z uměleckého díla a zformuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo, nebo čeho si na díle cení a proč	Způsoby interpretace literárních a jiných děl	

ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	1. žák vytvoří vlastní krátký prozaický nebo veršovaný text se zajímavým tématem a působivým vyjadřováním, které odpovídá tématu i záměru žáka jako autora, svůj záměr a volbu žánrové formy vysvětlí jako dodatek k textu	Základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)	D - historické slohy
ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	1. žák posoudí a zdůvodní, co v literárním textu považuje za hodnotné a proč	Způsoby interpretace literárních a jiných děl	
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry	1. žák uvede základní znaky několika běžných žánrů, doloží svůj názor několika příklady, nejlépe z vlastní četby. 2. žák navrhne, ke kterému literárnímu druhu by mohl patřit čtený text 3. žák odliší, zda uvedený text je próza, poezie, nebo drama 4. žák vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního textu, filmu, divadelního kusu)	základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)	
ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	1. žák posoudí, zda je text svým podáním spíše realistický, nebo romantický, spíše starobylý, nebo moderní, spíše citový, nebo intelektuální. Ke zjištění přidá jako příklad jméno některého autora píšícího podobně a uvede přibližné období jeho působení (určí půlstoletí)	Základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná	

		populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)	
ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	1. žák uvede, proč upřednostňuje filmové zpracování díla nebo literární četbu, případně proč přijímá obojí	Práce s literárním textem - zhodnocení Filmové či divadelní zpracování díla	
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích ČJL-9-3-09p <i>dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře</i>	1. žák uvede vedle internetových vyhledavačů (Google aj.) další zdroje, v nichž může najít určitý typ informace 2. žák odlišuje v médiích informační prameny, které mají rysy profesionální, od těch, které jsou zřetelně osobní 3. žák vyhledá v odborné publikaci místa, která pojednávají o zadaném pojmu	Literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé	Inf - vyhledávání informací na internetu , práce s textovým editorem

5.1.2 ANGLICKÝ JAZYK

5.1.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu anglický jazyk

5.1.2.1.1 Obsahové vymezení

Výuka anglického jazyka v 1. období tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání žáků. Proto je v tomto období nejdůležitější probuzení zájmu o výuku angličtiny a vytváření pozitivního vztahu k učení cizímu jazyku. Abychom toho dosáhli, musí být vyučovací hodiny angličtiny v průběhu celého roku prostoupeny zajímavými a pro žáky poutavými činnostmi, hrami a písničkami. Při výuce je třeba pracovat s vhodnými učebnicemi a pomůckami zpracovanými přiměřeně k věku dítěte.

V tomto období se snažíme, aby žák porozuměl vyslechnutému sdělení, uměl ho opakovat, aby uměl použít naučená slova v jednoduchém spojení, aby dovedl základní slova a jednoduché věty přečíst a slova i zapsat, popřípadě k nim nakreslit obrázek.

Výuka jazyka vychází z jeho praktického použití. Výklad pravidel gramatiky je omezen na nezbytně nutné minimum potřebné k tvorbě jednoduchých vět. Slovní zásoba je volena především z okruhu zájmů dětí tohoto věku. Slova jsou vázána do vzájemných souvislostí. Upevňování, procvičování a využití slovní zásoby v jednoduchých větách spojujeme vždy s činnostmi s konkrétním předmětem, obrázkem – s tzv. názorem a to v každé hodině. To je základem k tomu, aby se anglickému jazyku učil každý žák s chutí a věřil, že bude mít úspěch.

Využíváme zvukových nahrávek, anglických říkanek a písniček, z nichž některé se žáci učí zpaměti.

Ve 2. období výuka navazuje na dosažené výsledky v 1. období. Prohlubujeme a zdokonalujeme faktické znalosti ve všech oblastech – receptivní řečové (poslech a čtení s porozuměním), produktivní řečové (ústní a pís. projev), komunikační (komunikace a tematické okruhy).

Cílem tohoto, období je pochopení významu znalosti užitého jazyka pro osobní růst žáka a jeho budoucí kariéru, pomáhá snižovat jazykové bariéry při cestování nebo při budoucím studiu. Vhodně využíváme časopisy, video, PC, audiokazety, názorné pomůcky, hry, soutěže.

Očekávané výstupy zahrnují standardy základního vzdělávání dle RVP ZV.

5.1.2.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Anglický jazyk má ve 3. – 9. ročníku časovou dotaci 3 hodiny týdně.

Průřezová témata jsou v tomto vyučovacím předmětu začleněna formou integrace do předmětu (více viz kapitola 3.4 Začlenění průřezových témat). Nejčastěji se jedná o zařazení témat Osobnostní a sociální výchovy a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech, jelikož v obou průřezových tématech je žák veden k porozumění sobě samému, k porozumění druhým.

Výuka probíhá zpravidla v učebnách II. stupně ZŠ Skalná. Z organizačních důvodů (na škole probíhá často jazyková výuka ve 2 třídách současně) není vždy možné zajistit výuku v odborné jazykové učebně. Obě učebny jsou vybaveny přehrávačem, slovníky, mapou USA a nástěnnými obrazy, které doplňují výuku anglického jazyka. Kromě toho je žákům a vyučujícím k dispozici počítačová učebna pro práci na počítačích s programy na výuku a procvičování získaných znalostí či pro práci na internetu (chatování v angličtině, vyhledávání informací na anglických webových stránkách, vypracovávání různých jazykových testů dle aktuální nabídky apod.).

5.1.2.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu anglický jazyk

Kompetence k učení	Učitel
komunikativní	Podporujeme rozvoj slovní zásoby. Požadujeme používání výrazových prostředků odpovídajících společenské situaci. Vyžadujeme přesné a úplné vyjadřování. Požadujeme reprodukování sdělení spolužáků. Požadujeme reprodukování podstatných informací z informačních zdrojů. Vedeme k prezentaci vlastních názorů, myšlenek. Učíme dovednosti věcně zdůvodňovat. Vedeme k pozitivnímu vnímání. Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci sebe, školy, obce na veřejnosti. Vedeme žáky k využití médií a veřejných akcí pro prezentaci reprezentaci. Vedeme žáky k prezentaci a reprezentaci na školních a školských akcích. Vedeme k účasti na tvorbě pravidel, k respektování pravidel. Jsme příkladem v komunikaci. V dostupné míře aplikujeme komunikativní dovednosti v cizím jazyce a odlišném kulturním prostředí.
sociální a personální	Užíváme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. Navozujeme práci ve skupinách s různorodým složením. Učíme vnímat vzájemné odlišnosti jako přínos tvůrčí spolupráci. Rozvíjíme schopnost zastávat v týmu různé role. Učíme kriticky hodnotit vlastní přínos, přínos ostatních a práci týmu jako celku. Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy je spolupráce nutná. Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vedeme k uvážlivosti a předvídavosti. Učíme řešit konfliktní situace. Podporujeme součinnost dívek a hochů dětí. Vedeme k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré mezilidské vztahy. Vyžadujeme dodržování pravidel chování společně dohodnutých, pravidel daných vyšší mocí i nepsaných, obecně v naší kultuře uznávaných. Sankcionujeme jednání vědomě narušující vzájemné vztahy a spolupráci Jdeme příkladem.
občanské	Vedeme k poznání skutečnosti, že lidé se navzájem potřebují. Vedeme k poznání, že za získanou hodnotu musíme poskytnout protihodnotu. Vedeme k poznání, že svoboda není bezbřehá libovůle. Vedeme k uvědomění skutečnosti, že neseme následky svého jednání, k zodpovědnosti.

	Vedeme k předvídání důsledků zamýšleného jednání. Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. Vedeme k poznání objektivní potřeby pravidel při soužití lidí. Podporujeme vhodné aktivity trávení volného času. Vedeme k ekologickému chování. Vedeme k poznávání a respektování kulturních odlišností. Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Podporujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Vedeme k odmítavému postoji k rasismu, xenofobii a podobným jevům.
pracovní	Vedeme žáky k poznání hodnoty práce a oceňování práce Přibližujeme žákům nutnost celoživotního vzdělávání pro udržení se na trhu práce. Vyžadujeme dodržování pravidel, vyžadujeme odevzdávání kvalitní práce.

5.1.2.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu anglický jazyk

3. ročník časová dotace: 3 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Řečové dovednosti (ŘD)			
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně <i>CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka</i>	1. žák porozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	<u>Tematické okruhy:</u> -seznamování - škola - tvář - tělo - oblečení - rodina (INF - vyhledávání, přihlašování do školní sítě) - domov - město - nakupování - jídlo - zvířata - abeceda (INF - hry) <u>Jazykové prostředky:</u> - sloveso <i>be</i> - sloveso <i>have got</i> - slovesa <i>like a eat</i> - vazba <i>there is/there are</i> - osobní zájmena - přivlastňovací zájmena - ukazovací zájmena - číslovky od 1 – 12 - členy určité a neurčité - množné číslo podstatných jmen - slovosled	Průřezová témata OSV: 1.1. - 1.11. VMGES: 3.1. - 3.3. MKV: 4.1. - 4.4. Mezipředmětové vztahy ORV – rodinné vztahy M – základní, řadové číslovky ČJ – abeceda, slovní druhy INF - vyhledávání na internetu, hry
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	- žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - žák porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)		

	- žák porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam dané věty nebo její části, vykoná činnost)	- předložky místa <u>Typy textů:</u> - popis - vyprávění - rozhovor - říkanka - píseň	
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	- žák zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu - žák porozumí tématu velmi krátkého a jednoduchého poslechového textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	<u>Reálie anglická jména svátky</u>	
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k	- žák použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech		

dispozici vizuální oporu	- žák se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech, nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek		
CJ-3-1-05 přiradí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	- žák se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad za použití jednoduchých slovních spojení a vět - žák sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět - žák popíše skutečnosti, se kterými se běžně setkává (např. předměty, zvířata, činnosti), za použití jednoduchých slovních spojení a vět		
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy			

4. ročník časová dotace: 3 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Poslech s porozuměním			
CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností <i>CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</i> <i>CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování</i>	- žák porozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	<u>Tematické okruhy:</u> - seznamování - škola (INF prezentace, citace) - rodina (INF prezentace) - přátelé - dům - záliby - čas (INF - malování) <u>Jazykové prostředky:</u> - přítomný čas prostý - přítomný čas průběhový - sloveso <i>be</i> - sloveso <i>can</i> - sloveso <i>like</i> - zákaz - přivlastňování podstatných jmen - přivlastňovací zájmena - ukazovací zájmena - otázka <i>What's your job?</i> - otázka <i>How much is it?</i> - otázka <i>What's the time?</i> - otázka <i>Would you like?</i> - číslovky 13 – 100 - předložky místa - příslovce <i>too</i>	Průřezová témata OSV: 1.1. - 1.11. VMGES: 3.1. - 3.3. MKV: 4.1. - 4.4. Mezipředmětové vztahy ČJ – mluvnické kategorie, popis, vyprávění ORV – rodinné vztahy, využití volného času TV – sport M – základní číslovky INF - vyhledávání na internetu
CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	-žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - žák porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu,		

	který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) - žák porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam dané věty nebo její části, vykoná činnost)	- spojka <i>because</i> <u>Typy textů:</u> - popis - krátké vyprávění podle obrázků - rozhovory - nápis - říkanka - píseň <u>Reálie</u> - svátky	
CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	- žák zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu - žák porozumí tématu velmi krátkého a jednoduchého poslechového textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům,		

	má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)		
Téma 2: Mluvení			
CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů <i>CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)</i>	- žák použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech - žák se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek		
CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	-žák se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad za použití jednoduchých slovních spojení a vět		

	- žák sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět - žák popíše skutečnosti, se kterými se běžně setkává (např. předměty, zvířata, činnosti), za použití jednoduchých slovních spojení a vět		
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- žák reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) - žák odpoví a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět - žák se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které		

	se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět.		
Téma 3: Čtení s porozuměním			
CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům <i>CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>	-žák najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům		
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života - žák porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)		

	- žák porozumí tématu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z běžného života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní)		
Téma 4: Psaní			
CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	- žák napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad - žák napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých představí členy své rodiny, kamarády a spolužáky, uvede jejich věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi - žák sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz či vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informace nebo se na ně zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, vlastní a umí, zda souhlasí, či nesouhlasí) za použití základních zdvořilostních obrátů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)		

CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	žák doplní informace číselné i nečíselné povahy (např. číslice, slova, slovní spojení), které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává		
---	---	--	--

5. ročník časová dotace: 3 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Poslech s porozuměním			
CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností <i>CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</i> <i>CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování</i>	- žák porozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	<u>Tematické okruhy:</u> - seznamování - přátelé - rodina (INF- prezentace, citace) - škola (INF- práce s textovým dokumentem) - práce - záliby - místa - cestování - zdraví - měsíce (INF-hry) - datum - osobní údaje - počasí - jídlo	Průřezová témata OSV: 1.1. - 1.11. VMGES: 3.1. - 3.3. MKV: 4.1. - 4.4. Mezipředmětové vztahy Z – anglicky mluvící země, města, řeky, památky VV – stavební slohy (památky) D – české, anglické aj. osobnosti, památky ČJ – mluvnické kategorie, popis, vyprávění ORV – rodinné vztahy, využití volného času TV – sport, významní sportovci M – základní, řadové číslovky INF - připojování do školní sítě, vyhledávání informací, projekty, hry
CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	-žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - žák rozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a	<u>Jazykové prostředky:</u> - přítomný čas prostý - přítomný čas průběhový - minulý čas prostý - rozkazovací způsob - otázky - sloveso <i>have got</i> - sloveso <i>have to</i> - sloveso <i>play</i>	

	zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) - žák rozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam dané věty nebo její části, vykoná činnost)	- fráze <i>I'd like</i> - vazby <i>go by..., take a...</i> - vazba <i>be good at</i> - nepravidelná podstatná jména - vyjádření času - příslovce - předložky místa - řadové číslovky - předložky místa <u>Typy textů:</u> - formulář - popis - vyprávění - rozhovory - říkanka - píseň - projekt INF <u>Reálie</u> Velká Británie: - Windsor - zeměpis Austrálie: - hudba - jídlo	
CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	- žák zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu - žák porozumí tématu velmi krátkého a jednoduchého poslechového textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální nebo		

	zvukovou oporu (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)		
Téma 2: Mluvení			
CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů <i>CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje</i> <i>CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk</i> <i>CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)</i>	- žák použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech - žák se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek		
CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	-žák se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad za použití jednoduchých slovních spojení a vět - žák sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích		

	(např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět - žák popíše skutečnosti, se kterými se běžně setkává (např. předměty, zvířata, činnosti), za použití jednoduchých slovních spojení a vět		
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- žák reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) - žák odpoví a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět - žák se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět.		

Téma 3: Čtení s porozuměním			
CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům <i>CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>	-žák najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům		
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života - žák porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) - žák porozumí tématu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z běžného života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní		

Téma 4: Psaní			
CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	- žák napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad - žák napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých představí členy své rodiny, kamarády a spolužáky, uvede jejich věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi - žák sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz či vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informace nebo se na ně zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, vlastní a umí, zda souhlasí, či nesouhlasí) za použití základních zdvořilostních obrátů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)		
CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	žák doplní informace číselné i nečíselné povahy (např. číslice, slova, slovní spojení), které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává		

6. ročník časová dotace: 3 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
TÉMA 1: Poslech s porozuměním			
CJ-9-1-01 žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně <i>CJ-9-1-01p žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů</i>	- žák zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	<u>Tematické okruhy:</u> - seznamování - domov - rodina (INF- prezentace, citace) - škola (INF- práce s textovým dokumentem) - sport - záliby - měsíce, datum - narozeniny - zvířata (INF- malování) - doktor, nemoci - péče o zdraví - jídlo, pití - stravovací návyky - restaurace - počasí <u>Jazykové prostředky:</u> - časování slovesa být - to be - časování slovesa mít - have got - číslovky základní - jednotné a množné číslo podstatných jmen (pravidelných i nepravidelných)	Průřezová témata OSV: 1.1. - 1.11. VMGES: 3.1. - 3.3. MKV: 4.1. - 4.5. Mezipředmětové vztahy: Z - anglicky mluvící země, města, řeky D - české, anglické aj.osobnosti Čj - mluvnické kategorie, popis, vyprávění ORV - rodinné vztahy, využití volného času M - číslovky základní, řadové INF - připojování do školní sítě, vyhledávání informací, projekty, hry
CJ-9-1-02 žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat <i>CJ-9-1-02p žák rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby</i>	- žák porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) - žák se zapojí pomocí slovních spojení vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě		

	nutnosti pomoci - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasné strukturovaných rozhovorů ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje a na podobné výpovědi reaguje - žák poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si koupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět	- přítomný čas prostý - přítomný čas průběhový - sloveso moci, umět “can” - číslovky řadové - datum, měsíce - ukazovací zájmena - some, any - mn.číslo - minulý čas prostý - past simple (sloves být, pravidelných sloves a vybraných nepravidelných sloves) - počitatelná a nepočitatelná podstatná jména - otázky kolik - “How much, how many” - budoucí čas - “be going to” - příslovce a přídavná jména - srovnávání	
TÉMA 2: Mluvení			
CJ-9-2-01 žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích <i>CJ-9-2-01p</i> <i>žák odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby</i>	- žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasné strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasné strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasné	<u>Typy textů:</u> - formulář - e-mail - popis - rozhovor <u>Reálie:</u> - Velká Británie - USA	

	strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje, a na podobné výpovědi reaguje - žák poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si co koupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět		
CJ-9-2-02 žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	- žák krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)		
CJ-9-2-03 žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- žák popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět - žák vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec		

	- žák popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec		
TÉMA 3: Čtení s porozuměním			
CJ-9-3-01 žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech <i>CJ-9-3-01p</i> <i>žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>	- žák najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě		
CJ-9-3-02 žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- žák porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) - žák odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v		

	jednoduchém textu - žák porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů		
TÉMA 4: Psaní			
CJ-9-4-01 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- žák zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává		
CJ-9-4-02 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- žák sestaví/napíše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák napíše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět - žák napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale,		

	nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec		
CJ-9-4-03 žák reaguje na jednoduché písemné sdělení <i>CJ-9-4-03p žák reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</i>	- žák odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života		

7. ročník časová dotace: 3 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
TÉMA 1: Poslech s porozuměním			
CJ-9-1-01 žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně <i>CJ-9-1-01p žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů</i>	- žák zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	<u>Tematické okruhy:</u> - rodina (INF- prezentace, citace) - škola (INF- práce s textovým dokumentem) - volný čas - pohyb, volnočasové aktivity - sport - čas různých míst na světě - cesta, orientace ve městě (INF- malování) - média - kultura - přátelé - bydlení <u>Jazykové prostředky:</u> - přítomný čas prostý (present simple) - přítomný čas průběhový (present continuous) - minulý čas prostý (past simple - ago) - vazba slovesa "like"+ ing - budoucí čas "be going to" - budoucí čas "will" - minulý čas průběhový (past	Průřezová témata OSV: 1.1. - 1.11. VMGES: 3.1. - 3.3. MKV: 4.1. - 4.5. Mezipředmětové vztahy: Z - anglicky mluvící země, města D - české, anglické aj.osobnosti Čj - mluvnické kategorie, popis, vyprávění ORV - rodinné vztahy, využití volného času M - číslovky základní, řadové INF - připojování do školní sítě, vyhledávání informací, projekty, hry
CJ-9-1-02 žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat <i>CJ-9-1-02p žák rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby</i>	- žák porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) - žák se zapojí pomocí slovních spojení vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě	- přítomný čas prostý (present simple) - přítomný čas průběhový (present continuous) - minulý čas prostý (past simple - ago) - vazba slovesa "like"+ ing - budoucí čas "be going to" - budoucí čas "will" - minulý čas průběhový (past	

	nutnosti pomoci - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje a na podobné výpovědi reaguje - žák poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si koupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět	continuous) - budoucí čas s použitím přítomného času průběhového - předložky - předpřítomný čas (present perfect ever, never) - slovesa “must, have to, can” - s použitím rozkazu - sloveso “should” - číslovky vyšší než 1000 - vazba something (some,any, every, not) <u>Typy textů:</u>	
TÉMA 2: Mluvení		- formulář	
CJ-9-2-01 žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích <i>CJ-9-2-01p</i> <i>žák odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby</i>	- žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje	- e-mail - popis - rozhovor - projekt na dané téma <u>Reálie:</u> USA (New York) Velká Británie - známé osobnosti - bydlení - Londýn Kanada - zeměpisný popis	

	- žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje, a na podobné výpovědi reaguje - žák poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si co koupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět	- zajímavosti života	
CJ-9-2-02 žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	- žák krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)		
CJ-9-2-03 žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- žák popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět - žák vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale,		

	nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec		
TÉMA 3: Čtení s porozuměním			
CJ-9-3-01 žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech <i>CJ-9-3-01p</i> <i>žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>	- žák najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě		
CJ-9-3-02 žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- žák porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) - žák odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v		

	jednoduchém textu - žák porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů		
TÉMA 4: Psaní			
CJ-9-4-01 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- žák zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává		
CJ-9-4-02 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- žák sestaví/napíše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák napíše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět - žák napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití		
	vět řazených za sebou nebo		

	propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec		
CJ-9-4-03 žák reaguje na jednoduché písemné sdělení <i>CJ-9-4-03p žák reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</i>	- žák odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života		

8. ročník časová dotace: 3 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
TÉMA 1: Poslech s porozuměním			
CJ-9-1-01 žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně <i>CJ-9-1-01p žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů</i>	- žák zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	<u>Tematické okruhy:</u> - práce - móda, oblečení - sport - rodina (INF- prezentace, citace) - škola (INF- práce s textovým dokumentem) - přátelé - volný čas (filmy) - historie módy (INF - vyhledávání) - lidské tělo (INF - malování) - nemoci - zdraví člověka - příroda - životní prostředí (oceány) <u>Jazykové prostředky:</u> - přítomný čas prostý - přítomný čas průběhový - předpřítomný čas (s použitím “for, since”) - použití tvaru “too, enough” - minulý čas prostý - minulý čas průběhový - užití “had to/ could” - sloveso “can/must” (bud.čas)	Průřezová témata OSV: 1.1. - 1.11. VMGES: 3.1. - 3.3. MKV: 4.1. - 4.5. Mezipředmětové vztahy: Z - anglicky mluvící země, města, řeky D - české, anglické aj.osobnosti Čj - mluvnické kategorie, popis, vyprávění ORV - rodinné vztahy, využití volného času M - číslovky základní, řadové INF - připojování do školní sítě, vyhledávání informací, projekty, hry
CJ-9-1-02 žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat <i>CJ-9-1-02p žák rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby</i>	- žák porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) - žák se zapojí pomocí slovních spojení vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v		

	komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje a na podobné výpovědi reaguje - žák poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si koupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět	- should / shouldn't - but / however - there's someone.....ing - see / hear someone.....ing - přítomný čas - minulý čas prostý "been/gone" - sloveso "might" <u>Typy textů:</u> - formulář - e-mail - popis - rozhovor - projekt na dané téma <u>Reálie:</u> Velká Británie - zeměpisný popis 4 částí Velké Británie - počasí Austrálie - popis země	
TÉMA 2: Mluvení			
CJ-9-2-01 žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích <i>CJ-9-2-01p</i> <i>žák odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby</i>	- žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje		

	- žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje, a na podobné výpovědi reaguje - žák poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si co koupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět		
CJ-9-2-02 žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	- žák krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)		
CJ-9-2-03 žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- žák popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět - žák vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo		

	propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec		
TÉMA 3: Čtení s porozuměním			
CJ-9-3-01 žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech <i>CJ-9-3-01p</i> <i>žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>	- žák najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě		
CJ-9-3-02 žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- žák porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) - žák odvodí z kontextu význam		

	neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu - žák porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů		
TÉMA 4: Psaní			
CJ-9-4-01 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- žák zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává		
CJ-9-4-02 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- žák sestaví/napíše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák napíše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět - žák napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití		

	vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec		
CJ-9-4-03 žák reaguje na jednoduché písemné sdělení <i>CJ-9-4-03p žák reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</i>	- žák odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života		

9. ročník časová dotace: 3 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
TÉMA 1: Poslech s porozuměním			
CJ-9-1-01 žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně <i>CJ-9-1-01p žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů</i>	- žák zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	<u>Tematické okruhy:</u> - rodina (INF - prezentace, citace) - přátelé - sport - záliby - měsíce, dny, roční období (INF - práce s textovým dokumentem) - datum - lidské tělo - cestování (INF - vyhledávání) - kultura - vánoční tradice - práce, zaměstnání - doprava - média - zvířata - domácí povinnosti - nákupy, móda - problémy společnosti <u>Jazykové prostředky:</u> - číslovky základní a řadové - časování slovesa být - to be - časování slovesa mít - have got - přítomný čas prostý - přítomný čas průběhový - minulý čas prostý - minulý čas průběhový	Průřezová témata OSV: 1.1. - 1.11. VMGES: 3.1. - 3.3. MKV: 4.1. - 4.5. Mezipředmětové vztahy: Z - anglicky mluvící země, města, řeky, památky Čj - mluvnické kategorie, popis, vyprávění ORV - rodinné vztahy, problematika společnosti, využití volného času M - číslovky základní a řadové INF - připojování do školní sítě, vyhledávání informací, projekty, hry
CJ-9-1-02 žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat <i>CJ-9-1-02p žák rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby</i>	- žák porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) - žák se zapojí pomocí slovních spojení vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v		

	komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje a na podobné výpovědi reaguje - žák poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si koupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět	- předpřítomný čas - budoucí čas “ be going to” - budoucí čas “will” - 1. a 2. podmínková věta - trpný tvar sloves - použití say/ tell - použití so.....that - tvoření otázek (what, which.....) - předložky - přímá a nepřímá otázka <u>Typy textů:</u> - formulář - popis - vyprávění - rozhovor - žádost - inzerát	
TÉMA 2: Mluvení			
CJ-9-2-01 žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích <i>CJ-9-2-01p</i> <i>žák odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby</i>	- žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje	<u>Reálie:</u> - Velká Británie - USA	

	- žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje - žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje, a na podobné výpovědi reaguje - žák poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si co koupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět		
CJ-9-2-02 žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	- žák krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)		
CJ-9-2-03 žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- žák popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět - žák vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo		

	propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec		
TÉMA 3: Čtení s porozuměním			
CJ-9-3-01 žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech <i>CJ-9-3-01p</i> <i>žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i>	- žák najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě		
CJ-9-3-02 žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- žák porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) - žák odvodí z kontextu význam		

	neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu - žák porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů		
TÉMA 4: Psaní			
CJ-9-4-01 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- žák zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává		
CJ-9-4-02 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- žák sestaví/napíše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák napíše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět - žák napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití		

	vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec - žák popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec		
CJ-9-4-03 žák reaguje na jednoduché písemné sdělení <i>CJ-9-4-03p žák reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</i>	- žák odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života		

5.1.3 NĚMECKÝ JAZYK

5.1.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Německý jazyk

5.1.3.1.1 Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Německý jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Tento předmět je dalším cizím jazykem pro žáky 7., 8. a 9. tříd. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Výuka směřuje k praktickým dovednostem, tzn. žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života. Získávání praktických dovedností a hodnocení žáka, do jaké míry si je osvojil, je zaměřeno na poslech s porozuměním, rozhovory, samostatný ústní projev, čtení a psaní na přiměřené úrovni. Výklad gramatického systému je omezen na nezbytné minimum.

Cílem tohoto období je pochopení významu znalostí cizích jazyků pro osobní růst žáka a jeho budoucí kariéru (pomáhá snižovat jazykovou bariéru při cestování, při budoucím studiu, znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení jiných cizojazyčných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi). Požadavky na vzdělávání v Německém jazyce směřují v ŠVP k dosažení úrovně A1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Výuka německého jazyka je založena na seznámení se spisovnou němčinou. Žáci však také poznají oblastní rozdíly v německé výslovnosti, seznámí se také částečně s hovorovou němčinou. Výuka seznamuje žáky s realitami zemí, které tímto jazykem hovoří.

5.1.3.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Německý jazyk má v 7. ročníku dotaci 2 hodiny týdně, 8. - 9. ročníku časovou dotaci 3 hodiny týdně. Průřezová témata jsou začleněna v tomto vyučovacím předmětu formou integrace do předmětu (více viz kapitola 3.4 Začlenění průřezových témat). Nejčastěji se jedná o zařazení témat Osobnostní a sociální výchovy a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech, jelikož v obou průřezových tématech je žák veden k porozumění sobě samému, k porozumění druhým.

Výuka probíhá zpravidla v učebnách II. stupně ZŠ Skalná. Z organizačních důvodů (na škole probíhá často jazyková výuka ve 2 třídách současně) není vždy možné zajistit výuku v odborné jazykové učebně. Obě učebny jsou vybaveny kazetovým přehrávačem, slovníky, mapou SRN, Evropy a nástěnnými obrazy, které doplňují výuku německého jazyka. Kromě toho je žákům a vyučujícím k dispozici počítačová učebna pro práci na počítačích s programy na výuku a procvičování získaných znalostí či pro práci na internetu (chatování v němčině, vyhledávání informací na německých webových stránkách, vypracovávání různých jazykových testů dle aktuální nabídky apod.).

5.1.3.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu německý jazyk

Kompetence	Učitel
K učení	Na praktických příkladech blízkých žákovi ukazujeme vztah osobního cíle a učení. Podporujeme samostatnost a tvořivost. Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. Učíme plánovat, organizovat a vyhodnocovat své činnosti. Učíme používat metody plánování času a sebeřízení. Zaměřujeme se na prakticky použitelné znalosti a dovednosti. Zřetelně rozlišujeme učivo základní a rozšiřující. Učíme vyhledávat a zpracovávat potřebné informace. Podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. Umožňujeme pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. Dbáme na seznámení s cílem vyučovací hodiny - a zhodnocení jeho dosažení. Hodnotíme změnu ve znalostech a dovednostech. Vedeme k sebehodnocení. Umožňujeme zažít úspěch. Navozujeme situace, v nichž má žák radost z učení. Hodnocení vyjadřujeme přednostně pozitivní formou. Učíme práci s chybou. Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. Jdeme příkladem – dále se vzděláváme. Dbáme na porozumění (při práci s textem).
K řešení problémů	Předkládáme problémy jako výzvu. Předkládáme praktické problémy. Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. Seznamujeme s metodou brainstormingu.
Občanské	Vedeme k poznání skutečnosti, že lidé se navzájem potřebují. Vedeme k poznání, že za získanou hodnotu musíme poskytnout protihodnotu. Vedeme k poznání, že svoboda není bezbřehá libovůle. Vedeme k uvědomění skutečnosti, že neseme následky svého jednání, k zodpovědnosti.

	Vedeme k předvídání důsledků zamýšleného jednání. Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. Vedeme k poznání objektivní potřeby pravidel při soužití lidí. Podporujeme vhodné aktivity trávení volného času. Vedeme k ekologickému chování. Vedeme k poznávání a respektování kulturních odlišností. Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Podporujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Vedeme k odmítavému postoji k rasismu, xenofobii a podobným jevům.
Pracovní	Vedeme žáky k poznání hodnoty práce a oceňování práce Přibližujeme žákům nutnost celoživotního vzdělávání pro udržení se na trhu práce. Vyžadujeme dodržování pravidel, vyžadujeme odevzdávání kvalitní práce.

5.1.3.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu německý jazyk

7. ročník časová dotace: 2 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: poslech s porozuměním			
DCJ-9-1-01 žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně <i>DCJ-9-1-01p žák je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka</i>	- žák se řídí jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů) - žák porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	<u>Tematické okruhy:</u> - pozdravy - abeceda - dny v týdnu - roční období, měsíce - čísla, barvy - základní osobní informace - rodina (INF - textový editor) - popis osoby (INF - textový editor) - časové údaje - hodiny - záliby, zájmy - škola - jídlo, pití - cestování <u>Jazykové prostředky:</u> - výslovnost (jazykolamy) - časování slovesa haben, sein - časování pravidelných sloves - časování slovesa "mögen", gern - mít rád - tykání, vykání	<u>Mezipředmětové vztahy:</u> Z - německy mluvící země, města, řeky, památky D - české, německé aj. osobnosti, památky ORV - rodinné vztahy, využití volného času TV - sport, významní sportovci M - základní, řadové číslovky <u>Průřezová témata:</u> OSV: 3.3.1 1.1.-1.3., 1.5.-1.11. VMEGS: 3.3.3. 3.1.-3.3. MKV: 3.3.4. 4.1. - 4.4.
DCJ-9-1-02 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu <i>DCJ-9-1-02p žák rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování</i>	- žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - žák porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak,		

	obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	- W - otázky (wie, was, wo, wer, woher, welcher, welche) - zjišťovací otázky (odpověď ja X nein) - zápor - nicht, nein, kein,e - slovosled ve větě oznamovací a tázací - přivlastňovací zájmena “mein/e, dein/e,.....” - přídavná jména - protiklady přídavných jmen - přivlastňovací vazba “VON” - členy určité der, die, das - členy neurčité ein, eine, ein - časování slovesa “haben” - mít - 4.pád (einen, eine, ein) - časové údaje (hodiny) - předložka “in” - v, do - příslovce “gern, lieber, am liebsten” - předložka “im - měsíce, roční období, am- dny v týdnu, um - hodiny”
DCJ-9-1-03 žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat <i>DCJ-9-1-03p</i> <i>žák rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i> <i>- rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)</i> <i>- rozumí jednoduchým pokynům učitele</i>	-žák zachytí konkrétní informace (např.o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům - žák porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý poslechový test, který se vztahuje ke každodenním tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	
Téma 2: mluvení		
DCJ-9-2-01 žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů <i>DCJ-9-2-01p</i> <i>žák pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas</i>	- žák použije základní zdvořilostní obraty (např.oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech - žák se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo s na podobné informace zeptá	<u>Typy textů:</u> - jednoduchý formulář - popis - krátké vyprávění podle obrázků - rozhovory - mail - pozvánka na narozeniny - projekt - Meine Familie

	(např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, co vlastní, umí a má rád/nerad, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek		
DCJ-9-2-02 žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat <i>DCJ-9-2-02p</i> <i>žák sdělí své jméno a věk</i>	- žák se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad, za použití jednoduchých slovních spojení a vět - žák sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např.jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní , umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět - žák popíše skutečnost (např.předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět		
DCJ-9-2-03 žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	- žák reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů(např.sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní a umí, mají rádi/neradi) - žák odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech		

	nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět - žák se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět		
Téma 3: čtení s porozuměním			
DCJ-9-3-01 žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	- žák porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informativních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)		
DCJ-9-3-02 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	- žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života - žák porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici		

	vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)		
DCJ-9-3-03 žák rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	- žák porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) - žák najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem		
Téma 4: psaní			
DCJ-9-4-01 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- žák zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává		
DCJ-9-4-02 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy,	- žák napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se		

volného času a dalších osvojovaných témat <i>DCJ-9-4-02p</i> <i>žák reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</i>	představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí - žák napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí - žák sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí, či nesouhlasí) za použití základních zdvořilostních obrátů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)		
DCJ-9-4-03 žák stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- žák odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává		

8. ročník časová dotace: 3 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: poslech s porozuměním			
DCJ-9-1-01 žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně <i>DCJ-9-1-01p</i> <i>žák je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka</i>	- žák se řídí jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů) - žák porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	<u>Tematické okruhy:</u> - realie Rakousko, Švýcarsko, Německo (INF - textový editor) - pokoj, dům - cesta, město - popis - denní povinnosti - číslovky větší než 100 - týdenní program - rozvrh hodin - škola - nemoci - orientace v plánu města - cestování - počasí, roční období - oblečení <u>Jazykové prostředky:</u> - výslovnost (jazykolamy) - časování pravidelných sloves - časování nepravidelných sloves - časování způsobových sloves - časování sloves s odlučitelnou předponou - sloveso haben - 4.pád - einen, eine, en - tykání, vykání	<u>Mezipředmětové vztahy:</u> Z - německy mluvící země, města, řeky VV - památky D - české a německé osobnosti, památky ČJ - mluvnické kategorie, popis, vyprávění ORV - rodinné vztahy, využití volného času TV - sport, významní sportovci M - základní, řadové číslovky <u>Průřezová témata:</u> OSV: 3.3.1 1.1.-1.11. VMEGS: 3.3.3. 3.1. - 3.3. MKV: 3.3.. 4.1. - 4.4.
DCJ-9-1-02 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu <i>DCJ-9-1-02p</i> <i>žák rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování</i>	- žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - žák porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	- výslovnost (jazykolamy) - časování pravidelných sloves - časování nepravidelných sloves - časování způsobových sloves - časování sloves s odlučitelnou předponou - sloveso haben - 4.pád - einen, eine, en - tykání, vykání	<u>Průřezová témata:</u> OSV: 3.3.1 1.1.-1.11. VMEGS: 3.3.3. 3.1. - 3.3. MKV: 3.3.. 4.1. - 4.4.

DCJ-9-1-03 žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat <i>DCJ-9-1-03p</i> žák rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) - rozumí jednoduchým pokynům učitele	-žák zachytí konkrétní informace (např.o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům - žák porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý poslechový test, který se vztahuje ke každodenním tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	- W -otázky - předložka “im - měsíce, roční období, am- dny v týdnu, um - hodiny” - zjišťovací otázky (“ja X nein”) - zápor NICHT, NEIN - zápor ve 4. pádě (keinen, keine, kein) - mn.č. některých podstatných jmen - předložky 3. a 4. pádu - přivlastňovací zájmena - osobní zájmena ve 4. pádě - Wohin - 4.pád in - do - anhaben - mít na sobě - tragen - nosit - fahren - neprav.sloveso + mit - 3.pád - fahren “nach”, “in die” a “in den” do zemí a měst - helfen - neprav.sloveso 3.pád - rozkazovací způsob - neosobní podmět “man” - vazba “von - bis zu” (3.pád) <u>Reálie:</u> - německá jména osob a zvířat - zeměpisné pojmy - německy mluvící země - rodinná oslava - orientace na mapě Německa - Vídeň - Evropské země <u>Typy textů:</u>	
Téma 2: mluvení			
DCJ-9-2-01 žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů <i>DCJ-9-2-01p</i> žák pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas	- žák použije základní zdvořilostní obraty (např.oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech - žák se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, přemětech, činnostech nebo s na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, co vlastní, umí a má rád/nerad, nebo se na totéž zeptá) za použití		

	jednoduchých slovních spojení a otázek	- jednoduchý formulář - popis - rozhovory - jazykolam - chat - pozvánka - pozdrav z dovolené - e-mail - dopis - krátké vyprávění podle obrázků - projekt - Mein Zimmer, Mein Haus	
DCJ-9-2-02 žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat <i>DCJ-9-2-02p</i> <i>žák sdělí své jméno a věk</i>	- žák se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad, za použití jednoduchých slovních spojení a vět - žák sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např.jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní , umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět - žák popíše skutečnost (např.předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět		
DCJ-9-2-03 žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	- žák reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů(např.sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní a umí, mají rádi/neradi) - žák odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaných tématům, za použití slov,		

	jednoduchých slovních spojení a vět - žák se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osovjovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět		
Téma 3: čtení s porozuměním			
DCJ-9-3-01 žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	- žák porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informativních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)		
DCJ-9-3-02 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	- žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života - žák porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního		

	spojení, vykoná činnost)		
DCJ-9-3-03 žák rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	- žák porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) - žák najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem		
Téma 4: psaní			
DCJ-9-4-01 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- žák zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává		
DCJ-9-4-02 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvoovaných témat DCJ-9-4-02p	- žák napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí - žák napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých		

<i>žák reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</i>	např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí - žák sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí, či nesouhlasí) za použití základních zdvořilostních obrátů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)		
DCJ-9-4-03 žák stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- žák odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává		

9. ročník časová dotace: 3 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: poslech s porozuměním			
DCJ-9-1-01 žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně <i>DCJ-9-1-01p</i> <i>žák je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka</i>	- žák se řídí jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů) - žák porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	<u>Tematické okruhy:</u> - prázdniny - cestování - plány (INF - textový editor) - přátelství - povolání - vlastnosti, porovnávání - elekt. média - pokyny - pocity - móda, design - nakupování - datum <u>Jazykové prostředky:</u> - přivlastňovací zájmena ve 3.pádě - perfekta (3 skupiny sloves) - hlavní a vedlejší věty (dass, weil) - präteritum způsobových sloves - osobní zájmena - skloňování - stupňování přídavných jmen - modální slovesa - vedlejší věty (wenn) - zvrtná zájmena - skloňování (welcher-, jede-, diese-)	<u>Mezipředmětové vztahy:</u> Z - hory a pohoří v Německu, Rakousku, Švýcarsku Čj - popis, komunikace, věty hlavní a vedlejší M - řadové číslovky ORV - komunikace v elek.médiích, zájmy, plány, přátelství <u>Průřezová témata:</u> OSV: 3.3.1 1.1.-1.11 VMEGS: 3.3.3 3.1.-3.3. MKV: 3.3.4 4.1. - 4.4.
DCJ-9-1-02 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu <i>DCJ-9-1-02p</i> <i>žák rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování</i>	- žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např.předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - žák porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	- přivlastňovací zájmena ve 3.pádě - perfekta (3 skupiny sloves) - hlavní a vedlejší věty (dass, weil) - präteritum způsobových sloves - osobní zájmena - skloňování - stupňování přídavných jmen - modální slovesa - vedlejší věty (wenn) - zvrtná zájmena - skloňování (welcher-, jede-, diese-)	

DCJ-9-1-03 žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat <i>DCJ-9-1-03p</i> <i>žák rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</i> <i>- rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)</i> <i>- rozumí jednoduchým pokynům učitele</i>	-žák zachytí konkrétní informace (např.o předmětech, osobách,zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům - žák porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý poslechový test, který se vztahuje ke každodenním tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)	- přídavná jména po členu určitém - přídavná jména po členu neurčitém - řadové číslovky - přídavná jména ve 3. pádu <u>Reálie:</u> - hory a cestování v Německu, Rakousku, Švýcarsku - nakupování - komunikace v médiích <u>Typy textů:</u> - sestavení plánu na celý den - popis povolání - rozhovory - poprosit o pomoc - chat - pozvánka - pozdrav z dovolené - e-mail - popis věcí, osob	
Téma 2: mluvení			
DCJ-9-2-01 žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů <i>DCJ-9-2-01p</i> <i>žák pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas</i>	- žák použije základní zdvořilostní obraty (např.oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech - žák se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo s na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, co vlastní, umí a má rád/nerad, nebo		

	se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek		
DCJ-9-2-02 žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat <i>DCJ-9-2-02p</i> žák sdělí své jméno a věk	- žák se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad, za použití jednoduchých slovních spojení a vět - žák sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např.jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní , umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět - žák popíše skutečnost (např.předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět		
DCJ-9-2-03 žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	- žák reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů(např.sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní a umí, mají rádi/neradi) - žák odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaných		

	tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět - žák se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osovjovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět		
Téma 3: čtení s porozuměním			
DCJ-9-3-01 žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	- žák porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informativních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)		
DCJ-9-3-02 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	- žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života - žák porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek)		

	nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)		
DCJ-9-3-03 žák rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	- žák porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) - žák najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem		
Téma 4: psaní			
DCJ-9-4-01 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- žák zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává		
DCJ-9-4-02 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- žák napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí		

DCJ-9-4-02p žák reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	- žák napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí - žák sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí, či nesouhlasí) za použití základních zdvořilostních obrátů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)		
DCJ-9-4-03 žák stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- žák odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává		

5.2.1 MATEMATIKA

5.2.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu matematika.

Vyučovací předmět Matematika je předmět, který by měl být chápan jako odraz reálných vztahů v hmotném světě. V základním vzdělávání je především založen na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Žáci v něm mají získat početní dovednosti v oboru přirozených a racionálních čísel, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby ve všech oblastech bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení.

Vzdělání v tomto předmětu by mělo směřovat k rozvíjení z vlastních zkušeností, potřebě počítat, kreslit a hrát si. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Očekávané výstupy zahrnují standardy základního vzdělávání dle RVP ZV.

5.2.1.1.1 Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika je na 1. i 2. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy (1. stupeň Číslo, Vztahy, Geometrie, Nestandardní úlohy; 2. stupeň Číslo a proměnná, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie, Nestandardní úlohy).

V tematickém okruhu Číslo na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh Číslo a proměnná, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s rolí proměnné při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodných počítačových aplikací. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu Geometrie žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní úlohy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

5.2.1.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Matematika se vyučuje na 1. stupni v 1. - 5. ročníku celkem v hodinové dotaci 27 hodin.

Na 2. stupni v 6. – 9. ročníku je hodinová týdenní dotace celkem 22 hodin.

Výuka Matematiky je organizována zpravidla v budově školy. Žáci využívají prostředků výpočetní techniky (především kalkulátorů, vhodného počítačového softwaru, určitých typů výukových programů). Od 6. – 9. ročníku je matematika vyučována prostřednictvím tandemové výuky.

5.2.1.2 Výchovní a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu matematika

Kompetence	Učitel
k učení	Na praktických příkladech blízkých žákovi ukazujeme vztah osobního cíle a učení. Podporujeme samostatnost a tvořivost. Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. Učíme plánovat, organizovat a vyhodnocovat své činnosti. Učíme používat metody plánování času a sebeřízení. Zaměřujeme se na prakticky použitelné znalosti a dovednosti. Zřetelně rozlišujeme učivo základní a rozšiřující. Učíme vyhledávat a zpracovávat potřebné informace. Podporujeme používání výpočetní techniky. Umožňujeme pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. Dbáme na seznámení s cílem vyučovací hodiny - a zhodnocení jeho dosažení. Hodnotíme změnu ve znalostech a dovednostech. Vedeme k sebehodnocení. Umožňujeme zažít úspěch. Navozujeme situace, v nichž má žák radost z učení. Hodnocení vyjadřujeme přednostně pozitivní formou. Učíme práci s chybou. Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. Jdeme příkladem – dále se vzděláváme. Dbáme na porozumění (při práci s textem).
k řešení problémů	Předkládáme problémy jako výzvu. Předkládáme praktické problémy. Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. Monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají. Vybrané problémy života školy řešíme se žáky

komunikativní	Podporujeme rozvoj slovní zásoby. Požadujeme používání výrazových prostředků odpovídajících společenské situaci. Vyžadujeme přesné a úplné vyjadřování.. Požadujeme reprodukování podstatných informací z informačních zdrojů. Vedeme k prezentaci vlastních názorů, myšlenek. Učíme dovednosti věcně zdůvodňovat. Vedeme k pozitivnímu vnímání. Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci sebe, školy, obce na veřejnosti. Vedeme žáky k využití médií a veřejných akcí pro prezentaci a reprezentaci. Vedeme žáky k prezentaci a reprezentaci na školních a školských akcích. Vedeme k účasti na tvorbě pravidel, k respektování pravidel. Seznamujeme s asertivním chováním a nonverbální komunikací. Jsme příkladem v komunikaci.
sociální a personální	Užíváme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. Navozujeme práci ve skupinách s různorodým složením. Učíme vnímat vzájemné odlišnost jako přínos tvůrčí spolupráci. Rozvíjíme schopnost zastávat v týmu různé role. Učíme kriticky hodnotit vlastní přínos, přínos ostatních a práci týmu jako celku. Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy je spolupráce nutná. Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vedeme k uvážlivosti a předvídavosti. Podporujeme součinnost dívek a hochů. Monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. Vedeme k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré mezilidské vztahy. Vyžadujeme dodržování pravidel chování společně dohodnutých, pravidel daných vyšší mocí i nepsaných, obecně v naší kultuře uznávaných. Sankcionujeme jednání vědomě narušující vzájemné vztahy a spolupráci. Jdeme příkladem.
občanské	Vedeme k poznání skutečnosti, že lidé se navzájem potřebují. Vedeme k poznání, že za získanou hodnotu musíme poskytnout protihodnotu. Vedeme k poznání, že ke svoboda není bezbřehá libovůle. Vedeme k uvědomění skutečnosti, že neseme následky svého jednání, k zodpovědnosti. Vedeme k předvídání důsledků zamýšleného jednání. Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. Vedeme k poznání objektivní potřeby pravidel při soužití lidí.

	Zapojujeme žáky do vytváření vnitřních pravidel školy. Vedeme k nezájatému hodnocení a přezkoumávání pravidel soužití lidí. Vedeme ke zjišťování i skrytých příčin porušování pravidel. Podporujeme vhodné aktivity trávení volného času. Vedeme k ekologickému chování. Vedeme k poznávání a respektování kulturních odlišností. Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Podporujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Vedeme k odmítavému postoji k rasismu, xenofobii a podobným jevům.
pracovní	Vedeme žáky k poznání hodnoty práce a oceňování práce. Ve výuce modelujeme pracovní podmínky a pracovní situace. Seznamujeme žáky s různými profesemi a pracovními činnostmi, s nároky, které kladou na pracovníka. Vyžadujeme dodržování pravidel, vyžadujeme odevzdávání kvalitní práce.

5.2.1.3. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu matematika

1. ročník časová dotace: 5 hodin

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma: Číslo			
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků <i>M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20</i>	1. používá přirozená čísla k modelování reálných situací 2. počítá předměty v daném souboru, 3. vytváří soubory s daným počtem prvků 0-20	- obor přirozených čísel 0-20 - krokování - Informatika bee-boti	ČaJS Informatika ČJ Průřezová témata OSV 1.1,1.5.
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti <i>M-3-1-02p čte, píše a používá číslíce v oboru do 20,</i> <i>M-3-1-02p zná matematické operátory + , - , = , < , > a umí je zapsat</i>	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- zápis čísla v desítkové soustavě - porovnávání	
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	1. užívá lineární uspořádání 2. zobrazí číslo na číselné ose	- číselná osa	

M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly <i>M-3-1-04p</i> <i>sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20</i>	1. provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly,	- vlastnosti početních operací s přirozenými čísly 0 – 20, - sčítání a odčítání v oboru 0 - 20	
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace <i>M-3-1-05p</i> <i>řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20</i>	1. řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- jednoduché slovní úlohy	
Téma: Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	1. orientuje se v čase	- rok, měsíc, týden, den - na hodinách celá a půlhodina	ČaJS
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života <i>M-3-2-02p</i> <i>modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek</i>	1. popisuje jednoduché závislosti z praktického života	- finanční gramotnost	
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel <i>M-3-2-03p</i>	doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- finanční gramotnost - tabulky	

doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi			
Téma : Geometrie v rovině a prostoru			
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci <i>M-3-3-01p</i> <i>pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit</i>	1. rozezná, pojmenuje, 2. vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	- základní útvary v rovině – obdélník, trojúhelník, čtverec, kruh	Tv, Uak,Pč Průřezová témata OSV 1.5.
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky <i>M-3-3-02p</i> <i>používá pravítko</i>	1. porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	- základní útvary v rovině – obdélník, trojúhelník, čtverec, kruh	
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	1.rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- základní útvary v rovině – obdélník, trojúhelník, čtverec, kruh	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma: Číslo a početní operace			
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků <i>M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20</i>	1.používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	- obor přirozených čísel 0-100	Uak, ČaJS Informatika Čj Průřezová témata OSV 1.1.
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti <i>M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100 M-3-1-02p zná matematické operátory + , - , = , < , > a umí je zapsat</i>	1. čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- obor přirozených čísel 0-100 - zápis čísla - porovnávání - vlastnosti početních operací s přirozenými čísly - Informatika - kódování	
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	1. užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	- číselná osa - zápis čísla v desítkové soustavě, malá násobilka	
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	1. provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- vlastnosti početních operací s přirozenými čísly, - malá násobilka	

M-3-1-04p <i>sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20</i>			
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace M-3-1-05p <i>řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20</i>	1.řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- písemné algoritmy početních operací (písemné sčítání, písemné odčítání, písemné násobení a dělení, dělení jednociferným číslem).	
Téma: Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	1.orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- rok, měsíc, týden, den - hodina,půlhodina, čtvrt hodina	ČajS Informatika
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života M-3-2-02p <i>modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek</i>	1.popisuje jednoduché závislosti z praktického života	- finanční gramotnost - Informatika -cyklotrasy (grafové modely) - zvířátka Dědy Lesoně	
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel M-3-2-03p <i>doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 - zvládá orientaci v</i>	1.doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- tabulky - schémata	

<i>prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi</i>			
Téma: Geometrie v rovině a prostoru			
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci <i>M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují</i>	1. rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	- základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, úsečka	UaK ČaJS Průřezová témata OSV 1.3.
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky <i>M-3-3-02p používá pravítko</i>	1. porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	- délka úsečky; jednotky délky	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma: Číslo a početní operace			
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků <i>M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20</i>	1. používá přirozená čísla k modelování reálných situací, 2. počítá předměty v daném souboru, 3. vytváří soubory s daným počtem prvků	- obor přirozených čísel 0 – 1000, - zápis čísla v desítkové soustavě,	Čj, ČaJS Průřezová témata MR-1.10. OSV 1.1.
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti <i>M-3-1-02p čte, píše a používá číslíce v oboru do 20, numerace do 100</i> <i>M-3-1-02p zná matematické operátory + , - , = , < , > a umí je zapsat</i>	1. čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, 2. užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- obor přirozených čísel 0 – 1000, - zápis čísla v desítkové soustavě - porovnávání	
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	1. užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	- číselná osa - zaokrouhlování	
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	1. provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- pamětné sčítání , odčítání do 1000 - násobení a dělení do 1000	

<i>M-3-1-04p</i> <i>sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20</i>			
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace <i>M-3-1-05p</i> <i>řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20</i>	1.řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- slovní úlohy - algoritmy početních operací	
Téma: Závislosti, vztahy, práce s daty			
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- rok, měsíc, týden,den - hodina, minuta,vteřina - převody jednotek času	Čj, ČaJS,TV Průřezová témata OSV 1.1.-1.3.,1.5. MR -1.10.
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života <i>M-3-2-02p</i> <i>modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek</i>	1. popisuje jednoduché závislosti z praktického života	- převody jednotek délky - převody jednotek hmotnost - převody jednotek objemu	
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel <i>M-3-2-03p</i> <i>doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 - zvládá orientaci v</i>	1.doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- tabulky, schémata,grafy - finanční gramotnost - jízdní řády	

<i>prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi</i>			
Téma: Geometrie v rovině a prostoru			
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci <i>M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit</i> <i>M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují</i>	1. rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa 2. nachází v realitě jejich reprezentaci	- úsečka, její délka - geometrické útvary - geometrická tělesa	TV, UaK, Prč
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky <i>M-3-3-02p používá pravítko</i>	1. porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	- základní geometrické útvary - délka úsečky - jednotky objemu, délky	
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	1. rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh., - osová souměrnost	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma: Číslo a početní operace			
M-5-1-01 Žák využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	1. žák z paměti sčítá a odčítá čísla do sta, násobí a dělí v oboru malé násobilky 2. žák využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu 3. žák využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení jednoduchých úloh s užitím závorek	- přirozená čísla, celá čísla - zlomky - násobilka - vlastnosti početních operací s čísly písemné algoritmy početních operací	
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel <i>M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000</i> <i>M-5-1-02p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla</i> <i>M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100</i>	1. žák správně sepíše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel 2. žák využívá při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády 3. žák využívá znalosti malé násobilky při písemném násobení a dělení nejvýše dvojciferným číslem 4. žák provádí písemné početní operace včetně kontroly výsledku 5. žák dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel	- písemné sčítání, odčítání - písemné násobení a dělení jednociferným číslem	
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru	1. žák přečte a zapíše číslo (do milionu) s užitím znalosti číselných řádů desítkové soustavy 2. žák využívá rozvinutý zápis čísla	- přirozená čísla, celá čísla, - zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění - číselná osa	

přirozených čísel <i>M-5-1-03p</i> zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách <i>M-5-1-03p</i> tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100	(do statisíců) v desítkové soustavě 3. žák porovnává čísla do statisíců 4. žák zaokrouhluje čísla do statisíců s použitím znaku pro zaokrouhlování 5. žák užívá polohové vztahy („hned před“, „hned za“) v oboru přirozených čísel 6. žák se orientuje na číselné ose a jejích úsecích 7. žák provádí číselný odhad a kontrolu výsledku		
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	1. žák porozumí textu jednoduché úlohy (rozlišuje informace důležité pro řešení úlohy) a úlohu řeší 2. žák zformuluje odpověď k získanému výsledku 3. žák vytvoří jednoduchou slovní úlohu podle vzoru	- slovní úlohy	Průřezová témata MR - 1.10. SR- 1.9.
Téma: Vztahy, závislosti, práce s daty			
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data <i>M-5-2-01p</i> vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu	1. žák provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový limit apod.) 2. žák porovnává zadaná data podle daného kritéria 3. žák posuzuje reálnost vyhledaných údajů	- závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy <i>M-5-2-02p</i> orientuje se a čte v jednoduché	1. žák doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu 2. žák vyhledá v tabulce nebo diagramu požadovaná data 3. žák používá jednoduché převody jednotek času při práci s daty (např.	- závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	

<i>tabulce - určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi</i>	v jízdních řádech)		
Téma: Geometrie v rovině a prostoru			
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce <i>M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary</i>	1. žák rozezná základní rovinné útvary (kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice) nezávisle na jejich natočení, velikosti nebo označení 2. žák určí rovinné útvary pomocí počtu vrcholů a stran, rovnoběžnosti a kolmosti stran 3. žák využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (čáry: křivá, lomená, přímá; bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice) 4. žák rozpozná jednoduchá tělesa (krychle, kvádr, válec) a určí na nich základní rovinné útvary 5. žák narýsuje kružnici s daným poloměrem 6. žák narýsuje obecný trojúhelník nebo trojúhelník se třemi zadanými délkami stran	- základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, úsečka, polopřímka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník,- - základní útvary v prostoru (kvádr, krychle, koule, válec)	
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	1. žák rozlišuje obvod a obsah rovinného útvaru 2. žák určí s pomocí čtvercové sítě nebo měřením obvod rovinného útvaru (trojúhelníku, čtyřúhelníku,	- délka úsečky; jednotky délky, hmotnosti a objemu a jejich převody,	

M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	mnohoúhelníku) 3. žák graficky sčítá, odčítá a porovnává úsečky	- obvod obrazce (trojúhelník, čtverec, obdélník)	
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	1. žák vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek ve čtvercové síti 2. žák načrtne a narýsuje kolmici a rovnoběžku	- vzájemné poloha dvou přímk v rovině(různoběžky, rovnoběžky, kolmice)	
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	1. žák určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného útvaru, který lze složit ze čtverců a obdélníků	- obsah obrazce(trojúhelník,čtverec,obdélník)	
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru - pozná základní tělesa	1. žák pozná osově souměrné útvary (i v reálném životě) 2. žák určí překládáním papíru osu souměrnosti útvaru	- osově souměrné útvary	
Téma: Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-5-4-01 Žák řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky M-5-4-01p	1. žák vyhledá v textu jednoduché úlohy potřebné údaje a vztahy 2. žák volí vhodné postupy pro řešení jednoduché úlohy	- slovní úlohy, - číselné a obrázkové řady, - magické čtverce	

<i>řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech</i>			
---	--	--	--

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma: Číslo a početní operace			
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	1. žák z paměti sčítá a odčítá čísla do sta, násobí a dělí v oboru malé násobky 2. žák využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu 3. žák využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení jednoduchých úloh s užitím závorek	- obor přirozených čísel, - zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa, - pamětné násobení a dělení do 100 i mimo obor, - vlastnosti početních operací s přirozenými čísly, - písemné algoritmy početních operací	Uak, ČaJS Informatika Čj Průřezová témata OSV - 1.1.- 1.3., 1.5., 1.8. - 1.10.
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel <i>M-5-1-02p</i> <i>čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000</i> <i>M-5-1-02p</i> <i>sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla</i> <i>M-5-1-02p</i> <i>zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100</i>	1. žák správně sepíše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel 2. žák využívá při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády 3. žák využívá znalosti malé násobky při písemném násobení a dělení nejvýše dvojčíferným číslem 4. žák provádí písemné početní operace včetně kontroly výsledku 5. žák dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel	- pamětné násobení a dělení do 100 i mimo obor, - vlastnosti početních operací s přirozenými čísly, - písemné algoritmy početních operací	
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru	1. žák přečte a zapíše číslo (do milionů) s užitím znalosti číselných řádů desítkové soustavy 2. žák využívá rozvinutý zápis čísla	- porovnávání, - zaokrouhlování	

přirozených čísel <i>M-5-1-03p</i> zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách <i>M-5-1-03p</i> tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100	(do statisíců) v desítkové soustavě 3. žák porovnává čísla do statisíců 4. žák zaokrouhluje čísla do statisíců s použitím znaku pro zaokrouhlování 5. žák užívá polohové vztahy („hned před“, „hned za“) v oboru přirozených čísel 6. žák se orientuje na číselné ose a jejích úsecích 7. žák provádí číselný odhad a kontrolu výsledku		
<i>M-5-1-04</i> řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel <i>M-5-1-04p</i> zapiše a řeší jednoduché slovní úlohy <i>M-5-1-04p</i> rozeznává sudá a lichá čísla - používá kalkulaátor	1. žák porozumí textu jednoduché úlohy (rozlišuje informace důležité pro řešení úlohy) a úlohu řeší 2. žák zformuluje odpověď k získanému výsledku 3. žák vytvoří jednoduchou slovní úlohu podle vzoru	- obor přirozených čísel - zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa, - pamětné násobení a dělení do 100 i mimo obor, - vlastnosti početních operací s přirozenými čísly, - písemné algoritmy početních operací	
<i>M-5-1-05</i> modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	1. žák vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života 2. žák využívá názorné obrázky k určování $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$ celku 3. žák vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny,	- zlomky	

	desetiny		
M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	1. žák porovná zlomky se stejným jmenovatelem 2. žák sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje	- porovnávání zlomků se stejným jmenovatelem - převod zlomku na smíšené číslo - sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem	
M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	1. žák vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života 2. žák přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin na číselné ose a jejich úsecích, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu 3. žák porovná desetinná čísla v řádu desetin	- sčítání a odčítání des. čísel - násobení a dělení des. čísel - násobení des. čísel číslem přirozeným - dělení des. čísel číslem přirozeným	
M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	1. žák znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí -100 až +100 2. žák nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě	- čte celá záporná čísla (teploměr)	
Téma: Závislosti, vztahy, práce s daty			
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data <i>M-5-2-01p vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu</i>	1. žák provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový limit apod.) 2. žák porovnává zadaná data podle daného kritéria 3. žák posuzuje reálnost vyhledaných údajů	- závislosti a jejich vztahy	

M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy <i>M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce</i> - určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi	1. žák doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu 2. žák vyhledá v tabulce nebo diagramu požadovaná data 3. žák vyhledá údaje z různých typů diagramů (sloupcový a kruhový diagram bez použití procent) 4. žák používá jednoduché převody jednotek času při práci s daty (např. v jízdních řádech)	- diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády. - finanční gramotnost	Průřezová témata SR- 1.9.
Téma: Geometrie v rovině a prostoru			
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce <i>M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary</i>	1. žák využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (čáry: křivá, lomená, přímá; bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice) 2. žák narýsuje kružnici s daným poloměrem 3. žák narýsuje obecný trojúhelník nebo trojúhelník se třemi zadanými délkami stran 4. žák narýsuje čtverec a obdélník s užitím konstrukce rovnoběžek a kolmic 5. žák dodržuje zásady rýsování	- základní útvary v rovině	Průřezová témata OSV-1.5.,1.1.-1.3.
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí	1. žák rozlišuje obvod a obsah rovinného útvaru 2. žák určí s	- základní útvary v rovině	

délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran <i>M-5-3-02p</i> <i>měří a porovnává délku úsečky</i> <i>M-5-3-02p</i> <i>vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</i>	pomocí čtvercové sítě nebo měřením obvod rovinného útvaru (trojúhelníku, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku) 3. Žák graficky sčítá, odčítá a porovnává úsečky 4. Žák určí délku lomené čáry graficky i měřením 5. Žák převádí jednotky: kilometry na metry, metry na centimetry, centimetry na milimetry	- délka úsečky; jednotky délky a jejich převody,obvod a obsah obrazce,	
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice <i>M-5-3-03</i> <i>sestrojí rovnoběžky a kolmice</i>	1. Žák vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek ve čtvercové síti 2. Žák načrtne a narýsuje kolmici a rovnoběžku	- vzájemná poloha dvou přímek v rovině,	
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	1. Žák určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného útvaru, který lze složit ze čtverců a obdélníků 2. Žák používá základní jednotky obsahu (cm ² , m ² , km ²) bez vzájemného převádění	- délka úsečky; jednotky délky a jejich převody, - obvod a obsah obrazce,	
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru <i>M-5-3-05p</i> <i>určí osu souměrnosti překládáním papíru - pozná základní tělesa</i>	1. Žák pozná osově souměrné útvary (i v reálném životě) 2. Žák určí překládáním papíru osu souměrnosti útvaru	- osově souměrné útvary	
Téma: Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-5-4-01	1. Žák vyhledá v textu jednoduché	- slovní úlohy,	

Žák řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	úlohy potřebné údaje a vztahy 2. žák volí vhodné postupy pro řešení jednoduché úlohy 3. žák vyhodnotí výsledek úlohy	- číselné a obrázkové řady, - magické čtverce - prostorová představivost.	
--	---	---	--

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: číslo a proměnná			
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu <i>M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem</i> <i>M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)</i> <i>M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace</i>	1. žák provádí základní početní operace se zlomky a desetinnými čísly 2. žák dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a racionálních čísel, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů 3. žák vyznačí na číselné ose racionální číslo a číslo k němu opačné 4. žák zná z paměti druhé mocniny celých čísel od 1 do 10 a využívá je při výpočtech (i ke stanovení odpovídajících druhých odmocnin) 5. žák určí rozvinutý zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě 6. žák provádí základní úpravy zlomků (rozšiřuje a krátí zlomek, vyjádří zlomek v základním tvaru, převádí zlomek na smíšené číslo a naopak) 7. žák určí absolutní hodnotu celého čísla	Přirozená čísla - znázornění - porovnávání - zápis - čísla a číslice - zaokrouhlování - sčítání, odčítání, násobení a dělení (INF - vyhledávání a zpracovávání dat, textový editor, práce s tabulkou) Desetinná čísla a zlomky - zápis - znázorňování - sčítání a odčítání Tisíciny i miliontiny - tisíciny, desetitisíciny - porovnávání DČ, zaokrouhlování DČ Sčítání a odčítání desetinných čísel Jednotky délky, hmotnosti, obsahu - násobení a dělení DČ deseti, stem a tisícem	Průřezová témata OSV: 1.1, 1.3 - 1.11 Mezipředmětové vztahy: F - převody jednotek délky, hmotnosti a obsahu, měření fyzikálních veličin (délka, rychlost, čas) D - letopočty, století a časové přímky, římské číslice ČJ - četba textu s porozuměním UaK - grafické znázornění zlomků, symetrie, osově souměrné útvary TV - cvičení v rytmu, numerace INF - vyhledávání a zpracovávání dat, textový editor, práce s tabulkou - doplňování
M-9-1-02	1. žák zaokrouhluje čísla s danou přesností 2. žák využívá pro kontrolu výsledku		

zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor <i>M-9-1-02p</i> <i>provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla</i> <i>M-9-1-02p</i> <i>píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000</i>	odhad 3. žák účelně a efektivně využívá kalkulátor	- jednotky délky, hmotnosti a obsahu Násobení desetinných čísel - násobení přirozeným číslem a desetinným číslem Dělení desetinných čísel - dělení přirozeným číslem a desetinným číslem	
M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	1. žák rozlišuje pojmy prvočíslo a číslo složené; společný dělitel a společný násobek 2. žák využívá kritéria dělitelnosti (2, 3, 5, 10) 3. žák rozloží dvojčíferné číslo na součin prvočísel	Dělitel a násobek - dělitel - násobek - dělitelnost – 2, 3, 5, 10 Největší společný dělitel a nejmenší společný násobek - prvočísla - složená čísla - společní dělitelé - společné násobky	
M-9-1-04 používá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	1. žák používá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem		
Téma 3: Geometrie v rovině a prostoru			
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	1. žák využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely 2. žák využívá polohové a metrické vlastnosti (Pythagorova věta, trojúhelníková nerovnost, vzájemná poloha bodů a přímk v rovině, vzdálenost bodu od přímky) k řešení geometrických úloh	Čtáme, rysujeme, měříme - body, úsečky, přímky, kružnice - délka úsečky - střed úsečky - obdélník, čtverec, trojúhelník	

	3. žák řeší geometrické úlohy početně 4. žák využívá matematickou symboliku	Počítáme obvody a obsahy - převody jednotek délky - obvody - jednotky obsahu - obsah obdélníku a čtverce	
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	1. žák pozná základní rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, kružnice, kruh 2. žák rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý), typy trojúhelníků a čtyřúhelníků	Geometrická tělesa - krychle, kvádr, koule, válec - síť krychle a kvádrů - povrch krychle a kvádrů	
M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem <i>M-9-3-03p</i> <i>vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce</i>	1. žák sčítá a odčítá úhly, určí násobek úhlu (bez převodu stupňů a minut) 2. žák využívá při výpočtech součet vnitřních úhlů v trojúhelníku 3. žák určuje velikost úhlu pomocí úhloměru	Úhel a jeho velikost - úhel a jeho osa - odhadování a měření velikosti úhlů - typy úhlů - sčítání a odčítání úhlů	
M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh <i>M-9-3-05p</i> <i>provádí jednoduché konstrukce</i>	1. žák pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice)	Osová souměrnost - shodné útvary - osová souměrnost - osově souměrné útvary Trojúhelník - součet vnitřních úhlů - typy - výška - těžnice a těžiště trojúhelníku - kružnice opsaná a vepsaná Krychle a kvádr - zobrazování	

M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary <i>M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary</i>	1. žák načrtne rovinný útvar podle slovního zadání 2. žák provede jednoduché konstrukce (např. osa úsečky, čtverec se zadanou stranou, trojúhelník se zadanými stranami, úhel dané velikosti, rovnoběžka a kolmice daným bodem) 3. žák ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání	- povrch, objem kváдру a krychle - jednotky objemu - převody jednotek objemu	
M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	1. žák vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice shodných trojúhelníků 2. žák vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice podobných trojúhelníků		
M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar <i>M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti</i>	1. žák rozhodne, zda je útvar osově souměrný 2. žák určí osy souměrnosti rovinného útvaru 3. žák rozhodne, zda je útvar středově souměrný 4. žák určí střed souměrnosti 5. žák načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti		
M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině <i>M-9-3-12p načrtne základní tělesa</i> <i>M-9-3-12p</i>	1. žák rozpozná, z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno 2. žák načrtne krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání 3. žák sestrojí krychli ve volném rovnoběžném promítání		

<i>zobrazuje jednoduchá tělesa</i> <i>- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky</i> <i>- umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami</i> <i>- používá technické písmo</i> <i>- čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům</i>			
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	1. žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. žák řeší jednoduchou úlohu 3. žák ověří výsledek úlohy		
Téma 4: Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací <i>M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy</i> <i>M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací</i>	1. žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. žák řeší jednoduchou úlohu 3. žák ověří výsledek úlohy	Očekávané výstupy a indikátory jsou plněny v tématech 1 – 3 průběžně.	
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje	1. žák určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině		

poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí <i>M-9-4-02p</i> <i>aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí</i> <i>- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh</i>	2. žák využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života		
--	--	--	--

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: číslo a proměnná			Průřezová témata
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu <i>M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem</i> <i>M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)</i> <i>M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace</i>	1. Žák provádí základní početní operace se zlomky a desetinnými čísly 2. Žák dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a racionálních čísel, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů 3. Žák vyznačí na číselné ose racionální číslo a číslo k němu opačné 4. Žák zná zpaměti druhé mocniny celých čísel od 1 do 10 a využívá je při výpočtech (i ke stanovení odpovídajících druhých odmocnin) 5. Žák určí rozvinutý zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě 6. Žák provádí základní úpravy zlomků (rozšiřuje a krátí zlomek, vyjádří zlomek v základním tvaru, převádí zlomek na smíšené číslo a naopak) 7. Žák určí absolutní hodnotu celého čísla	Zlomky - celek a jeho část - zlomky na číselné ose - rozšiřování, krácení, porovnávání - zlomky – desetinná čísla – smíšená čísla - sčítání, odčítání, násobení a dělení Celá čísla - znázornění - absolutní hodnota - porovnávání - sčítání, odčítání, násobení, dělení Racionální čísla - záporné hodnoty desetinných čísel a zlomků - porovnávání - sčítání, odčítání, násobení a dělení (INF - vyhledávání a zpracovávání dat, textový editor, tabulky) Poměr - rozšiřování a krácení - počítání s poměry - postupný poměr - měřítko plánu a mapy	OSV: 1.1, 1.3 - 1.11 Mezipředmětové vztahy: F - převody jednotek, vzorce pro výpočet fyzikálních veličin Z - měřítko plánu a mapy, práce s kompasem D - letopočty, časová přímka ČJ - práce s textem, četba s porozuměním UaK - grafické znázornění zlomků, kresba těles, skládání podle návodu TV - porovnávání hodnot výkonů, posloupnost INF - vyhledávání a zpracovávání dat, textový editor, tabulky a grafy
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	1. Žák zaokrouhluje čísla s danou přesností 2. Žák využívá pro kontrolu výsledku odhad 3. Žák účelně a efektivně využívá		

M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000	kalkulátor	Procenta, úroky - procento - procenta s trojčlenkou - procenta kolem nás - úroková míra a úrok - promile	
M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	1. žák užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem		
M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu	1. žák využívá daný poměr v reálných situacích 2. žák stanoví poměr ze zadaných údajů 3. žák využívá měřítko mapy nebo plánu k výpočtu		
M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta - zvládá orientaci na číselné ose	1. žák určí počet procent, je-li dána procentová část a základ 2. žák určí procentovou část, je-li dán procentový počet a základ 3. žák určí základ, je-li dán procentový počet a procentová část		
M-9-1-09	1. žák řeší jednoduché úlohy v oboru		

analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	celých čísel 2. Žák popíše konkrétní situace s využitím racionálních čísel	
Téma 2: závislosti, vztahy a práce s daty		
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data M-9-2-01p vyhledává a třídí data	1. Žák vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu 2. Žák vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota) 3. Žák pracuje s časovou osou 4. Žák převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak 5. Žák samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu	Přímá a nepřímá úměrnost - přímá úměrnost - nepřímá úměrnost - pravoúhlá soustava souřadnic v rovině - graf přímé a nepřímé úměrnosti (INF - tabulkový editor, grafy)
M-9-2-02 porovnává soubory dat M-9-2-02p porovnává data	1. Žák porovná kvantitativní vztahy, které jsou uvedeny v různých tabulkách nebo v tabulce a diagramu	
M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	1. Žák vytvoří tabulku pro přímou a nepřímou úměrnost na základě textu úlohy 2. Žák rozliší přímou a nepřímou úměrnost z textu úlohy	
Téma 3: Geometrie v rovině a prostoru		
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh	1. Žák využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely 2. Žák využívá polohové a metrické vlastnosti (Pythagorova věta,	Shodnost trojúhelníků - shodnost geometrických útvarů - shodnost trojúhelníků - věta SSS, SUS, USU

a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	trojúhelníková nerovnost, vzájemná poloha bodů a přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky) k řešení geometrických úloh 3. žák řeší geometrické úlohy početně 4. žák využívá matematickou symboliku	Středová souměrnost - osová a středová souměrnost - středově souměrné útvary Rovnoběžník - čtyřúhelníky, rovnoběžníky - výšky a úhlopříčky - kosodélník, kosočtverec - konstrukce rovnoběžníku - obvod a obsah rovnoběžníku Trojúhelník a lichoběžník - obsah trojúhelníku - lichoběžník - konstrukce lichoběžníku - obvod a obsah lichoběžníku Hranoly - hranol - síť hranolu - povrch a objem	
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	1. Žák pozná základní rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, kružnice, kruh 2. Žák rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý), typy trojúhelníků a čtyřúhelníků		
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů <i>M-9-3-04p</i> <i>vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu</i>	1. Žák odhaduje obsah i obvod útvarů pomocí čtvercové sítě 2. Žák určí výpočtem obsah (v jednodušších případech) trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu 3. Žák určí výpočtem obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu 4. Žák používá a převádí jednotky délky 5. Žák používá a převádí jednotky obsahu		
M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar <i>M-9-3-08p</i>	1. Žák rozhodne, zda je útvar osově souměrný 2. Žák určí osy souměrnosti rovinného útvaru 3. Žák rozhodne, zda je útvar středově souměrný 4. Žák určí střed souměrnosti		

<i>sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti</i>	5. Žák načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti		
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	1. Žák rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan) a rotační tělesa (válec, kužel, koule) 2. Žák používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka		
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles <i>M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kváдру, krychle a válce</i>	1. Žák odhaduje a vypočítá povrch krychle, kváдру a válce 2. Žák odhaduje a vypočítá objem krychle, kváдру a válce 3. Žák používá a převádí jednotky objemu		
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles <i>M-9-3-11p sestrojí síť základních těles</i>	1. Žák používá pojmy síť tělesa, plášť, podstava 2. Žák rozpozná síť základních těles (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan, válec, kužel) 3. Žák načrtne a sestrojí síť krychle		
M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině <i>M-9-3-12p načrtne základní tělesa</i> <i>M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa - odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky</i>	1. Žák rozpozná, z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno 2. Žák načrtne krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání 3. Žák sestrojí krychli ve volném rovnoběžném promítání		

<i>sčítá a odčítá úsečky</i> <i>- umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami</i> <i>- používá technické písmo</i> <i>- čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům</i>			
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	1. Žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. Žák řeší jednoduchou úlohu 3. Žák ověří výsledek úlohy		
Téma 4: Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací <i>M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy</i> <i>M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací</i>	1. Žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. Žák řeší jednoduchou úlohu 3. Žák ověří výsledek úlohy	Očekávané výstupy a indikátory jsou plněny v tématech 1 – 3 průběžně.	
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých	1. Žák určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině 2. Žák využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení		

tematických a vzdělávacích oblastí <i>M-9-4-02p</i> <i>aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí</i> <i>- využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh</i>	jednoduchých úloh z běžného života		
--	---	--	--

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: číslo a proměnná			Průřezová témata
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu <i>M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem</i> <i>M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)</i> <i>M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace</i>	1. Žák provádí základní početní operace se zlomky a desetinnými čísly 2. Žák dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a racionálních čísel, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů 3. Žák vyznačí na číselné ose racionální číslo a číslo k němu opačné 4. Žák zná z paměti druhé mocniny celých čísel od 1 do 10 a využívá je při výpočtech (i ke stanovení odpovídajících druhých odmocnin) 5. Žák určí rozvinutý zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě 6. Žák provádí základní úpravy zlomků (rozšiřuje a krátí zlomek, vyjádří zlomek v základním tvaru, převádí zlomek na smíšené číslo a naopak) 7. Žák určí absolutní hodnotu celého čísla	Druhá mocnina a odmocnina - druhá mocnina - umocňování z paměti a porovnávání - odhadování a počítání - odmocnina - odmocňování z paměti a porovnávání - odhadování a počítání druhé odmocniny Mocniny s přirozeným mocnitelem - třetí mocnina - mocnina s přirozeným mocnitelem - pravidla pro počítání s mocninami - zápis čísla v desítkové soustavě Výrazy - číselné výrazy - výrazy s proměnnými - výrazy v matematice i v životě Mnohočleny - mnohočlen - sčítání a odčítání mnohočlenů - násobení mnohočlenů - rozklad mnohočlenu na součin - vzorce na úpravu mnohočlenů (INF - tvorba tabulky)	OSV: 1.1, 1.3 - 1.11 Mezipředmětové vztahy: F - převody jednotek hmotnosti, obsahu, vzorce, dosazování a výpočty D - letopočty, století a časové přímky ČJ - četba textu s porozuměním UaK - malba a stínování prostorových těles, modelování těles TV - porovnávání hodnot výkonů, tvorba tabulky (sportovních výkonů) INF - vyhledávání a zpracovávání statistických dat, tabulkové editory, tvorba tabulky, modelování
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	1. Žák zaokrouhluje čísla s danou přesností 2. Žák využívá pro kontrolu výsledku odhad 3. Žák účelně a efektivně využívá		

M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000	kalkulátor	Řešení rovnic - výrazy - řešení rovnice - ekvivalentní úpravy rovnic - slovní úlohy - výpočet neznámé ze vzorce	
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	1. žák vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných 2. žák využívá při úpravě výrazů vytýkání a vzorce $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ 3. žák vybere odpovídající výraz, který popisuje jednoduchou reálnou situaci		
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	1. žák vyřeší rovnici a soustavu dvou jednoduchých lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav 2. žák ověří správnost řešení slovní úlohy		
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	1. žák řeší jednoduché úlohy v oboru celých čísel 2. žák popíše konkrétní situace s využitím racionálních čísel		
Téma 2: závislosti, vztahy a práce s daty			
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	1. žák vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu 2. žák vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu	Základy statistiky - statistické šetření - diagramy - aritmetický průměr	

M-9-2-01p vyhledává a třídí data	a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota) 3. žák pracuje s časovou osou 4. žák převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak 5. žák samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu	- modus - medián (INF - vyhledávání a zpracovávání statistických dat)
M-9-2-02 porovnává soubory dat M-9-2-02p porovnává data	1. žák porovná kvantitativní vztahy, které jsou uvedeny v různých tabulkách nebo v tabulce a diagramu	
Téma 3: Geometrie v rovině a prostoru		
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	1. žák využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely 2. žák využívá polohové a metrické vlastnosti (Pythagorova věta, trojúhelníková nerovnost, vzájemná poloha bodů a přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky) k řešení geometrických úloh 3. žák řeší geometrické úlohy početně 4. žák využívá matematickou symboliku	Pythagorova věta a její užití - Pythagorova věta v rovině a v prostoru Kružnice a kruh - kružnice a kruh - kružnice a přímka - dvě kružnice - Thaletova věta - délka kružnice a obvod kruhu - obsah kruhu Válec - válec a jeho síť - povrch a objem válce (INF - modelování těles) Konstrukční úlohy - množiny bodů v rovině - konstrukce trojúhelníku - konstrukce čtyřúhelníku
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	1. žák pozná základní rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, kružnice, kruh 2. žák rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý), typy trojúhelníků a čtyřúhelníků	
M-9-3-04	1. žák odhaduje obsah i obvod útvarů	

odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	pomocí čtvercové sítě 2. žák určí výpočtem obsah (v jednodušších případech) trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu 3. žák určí výpočtem obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu 4. žák používá a převádí jednotky délky 5. žák používá a převádí jednotky obsahu	(INF - tabulkové editory)	
M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh <i>M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce</i>	1. žák pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice)		
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	1. žák rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan) a rotační tělesa (válec, kužel, koule) 2. žák používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka		
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles <i>M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce</i>	1. žák odhaduje a vypočítá povrch krychle, kvádru a válce 2. žák odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádru a válce 3. žák používá a převádí jednotky objemu		

M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles <i>M-9-3-11p</i> <i>sestrojí síť základních těles</i>	1. žák používá pojmy síť tělesa, plášť, podstava 2. žák rozpozná síť základních těles (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan, válec, kužel) 3. žák načrtne a sestrojí síť krychle		
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	1. žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. žák řeší jednoduchou úlohu 3. žák ověří výsledek úlohy		
Téma 4: Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací <i>M-9-4-01p</i> <i>samostatně řeší praktické úlohy</i> <i>M-9-4-01p</i> <i>hledá různá řešení</i> <i>předložených situací</i>	1. žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. žák řeší jednoduchou úlohu 3. žák ověří výsledek úlohy	Očekávané výstupy a indikátory jsou plněny v tématech 1 – 3 průběžně.	
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	1. žák určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině 2. žák využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života		

<i>M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh</i>			
---	--	--	--

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: číslo a proměnná			Průřezová témata
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor <i>M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla</i> <i>M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000</i>	1. Žák zaokrouhluje čísla s danou přesností 2. Žák využívá pro kontrolu výsledku odhad 3. Žák účelně a efektivně využívá kalkulátor	Lomené výrazy - mocniny - mnohočleny - rovnice - lomený výraz Počítáme s lomenými výrazy - krácení a rozšiřování - sčítání - odčítání - násobení - dělení Rovnice s neznámou ve jmenovateli - neznámá ve jmenovateli - slovní úlohy Soustavy rovnic - soustava rovnic - řešení soustavy rovnic (dosazovací a sčítací metoda, směsi a roztoky, slovní úlohy o pohybu) Základy finanční matematiky - na finance s procenty - věřitel a dlužník - jednoduché a složené úročení - úrokovací období - slovní úlohy	OSV: 1.1, 1.3 - 1.11 Mezipředmětové vztahy: F - převodní vztahy mezi jednotkami obsahu a objemu, vzorce, dosazování a výpočty D - letopočty, století a časové přímky ČJ - četba textu s porozuměním UaK - kresba a stínování prostorových těles, modelování těles TV - cvičení v rytmu - numerace, tvorba tabulky (sportovní výkony, porovnávání, aritmetický průměr) INF - vyhledávání a zpracovávání statistických dat, tabulkové editory, modelování
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	1. Žák vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných 2. Žák využívá při úpravě výrazů vytýkání a vzorce $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ 3. Žák vybere odpovídající výraz, který popisuje jednoduchou reálnou situaci		
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	1. Žák vyřeší rovnici a soustavu dvou jednoduchých lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav 2. Žák ověří správnost řešení slovní úlohy		
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché	1. Žák řeší jednoduché úlohy v oboru celých čísel		

problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	2. žák popíše konkrétní situace s využitím racionálních čísel	(INF - vyhledávání a zpracovávání statistických dat, tabulkové editory)	
Téma 2: závislosti, vztahy a práce s daty			
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data M-9-2-01p vyhledává a třídí data	1. žák vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu 2. žák vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota) 3. žák pracuje s časovou osou 4. žák převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak 5. žák samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu	Funkce - závislost - přiřazování - předpisy - funkce Lineární funkce - přímá úměrnost - graf - rostoucí a klesající funkce - lineární funkce v praxi (INF - tabulkové editory)	
M-9-2-02 porovnává soubory dat M-9-2-02p porovnává data	1. žák porovná kvantitativní vztahy, které jsou uvedeny v různých tabulkách nebo v tabulce a diagramu	Nelineární funkce - nepřímá úměrnost (INF - tabulkové editory)	
M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	1. žák vytvoří tabulku pro přímou a nepřímou úměrnost na základě textu úlohy 2. žák rozliší přímou a nepřímou úměrnost z textu úlohy		
M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku	1. žák pozná funkční závislost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice 2. žák přiřadí funkční vztah vyjádřený tabulkou k příslušnému grafu a naopak 3. žák vyčte z grafu podstatné		

- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu	informace (např. nejmenší a největší hodnota, růst, pokles)		
- zvládá početní úkony s penězi			
M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	1. žák vybere odpovídající funkční vztah, který popisuje jednoduchou reálnou situaci		
Téma 3: Geometrie v rovině a prostoru			
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	1. žák využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely 2. žák využívá polohové a metrické vlastnosti (Pythagorova věta, trojúhelníková nerovnost, vzájemná poloha bodů a přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky) k řešení geometrických úloh 3. žák řeší geometrické úlohy početně 4. žák využívá matematickou symboliku	Podobnost - podobnost geometrických útvarů - věty o podobnosti trojúhelníků - využití podobnosti Goniometrické funkce - sinus, kosinus, tangens - výpočty v pravoúhlém trojúhelníku - užití goniometrických funkcí Jehlan - jehlan - síť a povrch jehlanu - objem (INF - modelování těles)	
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	1. žák pozná základní rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, kružnice, kruh 2. žák rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý), typy trojúhelníků a čtyřúhelníků	Kužel - kužel - síť a povrch kužele - objem kužele (INF - modelování těles)	
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	1. žák rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan) a rotační tělesa (válec, kužel, koule) 2. žák používá pojmy podstava,	Koule - koule a její povrch	

	hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka	- objem	
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles <i>M-9-3-10p</i> <i>vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce</i>	1. Žák odhaduje a vypočítá povrch krychle, kvádru a válce 2. Žák odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádru a válce 3. Žák používá a převádí jednotky objemu		
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles <i>M-9-3-11p</i> <i>sestrojí síť základních těles</i>	1. Žák používá pojmy síť tělesa, plášť, podstava 2. Žák rozpozná síť základních těles (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan, válec, kužel) 3. Žák načrtne a sestrojí síť krychle		
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	1. Žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. Žák řeší jednoduchou úlohu 3. Žák ověří výsledek úlohy		
Téma 4: Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací <i>M-9-4-01p</i> <i>samostatně řeší praktické úlohy</i> <i>M-9-4-01p</i>	1. Žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. Žák řeší jednoduchou úlohu 3. Žák ověří výsledek úlohy	Očekávané výstupy a indikátory jsou plněny v tématech 1 – 3 průběžně.	

<i>hledá různá řešení předložených situací</i>			
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí <i>M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh</i>	1. Žák určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině 2. Žák využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života		

5.3.1 INFORMATIKA

5.3.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu informatika

5.3.1.1.1 Obsahové vymezení

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuji a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

5.3.1.1.2 Časové a organizační vymezení

Informatika je předmět s důrazem na praktickou aplikaci znalostí a dovedností. Má připravit žáka na využití ICT ve výuce, studiu i pro běžné praktické použití mimo školu. Proto je dotován:

4. - 9. ročník 1 vyučovací hodina povinné výuky týdně.

5.3.1.2 Výchovně vzdělávací strategie vyučovacího předmětu informatika

Kompetence	Učitel
k učení	Na praktických příkladech blízkých žákovi ukazujeme vztah osobního cíle a učení. Podporujeme samostatnost a tvořivost. Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. Učíme plánovat, organizovat a vyhodnocovat své činnosti. Učíme používat metody plánování času a sebeřízení. Zaměřujeme se na prakticky použitelné znalosti a dovednosti. Zřetelně rozlišujeme učivo základní a rozšiřující. Učíme vyhledávat a zpracovávat potřebné informace. Podporujeme používání cizího jazyka. Umožňujeme pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. Dbáme na seznámení s cílem vyučovací hodiny a zhodnocení jeho dosažení. Hodnotíme změnu ve znalostech a dovednostech. Vedeme k sebehodnocení. Umožňujeme zažít úspěch. Navozujeme situace, v nichž má žák radost z učení. Hodnocení vyjadřujeme přednostně pozitivní formou. Učíme práci s chybou. Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. Jdeme příkladem – dále se vzděláváme. Dbáme na porozumění.
k řešení problémů	Předkládáme problémy jako výzvu. Předkládáme praktické problémy. Předkládáme modelové problémy a algoritmy řešení. Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. Seznamujeme s metodou SWOT a metodou brainstormingu. Učíme, jak některým problémům předcházet. Monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.

komunikativní	Podporujeme rozvoj slovní zásoby. Požadujeme používání výrazových prostředků odpovídajících společenské situaci. Vyžadujeme přesné a úplné vyjadřování. Požadujeme reprodukování sdělení spolužáků. Požadujeme reprodukování podstatných informací z informačních zdrojů. Vedeme k prezentaci vlastních názorů, myšlenek. Učíme dovednosti věcně zdůvodňovat. Vedeme k pozitivnímu vnímání. Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci sebe, školy, obce na veřejnosti. Vedeme žáky k využití médií pro prezentaci a reprezentaci. Vedeme k účasti na tvorbě pravidel, k respektování pravidel. Jsme příkladem v komunikaci.
sociální a personální	Užíváme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. Navozujeme práci ve skupinách s různorodým složením. Učíme vnímat vzájemné odlišnosti jako přínos tvůrčí spolupráci. Rozvíjíme schopnost zastávat v týmu různé role. Učíme kriticky hodnotit vlastní přínos, přínos ostatních a práci týmu jako celku. Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy je spolupráce nutná. Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vedeme k uvážlivosti a předvídavosti. Učíme řešit konfliktní situace. Podporujeme součinnost dívek a hochů dětí. Monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. Vedeme k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré mezilidské vztahy. Vyžadujeme dodržování pravidel chování společně dohodnutých, pravidel daných vyšší mocí i nepsaných, obecně v naší kultuře uznávaných. Sankcionujeme jednání vědomě narušující vzájemné vztahy a spolupráci Jdeme příkladem.

občanské	Vedeme k poznání skutečnosti, že lidé se navzájem potřebují. Vedeme k poznání, že za získanou hodnotu musíme poskytnout protihodnotu. Vedeme k poznání, že svoboda není bezbřehá libovůle. Vedeme k uvědomění skutečnosti, že neseme následky svého jednání, k zodpovědnosti. Vedeme k předvídání důsledků zamýšleného jednání. Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. Vedeme k poznání objektivní potřeby pravidel při soužití lidí. Zapojujeme žáky do vytváření vnitřních pravidel školy. Vedeme k odhalování zvykových pravidel a seznamování s pravidly vyhlášenými autoritou. Vedeme k nezájatému hodnocení a přezkoumávání pravidel soužití lidí. Vedeme ke zjišťování i skrytých příčin porušování pravidel. Vedeme k ekologickému chování. Vedeme k poznávání a respektování kulturních odlišností. Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Podporujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Vedeme k odmítavému postoji k rasismu, xenofobii a podobným jevům.
pracovní	Vedeme žáky k poznání hodnoty práce a oceňování práce. Ve výuce modelujeme pracovní podmínky a pracovní situace. Seznamujeme žáky s různými profesemi a pracovními činnostmi, s nároky, které kladou na pracovníka. Metodami dostupnými pedagogům i využitím služeb externích specialistů vedeme žáky k poznávání vlastních předpokladů pro různé typy profesí. Seznamujeme s požadavky různých profesí na další přípravu. Přibližujeme žákům nutnost celoživotního vzdělávání pro udržení se na trhu práce. Vyžadujeme dodržování pravidel, vyžadujeme odevzdávání kvalitní práce. Vyžadujeme sebehodnocení žáka a sami soustavně hodnotíme výsledky žákovy práce. Jdeme příkladem – příkladně plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...). Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i na veřejnosti.

5.3.1.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu informatika

4. ročník časová dotace: 1 hodina

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Data, informace a modelování			
I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat <i>I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat</i>		data, informace: - sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; - hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů kódování a přenos dat: - využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace modelování: - model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; - využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka	Průřezová témata OSV 1.1,1.4 - 1.5, 1.8 - 1.11 MKV 4.2 MeV 6.1 - 6.7
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji <i>I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví</i>			
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu			
Téma 2: Algoritmizace a programování			

I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů <i>I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů</i>		řešení problému krokováním: - postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; - příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; - přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; - sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci programování: - experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; - události, sekvence, opakování, podprogramy; - sestavení programu kontrola řešení: - porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; - ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; - nalezení chyby a oprava kódu; - nahrazení opakujícího se vzoru cyklem	
I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení <i>I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení</i>			
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy <i>I-5-2-03p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů</i>			
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu			

Téma 3: Informační systémy			
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi <i>I-5-3-01p</i> <i>v systémech, které ho obklopují,</i> <i>rozezná jednotlivé prvky</i>		systémy: - skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; - příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; - části systému a vztahy mezi nimi	
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data <i>I-5-3-02p</i> <i>pro vymezený problém, který</i> <i>opakovaně řešil, zaznamenává do</i> <i>existující tabulky nebo seznamu</i> <i>číselná i nečíselná data</i>		práce se strukturovanými daty: - shodné a odlišné vlastnosti objektů; - řazení prvků do řad, víceúrovňový seznam; - záznam, doplnění a úprava záznamu	
Téma 4: Digitální technologie			
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu <i>I-5-4-01p</i> <i>najde a spustí známou aplikaci,</i> <i>pracuje s daty různého typu</i>		hardware a software: - digitální zařízení a jejich účel; - prvky v uživatelském rozhraní; - spouštění, přepínání a ovládání aplikací; - uložení dat, otevírání souborů	
I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí		počítačové sítě: - internet, práce ve sdíleném	

I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi <i>I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi</i>		prostředí, sdílení dat bezpečnost: - pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; - uživatelské účty, hesla	
---	--	--	--

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Data, informace a modelování			
I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat <i>I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat</i>		data, informace: - sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; - hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů kódování a přenos dat: - využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace modelování: - model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; - využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka	Průřezová témata OSV 1.1,1.4 - 1.5, 1.8 - 1.11 MKV 4.2 MeV 6.1 - 6.7
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji <i>I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví</i>			
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu			
Téma 2: Algoritmizace a programování			
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické		řešení problému krokováním: - postup, jeho jednotlivé kroky,	

zápisy postupů <i>I-5-2-01p</i> sestavuje symbolické zápisy postupů		vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; - příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; - přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; - sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci	
I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení <i>I-5-2-02p</i> popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení		programování: - experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; - události, sekvence, opakování, podprogramy; - sestavení programu	
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy <i>I-5-2-03p</i> rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů		kontrola řešení: - porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; - ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; - nalezení chyby a oprava kódu; - nahrazení opakujícího se vzoru cyklem	
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu			
Téma 3: Informační systémy			
I-5-3-01		systémy:	

v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi <i>I-5-3-01p</i> <i>v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky</i>		- skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; - příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; - části systému a vztahy mezi nimi	
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data <i>I-5-3-02p</i> <i>pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data</i>		práce se strukturovanými daty: - shodné a odlišné vlastnosti objektů; - řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; - tabulka a její struktura; - záznam, doplnění a úprava záznamu	
Téma 4: Digitální technologie			
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu <i>I-5-4-01p</i> <i>najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu</i>		hardware a software: - digitální zařízení a jejich účel; - prvky v uživatelském rozhraní; - spouštění, přepínání a ovládání aplikací; - uložení dat, otevírání souborů počítačové sítě: - propojení technologií, (bez)drátové připojení; - internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat	
I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí			
I-5-4-03 dodrжуje bezpečnostní a jiná			

pravidla pro práci s digitálními technologiemi <i>I-5-4-03p</i> <i>popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi</i>		bezpečnost: - pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; - uživatelské účty, hesla	
---	--	--	--

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Data, informace a modelování			Průřezová témata OSV 1.1,1.4 - 1.5, 1.8 - 1.11 MKV 4.2 MeV 6.1 - 6.7
I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat <i>I-9-1-01p</i> <i>získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti</i>		data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat kódování a přenos dat: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; jednoduché šifry a jejich limity modelování: schéma, myšlenková mapa	
I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu <i>I-9-1-02p</i> <i>zakóduje a dekoduje jednoduchý text a obrázek</i>			
I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní <i>I-9-1-03p</i> <i>popíše problém podle nastavených</i>			

<i>kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění</i>			
I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji <i>I-9-1-04p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení</i>			
Téma 2: Algoritmizace a programování			
I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen <i>I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti</i>		algoritmizace: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu programování: nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné kontrola: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu	
I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení <i>I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě</i>			

řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení			
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému <i>I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal</i>			
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné			
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu			
Téma 3: Informační systémy			
I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi;		informační systémy: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních	

zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů <i>I-9-3-01p</i> <i>popíše účel informačních systémů, které používá</i>		systémů a jejich role ve společnosti	
Téma 4: Digitální technologie			
I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě <i>I-9-4-01p</i> <i>rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému</i>		hardware a software: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití digitální identita: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí	
I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení <i>I-9-4-05p</i> <i>dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat</i>			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Data, informace a modelování			Průřezová témata OSV 1.1,1.4 - 1.5, 1.8 - 1.11 MKV 4.2 MeV 6.1 - 6.7
I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat <i>I-9-1-01p</i> <i>získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti</i>		data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat kódování a přenos dat: standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity • modelování: vývojový diagram,	
I-9-1-02 navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu <i>I-9-1-02p</i> <i>zakóduje a dekáduje jednoduchý text a obrázek</i>			
I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní			

<i>I-9-1-03p</i> popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění			
I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji <i>I-9-1-04p</i> stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení			
Téma 2: Algoritmizace a programování			
I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen <i>I-9-2-01p</i> po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti		algoritmizace: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu programování: nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné kontrola: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu	
I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení			

I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení			
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal			
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné			
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu			
Téma 3: Informační systémy			
I-9-3-02		návrh a tvorba evidence dat:	

nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat <i>I-9-3-02p</i> <i>nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce</i>		formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel	
I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat <i>I-9-3-03p</i> <i>na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat</i>			
I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu			
Téma 4: Digitální technologie			
I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě <i>I-9-4-01p</i>		hardware a software: datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka	

<i>rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému</i>		digitální identita: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí	
I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos <i>I-9-4-02p</i> <i>ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu</i>			
I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače <i>I-9-4-04p</i> <i>rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělého osobu</i>			
I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení <i>I-9-4-05p</i> <i>dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat</i>			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Data, informace a modelování			Průřezová témata OSV 1.1,1.4 - 1.5, 1.8 - 1.11 MKV 4.2 MeV 6.1 - 6.7
I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní <i>I-9-1-03p popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění</i>		modelování: ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy	
I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji <i>I-9-1-04p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení</i>			

Téma 2: Algoritmizace a programování		
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné		tvorba digitálního obsahu: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu		
Téma 3: Informační systémy		
I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat <i>I-9-3-02p nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce</i>		hromadné zpracování dat: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí
I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat		

I-9-3-03p na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat			
I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu			
Téma 4: Digitální technologie			
I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky I-9-4-03p pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí		počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení	
I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače I-9-4-04p rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělé osobu		bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall	
I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či			

zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení <i>I-9-4-05p</i> <i>dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat</i>			
--	--	--	--

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 2: Algoritmizace a programování			Průřezová témata OSV 1.1,1.4 - 1.5, 1.8 - 1.11 MKV 4.2 MeV 6.1 - 6.7
I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen <i>I-9-2-01p</i> <i>po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti</i>		tvorba digitálního obsahu: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora	
I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení <i>I-9-2-02p</i> <i>rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení</i>			
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému <i>I-9-2-03p</i> <i>navrhne různé algoritmy pro řešení</i>			

<i>problému, s kterým se opakovaně setkal</i>			
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné			
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu			
Téma 3: Informační systémy			
I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů <i>I-9-3-01p</i> <i>popíše účel informačních systémů, které používá</i>		hromadné zpracování dat: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí	
I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat			

I-9-3-02p nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce			
I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat I-9-3-03p na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat			
I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu			
Téma 4: Digitální technologie			
I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě I-9-4-01p rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému		počítačové sítě: URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení	
I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve		bezpečnost: bezpečná práce s hesly a správce hesel,	

vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos <i>I-9-4-02p</i> <i>ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu</i>		dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat	
I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky <i>I-9-4-03p</i> <i>pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí</i>			
I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače <i>I-9-4-04p</i> <i>rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělé osobu</i>			
I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení <i>I-9-4-05p</i>			

dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat			
--	--	--	--

5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

5.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Člověk a jeho svět (1. – 3. ročník)

5.4.1.2 Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Člověk a jeho svět pomáhá žákovi orientovat se v čase, v přírodních zákonitostech, v bližším i vzdálenějším okolí, hledat své místo ve společnosti.

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je rozvíjet poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Podmínkou úspěšného vzdělávání v daném předmětu je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. Propojení výuky s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

5.4.1.3. Časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů, které tvoří jeden celek vnitřně propojený zřejmými souvislostmi a vztahy.

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků.

Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti. Seznamují se s základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí.

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině a obci. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody nejbližšího okolí jejich života. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou

může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci jsou vedeni k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace.

Vyučovací předmět Člověk a jeho svět se vyučuje v 1. ročníku s jednohodinovou týdenní dotací, ve 2. ročníku s dvouhodinovou dotací, ve 3. – 5. ročníku s tříhodinovou týdenní dotací. Průřezová témata vyplývají z obsahů jednotlivých hodin, ve kterých jsou realizovány.

Výuka je organizována zpravidla ve školních učebnách. Nezanedbatelná část výuky probíhá mimo budovu školy – v blízkém okolí školy, v různých částech obce. K preferovaným formám výuky patří i exkurze do různých institucí a do zajímavých přírodních lokalit.

5.4.1.4 Výchové a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Člověk a jeho svět

Kompetence	Učitel
k učení	Na praktických příkladech blízkých žákovi ukazujeme vztah osobního cíle a učení. Podporujeme samostatnost a tvořivost. Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. Učíme plánovat, organizovat a vyhodnocovat své činnosti. Učíme používat metody plánování času a sebeřízení. Zaměřujeme se na prakticky použitelné znalosti a dovednosti. Zřetelně rozlišujeme učivo základní a rozšiřující. Učíme vyhledávat a zpracovávat potřebné informace. Podporujeme používání výpočetní techniky. Umožňujeme pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. Dbáme na seznámení s cílem vyučovací hodiny - a zhodnocení jeho dosažení. Hodnotíme změnu ve znalostech a dovednostech. Vedeme k sebehodnocení. Umožňujeme zažít úspěch. Navozujeme situace, v nichž má žák radost z učení.

	Hodnocení vyjadřujeme přednostně pozitivní formou. Učíme práci s chybou. Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. Jdeme příkladem – dále se vzděláváme. Dbáme na porozumění (při práci s textem).
k řešení problémů	Předkládáme problémy jako výzvu. Předkládáme praktické problémy. Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. Monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají. Vybrané problémy života školy řešíme se žáky.
komunikativní	Podporujeme rozvoj slovní zásoby. Požadujeme používání výrazových prostředků odpovídajících společenské situaci. Vyžadujeme přesné a úplné vyjadřování. Požadujeme reprodukování podstatných informací z informačních zdrojů. Vedeme k prezentaci vlastních názorů, myšlenek. Učíme dovednosti věcně zdůvodňovat. Vedeme k pozitivnímu vnímání. Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci sebe, školy, obce na veřejnosti. Vedeme žáky k využití médií a veřejných akcí pro prezentaci a reprezentaci. Vedeme žáky k prezentaci a reprezentaci na školních a školských akcích. Vedeme k účasti na tvorbě pravidel, k respektování pravidel. Seznamujeme s asertivním chováním a nonverbální komunikací. Jsme příkladem v komunikaci.
sociální a personální	Užíváme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. Navozujeme práci ve skupinách s různorodým složením. Učíme vnímat vzájemné odlišnost jako přínos tvůrčí spolupráci. Rozvíjíme schopnost zastávat v týmu různé role. Učíme kriticky hodnotit vlastní přínos, přínos ostatních a práci týmu jako celku. Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy je spolupráce nutná. Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vedeme k uvážlivosti a předvídavosti. Učíme řešit konfliktní situace. Podporujeme součinnost dívek a hochů.

	Monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. Vedeme k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré mezilidské vztahy. Vyžadujeme dodržování pravidel chování společně dohodnutých, pravidel daných vyšší mocí i nepsaných, obecně v naší kultuře uznávaných. Sankcionujeme jednání vědomě narušující vzájemné vztahy a spolupráci Jdeme příkladem.
občanské	Vedeme k poznání skutečnosti, že lidé se navzájem potřebují. Vedeme k poznání, že za získanou hodnotu musíme poskytnout protihodnotu. Vedeme k poznání, že ke svoboda není bezbřehá libovůle. Vedeme k uvědomění skutečnosti, že neseme následky svého jednání, k zodpovědnosti. Vedeme k předvídání důsledků zamýšleného jednání. Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. Vedeme k poznání objektivní potřeby pravidel při soužití lidí. Zapojujeme žáky do vytváření vnitřních pravidel školy. Vedeme k odhalování zvykových pravidel a seznamování s pravidly vyhlášenými autoritou. Vedeme k nezájatému hodnocení a přezkoumávání pravidel soužití lidí. Vedeme ke zjišťování i skrytých příčin porušování pravidel. Využíváme pomoci a zkušeností odborníků (např. PPP, OSPOD, policie aj.). Podporujeme vhodné aktivity trávení volného času. Vedeme k ekologickému chování. Vedeme k poznávání a respektování kulturních odlišností. Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Podporujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Vedeme k odmítavému postoji k rasismu, xenofobii a podobným jevům.
pracovní	Vedeme žáky k poznání hodnoty práce a oceňování práce. Ve výuce modelujeme pracovní podmínky a pracovní situace. Seznamujeme žáky s různými profesemi a pracovními činnostmi, s nároky, jaké kladou na pracovníka.

5.4.1.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu člověk a jeho svět

1. ročník - 1 hodina týdně

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Místo, kde žijeme			Průřezová témata
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí <i>ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy</i>	1.vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí <i>1. orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy</i>	- domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště - škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy	DV 3.3.7. OSV 1.1. VDO 2.1. OSV 1.2. SR 1.6.,1.7. MKV 4.2.
Téma 2: Lidé kolem nás			Mezipředmětové vztahy
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům <i>ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy</i> <i>ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování</i>	1.rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům <i>1.rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy</i> <i>2. dodržuje základní pravidla společenského chování</i> <i>3.při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně</i> <i>4.projevuje toleranci k odlišnostem</i>	- rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, - soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace - chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování	M OR 1.1.

ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům		
Téma 3: Lidé a čas			
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností	1. využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- orientace v čase a časový řád –určování času, denní režim, roční období - hodiny (půl, celá)	
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	1.žák charakterizuje období, ve kterém žije	- současnost a minulost v našem životě - státní svátky a významné dny	

Téma 4: Rozmanitost přírody			
ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat	1. roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě 1. pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat	- rostliny: byliny, dřeviny, ovoce, zelenina - živočichové: skupiny živočichů	
Téma: Člověk a jeho zdraví			
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu;	1. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví 1. uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu;	- péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, - pojmenuje základní části lidského těla	OR 1.2., 1.3., 1.4.
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ČJS-3-5-02p	1. rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných 1. rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování;	- vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí - označování nebezpečných látek - bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)	OR 1.3.

<i>rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných</i> <i>ČJS-3-5-02p</i> <i>uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu</i>	<i>neohrožuje své zdraví a zdraví jiných</i> <i>2. uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu</i>		
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek <i>ČJS-3-5-03p</i> <i>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i>	1.chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek <i>1.chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i>	- bezpečné chování v rizikovém prostředí - bezpečně internetem - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	Mezipředmětové vztahy Informatika
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech <i>ČJS-3-5-04p</i> <i>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>	1.reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech <i>1.reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>	- osobní bezpečí, krizové situace	

2. ročník - 2 hodiny týdně

očekávané výstupy	dílčí výstupy	učivo	průřezová témata
Téma: Místo, kde žijeme			
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ČJS-3-1-01p <i>orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy</i> ČJS-3-1-01p <i>popíše a zvládne cestu do školy</i>	1.vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí 1. <i>orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy</i> 2. <i>popíše a zvládne cestu do školy</i>	- domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště - škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy	DV 3.3.7. OSV 1.1. VDO 2.1.
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	1.začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	- obec (město), místní krajina, její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť.	
ČJS-3-1-03 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost ČJS-3-1-03p <i>uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy</i>	1.rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost 1.<i>uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy</i>	- přírodní a umělé prvky v okolní krajině	

Téma: Lidé kolem nás

ČJS-3-2-01
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-01p
rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy

ČJS-3-2-01p
dodržuje základní pravidla společenského chování

ČJS-3-2-01p
při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně

ČJS-3-2-01p
projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

1.rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

1.rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy 2. dodržuje základní pravidla společenského chování 3.při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně 4.projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

- rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání,
- soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace
- chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie,
- právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy

OSV 1.2.
SR 1.6.,1.7.
MKV 4.2.

ČJS-3-2-02
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

ČJS-3-2-02p
pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

1.odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
1.pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

- fyzická a duševní práce, zaměstnání
- obchod, firmy
- pomoc nemocným, sociálně slabým,

Téma: Lidé a čas

ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ČJS-3-3-01p <i>pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase</i> ČJS-3-3-01p <i>zná rozvržení svých denních činností</i>	1. využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- orientace v čase a časový řád –určování času, denní režim, roční období - hodiny (čtvrt,půl,tříčtvrtě,celá)	M
ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije ČJS-3-3-02p <i>rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i>	1. pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije 1.rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost	
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost ČJS-3-3-03p <i>rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i> ČJS-3-3-03p <i>poznává různé lidské</i>	1.žák charakterizuje období, ve kterém žije	- současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení - průběh lidského života - státní svátky a významné dny	

činnosti			
Téma: Rozmanitost přírody			
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ČJS-3-4-01p <i>pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i>	1.pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 1.pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	- voda a vzduch – význam pro život - roční období - změny v přírodě	UaK
ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě ČJS-3-4-02p <i>pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat</i> ČJS-3-4-02p <i>pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami</i>	1. roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě 1. pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat 2. pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami	- rostliny: kvetoucí, nekvetoucí, léčivé, jedovaté, části rostlin - živočichové: stavba těla	
Téma: Člověk a jeho zdraví			
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a	1. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	- péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim; drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů,	ORV 1.1.-1.4.

činnostmi vztah ke zdraví ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla	1.uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění 2. pojmenuje hlavní části lidského těla	- části těla, smysly	
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu	1. rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných 1.rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných 2. uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu	- vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí - označování nebezpečných látek - bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)	
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby	1.chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace	- bezpečné chování v rizikovém prostředí - bezpečně internetem - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny	Informatika

komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-03p <i>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i>	s operátory tísňových linek 1.<i>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i>	a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech ČJS-3-5-04p <i>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>	1.reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 1.<i>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>	- osobní bezpečí, krizové situace	

3. ročník - 3 hodiny týdně

očekávané výstupy	dílčí výstupy	učivo	průřezová témata
Téma: Místo, kde žijeme			
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ČJS-3-1-01p <i>orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy</i> ČJS-3-1-01p <i>popíše a zvládne cestu do školy</i>	1.vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí 1. <i>orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy</i> 2. <i>popíše a zvládne cestu do školy</i>	- domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště - škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy	DV 3.3.7. OSV 1.1. VDO 2.1.
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	1.začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	- obec (město), místní krajina, její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť.	
ČJS-3-1-03 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost ČJS-3-1-03p <i>uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy</i>	1.rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost 1.<i>uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy</i>	- přírodní a umělé prvky v okolní krajině	
Téma: Lidé kolem nás			

ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	1.rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům 1.rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy 2. dodržuje základní pravidla společenského chování 3.při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně 4.projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	- rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání, - soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace - chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie, - právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	OSV 1.2. SR 1.6.,1.7. MKV 4.2.
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti	1.odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností 1.pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti	- fyzická a duševní práce, zaměstnání - obchod, firmy - pomoc nemocným, sociálně slabým,	
Téma: Lidé a čas			
ČJS-3-3-01	1. využívá časové údaje při řešení	- orientace v čase a časový řád	M

využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti <i>ČJS-3-3-01p</i> <i>pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase</i> <i>ČJS-3-3-01p</i> <i>zná rozvržení svých denních činností</i>	různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	–určování času, denní režim, roční období - hodiny (čtvrt,půl,tříčtvrtě,celá)	
<i>ČJS-3-3-02</i> pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije <i>ČJS-3-3-02p</i> <i>rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i>	1. pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije <i>1.rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i>	- regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost - báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj - vyhledá legendu o městě na internetu	Informatika
<i>ČJS-3-3-03</i> uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost <i>ČJS-3-3-03p</i> <i>rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i> <i>ČJS-3-3-03p</i> <i>poznává různé lidské činnosti</i>	1.žák charakterizuje období, ve kterém žije	- současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny	
Téma: Rozmanitost přírody			

ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ČJS-3-4-01p <i>pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i>	1.pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 1.pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	- látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, - porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek. - voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život	
ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě ČJS-3-4-02p <i>pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat</i> ČJS-3-4-02p <i>pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami</i>	1. roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě 1. pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat 2. pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami	- nerosty a horniny, půda, některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam, - rostliny: kvetoucí, nekvetoucí, léčivé, jedovaté, části rostlin - živočichové: stavba těla, skupiny živočichů - ohleduplné chování	
ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů ČJS-3-4-03p <i>provede jednoduchý pokus podle návodu</i>	1.provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů 1.provede jednoduchý pokus podle návodu	- změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek.,	

Téma: Člověk a jeho zdraví

ČJS-3-5-01
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví

ČJS-3-5-01p
uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění

ČJS-3-5-01p
pojmenuje hlavní části lidského těla

1. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví

1. uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění
2. pojmenuje hlavní části lidského těla

- péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenositelné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena

ČJS-3-5-02
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

ČJS-3-5-02p
rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných

ČJS-3-5-02p
uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka

1. rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

1. rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných
2. uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu

- vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí
- označování nebezpečných látek
- bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)
- šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích

<i>silničního provozu</i>			
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	1.chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek 1.chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- bezpečné chování v rizikovém prostředí - bezpečně internetem - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	Informatika
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech ČJS-3-5-04p reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	1.reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 1.reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- osobní bezpečí, krizové situace - partnerství	

4. ročník časová dotace: 2 hodiny

očekávané výstupy	dílčí výstupy	učivo	průřezová témata
Téma: Místo, kde žijeme			Průřezová témata
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu <i>ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje</i> <i>ČJS-5-1-01p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany</i>	1. žák vyhledá v různých typech map a plánů místo svého bydliště nebo svého aktuálního pobytu 2. žák určí pomocí světových stran polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem k určenému bodu 3. žák zakreslí do mapy nebo plánu místo svého bydliště nebo pobytu 4. žák porovná krajinu svého bydliště s jiným typem krajiny <i>1. žák popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje</i>	prostředí domova, orientace v místě bydliště	4. ročník OSV: 1.1 - 1.11 VDO: 2.1 - 2.4 VMGES: 3.1 - 3.3 MKV: 4.1 - 4.4 EV: 5.1 - 5.4 Mev: 6.1, 6.2, 6.5 Mezipředmětové vztahy
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě <i>ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany</i> <i>ČJS-5-1-02p</i>	1. žák určí světové strany podle přírodních jevů 2. žák za pomoci kompasu zorientuje mapu a určí světové strany 3. žák vyhledá na mapě cíl cesty popisované v textu pomocí světových stran a značek na mapě 4. žák vybere z nabídky tvrzení zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	- zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany - vypracuje referát na téma Pobyť v okolní přírodě v okolí bydliště	ČJ - práce s textem v učebnici, komunikace, poezie M - převody jednotek, římské číslice, číselná (časová) osa, měřítko UaK - umění, kultura, pravěké a starověké výtvarné umění INF - vyhledávání, zpracovávání informací, media, referáty, přihlašování do školní sítě.

<i>řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i>	5. žák v modelové situaci prokáže schopnost bezpečného pohybu a pobytu v přírodě		
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli ČJS-5-1-03p <i>má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě</i>	1. žák vybere nejvhodnější zobrazení a typ mapy pro získání informací (plán, vlastivědná mapa, mapa kulturních památek, turistická mapa apod.) 2. žák z mapy vyčte a vypíše údaje o osídlení a přírodních podmínkách, v legendě mapy vyhledá potřebnou informaci 3. žák podle popisu vyhledá na mapě přírodní nebo člověkem vytvořený geografický objekt 4. žák podle mapy interpretuje údaje o přírodních podmínkách a osídlení 5. žák uvede rozdíly mezi informacemi, které poskytuje plán a mapa <i>1.žák má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě</i>	mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, legendy, vysvětlivky, měřítko mapy (INF - vyhledávání informací)	
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického ČJS-5-1-04p <i>uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a</i>	1. žák se zorientuje v mapě mikroregionu, vyhledává v ní významné prvky 2. žák s využitím různých zdrojů uvede příklady přírodních a kulturně cenných míst ve svém okolí 3. žák navrhne výlet do významných míst mikroregionu (zajímavé kulturní, přírodní zastávky apod.) a zdůvodní, proč je vybral 4. žák z nabídky vybere informace	- obec (město), místní krajina, její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť - pamětihodnosti a zajímavosti v obci a v jejím okolí (INF - vyhledávání informací)	

zajímavosti regionu, ve kterém bydlí	charakterizující danou oblast 5. žák porovná informace o osídlení (hospodářství, přírodních zvláštnostech apod.) daného regionu s jiným regionem <i>1. žák uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí</i>		
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích <i>ČJS-5-1-05p</i> <i>sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest</i>	1. žák popíše uskutečněnou cestu (polohu místa, přírodu, zajímavosti apod.) 2. žák vystihne charakteristické znaky způsobu života v naší vlasti a v jiných zemích 3. žák porovná způsob života i přírodu naší a vybrané zahraniční země <i>1. žák sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest</i>	- regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod Atlas ČR - život v příhraničí ČR a DE (INF - vyhledávání informací)	
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam <i>ČJS-5-1-06p</i> <i>pozná státní symboly České republiky</i>	1. žák uvede příklad/y orgánů státní moci a jejich zástupců 2. žák z nabídky vybere a přiřadí odpovídající činnost k orgánu státní moci 3. žák uvede symboly naší státnosti a pojmenuje je 4. žák uvede místa a situace, kde státní symboly používáme <i>1. žák pozná státní symboly České republiky</i>	- naše vlast, domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR (INF - vyhledávání informací) - Listina základních práv a svobod - dále jen LZPS	
Téma: Lidé kolem nás			

ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) ČJS-5-2-01p <i>dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)</i>	1. žák na modelových situacích charakterizuje vztahy mezi lidmi a porovnává rozdíly mezi vztahy osobními, pracovními a právními (např. ve škole, na poště, v obchodě) 2. žák uvede příklady pravidel, kterými se lidé v osobních, pracovních a právních vztazích řídí 3. žák rozliší a pojmenuje blízké i vzdálenější příbuzenské vztahy v rodině a objasní vzájemné rodinné vazby 4. žák vyvodí pravidla soužití ve skupině, zhodnotí jejich dodržování, s pomocí provede sebereflexi a navrhne možnosti zlepšení vztahů <i>1.žák dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)</i>	rodina, postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání LZPS	
ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat ČJS-5-2-03p <i>rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých</i> ČJS-5-2-03p <i>uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy</i>	1. žák uvede příklady správného a nesprávného řešení situace či jednání lidí 2. žák v modelové situaci prakticky předvede odlišné způsoby chování a jednání v různých situacích; své chování a jednání vysvětlí 3. žák vysvětlí některá základní práva dětí a uvede příklady jejich porušování, rozliší svá práva a povinnosti a práva a povinnosti osob ve svém okolí 4. žák vysvětlí, jak a kde je možné požádat o pomoc při pocitu	- chování lidí, vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům - právo a spravedlnost, základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana	

	ohrožení 5. žák objasní principy protiprávního jednání (přestupek, trestný čin) <i>1.žák rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých</i> <i>2.žák uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy</i>	občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot • LZPS	
ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy <i>ČJS-5-2-04p</i> <i>používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze</i> <i>ČJS-5-2-04p</i> <i>porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz</i> <i>ČJS-5-2-04p</i> <i>sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů</i>	1. žák uvede příklady vlastnictví soukromého, veřejného, osobního, společného 2. žák uvede předměty či majetek, které jsou důležité pro danou životní situaci, a odhadne jejich cenu 3. žák uvede možnosti placení v obchodě, objasní výhody a nevýhody bezhotovostních a hotovostních plateb 4. žák spočítá, kolik peněz má být vráceno při hotovostním placení 5. žák uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti 6. žák objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje a kdy jsou příjmy menší než výdaje 7. žák sestaví jednoduchý osobní rozpočet a rozhodne, na kterých položkách je možné ušetřit a jak 8. žák na příkladech objasní rizika půjčování peněz <i>1.žák používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze</i>	• vlastnictví, soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky (INF - vyhledávání informací)	

	2.žák porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz 3.žák sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů		
Téma: Lidé a čas			
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	1. žák zaneše časové údaje do časové osy 2. žák určí k základní dějinné události či jevu s pomocí různých zdrojů informací časový údaj, ke kterému se daná událost či jev vztahuje 3. žák porovná různé jevy z minulosti mezi sebou navzájem a s jevy ze současnosti	orientace v čase a časový řád, určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období (INF - vyhledávání informací)	
ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	1. žák uvede příklady nejvýznamnějších kulturních institucí ČR (archiv, knihovna, muzeum a galerie) a vzájemně je rozliší na základě artefaktů, které sbírají a uchovávají 2. žák prezentuje spolužákům poznatek z dějin, který sám či s pomocí v knihovně, muzeu či galerii vyhledal, a vysvětlí, proč je pro něj zajímavý/důležitý 3. žák uvede příklady kulturních a přírodních památek ČR a příklad kulturní a přírodní památky z okolí svého bydliště a vyjádří k nim svůj vztah 4. žák vysvětlí význam konkrétní	- regionální památky, péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost - báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj (INF - vyhledávání informací)	

	chráněné části přírody či kulturního objektu a uvede způsoby jejich ochrany		
ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik ČJS-5-3-04p <i>rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách</i> ČJS-5-3-04p <i>uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji</i> ČJS-5-3-04p <i>vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště</i>	1. žák pojmenuje rozdíly mezi ukázkami historických a současných budov 2. žák uvede příklady historických budov ze svého nejbližšího okolí 3. žák s využitím obrazového či textového materiálu porovná způsob života dříve a nyní 4. žák s využitím obrazového a textového materiálu porovná způsob obživy dříve a nyní	• současnost a minulost v našem životě, proměny způsobu života • báje, mýty, pověsti, minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj Chebské muzeum	
Téma: Rozmanitost přírody			
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ČJS-5-4-01p <i>na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody</i>	1. žák rozliší přírodniny neživé (voda, vzduch, minerály, horniny) a živé (organismy: rostliny, živočichové, houby, bakterie) 2. žák na základě pozorování uvede příklady vztahů mezi živou a neživou přírodou 3. žák objasní základní podmínky pro život organismů 4. žák na základě obrazového či textového materiálu vysvětlí	• neživé přírodniny, voda, vzduch, minerály, horniny • živé přírodniny, rostliny, živočichové, houby, bakterie	

	vzájemné ovlivňování člověka a přírody 5. žák využije výzkumné dovednosti pro sledování změn v přírodě a způsobu života rostlin a živočichů		
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období <i>ČJS-5-4-02p</i> <i>popíše střídání ročních období</i>	1. žák na základě obrazového materiálu popíše postavení Země ve vesmíru 2. žák za použití telluria (modelu Slunce, Země a Měsíce) nebo obrazového materiálu vysvětlí střídání dne a noci a střídání čtyř ročních období	vesmír a Země, sluneční soustava, den a noc, roční období Planetárium Cheb	
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy <i>ČJS-5-4-03p</i> <i>zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí</i>	1. žák na základě společných znaků roztřídí dané organismy (rostliny, živočichy, houby) 2. žák na základě pozorování popíše dané rostliny, houby a živočichy ve svém regionu 3. žák na základě zkoumání vybraných organismů určí, jak jsou jednotlivé organismy přizpůsobeny k životu na souši, ve vodě, ve vzduchu 4. žák vysvětlí potravní vztahy nebo vzájemně prospěšné vztahy mezi jednotlivými organismy základních společenstev 5. žák roztřídí organismy podle jejich přirozených ekosystémů a zařadí je do potravní pyramidy či řetězce	rostliny, houby, živočichové, znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	
ČJS-5-4-04	1. žák pojmenuje základní projevy		

porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	života 2. Žák na základě pozorování dvou různých organismů určí, jaké projevy života mají společné a čím se liší 3. Žák určí organismus pomocí jednoduchého klíče nebo atlasu 4. Žák roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků 5. Žák pozoruje a zkoumá pomocí jednoduchých postupů, pomůcek a nástrojů vybraný projev života	• rovnováha v přírodě, význam, vzájemné vztahy mezi organismy	
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ČJS-5-4-05p <i>zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata</i> ČJS-5-4-05p <i>chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí</i> ČJS-5-4-05p <i>popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují</i>	1. Žák na základě obrazové či textové opory popíše činnosti člověka podporující nebo poškozující životní prostředí a zdůvodní, proč lidé tyto činnosti dělají 2. Žák objasní, proč je nutné ohleduplné chování k přírodě a její ochrana 3. Žák vyhledá a popíše problémy životního prostředí oblasti, kde žije, a porovná je s problémy z jiných oblastí	• ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, (INF - vyhledávání informací)	
Téma: Člověk a jeho zdraví			

ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života <i>ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu</i>	1. žák určí a pojmenuje části lidského těla 2. žák uvede příklady orgánových soustav a vysvětlí jejich funkci 3. žák rozliší pozitivní a negativní vlivy na své vlastní zdraví a uvede příklady ze života 4. žák pojmenuje a vysvětlí některé vlivy ohrožující fungování lidského těla (nesprávná životospráva, stres, neléčené nemoci, vznik závislosti)	• lidské tělo, stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, • péče o zdraví, zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena	
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození <i>ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života</i>	1. žák chronologicky seřadí jednotlivé etapy lidského života 2. žák určí, kterými etapami prošel, kterou právě prožívá, a stručně je charakterizuje 3. žák podle slovní charakteristiky rozpozná jednotlivé etapy lidského života	• lidské tělo, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince	
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	1. žák rozliší své povinnosti a potřeby ve vztahu ke vzdělávání a zájmům 2. žák navrhne rozdělení svého času v rámci jednoho dne 3. žák zohlední při plánování oprávněné nároky osob z blízkého okolí, svůj plán zrealizuje a vyhodnotí 4. žák objasní důležitost zdravého	• péče o zdraví, denní režim, osobní, intimní a duševní hygiena	

	životního stylu a dodržování zásad pro zdravé prostředí		
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista ČJS-5-5-04p <i>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události</i> ČJS-5-5-04p <i>uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti</i>	1. žák rozliší vhodné a nevhodné místo pro hru, odhalí možná rizika 2. žák navrhne vhodný způsob chování v modelových situacích ohrožujících zdraví a upozorní na rizika vyplývající z nedodržení vhodných postupů 3. žák popíše postupy svého jednání a pomoci v situaci ohrožující život 4. žák popíše danou dopravní situaci, rozpozná vhodné a nevhodné chování účastníků silničního provozu	• osobní bezpečí, krizové situace, vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích • Součinnost s PČR	
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ČJS-5-5-05p <i>odmítá návykové látky</i>	1. žák vyjmenuje návykové látky, které jsou legálně v prodeji (alkohol, nikotin v cigaretách, event. potraviny obsahující kofein apod.) 2. žák vysvětlí, proč kouření a pití alkoholu poškozuje zdraví a proč je třeba odmítnout i další nabízené cizí látky 3. žák uvede příklady nemocí způsobených užíváním alkoholu a drog 4. žák předvede v modelových	• návykové látky, závislosti a zdraví, návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	

	situacích různé způsoby odmítání návykových látek		
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	1. žák vysvětlí význam pravidelných preventivních zubních prohlídek a preventivních prohlídek u praktického či dětského lékaře 2. žák uvede příklady infekčních nemocí a způsob jejich přenosu 3. žák rozliší potraviny vhodné ke každodenní konzumaci, které je zvykem označovat jako „zdravé“, a potraviny nevhodné k časté konzumaci 4. žák zdůvodní, proč by v potravě člověka mělo být hodně ovoce a zeleniny 5. žák uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky	• péče o zdraví, zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena (INF - vyhledávání informací)	
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc	1. žák rozliší lehké zranění od zranění ohrožujícího lidský život 2. žák uvede telefonní čísla pro přivolání první pomoci a dokáže se rozhodnout, v jakém případě je má užít 3. žák předvede simulovaný telefonický rozhovor – přivolání záchranné služby 4. žák z lékárničky vybere potřebný materiál k ošetření drobného poranění 5. žák v modelové situaci popíše nebo předvede ošetření drobných poranění	• péče o zdraví drobné úrazy a poranění, • drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, (INF - vyhledávání informací)	

5. ročník časová dotace: 3 hodiny

očekávané výstupy	dílčí výstupy	učivo	průřezová témata
Téma: Místo, kde žijeme			Průřezová témata
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ČJS-5-1-02p <i>orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany</i> ČJS-5-1-02p <i>řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i>	1. žák určí světové strany podle přírodních jevů 2. žák za pomoci kompasu zorientuje mapu a určí světové strany 3. žák vyhledá na mapě cíl cesty popisované v textu pomocí světových stran a značek na mapě 4. žák vybere z nabídky tvrzení zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě 5. žák v modelové situaci prokáže schopnost bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	- zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany - vypracuje referát na téma Životní prostředí kraje	5. ročník OSV: 1.1 - 1.8, 1.11 VDO: 2.1 - 2.4 VMGES: 3.1 - 3.3 MKV: 4.1 - 4.5 EV: 5.1 - 5.4 Mev: 6.1 Mezipředmětové vztahy ČJ - práce s textem v učebnici, komunikace, poezie M - převody, římské číslice, číselná (časová) osa, měřítko UaK - umění, kultura, pravěké a starověké výtvarné umění INF - vyhledávání, zpracovávání informací, media, referáty, přihlašování do školní sítě.
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam ČJS-5-1-04p <i>uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí</i>	1. žák se zorientuje v mapě mikroregionu, vyhledává v ní významné prvky 2. žák s využitím různých zdrojů uvede příklady přírodních a kulturně cenných míst ve svém okolí 3. žák navrhne výlet do významných míst mikroregionu (zajímavé kulturní, přírodní zastávky apod.) a zdůvodní, proč je vybral 4. žák z nabídky vybere informace charakterizující danou oblast 5. žák porovná informace o osídlení (hospodářství, přírodních zvláštnostech apod.) daného	obec (město), místní krajina, její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť	

	regionu s jiným regionem		
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest	1. žák vystihne charakteristické znaky způsobu života v naší vlasti a v jiných zemích 2. žák porovná způsob života i přírodu naší a vybrané zahraniční země 1.žák sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest	regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod	
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky	1. žák uvede příklad/y orgánů státní moci a jejich zástupců 2. žák z nabídky vybere a přiřadí odpovídající činnost k orgánu státní moci 3. žák uvede symboly naší státnosti a pojmenuje je 4. žák uvede místa a situace, kde státní symboly používáme 1.žák pozná státní symboly České republiky	naše vlast, domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR , Ústava ČR	
Téma: Lidé kolem nás			
ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat ČJS-5-2-03p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých ČJS-5-2-03p uvede základní práva dítěte, práva	1. žák uvede příklady správného a nesprávného řešení situace či jednání lidí 2. žák v modelové situaci prakticky předvede odlišné způsoby chování a jednání v různých situacích; své chování a jednání vysvětlí 3. žák vysvětlí některá základní práva dětí a uvede příklady jejich porušování, rozliší svá práva a povinnosti a práva a povinnosti	- chování lidí,vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům - právo a spravedlnost, základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy,	

<i>a povinnosti žáka školy</i>	osob ve svém okolí 4. žák vysvětlí, jak a kde je možné požádat o pomoc při pocitu ohrožení 5. žák objasní principy protiprávního jednání (přestupek, trestný čin) <i>1.žák rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých</i> <i>2.žák uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy</i>	protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot, LZPS	
ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy <i>ČJS-5-2-04p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze</i> <i>ČJS-5-2-04p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz</i> <i>ČJS-5-2-04p</i>	1. žák uvede příklady vlastnictví soukromého, veřejného, osobního, společného 2. žák uvede předměty či majetek, které jsou důležité pro danou životní situaci, a odhadne jejich cenu 3. žák uvede možnosti placení v obchodě, objasní výhody a nevýhody bezhotovostních a hotovostních plateb 4. žák spočítá, kolik peněz má být vráceno při hotovostním placení 5. žák uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti 6. žák objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje a kdy jsou příjmy menší než výdaje 7. žák sestaví jednoduchý osobní rozpočet a rozhodne, na kterých položkách je možné ušetřit a jak 8. žák na příkladech objasní rizika půjčování peněz <i>1.žák používá peníze v běžných</i>	vlastnictví, soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky	

<i>sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů</i>	<i>situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze</i> <i>2.žák porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz</i> <i>3.žák sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů</i>		
Téma: Lidé a čas			
ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	1. žák uvede příklady nejvýznamnějších kulturních institucí ČR (archiv, knihovna, muzeum a galerie) a vzájemně je rozliší na základě artefaktů, které sbírají a uchovávají 2. žák prezentuje spolužákům poznatek z dějin, který sám či s pomocí v knihovně, muzeu či galerii vyhledal, a vysvětlí, proč je pro něj zajímavý/důležitý 3. žák uvede příklady kulturních a přírodních památek ČR a příklad kulturní a přírodní památky z okolí svého bydliště a vyjádří k nim svůj vztah 4. žák vysvětlí význam konkrétní chráněné části přírody či kulturního objektu a uvede způsoby jejich ochrany	• regionální památky, péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost • báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	
ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti	1. žák pojmenuje rozdíly mezi ukázkami historických a současných budov 2. žák uvede příklady historických	• současnost a minulost v našem životě, proměny způsobu života • báje, mýty, pověsti, minulost	

a současnosti s využitím regionálních specifik ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách, uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji, vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště	budov ze svého nejbližšího okolí 3. žák s využitím obrazového či textového materiálu porovná způsob života dříve a nyní 4. žák s využitím obrazového a textového materiálu porovná způsob obživy dříve a nyní	kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj, Atlas	
ČJS-5-3-05 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	1. žák objasní pojem všední den, státní svátek a významný den 2. žák vysvětlí, proč se slaví vybrané státní svátky a významné dny	současnost a minulost v našem životě, státní svátky a významné dny, kalendář	
Téma: Rozmanitost přírody			
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období	1. žák na základě obrazového materiálu popíše postavení Země ve vesmíru 2. žák za použití telluria (modelu Slunce, Země a Měsíce) nebo obrazového materiálu vysvětlí střídání dne a noci a střídání čtyř ročních období	vesmír a Země, sluneční soustava, den a noc, roční období, atlas vesmíru	
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva	1. žák na základě společných znaků roztřídí dané organismy (rostliny, živočichy, houby) 2. žák na základě pozorování popíše dané rostliny, houby a živočichy ve svém regionu 3. žák na základě zkoumání vybraných organismů určí, jak jsou	rostliny, houby, živočichové, znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	

<i>vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí</i>	jednotlivé organismy přizpůsobeny k životu na souši, ve vodě, ve vzduchu 4. žák vysvětlí potravní vztahy nebo vzájemně prospěšné vztahy mezi jednotlivými organismy základních společenstev 5. žák roztřídí organismy podle jejich přirozených ekosystémů a zařadí je do potravní pyramidy či řetězce		
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ČJS-5-4-05p <i>zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata</i> ČJS-5-4-05p <i>chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí</i> ČJS-5-4-05p <i>popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují</i>	1. žák na základě obrazové či textové opory popíše činnosti člověka podporující nebo poškozující životní prostředí a zdůvodní, proč lidé tyto činnosti dělají 2. žák objasní, proč je nutné ohleduplné chování k přírodě a její ochrana 3. žák vyhledá a popíše problémy životního prostředí oblasti, kde žije, a porovná je s problémy z jiných oblastí	• ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů,	
Téma: Člověk a jeho zdraví			
ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k	1. žák určí a pojmenuje části lidského těla	• lidské tělo, stavba těla, základní funkce a projevy,	

podpoře vlastního zdravého způsobu života <i>ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu</i>	2. žák uvede příklady orgánových soustav a vysvětlí jejich funkci 3. žák pojmenuje a vysvětlí některé vlivy ohrožující fungování lidského těla (nesprávná životospráva, stres, neléčené nemoci, vznik závislosti)	životní potřeby člověka, • péče o zdraví, zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a neprenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena	
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození <i>ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života</i>	1. žák chronologicky seřadí jednotlivé etapy lidského života 2. žák určí, kterými etapami prošel, kterou právě prožívá, a stručně je charakterizuje 3. žák podle slovní charakteristiky rozpozná jednotlivé etapy lidského života	• lidské tělo, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince	
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	1. žák rozliší své povinnosti a potřeby ve vztahu ke vzdělávání a zájmům 2. žák navrhne rozdělení svého času v rámci jednoho dne 3. žák zohlední při plánování oprávněné nároky osob z blízkého okolí, svůj plán zrealizuje a vyhodnotí 4. žák objasní důležitost zdravého životního stylu a dodržování zásad pro zdravé prostředí	• péče o zdraví, denní režim, osobní, intimní a duševní hygiena	

ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista <i>ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události</i>	1. žák rozliší vhodné a nevhodné místo pro hru, odhalí možná rizika 2. žák navrhne vhodný způsob chování v modelových situacích ohrožujících zdraví a upozorní na rizika vyplývající z nedodržení vhodných postupů 3. žák popíše postupy svého jednání a pomoci v situaci ohrožující život 4. žák popíše danou dopravní situaci, rozpozná vhodné a nevhodné chování účastníků silničního provozu	• osobní bezpečí, krizové situace, vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích	
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek <i>ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky</i>	1. žák vyjmenuje návykové látky, které jsou legálně v prodeji (alkohol, nikotin v cigaretách, event. potraviny obsahující kofein apod.) 2. žák vysvětlí, proč kouření a pití alkoholu poškozuje zdraví a proč je třeba odmítnout i další nabízené cizí látky 3. žák uvede příklady nemocí způsobených užíváním alkoholu a drog 4. žák předvede v modelových situacích různé způsoby odmítání návykových látek	• návykové látky, závislosti a zdraví, návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc <i>ČJS-5-5-07p</i>	1. žák rozliší lehké zranění od zranění ohrožujícího lidský život 2. žák uvede telefonní čísla pro přivolání první pomoci a dokáže se rozhodnout, v jakém případě je má užít	• péče o zdraví drobné úrazy a poranění, • drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů,	

<i>ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc</i>	3. žák předvede simulovaný telefonický rozhovor – přivolání záchranné služby 4. žák z lékárničky vybere potřebný materiál k ošetření drobného poranění 5. žák v modelové situaci popíše nebo předvede ošetření drobných poranění		
---	---	--	--

5.5.1 DĚJEPIS

5.5.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu dějepis

5.5.1.1.1 Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Dějepis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je kultivace historického vědomí jedince ve smyslu předávání historické zkušenosti. Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Důležité je poznávání dějů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do současnosti. Významně se uplatňuje zřetel k hodnotám evropské civilizace. Znalost různých historických epoch napomáhá k celkové orientaci v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života. Žáci jsou vedeni k tomu, že historie není uzavřenou minulostí, ale je kladením otázek, jimiž se současnost ptá po svém vlastním charakteru. Významně se uplatňuje zřetel k dějinám regionu, znalost významných osobností i památek. Žák získává z dostupných zdrojů informace o historických skutečnostech, orientuje se v historickém čase a prostoru, komunikuje a prezentuje výsledky své práce.

Zaměřuje se na prevenci rasistických postojů, vychovává k toleranci a respektování lidských práv. Vybavuje žáka znalostmi pro aktivní zapojení do života v demokratické společnosti.

Je spjat s dalšími předměty jako jsou občanská a rodinná výchova, literatura, hudební výchova, výtvarná výchova a v neposlední řadě také s informatikou, neboť zde sehrává důležitou úlohu také práce s informačními médii. Nedílnou součástí výuky jsou exkurze do muzeí, městských památkových rezervací, galérií, archívu apod.

5.5.1.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu dějepis je rozdělen do čtyř ročníků.

Vyučovací předmět dějepis se vyučuje v 6. až 9. ročníku s hodinovými dotacemi 2 vyučovací hodiny (pro jednotlivé ročníky odpovídajícími učebnímu plánu).

Navazuje na vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, Jazyk a jazyková komunikace, prolíná se se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace – vzdělávací obor literatura, výchova k občanství, výtvarná a hudební výchova.

Průřezová témata jsou realizována formou např. dějepisného projektu, exkurze, písemným či ústním vyjádřením svého názoru v oboru jazyková komunikace, vyhledáváním informací na internetu, sledováním dokumentárních filmů či filmových adaptací atd. (více viz kapitola 3.4 Začlenění průřezových témat).

Výuka je organizována zpravidla v učebnách školy. Mimo budovu se realizuje formou exkurzí do městských památkových rezervací, muzeí, galerií, archívu apod.

5.5.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu dějepis

Kompetence	Učitel
k učení	Na praktických příkladech blízkých žákovi ukazujeme vztah osobního cíle a učení. Podporujeme samostatnost a tvořivost. Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. Učíme plánovat, organizovat a vyhodnocovat své činnosti. Učíme používat metody plánování času a sebeřízení. Zaměřujeme se na prakticky použitelné znalosti a dovednosti. Zřetelně rozlišujeme učivo základní a rozšiřující. Učíme vyhledávat a zpracovávat potřebné informace. Podporujeme používání výpočetní techniky. Umožňujeme pozorovat a porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. Dbáme na seznámení s cílem vyučovací hodiny - a zhodnocení jeho dosažení. Hodnotíme změnu ve znalostech a dovednostech. Vedeme k sebehodnocení. Umožňujeme zažít úspěch. Navozujeme situace, v nichž má žák radost z učení. Hodnocení vyjadřujeme přednostně pozitivní formou. Učíme práci s chybou. Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. Jdeme příkladem – dále se vzděláváme. Dbáme na porozumění (při práci s textem).
k řešení problémů	Předkládáme problémy jako výzvu. Předkládáme praktické problémy. Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. Učíme, jak některým problémům předcházet. Monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají. Vybrané problémy života školy řešíme se žáky

komunikativní	Podporujeme rozvoj slovní zásoby. Požadujeme používání výrazových prostředků odpovídajících společenské situaci. Vyžadujeme přesné a úplné vyjadřování. Požadujeme reprodukování sdělení spolužáků. Požadujeme reprodukování podstatných informací z informačních zdrojů. Vedeme k prezentaci vlastních názorů, myšlenek Učíme dovednosti věcně zdůvodňovat. Vedeme k pozitivnímu vnímání. Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci sebe, školy, obce na veřejnosti. Vedeme žáky k využití médií a veřejných akcí pro prezentaci a reprezentaci. Vedeme žáky k prezentaci a reprezentaci na školních a školských akcích. Modelujeme komunikaci v obtížných situacích. Vedeme k účasti na tvorbě pravidel, k respektování pravidel. Seznamujeme s asertivním chováním a nonverbální komunikací. Jsme příkladem v komunikaci. V dostupné míře aplikujeme komunikativní dovednosti v cizím jazyce a odlišném kulturním prostředí.
sociální a personální	Užíváme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. Navozujeme práci ve skupinách s různorodým složením. Učíme vnímat vzájemné odlišnosti jako přínos tvůrčí spolupráci. Rozvíjíme schopnost zastávat v týmu různé role. Učíme kriticky hodnotit vlastní přínos, přínos ostatních a práci týmu jako celku. Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy je spolupráce nutná. Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vedeme k uvážlivosti a předvídavosti. Učíme řešit konfliktní situace. Podporujeme součinnost dívek a hochů dětí. Monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. Vedeme k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré mezilidské vztahy. Vyžadujeme dodržování pravidel chování společně dohodnutých, pravidel daných vyšší mocí i nepsaných, obecně v naší kultuře uznávaných. Sankcionujeme jednání vědomě narušující vzájemné vztahy a spolupráci Jdeme příkladem.

Občanské	Vedeme k poznání skutečnosti, že lidé se navzájem potřebují. Vedeme k poznání, že za získanou hodnotu musíme poskytnout protihodnotu. Vedeme k poznání, že svoboda není bezbřehá libovůle. Vedeme k uvědomění skutečnosti, že neseme následky svého jednání, k zodpovědnosti. Vedeme k předvídání důsledků zamýšleného jednání. Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. Vedeme k poznání objektivní potřeby pravidel při soužití lidí. Zapojujeme žáky do vytváření vnitřních pravidel školy. Vedeme k odhalování zvykových pravidel a seznamování s pravidly vyhlášenými autoritou. Vedeme k nezaujatému hodnocení a přezkoumávání pravidel soužití lidí. Vedeme ke zjišťování i skrytých příčin porušování pravidel. Využíváme pomoci a zkušeností odborníků (např. PPP, OSPOD, policie aj.). Podporujeme vhodné aktivity trávení volného času. Vedeme k ekologickému chování. Vedeme k poznávání a respektování kulturních odlišností. Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Podporujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Vedeme k odmítavému postoji k rasismu, xenofobii a podobným jevům.
Pracovní	Vedeme žáky k poznání hodnoty práce a oceňování práce. Ve výuce modelujeme pracovní podmínky a pracovní situace. Seznamujeme žáky s různými profesemi a pracovními činnostmi, s nároky, jaké kladou na pracovníka. Metodami dostupnými pedagogům i využitím služeb externích specialistů vedeme žáky k poznávání vlastních předpokladů pro různé typy profesí. Seznamujeme s požadavky různých profesí na další přípravu. Přibližujeme žákům nutnost celoživotního vzdělávání pro udržení se na trhu práce. Vyžadujeme dodržování pravidel, vyžadujeme odevzdávání kvalitní práce. Vyžadujeme sebehodnocení žáka a sami soustavně hodnotíme výsledky žákovy práce. Jdeme příkladem – příkladně plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...). Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i na veřejnosti

5.5.1.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu dějepis

6. ročník: časová dotace: 2 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma: Člověk v dějinách			
D-9-1-01 Žák uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků. <i>D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti</i>	1. žák uvede u konkrétní události obecných dějin její dopad na současnost 2. žák popíše na konkrétní události českých a regionálních dějin její dopad na současnost	Historie jako věda - význam zkoumání dějin Získávání informací o dějinách, historické prameny, historický prostor a čas (INF -vyhledávání informací na internetu)	Průřezová témata OSV: 1.1, 1.3, 1.5 - 1.11 VDO: 2.2 - 2.4 VMGES: 3.1 - 3.3 MKV: 4.1 - 4.5 Mezipředmětové vztahy ČJ - práce s textem v učebnici, komunikace, řecké báje a pověsti, řecké drama, římská poezie PŘ - podnebné pásy, povrchy Z - hist. mapy Evropy. evropská pobřeží, Afrika, Asie, řeky M - převody, římské číslice, časová osa UaK - umění, kultura, antické výtvarné umění (INF - vyhledávání, zpracovávání informací, media, referáty)
D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	1. žák uvede příklady zdrojů informací o minulosti 2. žák jmenuje významné instituce, kde se shromažďují informace o minulosti	Čas, časová osa, periodizace dějin, chápání času (INF - časová osa txt)	
D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	1. žák se orientuje na časové ose 2. žák lokalizuje místo významné dějinné události v současném světě 3. žák chronologicky seřadí klíčové události českých a světových dějin		
Téma: Počátky lidské společnosti			

D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu <i>D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí</i> <i>D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty</i>	1. žák porovná prostředí a způsob života pravěkých a dnešních lidí 2. žák uvede na příkladech hlavní nástroje pravěkých lidí 3. žák objasní, z jakých materiálů vyráběli lidé v pravěku své nástroje 4. žák popíše život pravěkých lidí ve starší době kamenné na našem území	Pravěk - vývoj lidstva a člověka - základní charakteristika doby - život a práce v době kamenné - řemesel a obchodu, doba kovů - významná naleziště (INF -vyhledávání informací na internetu, mapy) Pravěk - počátky zemědělství - etapy pravěku - Keltové, Germáni, Slované	
D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost	1. žák objasní změnu způsobu života lidí v době přechodu na pěstování plodin a na chov dobytka a důsledky těchto lidských činností na změnu přírody 2. žák uvede výhody používání kovových materiálů a nástrojů		
Téma: Nejstarší civilizace. Kořeny Evropské kultury			
D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací <i>D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států</i>	1. žák charakterizuje přírodní podmínky vhodné pro vznik nejstarších civilizací 2. žák vymezí oblasti vzniku nejstarších civilizací na Zemi 3. žák vyjmenuje s použitím map příklady velkých řek, v jejichž povodí vznikly významné světové starověké civilizace	Starověk - nejstarší civilizace: Mezopotámie, Egypt (INF -vyhledávání informací na internetu, mapy) Mezopotámie, Egypt - vzdělanost, věda - umění, architektura - náboženství	

D-9-3-02 uveďte nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	1. žák uvede příklady nejvýznamnějších kulturních a technických památek předantických civilizací 2. žák na příkladu předantických kulturních a technických památek vysvětlí jejich význam a možnosti využití	Antické státy: Řecko - vývoj, významné události, osobnosti, umění, kultura, věda, architektura - městské státy - kolonizace - Makedonská nadvláda	
D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství	1. žák uvede příklady nejvýznamnějších kulturních památek antického světa 2. žák na příkladu antických kulturních památek popíše jejich smysl a význam pro minulost i současnost 3. žák charakterizuje křesťanství a vymezí jeho vliv na rozvoj evropské civilizace 4. žák pojmenuje největší osobnosti související se vznikem a šířením křesťanství	Řím - zrod, vývoj - politický systém, osobnosti - počátky křesťanství - zánik Starověk - charakteristika doby (otrokářských států) - Mezopotámie a Egypt, - přínos antické kultury a vědy, politického systému pro současnost - počátek křesťanství (INF -vyhledávání informací na internetu, mapy)	
D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie <i>D-9-3-03p, D-9-3-04p</i> <i>popíše život v době nejstarších civilizací</i>	1. žák uvede příklady forem vlád u vybraných starověkých civilizací 2. žák u vybrané starověké civilizace popíše strukturu obyvatelstva 3. žák popíše principy demokratického zřízení v Athénách a porovná je se současným demokratickým zřízením v České republice		

7. ročník časová dotace: 2 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma: Křesťanství a středověká Evropa			
D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	1. žák časově určí příchod nových etnik na evropské území a jejich vliv na další evropský vývoj 2. žák popíše význam křesťanství při utváření raně středověkých států 3. žák vyjádří svými slovy úlohu středověkých států	Raný středověk - Stěhování národů - Křesťanství v raném středověku - Dějiny významných států (Franská říše, Anglie, Vikingové, Arabové a Turci) - Křížové výpravy - Velkomoravská říše - Čechy v době knížecí - Přemyslovci	OSV : 1.1., 1.3., 1.5. 1.6.-1.11 VDO : 2.2.-2.4. VMEGS : 3.1.- 3.3. MKV : 4.1.- 4.5. Z - práce s mapou UaK - umělecké slohy, příklady památek, literární památky
D-9-4-03 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech <i>D-9-4-03p uveďte první státní útvary na našem území</i> <i>D-9-4-03p uveďte základní informace z období počátků českého státu</i>	1. žák charakterizuje postavení Velkomoravské říše v evropských souvislostech 2. žák objasní okolnosti a význam cyrilometodějské misie 3. žák charakterizuje postavení českého státu v evropských souvislostech v 10. století 4. žák popíše postavení českého státu za vlády posledních Přemyslovců ve 13. a na počátku 14. století 5. žák popíše hlavní hospodářské změny, ke kterým došlo ve vrcholném (městském) středověku v našich zemích od 13. století	Vrcholný středověk - Poslední Přemyslovci - Středověká společnost (město, venkov) - Křesťanství ve vrcholném středověku - Lucemburkové na českém trůně - Neklidné 14. století - Jan Hus - Husitství - Společnost v 13. - 15. stol. - Románský sloh a kultura - Gotický sloh a kultura	Čj - životopisy, legendy, pověsti Inf - vyhledávání informací na internetu, práce s textovým editorem ORV - multikulturní výchova
D-9-4-04 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí	1. žák určí úlohu křesťanství ve středověké společnosti 2. žák popíše rozpory mezi světskou a církevní mocí ve středověku		

<i>D-9-4-04p</i> popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti <i>D-9-4-04p</i> charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí	3. žák vysvětlí pojem kacířství		
D-9-4-05 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury <i>D-9-4-05p</i> rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské <i>D-9-4-05p</i> uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu	1. žák popíše sociální strukturu agrární středověké společnosti v našich zemích v období do 13. století a roli jednotlivých vrstev v ní 2. žák popíše sociální strukturu městské středověké společnosti v našich zemích v období od 13. století a roli jednotlivých vrstev v ní 3. žák popíše hlavní středověké hospodářské, technické a společenské změny v souvislosti s rozvojem zemědělství a s rozvojem měst, uvede jejich vlivy na prostředí 4. žák porovná způsob života na vesnici a ve městech v období středověku 5. žák rozpozná románské a gotické kulturní památky 6. žák uvede konkrétní příklady románských a gotických kulturních památek v českých zemích a v místním regionu		UaK
Téma: Objevy a dobývání. Počátky nové doby			
D-9-5-01 vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky	1. žák charakterizuje pojmy renesance a humanismus ve vztahu k antice	Novověk - Renesance a humanismus - Reformace a její důsledky	UaK

žádající reformu církve	2. žák vysvětlí příčiny snah reformovat katolickou církev 3. žák popíše postoj církve k reformním snahám 4. žák objasní rozdíly mezi gotikou a renesancí 5. žák uvede na příkladech významné osobnosti spojené s renesanční a humanistickou kulturou a s vědeckými objevy té doby	- Lucemburkové na českém trůně - Doba husitská - Mistr Jan Hus - Husitství - Objevné plavby a jejich důsledky - Doba poděbradská a Jagellonci - Habsburkové na českém trůně - Třicetiletá válka	
D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	1. žák popíše postavení českého státu za vlády Lucemburků ve 14-15. století. 2. žák pojmenuje úspěchy a problémy v období vlády Karla IV. a Václava IV. v zemích Koruny české 3. žák uvede cíle, názory a představitele reformního hnutí ve středověké církvi 4. žák vyjmenuje zájmové oblasti působení mistra Jana Husa 5. žák jmenuje hlavní body programu husitského hnutí 6. žák uvede nejvýznamnější události husitského hnutí 7. žák popíše, jak byli vnímáni mistr Jan Hus a husitské tradice v našich dějinách		
D-9-5-03 popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky <i>D-9-5-03p</i> <i>popíše důsledky objevných cest a</i>	1. žák uvede období a příčiny zámořských objevů 2. žák popíše přehledně průběh zámořských objevů 3. žák uvede politické, hospodářské, společenské a kulturní důsledky		Z

<i>poznávání nových civilizací pro Evropu</i>	zámořských objevů pro Evropu a svět a příklady jejich vlivů na přírodu		
D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie <i>D-9-5-04p</i> <i>uveďte zásadní historické události v naší zemi v daném období</i>	1. žák popíše politické a hospodářské poměry v českém státě za panování jagellonské dynastie na přelomu 15. a 16. století 2. žák popíše náboženské poměry českých zemí v 16. století a na počátku 17. století 3. žák vysvětlí postavení českých zemí v habsburské monarchii od 16. století		
D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky <i>D-9-5-05p</i> <i>uveďte zásadní historické události v naší zemi v daném období</i> <i>D-9-5-05p</i> <i>pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku</i>	1. žák uvede příčiny českého stavovského povstání, jeho průběh, výsledky a důsledky pro další vývoj českého státu 2. žák vyjmenuje příčiny třicetileté války 3. žák popíše hlavní etapy a události třicetileté války 4. žák popíše politické, hospodářské, společenské a kulturní důsledky třicetileté války v evropském a světovém kontextu		Z
D-9-5-07 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek			UaK - umělecké slohy, příklady památek

8. ročník: časová dotace 1 vyučovací hodina

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma: Objevy a dobývání. Počátky nové doby			
D-9-5-07 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	1. žák uvede příklady kulturních stylů v 16.-18. století v Evropě a v českých zemích 2. žák ukáže na příkladech jejich podstatné znaky 3. žák uvede příklady jednotlivých kulturních stylů v 16.-18. století v místním regionu	- Barokní sloh a kultura, rokoko - Klasicismus - Osvícenství	OSV : 1.1.,1.6.,1.7.,1.9.1.10-11. VDO : 2.2.- 2.4. MKV : 4.1.- 4.5. MeV : 6.1.,6.4. UaK - umělecké slohy, příklady památek, hudba, literární památky ORV - výchova demokratického občana
Téma: Modernizace společnosti			
D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	1. žák uvede základní hospodářské, sociální, politické a kulturní změny, které nastaly v 17. a 18. století v evropských zemích 2. žák uvede základní hospodářské, sociální, politické a kulturní změny, které nastaly v 17. a 18. století v habsburské monarchii	- Marie Terezie a její reformy - Josef II. a jeho reformy - Francouzská revoluce - Napoleon Bonaparte a napoleonské války - Vznik USA - České národní obrození - Kultura 19.století - Průmyslová revoluce, vědecké objevy a vynálezy	Čj - životopis, vyhledávání informací Inf : vyhledávání informací na internetu, práce s textovým editorem
D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě	1. žák popíše období Francouzské revoluce a změny, které přinesla 2. žák stručně popíše průběh napoleonských válek 3. žák uvede změny v Evropě po napoleonských válkách 4. žák uvede do souvislosti události Francouzské revoluce a válku za nezávislost v britských koloniích v Severní Americe (Americkou	- (Inf - vyhledávání informací na internetu, práce s textovým editorem) - Národní obrození v Evropě - Velmoci v 19. století a jejich soupeření - Kolonialismus	Z - práce s mapou

	revoluci)		
D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů <i>D-9-6-03p uveďte základní historické události v naší zemi v 19. století</i> <i>D-9-6-03p vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století</i>	1. Žák popíše cíle českého národního obrození, jmenuje jeho přední osobnosti 2. Žák uvede odlišné znaky českého národního obrození ve srovnání s ostatními národními hnutími		UaK - umělecké slohy, hudba F, Ch - objevy a vynálezy
D-9-6-06 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	1. Žák popíše cíle a důsledky politiky světových mocností na přelomu 19. a 20. století 2. Žák vysvětlí kolonialismus a jeho projevy 3. Žák vyjmenuje hlavní koloniální mocnosti a lokalizuje geografické oblasti jejich zájmů		Z - práce s mapou
Téma: Moderní doba			
<i>D-9-7-01 na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky</i> <i>D-9-7-01p uveďte příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války, uveďte základní informace o vzniku samostatné Československé</i>	1. Žák pojmenuje hlavní mocenské bloky a státy, které proti sobě stály v první a ve druhé světové válce 2. Žák popíše příčiny, průběh a důsledky první a druhé světové války 3. Žák uvede příklady zneužití vynálezů a objevů ve válkách	- První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky - Češi a Slováci v 1. světové válce - Vznik Československa	Z- práce s mapou

<i>republiky</i>			
------------------	--	--	--

9. ročník časová dotace: 2 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma: Moderní doba			
D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	1. žák vysvětlí podstatné znaky demokratických systémů, jejich přednosti a slabiny 2. žák jmenuje základní znaky a formy přímé a nepřímé (zastupitelské) demokracie vzhledem k současným politickým debatám	- Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; - Mezinárodně-politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech (Sov.svaz, Německo, Itálie) - Totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět	OSV : 1.1.,1.2.,1.5.,1.6. -1.11. VDO : 2.2.-2.4. VMEGS : 3.1.- 3.3. MKV : 4.1.- 4.5. EV : 5.3.,5.4. MeV : 6.1.,6.2.6.4.,6.5.- 6.7. Z - práce s mapou Inf - vyhledávání informací, práce s textovým editorem ORV - výchova demokratického občana, multikulturní a enviromentální výchova, kulturní difference Čj - mediální výchova
D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu <i>D-9-7-03p uveďte příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 2. světové války</i>	1. žák rozliší společné základní znaky totalitních režimů – komunismu, fašismu a nacismu 2. žák na příkladech vysvětlí příčiny vzniku totalitních politických systémů 3. žák ukáže na konkrétních příkladech důsledky existence těchto systémů 4. žák vyjmenuje zločiny proti lidskosti jmenovaných systémů	Druhá světová válka (období 1939 - 41) (období 1942-45) Situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj Politické, mocenské a ekonomické důsledky války	
D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv <i>D-9-7-04p uveďte příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 2. světové války</i>	1. žák vysvětlí základní znaky rasismu a jeho projevy v dějinách 2. žák vysvětlí základní znaky antisemitismu a jeho projevy v dějinách 3. žák uvede příklady pamětních míst (objektů) v České republice a v Evropě spjatých s projevem židovského a romského holokaustu	Holokaust (šoa), antisemitismus, rasismus Vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy Situace v ČSR ve 20. a 30. letech	ORV - multikulturní výchova Čj - šoa v literatuře

D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí <i>D-9-7-05p uveďte základní informace o vzniku samostatné Československé republiky</i>	1. žák popíše vnitřní politické, hospodářské, společenské a kulturní poměry v Československu v období mezi dvěma světovými válkami 2. žák objasní mezinárodní postavení Československé republiky a cíle její zahraniční politiky 3. žák uvede národnostní složení v meziválečném období Československa a příklady problémů s tím spojených 4. žák pojmenuje důvody oslabení, krize a nakonec pádu československé demokracie v roce 1938 a státní samostatnosti v roce 1939	Situace v ČSR v letech 1938-39 Protektorát Čechy a Morava Domácí a zahraniční odboj Osvobození republiky	
Téma: Rozdělení a integrující se svět			
D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků <i>D-9-8-01p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě</i> <i>D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti</i>	1. žák uvede důvody masové politické a společenské radikalizace obyvatelstva ve střední a východní Evropě v období po druhé světové válce 2. žák pojmenuje vnitřní a vnější důvody vedoucí ke vzniku komunistického bloku ve střední a východní Evropě 3. žák popíše příčiny vzniku vojensko-politických bloků po druhé světové válce 4. žák uvede hlavní konflikty z období studené války 5. žák popíše politiku Československa v období studené	Poválečný svět (1945 - 47) Studená válka 1. fáze (1946-1953) 2. fáze (1953-1960) 3. fáze (60. léta) 4. fáze (70.-80. léta) Východní blok (viz fáze studené války) ČSR 1948 - konec demokracie Československo v 50. letech Československo v 60. letech	Z

	války		
D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce <i>D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě</i>	1. žák uvede základní důvody, znaky a projevy euroatlantické vojenské a hospodářské spolupráce 2. žák uvede cíle Severoatlantické aliance (NATO) 3. žák jmenuje přední členské státy Severoatlantické aliance 4. žák popíše hlavní události, které vedly ke vzniku Evropské unie	Srpen 1968 u nás Československo v 70. a 80. letech Obnova demokracie - r.1989 Evropská integrace (NATO, EU) Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět Problémy současného světa (Inf - práce s textovým editorem)	ORV
D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí	1. žák objasní pojem rozvojová (hospodářsky méně vyspělá) země 2. žák uvede na příkladech politické, společenské a hospodářské změny, ke kterým došlo v zemích tzv. třetího světa po druhé světové válce 3. žák porovná postavení rozvojových a rozvinutých zemí z hospodářského, sociálního a politického hlediska v minulosti a v současnosti	Věda, technika, vzdělání jako faktory vývoje Sport, kultura a zábava v současném světě	Z - práce s mapou Inf, Čj - tištěné i elektronické zdroje informací k tématu, mediální výchova
D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa <i>D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti</i>	1. žák uvede příklady politických, hospodářských, společenských a environmentálních problémů současného světa na globální, kontinentální a regionální úrovni 2. žák uvede příklady souvislostí mezi vědeckotechnickým, hospodářským a sociálním rozvojem 3. žák uvede příklady snah o řešení současných problémů ve světovém,		Inf - práce s různými internetovými vyhledávači Z, PŘ, ORV F, PŘ UaK Tv Čj

	kontinentálním a regionálním měřítku		
--	--------------------------------------	--	--

5.5.2 OBČANSKÁ A RODINNÁ VÝCHOVA

5.5.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu občanská a rodinná výchova

5.5.2.1.1 Obsahové vymezení

Vyučovací předmět občanská a rodinná výchova je integrovaným předmětem spojujícím mnohé vzdělávací obory. Výuka směřuje k vytváření dovedností souvisejících s hospodařením malé skupiny lidí (domácnosti), k vytváření zdravých mezilidských vztahů, etických a morálních postojů. U žáků jsou posilovány schopnosti vynakládat volní úsilí k dosahování pozitivních hodnot, chápání zdatnosti a duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd., aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci, utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí, vnímání pocitu sounáležitosti s vlastní rodinou, i společenstvím v nejbližším okolí a s lidským společenstvím jako takovým, úctě k sobě, svému partnerovi, své rodině, vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství, utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání a překonávání předsudků a stereotypů, získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života, k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních, rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci, uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv. Dále vede k přípravě žáka na život v Evropě, s Evropou, pro Evropu (vytvoření vědomí evropské sounáležitosti), přípravě žáka na život v současném (jedinečném, mnohotvárném, globalizovaném) světě, aktivnímu využívání jazykových znalostí a znalosti různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracovávání informací.

Svým zaměřením v sobě předmět integruje všechna průřezová témata, úzce je spjat s dějepisem, přírodopisem, tělesnou výchovou, informatikou, se vzdělávací oblastí „člověk a svět práce“,

5.5.2.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět „Občanská a rodinná výchova“ se vyučuje v 6. až 9. ročníku s dotací 1 vyučovací hodina týdně.

Výuka probíhá v budově školy nebo v místě, které lépe vyhovuje realizaci vybraného tématu.

5.5.2.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu občanská a rodinná výchova

Kompetence	Učitel
k učení	Na praktických příkladech blízkých žákovi ukazujeme vztah osobního cíle a učení. Podporujeme samostatnost a tvořivost. Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. Učíme plánovat, organizovat a vyhodnocovat své činnosti. Učíme používat metody plánování času a sebeřízení. Zaměřujeme se na prakticky použitelné znalosti a dovednosti. Zřetelně rozlišujeme učivo základní a rozšiřující. Učíme vyhledávat a zpracovávat potřebné informace. Podporujeme používání cizího jazyka. Umožňujeme pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. Dbáme na seznámení s cílem vyučovací hodiny a zhodnocení jeho dosažení. Hodnotíme změnu ve znalostech a dovednostech. Vedeme k sebehodnocení. Umožňujeme zažít úspěch. Navozujeme situace, v nichž má žák radost z učení. Hodnocení vyjadřujeme přednostně pozitivní formou. Učíme práci s chybou. Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. Jdeme příkladem – dále se vzděláváme. Dbáme na porozumění.
k řešení problémů	Předkládáme problémy jako výzvu. Předkládáme praktické problémy. Předkládáme modelové problémy a algoritmy řešení. Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. Seznamujeme s metodou SWOT a metodou brainstormingu. Učíme, jak některým problémům předcházet. Monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.

komunikativní	Podporujeme rozvoj slovní zásoby. Požadujeme používání výrazových prostředků odpovídajících společenské situaci. Vyžadujeme přesné a úplné vyjadřování. Požadujeme reprodukování sdělení spolužáků. Požadujeme reprodukování podstatných informací z informačních zdrojů. Vedeme k prezentaci vlastních názorů, myšlenek. Učíme dovednosti věcně zdůvodňovat. Vedeme k pozitivnímu vnímání. Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci sebe, školy, obce na veřejnosti. Vedeme žáky k využití médií pro prezentaci a reprezentaci. Vedeme k účasti na tvorbě pravidel, k respektování pravidel. Jsme příkladem v komunikaci.
sociální a personální	Užíváme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. Navozujeme práci ve skupinách s různorodým složením. Učíme vnímat vzájemné odlišnosti jako přínos tvůrčí spolupráci. Rozvíjíme schopnost zastávat v týmu různé role. Učíme kriticky hodnotit vlastní přínos, přínos ostatních a práci týmu jako celku. Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy je spolupráce nutná. Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vedeme k uvážlivosti a předvídavosti. Učíme řešit konfliktní situace. Podporujeme součinnost dívek a hochů dětí. Monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. Vedeme k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré mezilidské vztahy. Vyžadujeme dodržování pravidel chování společně dohodnutých, pravidel daných vyšší mocí i nepsaných, obecně v naší kultuře uznávaných. Sankcionujeme jednání vědomě narušující vzájemné vztahy a spolupráci Jdeme příkladem.

občanské	Vedeme k poznání skutečnosti, že lidé se navzájem potřebují. Vedeme k poznání, že za získanou hodnotu musíme poskytnout protihodnotu. Vedeme k poznání, že svoboda není bezbřehá libovůle. Vedeme k uvědomění skutečnosti, že neseme následky svého jednání, k zodpovědnosti. Vedeme k předvídání důsledků zamýšleného jednání. Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. Vedeme k poznání objektivní potřeby pravidel při soužití lidí. Zapojujeme žáky do vytváření vnitřních pravidel školy. Vedeme k odhalování zvykových pravidel a seznamování s pravidly vyhlášenými autoritou. Vedeme k nezaujatému hodnocení a přezkoumávání pravidel soužití lidí. Vedeme ke zjišťování i skrytých příčin porušování pravidel. Vedeme k ekologickému chování. Vedeme k poznávání a respektování kulturních odlišností. Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Podporujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Vedeme k odmítavému postoji k rasismu, xenofobii a podobným jevům.
pracovní	Vedeme žáky k poznání hodnoty práce a oceňování práce. Ve výuce modelujeme pracovní podmínky a pracovní situace. Seznamujeme žáky s různými profesemi a pracovními činnostmi, s nároky, jaké kladou na pracovníka. Metodami dostupnými pedagogům i využitím služeb externích specialistů vedeme žáky k poznávání vlastních předpokladů pro různé typy profesí. Seznamujeme s požadavky různých profesí na další přípravu. Přibližujeme žákům nutnost celoživotního vzdělávání pro udržení se na trhu práce. Vyžadujeme dodržování pravidel, vyžadujeme odevzdávání kvalitní práce. Vyžadujeme sebehodnocení žáka a sami soustavně hodnotíme výsledky žákovy práce. Jdeme příkladem – příkladně plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...). Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i na veřejnosti.

5.5.2.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu občanská a rodinná výchova

6. ročník, časová dotace: 1 hodina

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Člověk ve společnosti			Průřezová témata
VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	1. žák pozná a popíše státní a národní symboly ČR 2. žák vysvětlí, kdy a proč se používají státní symboly ČR	Má vlast - naše vlast - státní symboly - státní svátky - významné dny - naši slavní předkové	OSV: 1.1 - 1.11 VDO: 2.1 - 2.4 VMGES: 3.1 - 3.3 MKV: 4.1 - 4.5 EV: 5.1 - 5.4 Mev: 6.1, 6.2, 6.5 DV Mezipředmětové vztahy ČJ - četba a porozumění textu UaK - tvorba plakátů D - historie státu, osobnosti naší vlasti M - časová přímka, posloupnost, římské číslice INF - vyhledávání na síti
VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	1. žák na příkladu objasní, co je nacionalismus a co je vlastenectví 2. žák diskutuje o kladných a záporných projevech vztahu k vlasti a národu	Miniúvod do lidských práv - lidská práva - práva dítěte - jejich ochrana, - poškozování lidských práv - tradice - slavní rodáci - (INF -vyhledávání informací na internetu)	
VO-9-1-07 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích VO-9-1-07p <i>respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití</i>	1. žák uplatňuje zásady společenského chování v různých životních situacích 2. žák v různých životních situacích používá vhodnou komunikaci	Rodinný život - rodina - život ve škole - lidská práva	

VO-9-1-07p <i>uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem</i>			
VO-9-1-08 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám VO-9-1-08p <i>rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům</i> VO-9-1-08p <i>respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti</i>	1. Žák na příkladech objasní, jak nesnášenlivost narušuje mezilidské vztahy 3. Žák popíše situace, kdy je ve společnosti potřebná tolerance 4. Žák projevuje respekt ke kulturním rozmanitostem a k právům druhých	Miniúvod do lidských práv - lidská práva - národnostní menšiny - (INF -vyhledávání informací na internetu- LZPS, Ústava ČR)	
Téma 2: Člověk stát a právo			
VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu VO-9-4-02p	1. Žák vyjmenuje orgány zákonodárné moci ČR a popíše jejich činnost 4. Žák uvede příklady činnosti státní správy a samosprávy na úrovni obce 5. Žák objasní rozdíl mezi hejtnanem, primátorem a starostou	Má vlast - naše vlast - naši prezidenti - právní základy státu - typy a formy států - složky státní moci - jejich orgány a instituce	

<i>uvede základní prvky fungování demokratické společnosti</i> <i>VO-9-4-02p</i> <i>chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy</i> <i>VO-9-4-02p</i> <i>uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání</i>			
<i>VO-9-4-05</i> přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod <i>VO-9-4-05p</i> <i>na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu</i> <i>VO-9-4-05p</i> <i>uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele</i>	1. žák na příkladu objasní, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele 2. žák popíše postup při reklamaci výrobku nebo služby 3. žák uvede příklady základních lidských práv 4. žák diskutuje o ochraně základních práv a svobod	Miniúvod do lidských práv - lidská práva - základní lidská práva - život v rodině - život ve škole	
<i>VO-9-3-02</i> sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnost	1. žák uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti 3. žák vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji 4. žák rozliší zbytné a nezbytné výdaje domácnosti	Rodinný život - vztahy mezi lidmi - domov a rodina - hospodaření domácnosti	

VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti			
Téma 3: Vztahy mezi lidmi a formy soužití			
VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny	1. žák vysvětlí pojmy jedinec, skupina, komunita, společnost 2. žák odůvodní, proč je nutné stanovovat pravidla ve společnosti (ve třídě, komunitě), a vysvětlí rozdíl mezi právními normami a etickými pravidly (psanými a nepsanými pravidly) 3. žák se podílí se na tvorbě pravidel soužití ve třídě 4. žák vyjmenuje přijatá pravidla a vyhodnocuje dopad vlastního jednání a jednání spolužáků na utváření mezilidských vztahů v komunitě 5. žák rozlišuje na základě reálných situací ve třídě, škole nebo jiné komunitě, které způsoby jednání mají pozitivní a které negativní vliv	Život ve škole - práva a povinnosti žáků - život v rodině - společenská pravidla a normy	

	na vztahy v komunitě		
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	1. žák rozliší a vysvětlí na příkladech různé role v rodině, třídě, vrstevnické skupině a hierarchii vztahů v daných komunitách 2. žák uvede příklady chování, které přispívají k utváření dobrého sociálního klimatu (např. přátelství, vstřícnost, důvěra) nebo ho narušují (např. agresivní chování a šikana) 3. žák určí možný dopad vlastního jednání a chování na utváření klimatu ve třídě či jiné komunitě	Život v rodině a mimo ni - společenská pravidla a normy - práva a povinnosti žáků - život v rodině	
Téma 4: Změny v životě člověka a jejich reflexe			
VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	1. žák uvede příklady osobnostních vlastností, které se projevují při spolupráci a vlastní práci 2. žák objasní vliv svých osobních vlastností na spolupráci a vlastní práci 3. žák uvede, proč je vůle důležitá při dosahování cílů a překonávání překážek	Rozvoj osobnosti - práva a povinnosti žáků - život ve škole - společná pravidla a normy - denní rytmus - volný čas - rozvoj osobnosti	
VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví <i>VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých</i>	1. žák vysvětlí pojem „rizikové chování“ 2. žák určí, které způsoby chování mohou ohrozit jeho zdraví i zdraví ostatních lidí (např. zneužívání alkoholu a jiných drog; rizikové sexuální chování, vč. možnosti neplánovaného těhotenství či nákazy pohlavně přenosnou	Péče o zdraví - zdravá výživa - zneužívání návykových látek - (INF -vyhledávání informací na internetu)	

<i>vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví</i>	chorobou; rizikové chování v dopravě, při sportu, při manipulaci s nebezpečnými látkami a materiály; chování při riziku infekčních onemocnění i při možnosti vzniku neinfekčních epidemií) 3. žák uvede příklady celospolečenské odpovědnosti za zdraví na úrovni státu, regionu, obce (např. ochrana kvality vody, ovzduší, optimální hlukové a světelné pohody, zdravotnický systém) 4. žák rozhodne pomocí uvedených příkladů chování mediálně známých postav (reálných i fiktivních), zda jednají ve prospěch svého zdraví, či nikoliv		
VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví <i>VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy</i>	1. žák vysvětlí význam aktivního přístupu ke zdraví (vlastní péče o zdraví) 2. žák určí oblasti životního stylu, ve kterých může aktivně podporovat své zdraví 3. žák charakterizuje pojem prevence a uvede význam prevence (zejména primární) při posilování zdraví a při minimalizaci negativních vlivů na zdraví 4. žák uvede a zhodnotí zásady zdravého životního stylu a aktivní podpory zdraví, které aplikuje do svého běžného života	Režim dne - denní režim - zdravá strava - hygiena	
VZ-9-1-15	1. žák analyzuje konkrétní situaci v	Osobní bezpečí	

projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc <i>VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla</i>	silničním provozu nebo v železniční dopravě; uvede nebezpečí (pro sebe i druhé) plynoucí z nevhodného chování v roli chodce, cyklisty, cestujícího v dopravních prostředcích 2. Žák vysvětlí na modelové situaci vztahy a etické chování jednotlivých účastníků silniční a železniční dopravy 3. Žák popíše prvky výbavy cyklisty a použití zádržných systémů v dopravních prostředcích a vysvětlí jejich smysl 4. Žák předvede, jak v případě ohrožení zdraví či života přivolá zdravotní a technickou pomoc 5. Žák v modelových situacích demonstruje postup poskytnutí první pomoci při úrazových stavech	- první pomoc - bezpečnost silničního provozu	
---	---	--	--

7. ročník, časová dotace: 2 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Člověk ve společnosti			
VO-9-1-05 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	1. Žák rozlišuje fakta, názory a manipulativní prvky v mediálním sdělení 2. Žák diskutuje o vlivu propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	Život mezi lidmi - média - komunikace - (INF - vyhledávání informací na internetu)	Průřezová témata OSV: 1.1 - 1.11 VDO: 2.1 - 2.4 VMGES: 3.1 - 3.3 MKV: 4.1 - 4.5 EV: 5.1 - 5.4 Mev: 6.1, 6.2, 6.5 DV Mezipředmětové vztahy ČJ - práce s textem v učebnici, komunikace D - stát - historie, vývoj, osobnosti, lidská práva, tradice, zvyklosti PŘ - ochrana přírodního a kulturního bohatství, zdravá výživa, první pomoc Z - Evropská unie, plakáty M - finanční gramotnost, rodinný rozpočet DV - bezpečnost při sportu, bezpečnost silničního provozu TV - zdravý pohyb UaK - umění, kultura (INF - vyhledávání, zpracovávání informací, media, referáty, plakáty)
VO-9-1-07 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích <i>VO-9-1-07p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití</i> <i>VO-9-1-07p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem</i>	1. Žák uplatňuje zásady společenského chování v různých životních situacích 2. Žák v různých životních situacích používá vhodnou komunikaci	Život mezi lidmi - vztahy mezi lidmi - mezilidská komunikace - svoboda člověka, - morálka - komunikace mezi vrstevníky - vliv rodiny	
VO-9-1-08 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	1. Žák na příkladech objasní, jak nesnášenlivost narušuje mezilidské vztahy 2. Žák diskutuje o předsudcích a stereotypch narušujících mezilidské vztahy 3. Žák popíše situace, kdy je ve	Život mezi lidmi - kulturní život - zvyklosti - obyčeje - tradice - významné globální problémy - vztahy mezi lidmi	

VO-9-1-08p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům VO-9-1-08p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti	společnosti potřebná tolerance 4. žák projevuje respekt ke kulturním rozmanitostem a k právům druhých	- lidská práva	
VO-9-1-09 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti VO-9-1-09p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie	1. žák popíše projevy netolerance, rasismu, xenofobie a extremismu 2. žák objasní důsledky lidské nesnášenlivosti 3. žák navrhne, jak čelit projevům lidské nesnášenlivosti	Lidská práva - vztahy mezi lidmi - lidská práva - poškozování lidských práv - šikana - diskriminace	
Téma 2: Člověk jako jedinec			
VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků	1. žák charakterizuje možná nebezpečí vyplývající z konkrétních situací běžného života i z mimořádných událostí; uvede příčiny jejich vzniku i možné dopady na zdraví, životy lidí, majetek a životní prostředí 2. žák vysvětlí význam integrovaného záchranného systému a jeho složek při přípravě na mimořádné události a při	Svět kolem nás - mimořádné události - media - osobní bezpečí - nebezpečné situace - bezpečné sportování - bezpečnost silničního provozu	

<i>hromadného zasažení obyvatel</i>	záchranných a likvidačních pracích 3. žák volí v modelových situacích ohrožení a mimořádných událostí vhodné způsoby jednání a chování, které vedou k bezpečí a ochraně jeho zdraví (i zdraví jiných) 4. žák rozliší signály používané při vzniku mimořádných událostí		
Téma 3: Člověk, stát a hospodářství			
VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	1. žák uvede různé druhy vlastnictví na konkrétních příkladech 2. žák diskutuje o různých možnostech ochrany vlastnictví	Majetek v našem životě - majetek a bohatství - formy vlastnictví - hmotné a duševní vlastnictví - hospodaření s penězi a majetkem	
VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti VO-9-3-02p <i>stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků</i> VO-9-3-02p	1. žák uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti 2. žák objasní rozdíl mezi vyrovnaným, schodkovým a přebytkovým rozpočtem domácnosti 3. žák vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji 4. žák rozliší zbytné a nezbytné výdaje domácnosti	Majetek v našem životě - majetek a bohatství - formy vlastnictví - hospodaření s penězi a majetkem - ekonomika domácnosti - rozpočet domácnosti	

sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti			
VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele	1. žák na příkladu objasní, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele 2. žák popíše postup při reklamaci výrobku nebo služby	Majetek v našem životě - lidská práva - poškozování lidských práv - reklama - majetek a vlastnictví	
Téma 4: Člověk stát a právo			
VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky	1. žák uvede příklad unitárního státu a federace, popíše a porovná jejich základní znaky 2. žák vlastními slovy vyjádří rozdíl mezi monarchií a republikou	Řízení společnosti - stát - právní znaky státu - typy a formy států	
VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	1. žák vyjmenuje orgány zákonodárné moci ČR a popíše jejich činnost 2. žák vyjmenuje orgány výkonné moci ČR a popíše jejich činnost 3. žák vyjmenuje orgány soudní	Řízení společnosti - složky státní moci - orgány a instituce státní moci	

VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání	moci ČR a popíše jejich činnost 4. žák uvede příklady činnosti státní správy a samosprávy na úrovni obce		
VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	1. žák uvede příklady základních principů demokratického řízení státu 2. žák diskutuje o výhodách a nevýhodách demokratického způsobu řízení státu 3. žák uvede příklady demokratického způsobu řízení státu v každodenním životě	Řízení společnosti - demokracie - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu - volby	
VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů	1. žák vlastními slovy vyjádří význam voleb do zastupitelstev 2. žák vlastními slovy objasní, proč je důležité účastnit se voleb 3. žák uvede příklady činnosti místního zastupitelstva	Řízení společnosti - volby - volební systém - volby do zastupitelstev - začlenění do veřejného života	
Téma 5: Mezinárodní vztahy, globální problémy			
VO-9-5-01	1. žák uvede příklady svobody	Svět kolem nás	

popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování	pohybu osob , zboží, práce, kapitálu v EU 2. žák uvede příklady situací, ve kterých může občan EU uplatňovat svá práva	- vstup do EU - spolupráce mezi zeměmi EU - kulturní život - kulturní bohatství národa	
VO-9-5-04 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	1. žák popíše některé globální problémy 2. žák formuluje svůj osobní názor na některé globální problémy 3. žák diskutuje o hlavních příčinách a možných důsledcích globálních problémů	Svět kolem nás - globální problémy - media, lidská práva - kulturní bohatství	
Téma 6: Vztahy mezi lidmi a formy soužití			
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	1. žák rozliší a vysvětlí na příkladech různé role v rodině, třídě, vrstevnické skupině a hierarchii vztahů v daných komunitách 2. žák uvede příklady chování, které přispívají k utváření dobrého sociálního klimatu (např. přátelství, vstřícnost, důvěra) nebo ho narušují (např. agresivní chování a šikana) 3. žák určí možný dopad vlastního jednání a chování na utváření klimatu ve třídě nebo jiné komunitě	Život mezi lidmi - komunikace - lidská práva - role komunity - rodina - osobní bezpečí	
Téma 7: Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence			
VZ-9-1-03	1. žák interpretuje zdraví jako stav	Klíče ke zdraví	

vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím	úplné tělesné, psychické, sociální, případně duchovní pohody a nejen jako nepřítomnost nemoci nebo úrazu 2. Žák uvede faktory (determinanty), které ovlivňují lidské zdraví (životní styl, prostředí, zdravotnická péče, genetické faktory) 3. Žák uvede možné klady a zápory jednotlivých oblastí životního stylu (výživa, pohybová aktivita, sexuální chování, režimová opatření, stres, duševní hygiena aj.) 4. Žák vysvětlí význam základních (biologických) a tzv. vyšších lidských potřeb a uvede příklady jejich uspokojování 5. Žák uvede příklady, jak mohou mít neuspokojené základní lidské potřeby vliv na zdraví člověka	- výživa - návykové látky - osobní bezpečí - sexuální výchova - člověk a kultura - (INF - prezentace)	
Téma 8: Osobnostní a sociální rozvoj			
VZ-9-1-11 respektuje změny v dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	1. Žák charakterizuje jednotlivá období lidského života 2. Žák popíše s užitím vhodné terminologie tělesné a fyziologické změny v období dospívání 3. Žák uvede příklady, jak vhodně reagovat na změny v psychosociální oblasti v období dospívání (sebeuvědomění, sebeprosazování, abstraktní myšlení, výkyvy nálad, nabývání vlastních postojů a odpovědnosti, osobních životních hodnot, rozlišování vlastních silných	Sexuální výchova - vývoj plodu - dospívání etika - osobní bezpečí	

	a slabých stránek, zájem o sexualitu, navazování vztahů ve skupině vrstevníků, odpoutávání od rodičů aj.) 4. Žák charakterizuje princip početí a období gravidity 5. Žák uplatňuje v praxi (ve třídě, škole) respekt k opačnému i stejnému pohlaví a základní pravidla etikety		
--	---	--	--

8. ročník, časová dotace: 1 hodina

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Člověk jako jedinec			Průřezová témata
VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života <i>VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním</i>	1. žák uvede složky osobnosti, které ji charakterizují 2. žák vysvětlí, jak se projevuje zdravé a nepřiměřené sebevědomí 3. žák popíše chování osob s různým temperamentem 4. žák objasní, jak se projevují vlohy a schopnosti 5. žák objasní, jak osobní vzory ovlivňují život jedince 6. žák sestaví svůj žebříček hodnot	Osobnost - vnitřní svět člověka - chování - psychické procesy a stavy - známé osobnosti - sebepoznávání - sebehodnocení - sebedůvěra - životní cíle a plány - komunikace - charakter - osobní dovednosti a schopnosti	OSV: 1.1 - 1.11 VDO: 2.1 - 2.4 VMGES: 3.1 - 3.3 MKV: 4.1 - 4.5 EV: 5.1 - 5.4 Mev: 6.1, 6.2, 6.5 DV Mezipředmětové vztahy ČJ - komunikace, práce a porozumění textu, popis D - historie státu, politické osobnosti M - finanční gramotnost, slovní úlohy (rozpočet) Př - biologie člověka, zdraví UaK - tvorba plakátů, hymny TV - dechová cvičení, správné držení těla, relaxační cvičení (INF - vyhledávání informací, prezentace, plakáty)
VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	1. žák v modelových situacích určuje charakterové vlastnosti a popíše jejich projev 2. žák navrhne, jak může usměrňovat své chování a jednání	Osobnost - vnitřní svět člověka - chování - myšlení - prožívání, - sebehodnocení - poznávání se - komunikace - konflikty a jejich řešení - adaptace na životní změny a překonávání překážek - zásady lidského soužití	
VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a	1. žák uvede příklady sebeovládání 2. žák objasní potřebu motivace pro	Psychické procesy a stavy - vnitřní svět člověka	

kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány	rozvoj osobních předností 3. žák objasní, jak lze překonávat osobní nedostatky a rozvíjet zdravou sebedůvěru 4. žák popíše své životní cíle a plány	- chování - myšlení - prožívání - životní cíle a plány - sebehodnocení - komunikace - posuzování sebe i druhých	
Téma 2: Člověk, stát a hospodářství			
VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti	1. žák uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti 2. žák objasní rozdíl mezi vyrovnaným, přebytkovým a schodkovým rozpočtem domácnosti 3. žák vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji 4. žák rozliší zbytné a nezbytné výdaje domácnosti	Hospodaření - příjmy a výdaje v domácnosti - rozpočet - zbytné a nezbytné výdaje	
VO-9-3-03	1. žák na příkladech objasní	Hospodaření	

na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení <i>VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet</i>	možnosti hotovostního a bezhotovostního placení 2. žák vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet 3. žák vysvětlí rozdíly v používání debetní a kreditní platební karty 4. žák diskutuje o výhodách a rizicích různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení	- banky - půjčky a úvěry - platební karty	
VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	1. žák uvede příklady úspor, investic a spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky 2. žák na příkladech objasní, jak lze krýt deficit rozpočtu domácnosti v různých situacích opatřeními na straně příjmů či výdajů	Hospodaření - příjmy a výdaje - schodek - úspory - rozpočet	
VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	1. žák objasní princip nabídky a poptávky 2. žák na příkladu vysvětlí, jak nabídka a poptávka ovlivňují cenu 3. žák na příkladu vysvětlí, jak se stanovuje cena na základě nákladů a z čeho se skládá 4. žák na příkladu vysvětlí, co je inflace a jaký je její vliv na reálnou cenu peněz	Hospodaření - nabídka a poptávka - trh - inflace	
Téma 3: Člověk, stát a právo			
VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly	1. žák vyjmenuje orgány zákonodárné moci ČR a popíše	Právní minimum - morálka	

jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání	jejich činnost 2. žák vyjmenuje orgány výkonné moci ČR a popíše jejich činnost 3. žák vyjmenuje orgány soudní moci ČR a popíše jejich činnost 4. žák uvede příklady činnosti státní správy a samosprávy na úrovni obce 5. žák objasní rozdíl mezi starostou, hejtnanem a primátorem	- moc zákonodárná - výkonná - soudní - Ústava ČR - (INF - vyhledávání informací)	
VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů	1. žák vlastními slovy vyjádří význam voleb do zastupitelstev 2. žák vlastními slovy objasní, proč je důležité účastnit se voleb 3. žák uvede příklady činnosti místního zastupitelstva	Právní minimum - politika - význam voleb - místní zastupitelstvo	
Téma 4: Vztahy mezi lidmi a formy soužití			
VO-9-1-07 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích VO-9-1-07p respektuje mravní principy a	3.Žák na příkladech objasní asertivní, pasivní a agresivní chování	Člověk v sociálních vztazích - vnitřní svět člověka - chování - myšlení - prožívání - komunikace - člověk v sociálních vztazích	

<i>pravidla společenského soužití</i> <i>VO-9-1-07p</i> <i>uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem</i>		- etika	
Téma 5: Mezinárodní vztahy, globální svět			
VO-9-5-04 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	1. žák popíše některé globální problémy 2. žák zformuluje osobní názor na některé globální problémy 3. žák diskutuje o hlavních příčinách a možných důsledcích globálních problémů	Svět - politika - aktuality - komunikace - (INF vyhledávání a prezentace)	
Téma 6: Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence			
VZ-9-1-07 dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky <i>VZ-9-1-07p</i> <i>dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování</i>	1. žák vysvětlí význam základních živin (bílkovin, tuků, sacharidů), vedlejších živin (vitaminů a minerálních látek) a vody pro organismus; uvede příklady zdrojů jednotlivých živin v potravě 2. žák rozpozná správný stravovací a pitný režim, který podporuje zdraví a minimalizuje jeho možné poškození; ve škole uplatňuje zásady správného stravování 3. žák vybere do (svého) jídelníčku potraviny a potravinové skupiny na základě aktuálních výživových doporučení (omezuje příjem	Zdravá výživa - zdravá výživa - media a výživa - vliv výživy na zdraví člověka - jídelníček - člověk ve zdraví a nemoci - prevence chorob - stravování nemocných - civilizační choroby	

	jednoduchých cukrů, nevhodných a skrytých tuků, několikrát denně volí zeleninu a ovoce, cereálie apod.). 4. žák určí, které faktory ovlivňují jeho výživu (rodina, kultura, média, vč. reklamy, hlad, chuť, čas aj.), a z nich vyvozuje pozitivní a negativní vlivy na stravovací návyky 5. žák uvede vliv výživy jako jednoho z faktorů životního stylu na zdravotní stav a možný výskyt civilizačních, tj. chronických neinfekčních nemocí (cukrovka II. typu, obezita, zubní kaz, srdečně-cévní choroby, nádorová onemocnění aj.) 6. žák diskutuje o poruchách příjmu potravy (mentální anorexie a mentální bulimie) v souvislosti s jejich vznikem a příznaky		
VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	1. žák charakterizuje správné držení těla; uplatňuje zásady správného sezení při práci 2. žák uplatňuje v režimu školy vhodné relaxační cviky pro uvolnění, zklidnění, zvládání stresu 3. žák jednoduchými pohybovými testy ohodnotí úroveň svých posturálních a fázických svalů (svalů s tendencí ke zkracování a ochabování) 4. žák předvede jednoduchou sestavu cvičení, která obsahuje zahřátí, protahovací cviky, cviky pro posilování dolních a horních	Člověk ve zdraví a nemoci - relaxační techniky - komunikace - etika - správné držení těla	

	končetin, břicha a mezilopatkového svalstva, dýchací a relaxační cvičení 5. žák v modelové situaci uplatní vhodnou sociální dovednost pro předcházení stresové situaci (např. pozorování druhých, empatické naslouchání, vedení dialogu, přesvědčování, vyjednávání, omluvu, dovednost říci „nevím“, „neumím“, „potřebuji pomoci“, uznání prohry)		
VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	1. žák charakterizuje lidskou sexualitu jako kombinaci fyziologické a psychosociální složky osobnosti (uveďte význam vůle, rozumu, citu a pudu v sexualitě) 2. žák rozliší, které chování odpovídá sexuální normě a které ji překračuje (z hlediska věku, zdraví, práva, etiky, sociokulturního prostředí aj.) 3. žák popíše rizika předčasného pohlavního styku v dospívání pro tělesné zdraví (např. riziko pohlavně přenosných infekcí, možné vedlejší účinky antikoncepce, riziko předčasného otěhotnění), pro psychické zdraví (např. nesprávná motivace k sexu), pro sociální rozměr zdraví (např. nedostatečné rozvinutí sexuality) 4. žák rozhodne na modelových příkladech o vhodném řešení vzniklých rizikových situací v oblasti	Lidská sexualita - rodina - reprodukční zdraví dospívajících a možná ohrožení - plánované rodičovství - etika	

	reprodukčního zdraví a lidské sexuality 5. žák popíše souvislost mezi reprodukčním chováním (věrným vztahem, manželstvím, partnerstvím) a možnou životní perspektivou		
VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým <i>VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her</i> <i>VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy</i>	1. žák charakterizuje fyzickou, psychickou a sociální závislost 2. žák uvede důvody, proč jsou některé návykové látky společností tolerovány a jiné zákonem zakázány; vysvětlí, proč zákon zakazuje prodej alkoholu a tabákových výrobků do 18 let věku 3. žák vyjmenuje základní legální a nelegální návykové látky; uvede zdravotní a jiná rizika jejich zneužívání 4. žák v modelové situaci předvede vhodné způsoby odmítnutí nabízené návykové látky 5. žák diskutuje o nelátkových závislostech v souvislosti s jejich vlivem na zdraví a život jedince (o závislosti na práci, na osobě, na výherních automatech aj.). 6. žák vyhledá kontakty na specializovaná zařízení pro prevenci a léčbu závislostí ve svém regionu	Prevence zneužívání návykových látek - závislosti - legální a nelegální drogy - zdravotní rizika - pomoc při závislosti - (INF - vyhledávání informací na síti)	

9. ročník, časová dotace: 1 hodina

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Člověk ve společnosti			Průřezová témata
VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společenských cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	1. žák uvede příklady osobnostních vlastností, které se projevují při spolupráci a vlastní práci 2. žák objasní vliv svých osobních vlastností na spolupráci a vlastní práci 3. žák uvede, proč je vůle důležitá při dosahování cílů a překonávání překážek 4. žák vysvětlí, kdy je třeba mít pevnou vůli	Životní perspektivy - životní cíle a plány - vnitřní svět člověka - životní perspektivy - náročné životní situace - pracovní poměr	OSV: 1.1 - 1.11 VDO: 2.1 - 2.4 VMGES: 3.1 - 3.3 MKV: 4.1 - 4.5 EV: 5.1 - 5.4 Mev: 6.1, 6.2, 6.5 DV
Téma 2: Stát a hospodářství			Mezipředmětové vztahy
VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít <i>VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí</i>	1. žák popíše funkce banky a uvede příklady jejich služeb 2. žák na příkladu vysvětlí rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým 3. žák uvede příklady pojištění pro konkrétní rizikové situace	Hospodaření - peněžní ústavy - bankovní služby - druhy pojištění - úrok	ČJ - komunikace, orientace v textu, úvaha D - osobnosti, dějiny státu M - početní úlohy (rozpočet, úroky) PŘ - biologie člověka TV - pohyb, meditace, dechová cvičení, pohyb na čerstvém vzduchu ICT - bezpečnost na internetu INF - vyhledávání informací na internetu, tvorba prezentace
VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků	1. žák uvede příklady příjmů a výdajů státního rozpočtu 2. žák uvede příklady situací, ve kterých mohou občané žádat o dávky a příspěvky ze státního	Hospodaření - finanční gramotnost - státní rozpočet - zachytná sociální síť - národní hospodářství	

ze státního rozpočtu VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany	rozpočtu		
Téma 3: Stát a právo			
VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání	1. žák vyjmenuje orgány zákonodárné moci ČR a popíše jejich činnost 2. žák vyjmenuje orgány výkonné moci ČR a popíše jejich činnost 3. žák vyjmenuje orgány soudní moci ČR a popíše jejich činnost 4. žák uvede příklady činnosti státní správy a samosprávy na úrovni obce 5. žák objasní rozdíl mezi hejtmanem, primátorem a starostou	Občan a právo - orgány státní moci - činnost orgánů státní moci - vznik zákonů - státní symboly	
VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství	1. žák vysvětlí, proč je důležitá právní úprava společenských vztahů 2. žák popíše způsoby vzniku a zániku vlastnictví 3. žák popíše vznik a zánik pracovního poměru 4. žák pojmenuje podstatné	Občan a právo - druhy vlastnictví - pracovní smlouva - manželství - rodina - význam dříve a dnes - rodina - rozpad - právní vztahy a závazky z nich vyplývající	

	náležitosti pracovní smlouvy 5. žák objasní právní a společenskou roli instituce manželství		
VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	1. žák na příkladu objasní práva a povinnosti při osobní přepravě 2. žák na příkladu objasní práva a povinnosti při nákupu 3. žák na příkladu objasní práva a povinnosti při opravě či pronájmu věci 4. žák na příkladu objasní důsledky jednoduchých právních úkonů	Občan a právo - druhy práv - protispolečenské jevy - právní vztahy a závazky z nich vyplývající	
VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování <i>VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání</i>	1. žák uvede příklady právních ustanovení, která se na něj vztahují 2. žák uvede příklady jednání, která jsou porušením právních ustanovení 3. žák diskutuje o důsledcích porušování právních ustanovení	Právní ochrana - právní řád ČR - orgány právní ochrany občanů - protiprávní jednání - protispolečenské jevy - trestní postižitelnost - vztahy a závazky z nich vyplývající - korupce	
VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů <i>VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a</i>	1. žák vyjmenuje orgány právní ochrany občanů 2. žák na příkladu popíše činnost konkrétního orgánu právní ochrany občanů 3. žák uvede příklad spolupráce orgánů právní ochrany	Právní ochrana - právní řád ČR - soustava soudů a jejich úloha - orgány právní ochrany občanů - protiprávní jednání - druhy a postihy	

<i>ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků</i> <i>VO-9-4-09p</i> <i>vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu</i>			
<i>VO-9-4-10</i> rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady <i>VO-9-4-10p</i> <i>rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy</i> <i>VO-9-4-10p</i> <i>v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací</i>	1. žák vysvětlí, co je protiprávní jednání, co je přestupek a co je trestný čin 2. žák uvede příklady protiprávního jednání v podobě přestupku 3. žák uvede příklady protiprávního jednání v podobě trestných činů	Právní ochrana - protiprávní jednání - druhy - právní vztahy a závazky z nich vyplývající	
<i>VO-9-4-11</i> diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	1. žák uvede příklady korupčního jednání 2. žák diskutuje o příčinách vedoucích osoby ke korupčnímu jednání a důsledcích, které z tohoto jednání plynou pro všechny zúčastněné	Právní ochrana - protiprávní jednání - korupce - trestní postižitelnost - orgány právní ochrany občanů - soustava soudů a jejich úloha	
Téma 4: Mezinárodní vztahy, globální svět			
<i>VO-9-5-01</i> popíše vliv začlenění ČR do EU na	1. žák uvede příklady svobody pohybu osob, zboží, práce a	Globální svět - evropská integrace	

každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování	kapitálu v EU 2. žák uvede příklady situací, ve kterých může občan EU uplatňovat svá práva	- podstata - význam a výhody EU - mezinárodní spolupráce (INF - vyhledávání informací na internetu)	
VO-9-5-05 objasní souvislosti lokálních a globálních problémů	1. žák popíše, jak se některé globální problémy projevují v jeho okolí	Globální svět - evropská integrace - globalizace a globální problémy - životní prostředí (INF - vyhledávání informací na internetu + referát)	
Téma 5: Vztahy mezi lidmi a formy soužití			
VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí	1. žák vyjádří vlastními slovy, jak mohou některé sociální skupiny nebo jednotlivci manipulovat ostatními lidmi, a uvede možná rizika manipulace 2. žák odůvodní potřebu kritického přístupu k mediálním informacím 3. žák vyhodnotí informace na obalech výrobků a dalších dostupných informačních materiálech; zhodnotí pravdivost tvrzení v konkrétních reklamách 4. žák uvede pravidla asertivní komunikace; asertivní a další komunikační dovednosti využije v	Osobní bezpečí - agresivní chování - manipulace - návykové látky - sekty - prostituce - pornografie - média - osobní bezpečí - asertivní chování a komunikace - bezpečnost na internetu	

	modelových situacích na obranu proti manipulativním vlivům 5. žák diskutuje o manipulaci a agresivním chování; uvede příklady možného řešení pro oběť manipulace či agrese (např. kontakty na odbornou pomoc) 6. žák uvede pravidla bezpečného chování na internetu a sociálních sítích		
Téma 6: Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence			
VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	1. žák sestaví žebříček vlastních životních hodnot a zdůvodní jejich hierarchii 2. žák odůvodní, proč patří zdraví mezi důležité hodnoty lidského života 3. žák diskutuje se svými vrstevníky o žebříčku životních hodnot a vhodně argumentuje pro nutnost podpory zdraví a aktivního přístupu ke zdraví 4. žák uvede příklady konkrétního chování lidí ze svého nejbližšího okolí (rodina, kamarádi), kterým pozitivně či negativně ovlivňují své zdraví	Péče o duševní zdraví - duševní zdraví - zdravá výživa - meditace - závislosti - důvody + prevence -	
VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním	1. žák vysvětlí pojem nemoc a možné příčiny jejího vzniku (biologické, mechanické, chemické, fyzikální aj.) 2. žák uvede cesty přenosu infekčních chorob a preventivní	Péče o duševní zdraví - choroby - civilizační choroby - prevence - hygiena - zdravá výživa	

problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem	opatření před jejich nákazou (respirační, alimentární, pohlavně přenosné nemoci a nemoci spojené s pobytem v přírodě); 3. žák uplatňuje základní hygienická opatření při prevenci nákazy i šíření přenosných nemocí 4. žák dává do souvislosti jednotlivé faktory životního stylu se vznikem chronických neinfekčních onemocnění (civilizačních chorob) 5. žák objasní význam preventivních zdravotních prohlídek a povinného očkování 6. žák vysvětlí, proč je nutné v případě vzniku nemoci či jiné poruchy zdraví vyhledat zdravotnickou pomoc; uvede možná odborná zařízení ve svém okolí, která lze v případě potřeby kontaktovat	- duševní zdraví - odborná zdravotnická zařízení	
VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	1. žák formuluje hlavní důvody odpovědnosti každého jedince za své zdraví 2. žák vysvětlí, proč je období dospívání zásadní pro přijetí odpovědného vztahu k sobě samému, ke svému zdraví, k životnímu stylu a životním hodnotám; zhodnotí hlavní faktory ovlivňující jeho zdraví a zdravý vývoj 3. žák navrhne (posoudí) denní rozvrh činností dospívajícího s	Péče o duševní zdraví - zdravý životní styl - programy pro podporu zdraví - meditace - zdravá výživa - pohyb - partnerské vztahy - péče o dítě	

	ohledem na zásady zdravého životního stylu 4. Žák vyhledá a porovná nabídku programů podpory zdraví v rámci školy, určí, které jsou vhodné pro jeho vlastní zapojení, a podílí se na organizaci programů pro mladší spolužáky		
--	---	--	--

5.6.1 FYZIKA

5.6.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Fyzika

5.6.1.1.1 Obsahové vymezení

Vyučovací předmět fyzika je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP vzdělávací oblasti „Člověk a příroda“, který žáku umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Předmět rozvíjí dovednosti žáků objektivně a spolehlivě pozorovat, měřit, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Předmět Fyzika seznamuje žáky s možnostmi a perspektivami moderních technologií, učí žáky rozlišovat příčiny fyzikálních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je osvojení si základních fyzikálních pojmů, veličin a zákonitostí, což vede žáky k porozumění fyzikálních jevů a procesů, vyskytujících se v přírodě, běžném životě i v technické či technologické praxi.

Zaměřuje se na:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních fyzikálních pojmů a zákonitostí, s využíváním jednoduchých fyzikálních pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích
- osvojení si základních poznatků z vybraných okruhů učiva (látky a tělesa, pohyb těles, síly, mechanické vlastnosti tekutin, energie, zvukové děje, elektromagnetické a světelné děje, vesmír)
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat fyzikální jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce při provádění fyzikálních pozorování, měření a experimentů

5.6.1.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Fyzika se vyučuje v 6. až 9. ročníku s hodinovými dotacemi 2h - 6. roč., 1h - 7. roč., 1h - 8. roč., 2h - 9.roč. týdně

Volně navazuje částečně na učivo Člověk a jeho svět z prvního stupně.

Průřezová témata jsou realizována formou integrace do předmětu (více viz kapitola 3.4 Začlenění průřezových témat), nejčastěji se jedná o průřezové téma Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova. Jejich prostřednictvím je žák veden k porozumění sobě samému i druhým a porozumění fyzikálním jevům v přírodě. Metody a formy jsou závislé na charakteru učiva a cílů vzdělávání. Předmět svým charakterem (a vzdělávacím obsahem) často přesahuje do dalších vzdělávacích oborů RVP ZV (chemie, přírodopis, zeměpis, Člověk a svět práce aj.) a do povinně vyučovaného tématu „Ochrana člověka za mimořádných situací“. Výuku některých témat je proto vhodné realizovat formou krátkodobých mezipředmětových projektů.

Výuka je organizována zpravidla v odborné učebně fyziky. Výuka ve vhodných případech může probíhat i v jiných prostorách školy a mimo budovu školy - exkurze.

5.6.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Fyzika

Kompetence	Učitel
k učení	učí žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů učí žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti učí žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu učí žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívat je k dalšímu učení podporuje používání cizích slov a výpočetní techniky umožňuje žákovi pozorovat, měřit a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry učí žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment uplatňuje individuální přístup k žákovi, výsledky posuzuje vždy z pohledu „přidané hodnoty“ motivuje k učení - snaží se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení ve zřetelné převaze při hodnocení používá prvky pozitivní motivace učí trpělivosti a povzbuzuje jde příkladem – neustále si dalším vzděláváním v oboru fyzika rozšiřuje svůj „pedagogický obzor“
k řešení problémů	vytvářením praktických problémových úloh a situací učí žáky prakticky problémy řešit na modelových příkladech naučí žáka algoritmu řešení problémů učí žáky přecházet od smyslového poznávání k poznání založenému na pojmech, prvcích teorií na modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů učí žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života učí žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů rozvíjí schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení podporuje samostatnost, tvořivost a logické myšlení podporuje týmovou spolupráci při řešení problémů podporuje využívání moderní techniky učí je některým problémům předcházet, průběžně monitoruje, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají jde příkladem – učí se sám lépe, s rozumem a s nadhledem řeší různé problémové situace odborného i interpersonálního charakteru

komunikativní	vede žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci učí žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů klade důraz na „kulturní úroveň“ mluveného i písemného projevu vede žáky k otevřenému vyjádření svého názoru podpořeného logickými argumenty podporuje kritiku a sebekritiku učí žáky publikovat prezentovat své názory a myšlenky podporuje přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem důsledně vyžaduje dodržování pravidel stanovených v řádu učebny jde příkladem- „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností
sociální a personální	vede žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů podporuje skupinovou výuku a kooperativní vyučování podporuje „okluzi“ („začlenění“) – volí formy, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role učí žáky kriticky hodnotit význam práce v týmu, svojí pozici v týmu i význam práce ostatních členů týmu upevňuje v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle podporuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do tř. kolektivů netoleruje projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu ve výuce podporuje koedukovanou výchovu dětí průběžně ve třídě, skupině monitoruje sociální vztahy důsledně vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli
občanské	vede žáky k poznání možností rozvoje i zneužití fyziky vede žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a zachování životního prostředí netoleruje agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků učí žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují sám respektuje závazné předpisy, respektuje osobnost žáka a jeho práva, vytváří přátelskou a otevřenou atmosféru ve škole i ve třídě

pracovní	vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci učí žáky optimálně pracovat a provádět pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat v rámci možností a podmínek školy učí žáky využívat moderní technologie, postupy, pomůcky a techniku podporuje využívání výpočetní techniky, internetu seznamuje žáky se zásadami bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a důsledně vyžaduje jejich dodržování vede žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků při výuce vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí; mění pracovní podmínky, žáky vede k adaptaci na nové pracovní podmínky
----------	---

5.6.1.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu fyzika

6. ročník časová dotace: 2 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Látky a tělesa			Průřezová témata: OSV: 1.1, 1.3 -1.11 Mezipředmětové vztahy: M - převodní vztahy mezi jednotkami (délky, hmotnosti, času, obsahu) - výpočty, vzorce, pravidla pro počítání, práce s tabulkou Z - Země, hydrosféra Tv - molekuly (aktivita) ORV - vztahy mezi lidmi (spolužáci) při skupinové práci UaK - výtvarné techniky (plakáty) ČJ - práce s textem, porozumění D - osobnosti vědy, charakteristika INF – vyhledávání a zpracování dat, tabulka a grafy, plakáty, textový editor
F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa <i>F-9-1-01p</i> <i>změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas</i>	1. Žák prakticky změří vhodně vybranými měřidly fyzikální veličiny – délku, objem, hmotnost, teplotu, čas, sílu, tlak vzduchu a elektrické napětí a určí jejich změny 2. Žák převádí jednotky délky (mm, cm, dm, m, km), obsahu (m ² , ar, ha, km ²), objemu (dm ³ , m ³ , l), hmotnosti (g, kg, t) a času (s, min, h) 3. Žák uvede s použitím tabulek pro základní školu značky a jednotky následujících fyzikálních veličin – délka, dráha, plošný obsah, objem, hmotnost, čas, rychlost, síla, hustota, tlak, práce, energie, výkon, teplo, teplota, elektrický proud, elektrické napětí a elektrický odpor	Těleso a látka - Těleso a látka - Skupenství látek - Atomy a molekuly - Vlastnosti atomů a molekul - Brownův pohyb, difúze (INF - vyhledávání a zpracování dat) Fyzikální veličiny - Fyzikální veličiny, označení a zápis (délka, hmotnost, čas, rychlost, objem, plocha, teplota, hustota, síla) - Měření základních fyzikálních veličin, jejich označení, jednotky a převody mezi jednotkami (délka, hmotnost, čas, rychlost, objem, plocha, teplota, hustota, síla) - Roztažnost těles a látek (délková a objemová) (INF- tabulky, grafy)	
F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	1. Žák vysvětlí na základě porozumění částicového složení látek následující procesy – rozpouštění pevných látek v kapalině (i v závislosti na teplotě) a šíření zápachu v uzavřené místnosti		
F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	1. Žák objasní pojmy délková teplotní roztažnost a objemová teplotní roztažnost 2. Žák na základě pochopení zákonitostí		

	pro délkovou a objemovou teplotní roztažnost uvede praktické příklady jevů a vysvětlí je (včetně anomálie vody)		
F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	1. Žák objasní praktický význam veličiny hustota jako charakteristiky látky a veličin hmotnost a objem jako charakteristik konkrétního tělesa 2. Žák vypočítá ze vztahu pro hustotu látky i hmotnost, resp. objem tělesa (s použitím tabulek pro základní školu)		
Téma 6: Elektromagnetické a světelné děje			
F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu <i>F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod</i>	1. Žák identifikuje schematické značky součástí elektrického obvodu (např. žárovka, zdroj, vypínač, rezistor, voltmetr, ampérmetr) a pojmenuje jednotlivé součásti elektrického obvodu 2. Žák zapojí podle schématu jednoduchý elektrický obvod včetně zapojení voltmetru a ampérmetru pro měření elektrického napětí a proudu 3. Žák ovládá pravidla bezpečné práce a manipulace s elektrickými zařízeními a ovládá základy první pomoci při úrazu elektrickým proudem	Elektrické jevy - elektrování třením - dva druhy elektrického náboje - model atomu - měření a zdroje elektrického náboje - elektrické vodiče a nevodiče - elektrické pole - blesk a ochrana proti němu (INF - textový editor, plakáty)	
F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí <i>F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu</i>	1. Žák rozliší zdroje stejnosměrného a střídavého elektrického napětí a rozpozná elektrické spotřebiče připojené ke stejnosměrnému napětí od těch, které jsou připojovány ke střídavému elektrickému napětí 2. Žák změří elektrické napětí na různých součástkách elektrického obvodu	Magnetické jevy - magnety a jejich vlastnosti - působení magnetu - magnetická indukce - magnetické pole - magnetické pole Země Elektrický obvod - elektrický proud a napětí - zdroje el. napětí - účinky elektrického proudu	

	3. žák změří elektrický proud v různých částech jednoduchého elektrického obvodu	- elektrické spotřebiče - elektrický obvod - jednoduchý elektrický obvod - složitější elektrický obvod - elektrický proud v kapalinách a plynech - bezpečnost při práci s elektřinou - zkrat - magnetické vlastnosti el. proudu - magnetické pole cívky - elektromagnet	
F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla	1. žák, na základě experimentu (zapojením do elektrického obvodu) nebo osobních zkušeností či charakteristik látek uvedených v literatuře, uvede příklady látek, které jsou vodiči, izolanty, resp. polovodiči 2. žák vysvětlí rozdíl mezi vodičem, polovodičem a izolantem 3. žák uvede příklady použití vodičů a izolantů v technické praxi 4. žák vysvětlí význam užití polovodičů v technické praxi		
Téma 2: Pohyb těles, síly			
F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu	1. žák objasní, že pohyb je relativní, a určí, zda je těleso v klidu, či v pohybu vzhledem k jiným tělesům 2. žák na základě popisu pohybu tělesa nebo zkušenosti určí, zda se jedná o pohyb rovnoměrný, nebo nerovnoměrný, přímočarý, nebo křivočarý, posuvný, nebo otáčivý 3. žák vysvětlí rozdíl mezi rychlostí rovnoměrného pohybu a průměrnou rychlostí nerovnoměrného pohybu	Pohyb těles - Pohyb těles - Posuvný a otáčivý pohyb - Průměrná a okamžitá rychlost - Měření rychlosti tělesa - Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb - Kreslení a čtení z grafu	
F-9-2-02 využívá s porozuměním při	1. žák určí na základě znalosti hodnot dvou veličin (dráha, čas nebo rychlost)		

řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles <i>F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů</i>	hodnotu veličiny třetí (s použitím tabulek pro základní školu) 2. Žák rozliší klid a pohyb tělesa v grafu vyjadřujícím závislost dráhy na čase		
--	--	--	--

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 2: Pohyb těles, síly			
F-9-2-04 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici <i>F-9-2-04p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla</i>	1. Žák určí graficky výslednici dvou sil se společným působištěm působících na těleso 2. Žák uvede příklady, kdy a jak se v denním životě i v technické praxi cíleně zvětšuje nebo zmenšuje velikost třecí síly	Síla - vzájemné působení těles - síla - skládání sil - tíhová síla, těžiště - otáčivý účinek síly - tlak, tlaková síla - tření (INF – vyhledávání a zpracování dat, textový editor)	Průřezová témata: OSV: 1.1,1.3 - 1.8,1.10,1.11 Mezipředmětové vztahy: Z – atmosféra, hydrosféra UaK – výtvarné techniky (plakáty) D – osobnosti (objevitelé) ČJ – popis, práce s textem, prezentace názorů, komunikace ORV – vztahy mezi lidmi (spolužáky) při skupinové práci M – výpočty, vzorce, pravidla při počítání, tabulka a grafy závislosti Př - zrakové ústrojí člověka INF – vyhledávání a zpracování dat a jejich prezentace, textový editor, tabulky a grafy
Téma 3: Mechanické vlastnosti kapalin a plynů			
F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů <i>F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů</i>	1. Žák popíše a vysvětlí princip konkrétního jednoduchého zařízení, které využívá Pascalův zákon 2. Žák popíše změny hydrostatického, resp. atmosférického tlaku v závislosti na hloubce, resp. nadmořské výšce 3. Žák popíše příklady využití principu spojených nádob v běžném životě, resp. technické praxi 4. Žák objasní pojmy přetlak, resp. podtlak a využití těchto jevů v technické praxi	Mechanické vlastnosti kapalin - Vlastnosti kapalin - Závislost hustoty na teplotě - Kapilární jevy - Hydrostatický tlak - Spojené nádoby - Pascalův zákon - Archimédův zákon - Plavání těles (INF - vyhledávání a zpracovávání dat, tabulky a grafy) Mechanické vlastnosti plynů - Vlastnosti plynů - Atmosférický tlak - Základy meteorologie	

		- Archimédův zákon pro plyny - Přetlak, podtlak, vakuum - Proudění vzduchu	
Téma 6: Elektromagnetické a světelné děje			
F-9-6-07 Žák využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh <i>F-9-6-07p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití</i>	1. Žák uvede příklady stejnorodého optického prostředí a dále pak příklady průhledných, průsvitných a neprůhledných optických prostředí 2. Žák vysvětlí zákon odrazu světla při použití pojmu kolmice dopadu 3. Žák objasní, proč pro obraz v rovinném zrcadle používáme pojem zdánlivý obraz a proč dochází ke stranovému převrácení obrazu 4. Žák popíše a vysvětlí příklady, kdy v technické praxi dochází k využití zákona odrazu světla, a provádí praktické pokusy na základě tohoto zákona	Světelné jevy: - Šíření a rychlost světla - Stín a polostín - Zatmění Slunce a Měsíce - Fáze Měsíce - Rovinné zrcadlo - Kulová zrcadla - Lom světla - Čočky - Zobrazení předmětu čočkami - Oko - Optické klamy - Užití čoček v praxi - Rozklad světla hranolem, barvy (INF - vyhledávání a zpracovávání dat, prezentace)	
F-9-6-08 Žák rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze	1. Žák vysvětlí, kdy dochází k lomu světla 2. Žák rozhodne, zda v konkrétním příkladě rozhraní dvou různých optických prostředí dochází k lomu světla ke kolmici, nebo k lomu světla od kolmice (součástí zadání je popis, kdy dochází k lomu ke kolmici a kdy od kolmice) 3. Žák rozliší spojku od rozptylky podle optických vlastností		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 4: Energie			Průřezová témata: OSV: 1.1,1.3,1.5 - 1.11 Mezipředmětové vztahy: Z – atmosféra, hydrosféra, zdroje energie D – osobnosti (objevitelé) ČJ – popis, práce textem, prezentace názorů ORV – vztahy mezi lidmi (spolužáky) při skupinové práci M – výpočty, vzorce, rovnice, pravidla při počítání CH – částicová stavba atomu Př - ultrazvuk a infrazvuk živočichů, zvukové ústrojí člověka UaK - hra na hudební nástroje (dřívka, triangel) TV - vnímání zvuku - relaxační cvičení (INF – vyhledávání a zpracování dat a jejich prezentace, plakáty, tabulky a grafy, textový editor)
F-9-4-02 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem <i>F-9-4-02p</i> <i>uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)</i>	1. žák vypočítá výkon ze zadané práce a času 2. žák objasní pojem účinnost	Práce a energie - Práce - Výkon - Energie - Polohová energie - Pohybová energie - Přeměny energie - Zákon zachování energie - Perpetuum mobile - Účinnost (INF - textový editor, tabulky a grafy)	
<i>F-9-4-03p</i> <i>rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití</i>	1. žák popíše formy energie, se kterými se může setkat v přírodě 2. žák vysvětlí na základě zákona zachování energie jednoduché příklady přeměny forem energie a jejich přenosu	Tepelné jevy - Vnitřní energie tělesa - Teplo - Kalorimetrická rovnice - Vedení tepla - Šíření tepla - Tepelné motory - Skupenské přeměny (tání, tuhnutí, vypařování, kapalnění, var, sublimace, desublimace) (INF - vyhledávání a zpracovávání dat - prezentace, plakáty)	
F-9-4-05 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí <i>F-9-4-05p</i> <i>pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</i>	1. žák posoudí výhody a nevýhody užití některých energetických zdrojů, jako uhlí, ropy, zemního plynu, větru, vody... (například pro výrobu elektrické energie) 2. žák posoudí výhody a nevýhody využití jaderné energie, resp. vliv jaderné elektrárny na životní prostředí		
Téma 5: Zvukové děje			

F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku <i>F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz</i>	1. Žák uvede příklady zdrojů zvuku z prostředí, ve kterém žije 2. Žák na konkrétním příkladu předvede a vysvětlí vznik zvuku 3. Žák vyhledá v tabulkách a vzájemně porovná rychlost šíření zvuku v různých prostředích	Zvukové děje - vlastnosti pružných těles - kmitavý pohyb - kmitání pružných těles - vlnění - vlnění příčné a podélné - zvuk, zdroje zvuku - šíření zvuku - ultrazvuk, infrazvuk - vnímání zvuku, hlasitost - záznam a reprodukce zvuku
F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí <i>F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka</i>	1. Žák uvede příklady prostředí s nadměrným hlukem, resp. příklady zdrojů nadměrného hluku 2. Žák popíše negativní vlivy nadměrného působení hluku na lidský organismus a navrhne ochranné prostředky, jež se mohou používat pro snížení či odstranění uvedených vlivů 3. Žák uvede příklady, jak se v praxi provádí snižování nadměrné hladiny hluku v prostředí	
Téma 6: Elektromagnetické a světelné děje		
F-9-6-05 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	1. Žák uvede příklady elektrických spotřebičů, které pro svoji činnost využívají elektromagnetickou indukci 2. Žák popíše jev elektromagnetické indukce 3. Žák uvede příklady využití transformátoru v praxi	Elektrický proud - elektrický náboj - elektrický proud a jeho příčiny - měření elektrického proudu - Elektrický odpor - Závislost odporu na teplotě - Zapojování rezistorů - Reostat, potenciometr - Vnitřní odpor zdroje - Zdroje elektrického proudu - Výkon elektrického proudu - Elektrická energie

		- Elektrické spotřebiče - Výroba elektrické energie	
--	--	---	--

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 6: Elektromagnetické a světelné děje			Průřezová témata: OSV: 1.1,1.3,1.11 Mezipředmětové vztahy: Z – stavba Země, atmosféra, energetické zdroje UaK – výtvarné techniky (plakáty), tvorba přáníčka (dioda) D – osobnosti (objevitelé), charakteristika, časová přímka ČJ – popis, prezentace názorů, komunikace ORV – vztahy mezi lidmi (spolužáky) při skupinové práci M – výpočty, vzorce, rovnice, pravidla při počítání, tabulka a grafy závislosti CH – jádro atomu, molekuly a sloučeniny, reakce - řetězové, jaderné...) INF – vyhledávání a zpracování dat, textový editor, prezentace, tabulky a grafy, modelování
F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	1. žák, na základě experimentu (zapojením do elektrického obvodu) nebo osobních zkušeností či charakteristik látek uvedených v literatuře, uvede příklady látek, které jsou vodiči, izolanty, resp. polovodiči 2. žák vysvětlí rozdíl mezi vodičem, polovodičem a izolantem 3. žák uvede příklady použití vodičů a izolantů v technické praxi 4. žák vysvětlí význam užití polovodičů v technické praxi	Elektromagnetické děje: - Působení mg. pole na vodič - Vzájemné působení vodičů - Magnetická indukce - Elektromagnetická indukce - Generátory elektrického napětí - Vlastnosti střídavého proudu - Kondenzátor a cívka - Transformátory - Třífázové napětí - Elektromotory - Bezpečnost práce se spotřebiči (INF - vyhledávání a zpracovávání dat, tabulky a grafy) Polovodiče: - Elektrony a díry - Vliv příměsí - PN přechod - Diody a světlo	
F-9-6-05 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	1. žák uvede příklady elektrických spotřebičů, které pro svoji činnost využívají elektromagnetickou indukci 2. žák popíše jev elektromagnetické indukce 3. žák uvede příklady využití transformátoru v praxi		
Téma 4: Energie			
F-9-4-05 zhodnotí výhody a nevýhody	1. žák posoudí výhody a nevýhody užití některých energetických	Atomy a záření:	

využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí <i>F-9-4-05p</i> <i>pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</i>	zdrojů, jako uhlí, ropy, zemního plynu, větru, vody... (například pro výrobu elektrické energie) 2. žák posoudí výhody a nevýhody využití jaderné energie, resp. vliv jaderné elektrárny na životní prostředí	- Historie objevu atomu - Bohrov model - Záření z elektronového obalu - Jádro atomu - Jaderné síly - Radioaktivita - Využití radioaktivity - Ochrana před zářením - Jaderné reakce - Řetězová reakce - Jaderný reaktor - Jaderná elektrárna - Termonukleární reakce (INF - vyhledávání a zpracovávání dat, prezentace, textový editor)	
Téma 7: Vesmír			
F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet <i>F-9-7-01p</i> <i>objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země</i> - zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci - osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru	1. žák vysvětlí, která síla udržuje planety na oběžné dráze kolem Slunce a nedovolí, aby se od Slunce vzdálily; obdobně vysvětlí pohyb měsíců kolem planet 2. žák popíše s využitím modelu, proč dochází k zatmění Slunce a zatmění Měsíce 3. žák jednoduše vysvětlí (s použitím modelu) podstatu střídání měsíčních fází	Vesmír: - Sluneční soustava - Slunce - Kamenné planety - Země a Měsíc - Plynné planety - Malá tělesa - Vznik a vývoj hvězd - Zánik hvězd - Galaxie - Sluneční a hvězdný čas - Souhvězdí (INF – vyhledávání a zpracování dat, prezentace, textový editor, modelování)	

v 5.6.2 CHEMIE

5.6.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu chemie.

Vyučovací předmět chemie je jedním z vyučovacích předmětů „Člověk a příroda“ a pro jeho výuku platí vše, co je uvedeno v RVP ZV v charakteristice této vzdělávací oblasti.

5.6.2.1.1 Obsahové vymezení

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Důležité je učit se rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Zaměřuje se:

- na podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích
- na vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- na získávání a upevňování dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami

Je spjat s předměty vzdělávacího oboru Člověk a příroda.

5.6.2.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu chemie je rozdělen do 2 postupných ročníků.

Vyučovací předmět chemie se vyučuje v 8. až 9. ročníku s dotacemi 2 h týdně (pro jednotlivé ročníky odpovídajícími učebnímu plánu). Ve vyučovacím předmětu Chemie je naplňována část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Předmět svým charakterem (a vzdělávacím obsahem) často přesahuje do dalších vzdělávacích oborů (Fyzika, přírodopis, Zeměpis, Člověk a svět práce aj.) a do povinně vyučovaného tématu „Ochrana člověka za mimořádných situací“.

Výuka je organizována zpravidla v učebně chemie a fyziky. V případě exkurze probíhá výuka i mimo budovu školy.

5.6.2.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu chemie

Kompetence	Učitel
k učení	učí různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů učí žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti učí žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu podporuje používání cizích slov a výpočetní techniky učí zpracovávat informace z hlediska důležitosti i objektivitu a využívat je k dalšímu učení učí žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment
k řešení problémů	učí přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích teorií a modelech učí chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů učí poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života učí základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů rozvíjí schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení vytvářením praktických problémových úloh a situací učí žáky prakticky problémy řešit podporuje samostatnost, tvořivost a logické myšlení podporuje využívání moderní techniky
komunikativní	vede k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci učí stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů. klade důraz na „kulturní úroveň“ mluveného i písemného projevu vede žáky k otevřenému vyjádření svého názoru podpořeného logickými argumenty učí žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky podporuje přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem důsledně vyžaduje dodržování pravidel stanovených v řádu učebny

sociální a personální	vede k osvojování dovedností kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů podporuje skupinovou výuku a kooperativní vyučování rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role učí žáky kriticky hodnotit význam práce v týmu, svojí pozici v týmu i význam práce ostatních členů týmu upevňuje v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle podporuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídního kolektivu netoleruje projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
občanské	vede k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie vede žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a zachování životního prostředí netoleruje agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků učí žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují sám respektuje závazné předpisy, respektuje osobnost žáka a jeho práva, vytváří přátelskou a otevřenou atmosféru ve škole i ve třídě
pracovní	učí optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat seznamuje se se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci v rámci možností a podmínek školy učí žáky využívat moderní technologie, postupy, pomůcky a techniku podporuje využívání výpočetní techniky, internetu seznamuje žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a důsledně vyžaduje jejich dodržování vede žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků

5.6.2.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu chemie

8. ročník časová dotace: 2 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
Téma 1: Pozorování, pokus a bezpečnost práce			Průřezová témata: OSV: 1.1, 1.3 - 1.11 EV: 5.1-5.4 Mezipředmětové vztahy: Z – atmosféra VV – výtvarné techniky (plakáty) D – osobnosti (objevitelé) ČJ – popis, prezentace názorů ORV – vztahy mezi lidmi (spolužáky) při skupinové práci M – výpočty, vzorce, pravidla při počítání (chemické výpočty) F – stavba atomu INF – vyhledávání a zpracování informací (prezentace, plakáty)
CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek <i>CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek</i>	1. žák rozlišuje látky, tělesa a skupenství látek 2. žák pojmenuje změny skupenství látek 3. žák porovná společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek 4. žák určí skupenství, barvu, zápach, rozpustnost ve vodě	- Úvod do chemie - Vlastnosti látek - Nebezpečnost chemických látek	
CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí <i>CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami</i>	1. žák uvede zásady bezpečné práce v laboratoři 2. žák na základě výstražných symbolů a varování na etiketě posoudí, jaké látky, se kterými se běžně v domácnosti setkává, jsou nebezpečné, a uvede, jak s nimi bezpečně nakládat při manipulaci a likvidaci 3. žák popíše způsoby bezpečné práce s chemickými látkami ve školní laboratoři 4. žák pro práci s chemickými látkami volí vhodné ochranné pomůcky a správně je využívá 5. žák prakticky provede ředění roztoku kyseliny/hydroxidu s využitím takové/ho kyseliny/hydroxidu, se kterou/kterým		

	může běžně pracovat		
Téma 2: Směsi			
CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky <i>CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky</i>	1. žák uvede příklady plynných, kapalných a pevných směsí 2. žák rozliší u známých směsí, zda jsou různorodé, nebo stejnorodé 3. žák uvede příklady směsí a čistých látek	- Směsi - Oddělování složek směsí - Vzduch a kyslík	
CH-9-2-04 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	1. žák samostatně sestaví filtrační aparaturu s využitím laboratorních pomůcek 2. žák vysvětlí princip usazování a destilace na konkrétním příkladu 3. žák aplikuje poznatky o oddělování složek směsí na příkladech z běžného života 4. žák prakticky provede oddělení složek směsí, které využívá v běžném osobním životě (dekantace, filtrace, krystalizace)		
CH-9-2-05 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití <i>CH-9-2-05p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití</i>	1. žák pojmenuje správnými názvy vodu v plynném, kapalném a pevném skupenství 2. žák vysvětlí, jak voda v závislosti na fyzikálních podmínkách mění své skupenství, a uvede, jak se změny skupenství nazývají 3. žák uvede základní fyzikální a chemické vlastnosti vody 4. žák uvede příklady využití vody v domácnosti, v průmyslu a v zemědělství a zhodnotí vliv využití vody v této činnosti na životní		

	prostředí 5. žák vysvětlí význam vody pro život na Zemi 6. žák používá správně pojmy: odpadní voda, pitná voda, užitková voda, destilovaná voda		
CH-9-2-06 uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění <i>CH-9-2-06p</i> <i>uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí</i>	1. žák uvede základní složky čistého vzduchu 2. žák vysvětlí význam kyslíku pro život na Zemi 3. žák vyjmenuje zdroje znečištění vzduchu ve svém okolí a regionu, ve kterém žije (vnějších i vnitřních prostor) 4. žák navrhne způsoby, jak chránit čistotu ovzduší 5. žák vyjmenuje zdroje znečištění vody ve svém okolí i v regionu, ve kterém žije 6. žák navrhne způsoby ochrany čistoty vod v přírodě 7. žák navrhne, jak šetřit vodou v domácnosti		
Téma 3: Částicové složení látek a chemické prvky			
CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	1. žák rozlišuje částice atomu, atomy a molekuly 2. žák popíše umístění protonů, elektronů a neutronů v atomu 3. žák uvede znaménko elektrického náboje elektronu a protonu	- Stavba atomu - Periodická soustava prvků - Vodík - Halogeny - Prvky 1. a 2. skupiny PSP - Kovy	
CH-9-3-02 rozlišuje chemické prvky a	1. žák používá pojmy chemický prvek a chemická sloučenina ve		

chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech <i>CH-9-3-02p</i> <i>uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky</i>	správných souvislostech 2. žák rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny 3. žák vyjádří složení chemické látky ze vzorce chemické sloučeniny 4. žák rozliší anionty, kationty a atomy 5. žák používá značky a názvy vybraných chemických prvků (zejména prvků hlavních skupin a významných zástupců kovů)		
CH-9-3-03 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti <i>CH-9-3-03p</i> <i>rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti</i>	1. žák rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi 2. žák rozliší mezi známými prvky kovy a nekovy 3. žák uvede charakteristické vlastnosti kovů a nekovů		
Téma 4: Chemické reakce			
CH-9-4-01 rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání <i>CH-9-4-01p</i> <i>pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí</i>	1. žák rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí 2. žák správně pojmenuje výchozí látky a produkty jednoduchých chemických reakcí 3. žák rozliší neutralizaci od ostatních chemických reakcí	- Chemická vazba - Chemický děj	
CH-9-4-02 přečte chemické rovnice a s užitím	1. žák uvede zákon zachování		

zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	hmotnosti 2. Žák využije zákon zachování hmotnosti při řešení jednoduchých úloh 3. Žák přečte s porozuměním jednoduché chemické rovnice 4. Žák zapíše jednoduché chemické rovnice		
Téma 5: Anorganické sloučeniny			
CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí <i>CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí</i>	1. Žák uvede vlastnosti a použití prakticky významných nebo mediálně známých oxidů, kyselin, hydroxidů a solí 2. Žák užívá vedle názvů i vzorce vybraných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí, které souvisejí s bezpečností a zdravím člověka a s ochranou životního prostředí 3. Žák vysvětlí rozdíl mezi tvrdou a měkkou vodou 4. Žák popíše způsob odstraňování kotelního (vodního) kamene v domácích spotřebičích 5. Žák rozlišuje mezi jednosložkovými a kombinovanými průmyslovými hnojivy 6. Žák posoudí vliv přírodních a průmyslových hnojiv na životní prostředí	- pH a neutralizace - Bezokysličené kyseliny - Kyslíkaté kyseliny - Amoniak - Hydroxidy - Halogenidy - Oxidy - Soli karboxylových kyselin - Soli	
CH-9-5-02 vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	1. Žák popíše vznik kyselých dešťů, včetně látek, jež je způsobují 2. Žák zhodnotí vliv kyselých dešťů na životní prostředí i různé objekty 3. Žák navrhne příklady opatření,		

	kterými lze předcházet vzniku kyselých dešťů		
CH-9-5-03 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi <i>CH-9-5-03p</i> <i>orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem</i> <i>- poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem</i>	1. žák rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí hodnot pH 2. žák prakticky změří pH roztoku, se kterým se setká v běžném životě 3. žák uvede příklady neutralizace prováděné v běžném životě		
Téma 6: Organické sloučeniny			
CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	1. žák zařadí uhlovodíky mezi organické látky, rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti, vliv v přírodě a použití 2. žák užívá vedle názvů i vzorce nejjednodušších uhlovodíků 3. žák popíše vlastnosti nejjednodušších uhlovodíků 4. žák uvede příklady použití nejjednodušších uhlovodíků 5. žák uvede příklady zdrojů uhlovodíků	- Uhlík - Fosilní paliva - Alkany - Alkeny a alkyny - Areny - Halogenderiváty uhlovodíků - Alkoholy - Vícesytné alkoholy a fenoly - Karboxylové kyseliny - Estery	
CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů	1. žák rozliší fosilní a ostatní paliva 2. žák uvede výhody a nevýhody využívání fosilních a ostatních druhů paliv vzhledem k životnímu		

průmyslového zpracování ropy <i>CH-9-6-02p</i> <i>zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie</i> <i>CH-9-6-02p vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy</i>	prostředí a vyčerpatelnosti zdrojů 3. žák uvede příklady produktů získávaných při frakční destilaci ropy 4. žák uvede příklady výrobků chemického průmyslu, jejichž výchozí surovinou je ropa nebo zemní plyn		
CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	1. žák rozliší halogenderiváty uhlovodíků, alkoholy a organické kyseliny 2. žák popíše používání freonů v praktickém životě a jejich vliv na životní prostředí 3. žák jmenuje nejjednodušší alkoholy a popíše jejich vlastnosti 4. žák zhodnotí rizika konzumace alkoholu z hlediska zdraví člověka 5. žák uvede příklady nejznámějších organických kyselin (i triviálních názvů) a jejich výskytu		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
Téma 1: Pozorování, pokus a bezpečnost práce			Průřezová témata: OSV: 1.1, 1.3 - 1.11 EV: 5.1-5.4 Mezipředmětové vztahy: Z – atmosféra VV – výtvarné techniky (plakáty) D – osobnosti (objevitelé) ČJ – popis, prezentace názorů ORV – vztahy mezi lidmi (spoluzáky) při skupinové práci M – výpočty, vzorce, pravidla při počítání (chemické výpočty) F – stavba atomu INF – vyhledávání a zpracování informací (prezentace, plakáty)
CH-9-1-03 objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek <i>CH-9-1-03p reaguje na případy úniku nebezpečných látek - rozpozná přeměny skupenství látek</i>	1. žák uvede všechna telefonní čísla integrovaného záchranného systému důležitá pro případ havárie a popíše zásady volání na tísňové linky 2. žák popíše zásady první pomoci při úrazu (poleptání, popálení, pořezání, nadýchání se jedovatého plynu) v laboratoři nebo domácnosti 3. žák na příkladech ze svého okolí uvede způsob chování při úniku nebezpečných chemických látek	- Mimořádné situace	
Téma 2: Směsi			
CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení <i>CH-9-2-02p rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě</i>	1. žák vypočítá složení roztoku s využitím procentuálního vyjádření nebo pomocí hmotnostního zlomku 2. žák navrhne přípravu roztoku daného složení v domácnosti	- Látkové množství - Látková koncentrace - Molární hmotnost - Hmotnostní zlomek - Příprava roztoku - Chemické výpočty	
CH-9-2-03 vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	1. žák rozlišuje mezi pojmy nasycený a nenasycený roztok 2. žák správně používá termíny: složka roztoku, rozpuštěná látka a rozpouštědlo, koncentrovanější a zředěnější roztok 3. žák popíše vliv teploty, míchání a plošného obsahu povrchu		

	rozpuštěné pevné látky na rychlost jejího rozpouštění		
CH-9-2-05 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití <i>CH-9-2-05p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití</i>	1. žák pojmenuje správnými názvy vodu v plynném, kapalném a pevném skupenství 2. žák vysvětlí, jak voda v závislosti na fyzikálních podmínkách mění své skupenství, a uvede, jak se změny skupenství nazývají 3. žák uvede základní fyzikální a chemické vlastnosti vody 4. žák uvede příklady využití vody v domácnosti, v průmyslu a v zemědělství a zhodnotí vliv využití vody v této činnosti na životní prostředí 5. žák vysvětlí význam vody pro život na Zemi 6. žák používá správně pojmy: odpadní voda, pitná voda, užitková voda, destilovaná voda		
CH-9-2-06 uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění <i>CH-9-2-06p uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí</i>	1. žák uvede základní složky čistého vzduchu 2. žák vysvětlí význam kyslíku pro život na Zemi 3. žák vyjmenuje zdroje znečištění vzduchu ve svém okolí a regionu, ve kterém žije (vnějších i vnitřních prostor) 4. žák navrhne způsoby, jak chránit čistotu ovzduší 5. žák vyjmenuje zdroje znečištění vody ve svém okolí i v regionu, ve kterém žije 6. žák navrhne způsoby ochrany		

	čistoty vod v přírodě 7. Žák navrhne, jak šetřit vodou v domácnosti		
Téma 3: Částicové složení látek a chemické prvky			
CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	1. Žák rozlišuje částice atomu, atomy a molekuly 2. Žák popíše umístění protonů, elektronů a neutronů v atomu 3. Žák uvede znaménko elektrického náboje elektronu a protonu		
CH-9-3-02 rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech <i>CH-9-3-02p</i> <i>uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky</i>	1. Žák používá pojmy chemický prvek a chemická sloučenina ve správných souvislostech 2. Žák rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny 3. Žák vyjádří složení chemické látky ze vzorce chemické sloučeniny 4. Žák rozliší anionty, kationty a atomy 5. Žák používá značky a názvy vybraných chemických prvků (zejména prvků hlavních skupin a významných zástupců kovů)		
CH-9-3-03 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti <i>CH-9-3-03p</i> <i>rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti</i>	1. Žák rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi 2. Žák rozliší mezi známými prvky kovy a nekovy 3. Žák uvede charakteristické vlastnosti kovů a nekovů		

Téma 4: Chemické reakce		
CH-9-4-03 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	1. Žák popíše vliv teploty, plošného obsahu povrchu, koncentrace reaktantů a katalyzátorů na rychlost chemické reakce 2. Žák popíše správný způsob ředění hydroxidů a kyselin 3. Žák popíše první pomoc při zasažení lidského těla roztoky hydroxidů a kyselin	- Exo- a endotermické děje - Enzymy - Katalyzátory - Rychlost chemické reakce - Redoxní reakce - Hoření - Koroze - Elektrolýza - Řada napětí kovů - Galvanický článek - Typy chemických reakcí
Téma 5: Anorganické sloučeniny		
CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí <i>CH-9-5-01p</i> <i>popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí</i>	1. Žák uvede vlastnosti a použití prakticky významných nebo mediálně známých oxidů, kyselin, hydroxidů a solí 2. Žák užívá vedle názvů i vzorce vybraných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí, které souvisejí s bezpečností a zdravím člověka a s ochranou životního prostředí 3. Žák vysvětlí rozdíl mezi tvrdou a měkkou vodou 4. Žák popíše způsob odstraňování kotelního (vodního) kamene v domácích spotřebičích 5. Žák rozlišuje mezi jednosložkovými a kombinovanými průmyslovými hnojivy 6. Žák posoudí vliv přírodních a průmyslových hnojiv na životní prostředí	- Průmyslová hnojiva

Téma 6: Organické sloučeniny		
CH-9-6-04 orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích, sacharidech	1. žák rozliší výchozí látky a produkty fotosyntézy 2. žák vysvětlí význam fotosyntézy pro život na Zemi 3. žák rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitaminy z hlediska výživy 4. žák se orientuje v rostlinných a živočišných tucích a ve způsobech jejich uchovávání 5. žák posoudí různé typy potravin z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy	- Lipidy - Sacharidy - Fotosyntéza - Bílkoviny - Vitaminy
CH-9-6-05 určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	1. žák určí nezbytné podmínky pro průběh fotosyntézy	
CH-9-6-06 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů <i>CH-9-6-06p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy</i>	1. žák uvede příklady zdrojů bílkovin a jejich význam pro člověka 2. žák uvede příklady zdrojů tuků a jejich význam pro člověka 3. žák uvede příklady zdrojů sacharidů a jejich význam pro člověka 4. žák uvede příklady zdrojů vitaminů a jejich význam pro člověka	
Téma 7: Chemie a společnost		
CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a	1. žák uvede příklady prvotních a druhotných surovin významných pro	- Drogy - Základní stavební hmoty

druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi <i>CH-9-7-01p</i> <i>uveďte příklady využívání prvotních a druhotných surovin</i>	chemickou výrobu 2. Žák zhodnotí ekologický a ekonomický význam recyklace odpadů 3. Žák popíše význam ropy, uhlí a zemního plynu pro chemický průmysl i pro praktický život člověka	- Léčiva - Chemický průmysl - Plasty - Trvale udržitelný rozvoj - Polutanty	
CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	1. Žák uvede telefonní čísla, na která má volat v případě vzniku požárů 2. Žák popíše správné chování při požáru 3. Žák rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek 4. Žák rozliší základní hasební látky v hasicích přístrojích		
CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka <i>CH-9-7-03p</i> <i>zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka</i>	1. Žák jmenuje zástupce významných plastů a jejich vlastnosti 2. Žák zhodnotí význam plastů z hlediska praktického využití člověkem a dopady jejich využívání na životní prostředí 3. Žák popíše bezpečné a k životnímu prostředí šetrné zacházení s mycími a čistícími prostředky v domácnosti 4. Žák popíše vliv mycích a čistících prostředků na životní prostředí 5. Žák jmenuje skupiny běžně dostupných léčiv a způsoby jejich použití 6. Žák porozumí základním instrukcím uvedeným v příbalových		

	letácích léčiv 7. žák uvede příklady zákonně i nezákonně prodávaných omamných a návykových látek 8. žák popíše příklady následků účinků nadměrné konzumace drog (včetně kouření a požívání alkoholu) na lidský organismus 9. žák uvede zástupce látek, které nejčastěji znečišťují ovzduší, vodu a půdu 10. žák popíše zásady chování při nadměrném znečištění ovzduší, vody a půdy		
--	--	--	--

5.6.3 PŘÍRODOPIS

5.6.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Přírodopis

5.6.3.1.1 Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Přírodopis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Výuka většinou probíhá v odborné učebně přírodopisu – zeměpisu, pouze výjimečně v jiné učebně.

Výuka tohoto předmětu navazuje na dosažené znalosti a dovednosti získané na I. stupni ZŠ v rámci vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět v tematickém oboru Rozmanitost přírody. Vzdělávání v předmětu přírodopis směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny, umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se, seznamuje žáka se stavbou živých organismů, poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům, učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě, vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích, podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.

5.6.3.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6. – 8. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně, v 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Průřezová témata jsou v tomto vyučovacím předmětu formou integrace do předmětu (více viz kapitola 3.4 začlenění průřezových témat). Nejčastěji se jedná o zařazení témat osobnostní a sociální výchovy a environmentální výchovy, prostřednictvím kterých je žák veden k porozumění sobě samému i druhým a porozumění přírodě.

Formy a metody práce využívané na hodinách Přírodopisu jsou závislé na charakteru učiva a cílů vzdělávání. Mezi nejobvyklejší patří frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury, přírodovědné vycházky spojené s pozorováním, exkurze a praktická cvičení (laboratorní práce) ve škole i v terénu.

5.6.3.2 Výchovní a vzdělavací strategie vyučovacího předmětu přírodopis

Kompetence	Učitel
k učení	Na praktických příkladech blízkých žákovi ukazujeme vztah osobního cíle a učení. Podporujeme samostatnost a tvořivost. Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. Učíme plánovat, organizovat a vyhodnocovat své činnosti. Učíme používat metody plánování času a sebeřízení. Zaměřujeme se na prakticky použitelné znalosti a dovednosti. Zřetelně rozlišujeme učivo základní a rozšiřující. Učíme vyhledávat a zpracovávat potřebné informace. Podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. Umožňujeme pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. Dbáme na seznámení s cílem vyučovací hodiny - a zhodnocení jeho dosažení. Hodnotíme změnu ve znalostech a dovednostech. Vedeme k sebehodnocení. Umožňujeme zažít úspěch. Navozujeme situace, v nichž má žák radost z učení. Hodnocení vyjadřujeme přednostně pozitivní formou. Učíme práci s chybou. Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. Jdeme příkladem – dále se vzděláváme. Dbáme na porozumění (při práci s textem).
k řešení problémů	Předkládáme problémy jako výzvu. Předkládáme praktické problémy. Předkládáme modelové problémy a algoritmy řešení. Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. Seznamujeme s metodou brainstormingu. Učíme, jak některým problémům předcházet. Monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.

komunikativní	Podporujeme rozvoj slovní zásoby. Požadujeme používání výrazových prostředků odpovídajících společenské situaci. Vyžadujeme přesné a úplné vyjadřování. Požadujeme reprodukování sdělení spolužáků. Požadujeme reprodukování podstatných informací z informačních zdrojů. Vedeme k prezentaci vlastních názorů, myšlenek. Učíme dovednosti věcně zdůvodňovat. Vedeme k pozitivnímu vnímání. Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci sebe, školy, obce na veřejnosti. Vedeme žáky k využití médií a veřejných akcí pro prezentaci a reprezentaci. Vedeme žáky k prezentaci a reprezentaci na školních a školských akcích. Vedeme k účasti na tvorbě pravidel, k respektování pravidel. Seznamujeme s asertivním chováním a nonverbální komunikací. Jsme příkladem v komunikaci.
sociální a personální	Užíváme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. Navozujeme práci ve skupinách s různorodým složením. Učíme vnímat vzájemné odlišnosti jako přínos tvůrčí spolupráci. Rozvíjíme schopnost zastávat v týmu různé role. Učíme kriticky hodnotit vlastní přínos, přínos ostatních a práci týmu jako celku. Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy je spolupráce nutná. Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vedeme k uvážlivosti a předvídavosti. Učíme řešit konfliktní situace. Podporujeme součinnost dívek a hochů dětí. Vedeme k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré mezilidské vztahy. Vyžadujeme dodržování pravidel chování společně dohodnutých, pravidel daných vyšší mocí i nepsaných, obecně v naší kultuře uznávaných. Sankcionujeme jednání vědomě narušující vzájemné vztahy a spolupráci Jdeme příkladem.

občanské	Vedeme k poznání skutečnosti, že lidé se navzájem potřebují. Vedeme k poznání, že za získanou hodnotu musíme poskytnout protihodnotu. Vedeme k poznání, že svoboda není bezbřehá libovůle. Vedeme k uvědomění skutečnosti, že neseme následky svého jednání, k zodpovědnosti. Vedeme k předvídání důsledků zamýšleného jednání. Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. Vedeme k poznání objektivní potřeby pravidel při soužití lidí. Zapojujeme žáky do vytváření vnitřních pravidel školy. Vedeme k odhalování zvykových pravidel a seznamování s pravidly vyhlášenými autoritou. Vedeme k nezaujatému hodnocení a přezkoumávání pravidel soužití lidí. Vedeme ke zjišťování i skrytých příčin porušování pravidel. Využíváme pomoci a zkušeností odborníků (např. PPP, OSPOD, policie aj.). Podporujeme vhodné aktivity trávení volného času. Vedeme k ekologickému chování. Vedeme k poznávání a respektování kulturních odlišností. Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Podporujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Vedeme k odmítavému postoji k rasismu, xenofobii a podobným jevům.
pracovní	Vedeme žáky k poznání hodnoty práce a oceňování práce Přibližujeme žákům nutnost celoživotního vzdělávání pro udržení se na trhu práce. Vyžadujeme dodržování pravidel, vyžadujeme odevzdávání kvalitní práce. Vyžadujeme sebehodnocení žáka a sami soustavně hodnotíme výsledky žákovy práce. Jdeme příkladem – příkladně plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...). Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i na veřejnosti

5.6.3.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu přírodopis

6. ročník časová dotace: 2 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Obecná biologie a genetika			
P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů <i>P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života</i>	1. žák rozliší získávání energie pro život výživou soběstačnou (autotrofní) a výživou nesoběstačnou (heterotrofní) a uvede příklady 2. žák rozliší uvolňování energie pro život za využití kyslíku (buněčné dýchání – aerobně) a za nepřístupu kyslíku (anaerobně) 3. žák rozliší pojmy růst a vývoj (individuální) 4. žák uvede příklady různých projevů reakce organismů na vnější podněty 5. žák vysvětlí význam abiotických podmínek života (slunečního záření, vzduchu, vody a minerálních látek) 6. žák objasní význam biotických podmínek života (vztahů mezi organismy) 7. žák uvede příklady přizpůsobení organismů k prostředí jako	Život na Zemi - projevy života - podmínky života - rozmanitost přírody - vztahy mezi organismy - pohlavní a nepohlavní rozmnožování - dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací - gen - křížení - viry a bakterie – výskyt - význam a praktické využití	OSV: 1.1.-1.5. SV: 1.8., 1.9. MR: 1.10., 1.11. EV: 5.1.-5.4 Z - atmosféra, hydrosféra, pedosféra UaK - kresba fotosyntézy, buňky, organismů, kreativita AJ - překlady D - vývoj člověka ORV - práce v týmu ČJ - popis Inf. - vyhledávání dat, prezentace ČaSP - pěstitelství, chovatelství M - počítání

	podmínky vývoje rozmanitosti života na Zemi (biodiverzity)		
P-9-1-05 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	1. žák vysvětlí podstatu nepohlavního rozmnožování a uvede příklady 2. žák vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování i z hlediska dědičnosti		
P-9-1-06 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	1. žák uvede konkrétní příklady využití poznatků z genetiky rostlin, živočichů a člověka v praktickém životě 2. žák uvede příklady vlivu šlechtění na vzhled rostlin a živočichů 3. žák uvede příklady vlivů prostředí na utváření organismů		
P-9-1-07 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka <i>P-9-1-07p</i> <i>uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka</i> <i>- má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích</i>	1. žák vysvětlí význam bakterií pro život v přírodě 2. žák uvede příklady využívání bakterií člověkem 3. žák uvede příklady nemocí způsobených bakteriemi a viry		

- pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka			
Téma 2: Biologie hub			
P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků P-9-2-01p rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků	1. Žák podle přírodnin, modelů nebo obrázků přírodnin s rozlišovacími znaky určí nejméně šest hub naší přírody 2. Žák rozliší mezi vybranými houbami jedlé a jedovaté podle typických znaků 3. Žák uvede zásady bezpečného sběru hub	- houby s plodnicemi – poznávání - rozlišování jedlé-jedovaté - zásady bezpečného sběru	
Téma 4: Biologie živočichů			
P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	1. Žák uvede charakteristické rysy vnější stavby těla živočicha z vybraných skupin bezobratlých (žahavců, měkkýšů, kroužkovců a členovců /pavoukoců, korýšů, hmyzu/) a obratlovců (ryb, obojživelníků, plazů, ptáků, savců) 2. Žák uvede význam orgánových soustav a příklady jejich orgánů 3. Žák vysvětlí důležitost udržování vnitřní stálosti těla (např. tělesné teploty) při měnících se podmínkách vnějšího prostředí	Biologie živočichů - přehled organismů - živočišná buňka - tkáně - orgány - orgánové soustavy - části těla živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci - bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, hmyz) - projevy chování živočichů	

	4. žák uvede příklady přizpůsobení stavby orgánových soustav živočichů k životu na souši a ve vodě a k různému způsobu života (k využívání různé potravy, k různé aktivitě během dne apod.) 5. žák vysvětlí rozdíl mezi obojetným a rozlišeným pohlavím, mezi vývojem přímým a nepřímým a uvede příklady	- rozšíření, význam a ochrana živočichů - hospodářsky významné druhy - péče o vybrané domácí živočichy	
P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy <i>P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</i> - využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb	1. žák na příkladu uvede význam rozmanitosti živočichů pro život v přírodě a pro člověka 2. žák objasní význam biologické rovnováhy 3. žák uvede příklady bezobratlých a obratlovců, kteří se mohou stát škůdci, a způsoby ochrany před nimi 4. žák uvede příklady živočichů žijících v přírodě, které lidé využívají nebo jsou pro člověka užiteční 5. žák uvede příklady živočichů, které člověk chová pro užitek 6. žák vysvětlí zásady bezpečného chování ve styku se živočichy a uvede příklady		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 4: Biologie živočichů			OSV: 1.1.-1.5. SV: 1.8., 1.9. MR: 1.10., 1.11. EV: 5.1.-5.4 Z - atmosféra, hydrosféra, pedosféra UaK - kresba organismů, kreativita AJ - překlady, popis NJ - překlady, popis D - vývoj organismů - evoluce ORV - práce v týmu ČJ - popis, referát Inf. - vyhledávání dat, prezentace, textový editor, modelování ČaSP - pěstitelství, chovatelství F - fyzikální vlastnosti M - počítání .
P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin <i>P-9-4-02p</i> <i>rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce</i>	1. žák uvede příklady skupin bezobratlých a obratlovců 2. žák zařadí vybrané živočichy do hlavních taxonomických skupin - u bezobratlých do kmenů: žahavci, měkkýši, kroužkovci, členovci (popřípadě do tříd a řádů: pavoukovci, korýši, hmyz), - u obratlovců do tříd: ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci podle jejich charakteristických znaků a do nižších skupin i s využitím atlasů, klíčů a tabulek v učebnicích a příručkách	Zoologie - nauka o živočiších - strunatci - obratlovci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci)	
Téma 3: Biologie rostlin			
P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	1. žák rozliší pojmy buňka, pletivo, orgán rostlinného těla (souvislost mezi stavbou a funkcí) 2. žák rozliší na základě pozorování rozdílnou složitost stavby těla vybraných rostlin (např. zelené řasy, mechy, kapradiny, rostliny nahosemenné a krytosemenné)	Botanika - nauka o rostlinách - uspořádání rostlinného těla - buňka - pletivo,orgány, části rostlinného těla - fyziologie rostlin - základní principy fotosyntézy - dýchání	

P-9-3-03 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin <i>P-9-3-03p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití</i> <i>P-9-3-03p uveče význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování</i>	1. žák uvede vstupy a výstupy fotosyntézy a podmínky ovlivňující její průběh 2. žák objasní význam fotosyntézy pro život 3. žák objasní význam dýchání pro život rostlin 4. žák rozliší děje v rostlině probíhající za světla (fotosyntéza, dýchání) a za tmy (dýchání) 5. žák uvede příklady ovlivňování podmínek pro život rostlin při jejich pěstování	- růst a rozmnožování - pozorování lupou - založení herbáře - používání klíčů a atlasu - poznávání a zařazování daných zástupců rostlin do systematických skupin	
P-9-3-04 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů <i>P-9-3-04p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce</i>	1. žák zařadí vybrané rostliny do základní systematické skupiny (řasy, mechy, kapradiny, přesličky, plavuně, rostliny nahosemenné, rostliny krytosemenné) 2. žák přiřadí k vybraným rostlinám název rodový, případně druhový, s využitím zjednodušených či upravených klíčů a atlasů		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 5: Biologie člověka			
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy <i>P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce</i>	1. žák určí přibližné umístění hlavních orgánů orgánových soustav v těle člověka 2. žák popíše stavbu a funkci orgánových soustav člověka a vysvětlí jejich vztahy 3. žák uvede, že řízení lidského organismu se uskutečňuje hormonální a nervovou soustavou 4. žák objasní způsob získávání informací o okolním prostředí	Biologie člověka - stavba těla - anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla - orgány - orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, rozmnožovací, řídící) - fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka - vývin nového jedince Nemoci a prevence - nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí - životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	OSV: 1.1.-1.5. SV: 1.8., 1.9. MR: 1.10., 1.11. EV: 5.1.-5.4 UaK - kresba orgánů, kreativita AJ - překlady, popis NJ - překlady, popis D - vývoj člověka ORV - práce v týmu, mezilidské vztahy ČJ - popis, referát Inf. - vyhledávání dat, prezentace, textový editor, modelování ČaSP - sebereflexe, sebepoznání F - fyzikální vlastnosti CH - kyslík, dusík, minerální látky TV - pohyb, funkce svalů M - počítání
P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka <i>P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka</i>	1. žák uvede, že podle současných vědeckých názorů se člověk nevyvinul z dnes žijících lidoopů 2. žák uvede odlišnosti dnešního člověka od předchůdců člověka podle současného vědeckého názoru 3. žák má základní představu o délce doby vývoje člověka a existence současného člověka		
P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří <i>P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince</i>	1. žák vysvětlí vznik a vyživování plodu v těle matky 2. žák vyvodí zásady pro zdravý způsob života budoucí matky 3. žák objasní důležitost péče o novorozence 4. žák charakterizuje hlavní znaky		

	jednotlivých období lidského života		
P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života <i>P-9-5-04p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby</i>	1. Žák uvede příklady běžných nemocí i zásady jejich prevence a léčby 2. Žák vysvětlí vlivy prostředí a životního stylu na zdraví člověka		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 6: Neživá příroda			
P-9-6-02 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek <i>P-9-6-02p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny</i>	1. žák uvede příklady znaků, podle kterých může rozlišovat nerosty a horniny 2. žák rozezná nejběžnější nerosty a horniny z naší přírody na základě pozorování jejich charakteristických znaků a za pomoci určovacích pomůcek	Mineralogie - nerosty a horniny – vznik, vlastnosti - praktický význam a využití zástupců - určování jejich vzorků - praktické pozorování Geologické děje - vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky - pedosféra - hydrosféra Atmosféra - podnebí a počasí ve vztahu k životu - význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život - vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka - mimořádné události způsobené přírodními vlivy (povodně, větrné bouře, - - sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	OSV: 1.1.-1.5. SV: 1.8., 1.9. MR: 1.10., 1.11. EV: 5.1.-5.4 Z - geologie, Zemské sféry, vnitřní a vnější geologické děje UaK - kresba, kreativita AJ - překlady, popis NJ - překlady, popis D - vývoj planety a lidstva ORV - práce v týmu, ekologie, ekonomika ČJ - popis, referát Inf. - vyhledávání dat, prezentace, textový editor, modelování F - fyzikální vlastnosti, hustota CH - prvky, sloučeniny, minerální látky M - počítání
P-9-6-03 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody <i>P-9-6-03p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů</i>	1. žák rozliší vnitřní a vnější geologické děje a jejich možné důsledky pro člověka 2. žák rozliší horniny podle vzniku na vyvěřelé, usazené a přeměněné, uvede příklady 3. žák na základě obrázku popíše průběh horninotvorného cyklu (geologického oběhu) 4. žák vysvětlí průběh a příčinu oběhu vody a důsledky pro přírodu a člověka 5. žák objasní pojem obnovitelný a neobnovitelný přírodní zdroj		
P-9-6-06 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními	1. žák uvede rozdíl mezi počasím a podnebí 2. žák vysvětlí skleníkový jev a jeho možný vliv na klimatické změny 3. žák uvede faktory podnebí, které jsou rozhodující pro vývoj		

jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi <i>P-9-6-06p</i> <i>na příkladech uveďte význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi</i>	jednotlivých typů ekosystémů 4. žák charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy i jejich doprovodné jevy 5. žák charakterizuje možné dopady mimořádných událostí a ochranu před nimi		
Téma 7: Základy ekologie			
P-9-7-01 uveďte příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi <i>P-9-7-01p</i> <i>uveďte příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</i>	1. žák uvede příklady organismů v přírodních i umělých ekosystémech naší přírody 2. žák vysvětlí význam autotrofních organismů a různých způsobů výživy heterotrofních organismů v ekosystému 3. žák uvede příklady různých vztahů mezi organismy	Ekologie - organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím - ekosystémy, Ekosystémy - populace - společenstva - přirozené a umělé ekosystémy - potravní řetězce - rovnováha v ekosystému - praktické metody pozorování přírody - lupa - mikroskop - dalekohled - atlasy	
P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému <i>P-9-7-02p</i> <i>objasní základní princip některého ekosystému</i>	1. žák rozliší termíny populace, společenstvo, ekosystém a uvede příklady 2. žák vysvětlí význam slunečního záření jako zdroje energie pro ekosystém 3. žák vysvětlí význam vztahů mezi organismy pro oběh látek v přírodě		
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody <i>P-9-8-01p</i> <i>využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu</i>	1. žák rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy 2. žák používá jednoduchý žákovský mikroskop 3. žák aktivně používá především zjednodušené určovací klíče a		

	atlasy 4. Žák správně provede a vyhodnotí jednoduchý pokus (experiment)		
--	---	--	--

5.6.4 ZEMĚPIS

5.6.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu zeměpis

5.6.4.1.1 Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Zeměpis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Výuka probíhá převážně v učebně zeměpisu.

Výuka tohoto předmětu navazuje na dosažené znalosti a dovednosti získané na I. stupni ZŠ v rámci vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět v tematickém oboru Místo, kde žijeme. Vyučovací předmět Zeměpis umožňuje žákům orientovat se v současném světě. Výuka se zaměřuje na základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese, o krajinné sféře a jejích složkách, umožňuje poznat zvláštnosti různých regionů světa a ucelený obraz poměrů naší vlasti.

5.6.4.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6. – 8. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. V 9. ročníku se učivo Zeměpisu vyučuje v časové dotaci 1 hodina týdně.

Průřezová témata jsou v tomto vyučovacím předmětu formou integrace do předmětu (více viz kapitola 3.4 Začlenění průřezových témat). Nejčastěji se jedná o zařazení témat Osobnostní a sociální výchovy a Environmentální výchovy, prostřednictvím kterých je žák veden k porozumění sobě samému i druhým a porozumění přírodě.

Formy a metody práce využívané na hodinách Zeměpisu jsou závislé na charakteru učiva a cílů vzdělávání. Mezi nejobvyklejší patří frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce s využitím pracovních listů, odborné literatury, zeměpisné vycházky spojené s pozorováním, exkurze a praktická cvičení (práce s mapou) ve škole i v terénu.

Dále je cílem tohoto předmětu v dětech podněcovat aktivitu, tvořivost, ohleduplnost ve vztahu k životnímu prostředí. Environmentální výchova přispívá k utváření zdravého životního stylu, vede k citlivému přístupu k přírodě, přírodnímu a kulturnímu dědictví, přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty. Výuka je dále založena na teoretickém seznámení s danými problémy prostřednictvím učitele či při besedách se zástupci příslušných organizací, firem apod. Dále si žáci budou získané informace ověřovat praktickými aktivitami prováděnými formou laboratorních prací, projektů či exkurzí.

5.6.4.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu zeměpis

Kompetence	Učitel
k učení	Na praktických příkladech blízkých žákovi ukazujeme vztah osobního cíle a učení. Podporujeme samostatnost a tvořivost. Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. Učíme plánovat, organizovat a vyhodnocovat své činnosti. Učíme používat metody plánování času a sebeřízení. Zaměřujeme se na prakticky použitelné znalosti a dovednosti. Zřetelně rozlišujeme učivo základní a rozšiřující. Učíme vyhledávat a zpracovávat potřebné informace. Podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. Umožňujeme pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. Dbáme na seznámení s cílem vyučovací hodiny - a zhodnocení jeho dosažení. Hodnotíme změnu ve znalostech a dovednostech. Vedeme k sebehodnocení. Umožňujeme zažít úspěch. Navozujeme situace, v nichž má žák radost z učení. Hodnocení vyjadřujeme přednostně pozitivní formou. Učíme práci s chybou. Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. Jdeme příkladem – dále se vzděláváme. Dbáme na porozumění (při práci s textem).
k řešení problémů	Předkládáme problémy jako výzvu. Předkládáme praktické problémy. Předkládáme modelové problémy a algoritmy řešení. Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. Seznamujeme s metodou brainstormingu. Učíme, jak některým problémům předcházet. Monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.

komunikativní	Podporujeme rozvoj slovní zásoby. Požadujeme používání výrazových prostředků odpovídajících společenské situaci. Vyžadujeme přesné a úplné vyjadřování. Požadujeme reprodukování sdělení spolužáků. Požadujeme reprodukování podstatných informací z informačních zdrojů. Vedeme k prezentaci vlastních názorů, myšlenek. Učíme dovednosti věcně zdůvodňovat. Vedeme k pozitivnímu vnímání. Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci sebe, školy, obce na veřejnosti. Vedeme žáky k využití médií a veřejných akcí pro prezentaci a reprezentaci. Vedeme žáky k prezentaci a reprezentaci na školních a školských akcích. Vedeme k účasti na tvorbě pravidel, k respektování pravidel. Seznamujeme s asertivním chováním a nonverbální komunikací. Jsme příkladem v komunikaci.
sociální a personální	Užíváme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. Navozujeme práci ve skupinách s různorodým složením. Učíme vnímat vzájemné odlišnosti jako přínos tvůrčí spolupráci. Rozvíjíme schopnost zastávat v týmu různé role. Učíme kriticky hodnotit vlastní přínos, přínos ostatních a práci týmu jako celku. Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy je spolupráce nutná. Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vedeme k uvážlivosti a předvídavosti. Učíme řešit konfliktní situace. Podporujeme součinnost dívek a hochů dětí. Vedeme k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré mezilidské vztahy. Vyžadujeme dodržování pravidel chování společně dohodnutých, pravidel daných vyšší mocí i nepsaných, obecně v naší kultuře uznávaných. Sankcionujeme jednání vědomě narušující vzájemné vztahy a spolupráci Jdeme příkladem.

občanské	Vedeme k poznání skutečnosti, že lidé se navzájem potřebují. Vedeme k poznání, že za získanou hodnotu musíme poskytnout protihodnotu. Vedeme k poznání, že svoboda není bezbřehá libovůle. Vedeme k uvědomění skutečnosti, že neseme následky svého jednání, k zodpovědnosti. Vedeme k předvídání důsledků zamýšleného jednání. Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. Vedeme k poznání objektivní potřeby pravidel při soužití lidí. Zapojujeme žáky do vytváření vnitřních pravidel školy. Vedeme k odhalování zvykových pravidel a seznamování s pravidly vyhlášenými autoritou. Vedeme k nezaujatému hodnocení a přezkoumávání pravidel soužití lidí. Vedeme ke zjišťování i skrytých příčin porušování pravidel. Využíváme pomoci a zkušeností odborníků (např. PPP, OSPOD, policie aj.). Podporujeme vhodné aktivity trávení volného času. Vedeme k ekologickému chování. Vedeme k poznávání a respektování kulturních odlišností. Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Podporujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Vedeme k odmítavému postoji k rasismu, xenofobii a podobným jevům.
pracovní	Vedeme žáky k poznání hodnoty práce a oceňování práce Seznamujeme žáky s různými profesemi a pracovními činnostmi, s nároky, které kladou na pracovníka. Přibližujeme žákům nutnost celoživotního vzdělávání pro udržení se na trhu práce. Vyžadujeme dodržování pravidel, vyžadujeme odevzdávání kvalitní práce. Vyžadujeme sebehodnocení žáka a sami soustavně hodnotíme výsledky žákovy práce. Jdeme příkladem – příkladně plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...). Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i na veřejnosti

5.6.4.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu zeměpis

6. ročník časová dotace: 2 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie			
Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	1. žák rozpozná geografické informace 2. žák vybere a použije prakticky geografické informace obsažené v učebnicích, školních atlasech, v tištěných a elektronických mapách a v dalších informačních zdrojích 3. žák vyjádří svými slovy požadované geografické informace o vybraných lokalitách nebo jevech a procesech	Geografie - obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy - obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy - glóbus - měřítko glóbusu - zeměpisná síť (poledníky, rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy)	OSV: 1.1.-1.5. SV: 1.8., 1.9. MR: 1.10., 1.11. EV: 5.1.-5.4 PŘ - planeta Země, geologie F - pohyb, světlo, fyzikální veličiny UaK - kresba, kreativita, vyjádření skutečnosti AJ - překlady, popis NJ - překlady, popis D - vývoj planety a lidstva, náboženství ORV - práce v týmu, ekologie, ekonomika, multikulturní výchova, náboženství ČJ - popis, referát Inf. - vyhledávání dat, prezentace, textový editor, modelování, mapy M - počítání, úhly, geometrie ČaSP - ekologie
Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii Z-9-1-02p <i>rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii</i>	1. žák doplní ze zdrojů informací vybrané geografické, topografické a kartografické pojmy 2. žák objasní svými slovy základní geografické, topografické a kartografické pojmy		

Téma 2: Přírodní obraz Země		
Z-9-2-02 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů <i>Z-9-2-02p objasní důsledky pohybů Země</i>	1. žák uvede konkrétní důkaz tvaru planety Země podle určitých jevů nebo podle zjištění pomocí přístrojů 2. žák vyjmenuje důsledky sklonu zemské osy na život organismů a lidí 3. žák vyjádří vlastními slovy důsledky oběhu Země kolem Slunce, otáčení Země kolem osy a pohybů Měsíce 4. žák popíše na příkladech vliv pohybů Země a Měsíce na život organismů a lidí	Planeta Země - tvar a rozměry Země - pohyby Země (střídání dne a noci, střídání ročních období) - pásmový čas - přírodní sféra (její složky, prvky) - šířková pásma, výšková stupňovitost - tvary zemského povrchu Zemské sféry - litosféra (stavba Země, procesy v litosféře), vnitřní a vnější síly utvářející povrch Země - atmosféra (složení, význam) - šířková pásma, výšková stupňovitost - atmosféra (počasí, podnebí, rozdělení atmosféry) - hydrosféra (význam, ochrana, složky) - oběh vody na Zemi - pedosféra (význam, ochrana, složení, půdní druhy, typy) - biosféra – význam, tropické lesy, savany, pouště a
Z-9-2-03 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	1. žák přiřadí vybraný přírodní prvek k příslušné složce přírodní sféry 2. žák vyjmenuje příklady příčinných vztahů v krajině 3. žák ilustruje na příkladech tvary zemského povrchu	
Z-9-2-04 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost <i>Z-9-2-04p uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost</i> <i>Z-9-2-04p</i>	1. žák pojmenuje a uvede působení vnitřních a vnějších sil na utváření zemského povrchu, na život organismů a lidí 2. žák na mapách určí a ohraničí podnebné pásy 3. žák vyjmenuje vlivy šířkové pásmovitosti a výškové stupňovitosti na život lidí a organismů, zejména na zemědělství 4. žák objasní rozdíl mezi pojmy počasí a podnebí, pojmenuje	

<i>uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu</i>	činitele, které ovlivňují počasí a podnebí 5. žák popíše svými slovy rozmístění vody na Zemi a význam vody pro život lidí a organismů, objasní podstatu oběhu vody na Zemi a vztahy mezi srážkami, výparem a odtokem 6. žák uvede dostupnost vodních zdrojů v různých regionech světa 7. žák popíše s pomocí školního atlasu světa rozmístění hlavních typů půd, uvede příklady procesu znehodnocení půdy a jeho dopadu na zemědělskou činnost a lidskou společnost 8. žák pojmenuje rozdíly hlavních přírodních krajín (biomů) a ilustruje s pomocí školního atlasu světa jejich prostorový výskyt na Zemi	polopouště, subtropická vegetace, stepi a lesostepi, lesy mírného pásu, tundry a lesotundry, polární oblasti, šířková pásma, výšková stupňovitost	
Téma 4: Společenské a hospodářské prostředí			
Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	1. žák uvede rozdíly v rozložení a základních charakteristikách obyvatelstva různých částí světa (podle hustoty zalidnění, podle věkové a náboženské struktury, podle zaměstnanecké struktury) na základě využití vybraných informačních zdrojů, 2. žák svými slovy charakterizuje obyvatelstvo hospodářsky vyspělých a méně vyspělých zemí podle různých hledisek, 3. žák pojmenuje společenské a kulturní odlišnosti různých částí	Svět - společnost a hospodářství - obyvatelstvo světa (počet, rozmístění, hustota zalidnění, migrace) - národy, jazyky, náboženství, vzdělání - sídla (města X vesnice, obydlí, samota, sídlo, urbanizace) - světové hospodářství (zemědělství, lesní a vodní hospodářství, průmysl, těžba surovin, doprava,	

	světa, 4. žák popíše svými slovy na příkladech kulturní odlišnosti ve svém osobním okolí (školní třída, rodina, přátelé, sousedé, denní život dětí apod.).	cestovní ruch, služby, vzdělávání a výzkum) - světové hospodářství (zemědělství, lesní a vodní hospodářství, průmysl, těžba surovin, doprava, cestovní ruch, služby, vzdělávání a výzkum) - mezinárodní organizace - mezinárodní organizace	
Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel Z-9-4-02p uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel - vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace	1. žák charakterizuje význam polohy a přírodních podmínek pro vznik a vývoj sídel 2. žák popíše na příkladech sídla různé hierarchické úrovně a různých funkcí 3. žák svými slovy jmenuje specifika života na venkově a ve městě 4. žák svými slovy popíše vzájemný vztah mezi venkovem a městem		
Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	1. žák popíše sektorovou strukturu hospodářství a její vývoj, nejlépe podle sektorové zaměstnanosti v jednotlivých zemích 2. žák lokalizuje nejvýznamnější zdroje surovin a energií ve světě a nejvýznamnější země jejich spotřeby, nejlépe na příkladu ropy 3. žák popíše složky a funkce světového hospodářství 4. žák svými slovy objasní funkci zemědělství pro život lidí 5. žák vyjádří vlastními slovy funkci zpracovatelského průmyslu ve světovém hospodářství		
Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní	1. žák uvede obecné předpoklady pro územní rozmístění výroby a		

faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	spotřeby 2. žák pojmenuje na příkladech hlavní lokalizační faktory konkrétních vybraných hospodářských aktivit		
Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	1. žák zařadí do určitých kategorií státy světa a regiony států světa podle různých kritérií – kulturních, hospodářských, obchodních, politických, bezpečnostních (vojenských) 2. žák jmenuje příklady nejvýznamnějších organizací a integrací států světa 3. žák uvede na příkladech oblasti působení světových organizací a integrací		
Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	1. žák lokalizuje příklady ohnisek napětí a konfliktů ve světě 2. žák jmenuje na příkladech charakter napětí a konfliktů ve světě a objasní jejich nebezpečí 3. žák uvede význam a úlohu vybraných mezinárodních institucí a organizací při řešení konfliktních situací		
Téma 5: Životní prostředí			
Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín Z-9-5-01p <i>umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné</i>	1. žák pojmenuje specifické znaky a funkce pozorované krajiny 2. žák ilustruje na příkladech vzhled a znaky krajín z hlediska působení lidských činností	Krajina - šířková pásma, výšková stupňovitost - biosféra – význam, tropické lesy, savany, pouště a polopouště, subtropická vegetace, stepi a lesostepi, lesy mírného pásu, tundry	

<i>sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín</i>			
Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) <i>Z-9-5-02p uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek</i>	1. žák ilustruje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní složky a prvky krajiny v místním regionu 2. žák objasní, jak lidé působí na jednotlivé přírodní složky Země, na rozmanitost přírody (biodiverzitu) 3. žák vyhledá na mapě světa hlavní přírodní krajiny (biomy) 4. žák uvede na příkladech vlivy lidských faktorů na změny v biomech 5. žák interpretuje příklady negativního působení lidských aktivit na životní prostředí	a lesotundry, polární oblasti, šířková pásma, výšková stupňovitost - šířková pásma, výšková stupňovitost, světové hospodářství (zemědělství, lesní a vodní hospodářství, průmysl, těžba surovin, doprava, cestovní ruch, služby, vzdělávání a výzkum)	
Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí <i>Z-9-5-03p uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</i>	1. žák reprodukuje příklady důsledků nežádoucích změn přírodního prostředí na lidské činnosti 2. žák pojmenuje na příkladech dopady hospodářských aktivit na krajinu, přímé i nepřímé 3. žák uvede na příkladech, co je to přírodní riziko a jak mu předcházet nebo jej snížit 4. žák objasní na příkladech zásady správného chování a postupů v prostředí (horské, pouštní, polární aj.), kde mu jde o přežití a hrozí mu přírodní rizika, případně živelní pohromy 5. žák charakterizuje na příkladech principy ochrany přírody a udržitelného života		

7. ročník časová dotace: 2 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 3: Regiony světa			
Z-9-3-02 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny <i>Z-9-3-02p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány</i>	1. žák lokalizuje na základě zadaných přírodních a společenských charakteristik jednotlivé světadíly, oceány a velké oblasti (regiony) světa 2. žák vymezí ve světadílech a jejich oblastech (regionech) jejich rozvojová jádra a periferní zóny 3. žák popíše vybrané regiony světadílů podle přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických kritérií	- Afrika - Amerika - Antarktida - Austrálie a Oceánie - Asie - oceány světa	OSV: 1.1.-1.5. SV: 1.8., 1.9. MR: 1.10., 1.11. EV: 5.1.-5.4 PŘ - geologie, Zemské sféry, podnebné pásy UaK - kresba, kreativita AJ - překlady, popis NJ - překlady, popis D - vývoj planety a lidstva, objevné cesty a jejich společenské důsledky ORV - práce v týmu, ekologie, ekonomika, náboženství ČJ - popis, referát Inf. - vyhledávání dat, prezentace, textový editor, modelování, mapy, grafy, tabulky F - fyzikální vlastnosti, hustota CH - prvky, sloučeniny, minerální látky M - počítání, geometrie, grafy, tabulky
Z-9-3-03 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států <i>Z-9-3-03p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů</i> <i>Z-9-3-03p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a</i>	1. žák lokalizuje geografickou polohu a porovnává rozlohu jednotlivých světadílů, oceánů a modelových států (regionů) 2. žák charakterizuje vybrané modelové státy (regiony) světa podle přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických hledisek		

<i>vybraných států</i>			
Z-9-3-04 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	1. žák objasní svými slovy, jak se různé regiony světa vyvíjejí z hlediska přírodních charakteristik a procesů 2. žák odhadne, jaký dopad budou mít tyto změny na přírodní prostředí 3. žák jmenuje na příkladech příčiny společenských a politických změn v regionech světa v určitých časových horizontech 4. žák uvede, jaké dopady mohou mít společenské a politické změny na budoucí vývoj společenského prostředí		
Téma 7: Terénní geografická výuka, praxe a aplikace			
Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Z-9-7-01 <i>ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</i>	1. žák se orientuje v terénu s pomocí orientačních objektů (body, linie, plochy), plánů a map 2. žák určí světové strany pomocí přístrojů 3. žák použije prakticky plán nebo mapu a přístroje pro plánování tras a pohybu v terénu	Geografie, topografie - cvičení a pozorování v terénu místní krajiny - práce s buzolou a mapou místní krajiny - cvičení a pozorování v terénu místní krajiny - měření Záchranné složky - IZS, HZS, PČR, RZS	
Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	1. žák rozliší a popíše konkrétní objekty, jevy a procesy ve sledované krajině 2. žák zobrazí pozorované objekty do jednoduchého náčrtu, do tištěné nebo elektronické mapy 3. žák porovná změny v pozorované krajině na základě vybraných historických a současných zdrojů informací		

	4. žák charakterizuje objekty v krajině podle určitých příslušných kategorií (poloha, vzhled, znaky, funkce) 5. žák se při popisu sledované krajiny vyjádří správně odbornou geografickou terminologií		
Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech <i>Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě</i>	1. žák respektuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině 2. žák popíše fungování záchranného integrovaného systému za mimořádných situací 3. žák objasní vhodné chování v různých krizových modelových situacích za mimořádných událostí (živelní pohromy, například povodně, atmosférické poruchy, zemětřesení, sopečné výbuchy, sesuvy půdy, laviny)		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 3: Regiony světa - Evropa			
Z-9-3-03 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-03p <i>rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů</i> Z-9-3-03p <i>charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států</i>	1. Žák lokalizuje geografickou polohu a porovnává rozlohu jednotlivých světadílů, oceánů a modelových států (regionů) 2. Žák charakterizuje vybrané modelové státy (regiony) světa podle přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických hledisek	Světadíl Evropa - Evropa - evropské státy a jejich hlavní města - obyvatelstvo - hospodářství - podnebí	OSV: 1.1.-1.5. SV: 1.8., 1.9. MR: 1.10., 1.11. EV: 5.1.-5.4 PŘ - geologie, Zemské sféry, podnebné pásy UaK - kresba, kreativita AJ - překlady, popis NJ - překlady, popis D - vývoj planety a lidstva, objevné cesty a jejich společenské důsledky ORV - práce v týmu, ekologie, ekonomika, náboženství, EU ČJ - popis, referát Inf. - vyhledávání dat, prezentace, textový editor, modelování, mapy, grafy, tabulky F - fyzikální vlastnosti, hustota CH - prvky, sloučeniny, minerální látky M - počítání, geometrie, grafy, tabulky
Téma 6: Česká republika			
Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy Z-9-6-01p <i>vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy</i>	1. Žák lokalizuje místní region podle zvolených kritérií (bydliště, sídlo školy, obec s pověřeným obecním úřadem, obec s rozšířenou působností – město, statutární město, krajské město, kraj, chráněná krajinná oblast, národní park, euroregion apod.) 2. Žák uvede na příkladech znaky a specifika místního regionu	Česká republika - poloha - rozloha - podnebí - nerostné suroviny - obyvatelstvo - hospodářství	

Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu <i>Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu</i>	1. žák vyjmenuje silné a slabé stránky (přírodní, společenské a kulturní) místního regionu s využitím různých zdrojů 2. žák zařadí místní region do příslušného kraje 3. žák diskutuje o perspektivách místního regionu	Česká republika - kraje - Skalná - chebsko - EU, NATO, OSN	
Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu <i>Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy</i> <i>Z-9-6-03p rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost</i> <i>Z-9-6-03p uveďte hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva</i>	1. žák objasní význam polohy České republiky v rámci střední Evropy, v rámci Evropské unie 2. žák charakterizuje s využitím různých dostupných zdrojů přírodní, hospodářské a společenské poměry České republiky, porovnává je v základních charakteristikách s vybranými (modelovými) zahraničními státy		
Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit <i>Z-9-6-04p vyhledá na mapách jednotlivé kraje</i>	1. žák lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a další vybrané regiony 2. žák vyjmenuje a ukáže na mapách hlavní jádrové a periferní oblasti České republiky, přiměřeně popíše jejich rozvojové charakteristiky, zacílení rozvoje		

České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti	3. Žák uvede přírodní, společenské a hospodářské charakteristiky krajů a dalších vybraných regionů České republiky		
Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	1. Žák jmenuje příklady zapojení České republiky do světových mezinárodních a nadnárodních institucí, organizací a integrací států 2. Žák svými slovy vysvětlí význam členství České republiky v Evropské unii		

5.7 UMĚNÍ A KULTURA

5.7.1 UMĚNÍ A KULTURA

5.7.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu umění a kultura

Stěžejními složkami předmětu jsou základy hudební výchovy, zpěv a poslech hudby. Dále základy výtvarné výchovy a dramatické výchovy.

Těžištěm hudebně výchovné práce je zpěv. Láska k hudbě se nejnázve probouzí zpěvem. Zpívaná píseň nejlépe rozvíjí pěvecké i hudební dovednosti a návyky žáků. Nejčastější formou je zpěv jednohlasý. Učitel dbá individuálních zvláštností dětského hlasu. Je třeba pamatovat na to, aby rozsah a poloha písni odpovídaly rozsahu a poloze dětského hlasu. V hudební výchově je třeba střídát činnosti, aby děti nezpívaly celou vyučovací hodinu.

Výběr písni má být rozmanitý, má napomáhat hlasovému výcviku. Nejvhodnější jsou pro zpěv lidové písně, dětmi oblíbené písně umělé, vhodné je využívat i písni místních a krajových. Současně s výcvikem pěveckých dovedností rozvíjí zpěv hudební sluch žáků, jejich smysl pro čistou intonaci a rytmus. Smysl pro rytmus snadno a dobře rozvíjíme častým zařazováním jednoduchých doprovodných nástrojů /tyčinky, bubínek, tamburína, činely apod./ ke zpěvu žáků. Vnímání hudby se rozvíjí v celé hudebně výchovné práci, nejvýrazněji při poslechu hudby. Poslechem se učí žáci hudbu citově prožívat a soustředit se. Přitom jsou žáci vedeni k tomu, aby vyjadřovali a srovnávali své dojmy z poslechu hudebních skladeb.

Zpěv by se měl stát pro děti přirozenou potřebou pro vyjádření pohody a radosti, a to i v jiných předmětech než v hudební výchově. Proto výuku hudební výchovy vedeme tak, aby se stala pro žáky příjemnou a oblíbenou.

Ve zpěvu i poslechu je nezbytné se vracet k probraným písni a skladbám. Jen tak žák může dobře zvládnout melodii a slova písně, zapamatovat si skladbu. Stále zdokonalovanou reprodukcí písni a opakovaným poslechem se prohlubuje vztah žáků k hudebním dílům a intenzita jejich estetického prožitku. Při výuce hudební výchovy je třeba věnovat pozornost hudebně nadaným žákům, dbát o jejich další rozvoj, doporučovat zájmovou činnost.

Zpěvem, poslechem, jednoduchým doprovodem písni na dětské hudební nástroje a pohybovým projevem se stávají děti aktivními provozovateli hudby.

Výtvarná výchova jako předmět je součástí procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti i k umění. Výuka výtvarné výchovy vychází především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům. Pro výtvarnou činnost ve školním období je nepostradatelné příznivé a klidné prostředí zbavené strachu ze známky nebo výsměchu druhých.

5.7.1.1.1 Obsahové vymezení

Hlavními složkami hudební výchovy jsou pěvecké, instrumentální a poslechové činnosti doplněné hudebně pohybovými aktivitami. Žák se učí pracovat se svým hlasem, osvojuje si písně různých hudebních žánrů, poznává hudbu v jejích stylových, žánrových i funkčních podobách. Pěveckými, poslechovými, rytmickými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými a tvořivými činnostmi rozvíjí žakovu hudebnost. Pomáhá mu vytvořit si vlastní názory a postoje k hudebnímu umění minulosti i současnosti. Zpěv by se měl stát prostředkem vyjádření radosti a pohody. Žák by měl mít příležitost uplatňovat své individuální hudební schopnosti a dovednosti.

Ve výtvarné výchově se děti snaží výtvarně vyjadřovat své představy výtvarnými prostředky již od útlého věku. Výtvarný projev 1. období dětí školního věku (1. - 3. ročník) navazuje na schematický projev předškolního období. Ve všech formách výtvarného projevu (v kresbě, malbě, grafice, modelování, prostorovém vytváření, v kombinovaných technikách ...) se projevuje dětská osobnost dítěte, jeho cítění a chápání světa kolem sebe. Děti svým kresbám rozumí. Není vhodné myšlenkový svět dětí narušovat předkreslováním a vedením k napodobování. Je naopak potřebné dát dítěti svobodu a do jeho kreseb nezasahovat, ať se jedná o kresby podle skutečnosti nebo z představy. Ve 2. školním období (4. – 5. ročníku) začíná být dětská fantazie a představivost korigována rozvíjejícím se intelektem. Ve 3. školním období (6. - 9. ročníku) žáci postupně přecházejí od hravých činností k uvědomělejší výtvarné práci. Jejich výpověď o vztazích k okolnímu světu je stále bezprostřední, zachovávají si citový vztah. Ve všech formách výtvarného projevu se prezentuje osobnost žáka a dává mu možnost individuálně se vyjádřit.

Žák se postupně učí vytvářet si vztah k výtvarnému umění, výtvarným hodnotám, učí se zaujímat k nim svůj postoj, vnímat pozitivní i negativní, je veden k všímání si okolního světa. Úlohou učitele je posilovat sebevědomí žáků, využívat jejich fantazii, rozvíjet ji, podporovat jejich vlastní výtvarné vyjadřování, podněcovat zájem o výtvarnou práci vhodnou motivací. Činnost v hodinách Výtvarné výchovy nabízí možnost k mezipředmětovým vztahům a využití výtvarných činností žáků v různých malých projektech. Velmi vhodné je ve výuce uplatňování námětů žákova okolí, z dětského života, z prostředí obce i školy.

5.7.1.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Umění a kultura má v 1. – 9. ročníku následující časovou dotaci:

1. ročník – 2 hodiny týdně	6. ročník – 2 hodiny týdně
2. ročník – 2 hodiny týdně	7. ročník – 3 hodiny týdně
3. ročník – 2 hodiny týdně	8. ročník – 3 hodiny týdně
4. ročník – 3 hodiny týdně	9. ročník – 2 hodiny týdně
5. ročník – 3 hodiny týdně	

Hudba je osvojována nejen při vyučování, ale i návštěvou výchovných koncertů a samostatně v mimoškolních hudebních aktivitách.

Žáci se o hudbě a svých zážitcích s ní učí hovořit. Používají přitom pojmy a poznatky, které jsou vyvozovány ze znějící hudby a aplikovány ve všech hudebních aktivitách. Při hodnocení práce žáků přihlíží vyučující především k jejich přístupu k celému muzickému komplexu hudebních činností, ke snaze spolupracovat s ostatními, a k úsilí o co nejlepší výsledek. Je možné zohlednit i případnou jednostrannou zaměřenost žáka na určitý typ hudebních činností.

Výtvarné činnosti jsou osvojovány žáky různými výtvarnými technikami. Do výuky jsou zařazovány i návštěvy galerií výtvarných umění a výstav umění.

Dramatické výchova se vyučuje přímo dramatickým výcvikem žáků a dále návštěvou nejrozličnějších divadelních představení.

5.7.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu hudební výchova

Kompetence	Učitel
k učení	Na praktických příkladech blízkých žákovi ukazujeme vztah osobního cíle a učení. Podporujeme samostatnost a tvořivost. Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. Učíme plánovat, organizovat a vyhodnocovat své činnosti. Učíme používat metody plánování času a sebeřízení. Zaměřujeme se na prakticky použitelné znalosti a dovednosti. Zřetelně rozlišujeme učivo základní a rozšiřující. Učíme vyhledávat a zpracovávat potřebné informace. Podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. Umožňujeme pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. Dbáme na seznámení s cílem vyučovací hodiny - a zhodnocení jeho dosažení. Hodnotíme změnu ve znalostech a dovednostech. Vedeme k sebehodnocení. Umožňujeme zažít úspěch. Navozujeme situace, v nichž má žák radost z učení. Hodnocení vyjadřujeme přednostně pozitivní formou. Učíme práci s chybou. Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. Jdeme příkladem – dále se vzděláváme. Dbáme na porozumění (při práci s textem).

k řešení problémů	Předkládáme problémy jako výzvu. Předkládáme praktické problémy. Předkládáme modelové problémy a algoritmy řešení. Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. Seznamujeme s metodou SWOT a metodou brainstormingu. Učíme, jak některým problémům předcházet. Monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají. Vybrané problémy života školy řešíme se žáky.
komunikativní	Podporujeme rozvoj slovní zásoby. Požadujeme používání výrazových prostředků odpovídajících společenské situaci. Vyžadujeme přesné a úplné vyjadřování. Požadujeme reprodukování sdělení spolužáků. Požadujeme reprodukování podstatných informací z informačních zdrojů. Vedeme k prezentaci vlastních názorů, myšlenek. Učíme dovednosti věcně zdůvodňovat. Vedeme k pozitivnímu vnímání. Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci sebe, školy, obce na veřejnosti. Vedeme žáky k využití médií a veřejných akcí pro prezentaci a reprezentaci. Vedeme žáky k prezentaci a reprezentaci na školních a školských akcích. Modelujeme komunikaci v obtížných situacích. Vedeme k účasti na tvorbě pravidel, k respektování pravidel. Seznamujeme s asertivním chováním a nonverbální komunikací. Jsme příkladem v komunikaci. V dostupné míře aplikujeme komunikativní dovednosti v cizím jazyce a odlišném kulturním prostředí.

sociální a personální	Užíváme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. Navozujeme práci ve skupinách s různorodým složením. Učíme vnímat vzájemné odlišnosti jako přínos tvůrčí spolupráci. Rozvíjíme schopnost zastávat v týmu různé role. Učíme kriticky hodnotit vlastní přínos, přínos ostatních a práci týmu jako celku. Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy je spolupráce nutná. Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vedeme k uvážlivosti a předvídavosti. Učíme řešit konfliktní situace. Podporujeme součinnost dívek a hochů dětí. Monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. Vedeme k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré mezilidské vztahy. Vyžadujeme dodržování pravidel chování společně dohodnutých, pravidel daných vyšší mocí i nepsaných, obecně v naší kultuře uznávaných. Sankcionujeme jednání vědomě narušující vzájemné vztahy a spolupráci Jdeme příkladem.
občanské	Vedeme k poznání skutečnosti, že lidé se navzájem potřebují. Vedeme k poznání, že za získanou hodnotu musíme poskytnout protihodnotu. Vedeme k poznání, že svoboda není bezbřehá libovůle. Vedeme k uvědomění skutečnosti, že neseme následky svého jednání, k zodpovědnosti. Vedeme k předvídání důsledků zamýšleného jednání. Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. Vedeme k poznání objektivní potřeby pravidel při soužití lidí. Zapojujeme žáky do vytváření vnitřních pravidel školy. Vedeme k odhalování zvykových pravidel a seznamování s pravidly vyhlášenými autoritou. Vedeme k nezaujatému hodnocení a přezkoumávání pravidel soužití lidí. Vedeme ke zjišťování i skrytých příčin porušování pravidel. Využíváme pomoci a zkušeností odborníků (např. PPP, OSPOD, policie aj.). Podporujeme vhodné aktivity trávení volného času. Vedeme k ekologickému chování. Vedeme k poznávání a respektování kulturních odlišností. Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Podporujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Vedeme k odmítavému postoji k rasismu, xenofobii a podobným jevům.

5.7.1.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu umění a kultura

1. ročník časová dotace: 2 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Hudební výchova			
HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase <i>HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty</i>	Vokální činnosti: - osvojí si 5 - 10 nových písní, projevuje zájem o zpěv a hudební činnosti - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	- osvojování nových písní - pěvecký a mluvní projev / pěvecké dovednosti, hlasová hygiena - hudební rytmus - intonace, vokální improvizace/ hudební hry/	Čj, Tv, M, ČaSP, ČaJS
HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem <i>HV-3-1-02p správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu</i>	Instrumentální činnosti: - používá jednoduché nástroje Orffova instrumentáře - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	- hra na hudební nástroje / reprodukce pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře/ - rytmizace, hudební doprovod	

HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Hudebně pohybové činnosti: - reaguje pohybem na znějící hudbu, - pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	- taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance- Kalamajka - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby	
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku	Základní pojmy hudební nauky: - rozlišuje jednotlivé kvality tónů - rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	- vzestupná a sestupná melodie	
Výtvarná výchova			
VV-3-1-01 rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ VV-3-1-01p rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	Svět přírody: - dokáže pracovat s barvami, zkouší míchání, zapouštění, překrývání barev - poznává různé materiály (přírodní, umělé, vč. odpadových), jejich vlastnosti - zpracovává je různými technikami - vyhledává výrazné a zajímavé linie, tvary, barvy, struktury	- pozorování přírody (přírodniny, rostliny, zvířata) - chápání přírody ve smyslu prostředí života (krajina jako prostředí pro rostliny, zvířata, lidé) - tvář krajiny v různých souvislostech (barevnost krajiny a její proměny v průběhu roku) - vztah k přírodě (estetické oceňování krásy přírody)	ČJ, M, PČ, ČlaJS

VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu	- zaznamenává je (kresba, malba, otisk, frotáž, koláž,...) - dokáže pracovat s modelínou, papírem, přírodninami - pracuje s plastem, textilem, hlinou - mísí, hněte, lije, lepí, stříhá, navléká, tvaruje	- příroda a běh času (roční období, počasí)	
VV-3-1-01p rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomoc učitele)	- provádí výtvarnou činnost s velkými formáty individuálně i skupinově různými technikami- (balicí papír, velké formáty čtvrtky, asfalt, ...		
VV-3-1-02 tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	Domov a okolí: - vytváří jednoduché náčrty, modely - výtvarně vnímá a rozliší užiték předmětů z hlediska funkce, tvaru, dekoru, ... (kresba, vytrhávání z papíru, koláž, ...) - seznamuje se s jednoduchými grafickými technikami (otisk, frotáž, modelinoryt, tisk z koláže, kombinace technik)	- pocíťování domova jako životní jistoty (dítě v domácím prostředí, domácí práce, hry) - poznávání školy – životní prostředí (třída, škola, spolužáci) - styk se světem mimo školu (ulice, cesta do školy, sport, hry, výlety, hřiště, přátelé)	ČJ, PČ, ČlaJS

VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu VV-3-1-01p rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	Dětská realita: - výtvarně znázorní a vyjádří zážitky, emoce, smyslové vjemy, myšlenky, události, pohyb (malba, kresba, linie, tvar, ...), - komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, - určí známé ilustrace malířů tvořících pro děti	- setkávání s prostými životními zkušenostmi (u lékaře, na poště, na nádraží, v obchodě aj. - poslouchání a vyprávění (pohádky, zvuky, písničky, zážitky) - významná sváteční setkávání (rodinné oslavy, Vánoce, Velikonoce)	
---	--	--	--

VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky VV-3-1-01 rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům	Dětská fantazie: - provádí výtvarnou činnost s velkými formáty individuálně i skupinově různými technikami- (balicí papír, velké formáty čtverek, asfalt, ...)	- výtvarná hra a experiment	ČaJS, PČ
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	Technika: - navrhuje vhodné prostředky a formy zpracování při tvorbě třídních projektů, - dotváří prostředí, ve kterém žijeme, svými výtvarnými pracemi, - vycházky s výtvarnými náměty, pozorováním (sběr materiálů, pozorování věcí, prvky staveb, návštěvy výstav	- působení vědy a techniky, výstavy, architektura, besedy-zachycení okolního světa - osobní postoj v komunikaci, tvorba a proměny v obsahu vlastních děl	ČjaS, PČ

Dramatická výchova			
DV-3-1-01 zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých DV-3-1-02 rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná DV-3-1-03 zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání DV-3-1-04 spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace; prezentuje ji před spolužáky; sleduje prezentace ostatních DV-3-1-05 reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového)	- umí pracovat s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace - herní dovednosti – vstup do role, jevištní postava - spolupráce, komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby - zapojí se do dramatické situace, improvizace, přednáší, komunikuje s divákem	ZÁKLADNÍ PŘEDPOKLADY DRAMATICKÉHO JEDNÁNÍ - psychosomatické dovednosti – práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace - herní dovednosti – vstup do role, jevištní postava PROCES DRAMATICKÉ A INSCENAČNÍ TVORBY - činoherní i loutkářské prostředky dramatické situace, příběh – řazení situací v časové následnosti - inscenační prostředky a postupy – jevištní tvar na základě improvizované situace a minipříběhu; RECEPCE A REFLEXE DRAMATICKÉHO UMĚNÍ - současná dramatická umění a média – divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba - základní divadelní druhy – činohra, loutkové divadlo, pohybové a taneční divadlo	Čj, M, ČaJS, Tv, Informatika

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	
Hudební výchova			
HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase <i>HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty</i>	Vokální činnosti: - osvojí si 5 - 10 nových písní, projevuje zájem o zpěv a hudební činnosti - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	- osvojování nových písní - pěvecký a mluvní projev / pěvecké dovednosti, hlasová hygiena/ - hudební rytmus / realizace písní ve 2/4, 3/4 taktu/ - dvojhlas - intonace, vokální improvizace/ diatonické postupy v dur, hudební hry/	Mezipředmětové vztahy Tv, Čj, M,ČaSP Průřezová témata OSV 1.1.-1.5. VDO 2.2. VMEGS 3.1. MKV 4.1.,4.2.,
HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem <i>HV-3-1-02p správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu</i>	Instrumentální činnosti: - používá jednoduché nástroje Orffova instrumentáře - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	- hra na hudební nástroje / reprodukce pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře/ - rytmizace, improvizace / hudební doprovod, hudební hry/	

HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Hudebně pohybové činnosti: - reaguje pohybem na znějící hudbu, - pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	- taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance-Valčík - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby /pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků/	
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby <i>HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku</i>	Základní pojmy hudební nauky: - rozlišuje jednotlivé kvality tónů - rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	- seznamuje se s houslovým klíčem, notovou osnovou, notou celou, půlovou, čtvrtovou, pomlkami, repeticí, noty c1 –a1.	
Výtvarná výchova			
VV-3-1-01 rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ <i>VV-3-1-01p rozpoznává, pojmenovává a</i>	Svět přírody: - dokáže pracovat s barvami, zkouší míchání, zapouštění, překrývání barev - poznává různé materiály (přírodní, umělé, vč. odpadových), jejich vlastnosti	- pozorování přírody (přírodniny, rostliny, zvířata) - chápání přírody ve smyslu prostředí života (krajina jako prostředí pro rostliny, zvířata, lidé) - tvář krajiny v různých souvislostech (barevnost	ČJ, M, PČ, ČaJS Průřezová témata OSV 1.1.-1.5. VDO 2.2. VMEGS 3.1. MKV 4.1.,4.2., MeV 6.5.

<i>porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)</i> VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu	- zpracovává je různými technikami - vyhledává výrazné a zajímavé linie, tvary, barvy, struktury - zaznamenává je (kresba, malba, otisk, frotáž, koláž,...) - dokáže pracovat s modelínou, papírem, přírodninami	krajiny a její proměny v průběhu roku) - vztah k přírodě (estetické oceňování krásy přírody) - příroda a běh času (roční období, počasí)	
VV-3-1-01p rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	- provádí výtvarnou činnost s velkými formáty individuálně i skupinově různými technikami- (balicí papír, velké formáty čtvrtky, asfalt, ...)		
VV3-1-02 tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace V-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	Domov a okolí: - vytváří jednoduché náčrty, modely - výtvarně vnímá a rozliší užiték předměty z hlediska funkce, tvaru, dekoru (kresba, vytrhávání z papíru, koláž, ...) - seznamuje se s jednoduchými grafickými technikami (otisk, frotáž, modelinoryt, tisk z koláže, kombinace technik)	- pocíťování domova jako životní jistoty (dítě v domácím prostředí, domácí práce, hry) - poznávání školy – životní prostředí (třída, škola, spolužáci) - styk se světem mimo školu (ulice, cesta do školy, sport, hry, výlety, hřiště, přátelé)	

VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu VV-3-1-01p rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	Dětská realita: - výtvarně znázorní a vyjádří zážitky, emoce, smyslové vjemy, myšlenky, události, pohyb (malba, kresba, linie, tvar, ...), - komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, - určí známé ilustrace malířů tvořících pro děti	- setkávání s prostými životními zkušenostmi (u lékaře, na poště, na nádraží, v obchodě aj - poslouchání a vyprávění (pohádky, zvuky, písničky, zážitky) - významná sváteční setkávání (rodinné oslavy, Vánoce, Velikonoce) - Ilustrace dětských knih	
---	--	--	--

VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky VV-3-1-01 rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům	Dětská fantazie: - provádí výtvarnou činnost s velkými formáty individuálně i skupinově různými technikami- (balicí papír, velké formáty čtvrtky, asfalt, ...)	- výtvarná hra a experiment - otisky různých materiálů	
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	Technika: - navrhuje vhodné prostředky a formy zpracování při tvorbě třídních projektů, - dotváří prostředí, ve kterém žijeme, svými výtvarnými pracemi, - vycházky s výtvarnými náměty, pozorováním (sběr materiálů, pozorování věcí, prvky staveb, návštěvy výstav	- působení vědy a techniky, výstavy, architektura, besedy-zachycení okolního světa - osobní postoj v komunikaci, tvorba a proměny v obsahu vlastních děl	

Dramatická výchova			
DV-3-1-01 zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých DV-3-1-02 rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná DV-3-1-03 zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání DV-3-1-04 spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace; prezentuje ji před spolužáky; sleduje prezentace ostatních	- umí pracovat s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace - herní dovednosti – vstup do role, jevištní postava - spolupráce, komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby - zapojí se do dramatické situace, improvizace, přednáší, komunikuje s divákem	ZÁKLADNÍ PŘEDPOKLADY DRAMATICKÉHO JEDNÁNÍ - psychosomatické dovednosti – práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace - herní dovednosti – vstup do role, jevištní postava - sociálně komunikační dovednosti – spolupráce, komunikace v běžných i v herních situacích, skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení PROCES DRAMATICKÉ A INSCENAČNÍ TVORBY - náměty a témata v dramatických situacích – jejich nalézání a vyjadřování - typová postava – směřování k její hlubší charakteristice; - činoherní i loutkářské prostředky dramatické situace, příběh – řazení situací v časové následnosti - inscenační prostředky a postupy – jevištní tvar na základě improvizované situace a minipříběhu; RECEPCE A REFLEXE DRAMATICKÉHO UMĚNÍ	Čj, M, ČaJS, Tv Průřezová témata OSV 1.1.-1.5. VDO 2.2. VMEGS 3.1. MKV 4.1.,4.2., MeV 6.5.

DV-3-1-05 reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového)		- základní stavební prvky dramatu – situace, postava, konflikt - současná dramatická umění a média – divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba - základní divadelní druhy – činohra, zpěvohra, loutkové divadlo, pohybové a taneční divadlo	
---	--	--	--

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Hudební výchova			
HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase <i>HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty</i>	Vokální činnosti: - osvojí si 5 - 10 nových písní, projevuje zájem o zpěv a hudební činnosti - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	- osvojování nových písní - pěvecký a mluvní projev / pěvecké dovednosti, hlasová hygiena/ - hudební rytmus / realizace písní ve 2/4, 3/4 taktu/ - dvojhlas / prodleva, kánon/ - intonace, vokální improvizace/ diatonické postupy v dur, hudební hry/	Prv, Tv, Čj, M Průřezová témata: OR- 1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 1.5. SR - 1.6., 1.7., 1.8. VDO - 2.1., 2.2. VMEGS - 3.1., 3.2., 3.3. MKV - 4.1., 4.2., 4.4. MeV- 6.5., 6.6., 6.7.
HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem <i>HV-3-1-02p správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu</i>	Instrumentální činnosti: - používá jednoduché nástroje Orffova instrumentáře - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	- hra na hudební nástroje / reprodukce pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře/ - rytmizace, improvizace / tvorba předeher, meziher, hudební doprovod, hudební hry/	Čj, Tv, M, ČlaSP
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Hudebně pohybové činnosti: - reaguje pohybem na znějící hudbu, - pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	- taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance	Tv, Čj, ČlaSP, M

		- pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby /pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků/	
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby <i>HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku</i>	Základní pojmy hudební nauky: - rozlišuje jednotlivé kvality tónů - rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	- seznamuje se s houslovým klíčem, notovou osnovou, notou celou, půlovou, čtvrtovou, osminovou, pomlkami, dynamickými značkami, repeticí, noty c1 –a1.	ČlaSP, M, Tv
Výtvarná výchova			
VV-3-1-01 rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ <i>VV-3-1-01p rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)</i> <i>VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro</i>	Svět přírody: - dokáže pracovat s barvami, zkouší míchání, zapouštění, překrývání barev - poznává různé materiály (přírodní, umělé, vč. odpadových), jejich vlastnosti - zpracovává je různými technikami - vyhledává výrazné a zajímavé linie, tvary, barvy, struktury - zaznamenává je (kresba, malba, otisk, frotáž, koláž,...)	- pozorování přírody (přírodniny, rostliny, zvířata) - chápání přírody ve smyslu prostředí života (krajina jako prostředí pro rostliny, zvířata, lidé) - tvář krajiny v různých souvislostech (barevnost krajiny a její proměny v průběhu roku) - vztah k přírodě (estetické oceňování krásy přírody) - příroda a běh času (roční období, počasí)	ČJ, M, PČ, ČlaJS Průřezová témata: OR- 1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 1.5. SR - 1.6., 1.7., 1.8. VDO - 2.1., 2.2. VMEGS - 3.1., 3.2., 3.3. MKV - 4.1., 4.2., 4.4. MeV- 6.5., 6.6., 6.7.

vlastní tvorbu	- dokáže pracovat s modelínou, papírem, přírodninami - pracuje s plastem, textilem, hlinou - mísí, hněte, lije, lepí, stříhá, navléká, tvaruje		
VV-3-1-01p rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomoc učitele)	- provádí výtvarnou činnost s velkými formáty individuálně i skupinově různými technikami- (balicí papír, velké formáty čvrtek, asfalt, ...		
VV3-1-02 tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace V-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	Domov a okolí: - vytváří jednoduché náčrty, modely - výtvarně vnímá a rozliší užitkové předměty z hlediska funkce, tvaru, dekoru, (kresba, vytrhávání z papíru, koláž, ...) - seznamuje se s jednoduchými grafickými technikami (otisk, frotáž, modelinoryt, tisk z koláže, kombinace technik)	- pocíťování domova jako životní jistoty (dítě v domácím prostředí, domácí práce, hry) - poznávání školy – životní prostředí (třída, škola, spolužáci) - styk se světem mimo školu (ulice, cesta do školy, sport, hry, výlety, hřiště, přátelé)	ČJ, PČ, ČlaJS
VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Dětská realita: - výtvarně znázorní a vyjádří zážitky, emoce, smyslové vjemy, myšlenky, události,	- setkávání s prostými životními zkušenostmi (u lékaře, na poště, na nádraží, v obchodě aj.	

VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu VV-3-1-01p rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	pohyb (malba, kresba, linie, tvar, ...), - komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, - určí známé ilustrace malířů tvořících pro děti	- poslouchání a vyprávění (pohádky, zvuky, písničky, zážitky) - významná sváteční setkávání (rodinné oslavy, Vánoce, Velikonoce)	
VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky VV-3-1-01 rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ VV-3-1-02p, VV-3-1-04p	Dětská fantazie: - provádí výtvarnou činnost s velkými formáty individuálně i skupinově různými technikami- (balicí papír, velké formáty čtvrtek, asfalt, ...)	- výtvarná hra a experiment	ČjaS, PČ

uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům			
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	Technika: - navrhuje vhodné prostředky a formy zpracování při tvorbě třídních projektů - dotváří prostředí, ve kterém žijeme, svými výtvarnými pracemi, - vycházky s výtvarnými náměty, pozorováním (sběr materiálů, pozorování věcí, prvky staveb, návštěvy výstav	- působení vědy a techniky, výstavy, architektura, besedy-zachycení okolního světa - osobní postoj v komunikaci, tvorba a proměny v obsahu vlastních děl	ČjaS, PČ
Dramatická výchova			
DV-3-1-01 zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých DV-3-1-02 rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná	- umí pracovat s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace - herní dovednosti – vstup do role, jevištní postava - spolupráce, komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby	ZÁKLADNÍ PŘEDPOKLADY DRAMATICKÉHO JEDNÁNÍ - psychosomatické dovednosti – práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace - herní dovednosti – vstup do role, jevištní postava - sociálně komunikační dovednosti – spolupráce, komunikace v běžných i v herních situacích, skupinové inscenační	Čj, M, ČjaS, Tv Průřezová témata: OR- 1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 1.5. SR - 1.6., 1.7., 1.8. VDO - 2.1., 2.2. VMEGS - 3.1., 3.2., 3.3. MKV - 4.1., 4.2., 4.4. MeV- 6.5., 6.6., 6.7.

DV-3-1-03 zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání DV-3-1-04 spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace; prezentuje ji před spolužáky; sleduje prezentace ostatních DV-3-1-05 reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového)	- zapojí se do dramatické situace, improvizace, přednáší, komunikuje s divákem	tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení PROCES DRAMATICKÉ A INSCENAČNÍ TVORBY - náměty a témata v dramatických situacích – jejich nalézání a vyjadřování - typová postava – směřování k její hlubší charakteristice; - činoherní i loutkářské prostředky dramatické situace, příběh – řazení situací v časové následnosti - inscenační prostředky a postupy – jevištní tvar na základě improvizované situace a minipříběhu; RECEPCE A REFLEXE DRAMATICKÉHO UMĚNÍ - základní stavební prvky dramatu – situace, postava, konflikt - současná dramatická umění a média – divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba - základní divadelní druhy – činohra, zpěvohra, loutkové divadlo, pohybové a taneční divadlo	
---	--	---	--

4. ročník časová dotace: 3 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Vokální činnosti, nácvik písní			Průřezová témata OSV: 1.1 - 1.8 VDO: 2.1 - 2.4 VMGES: 3.1 - 3.3 MKV: 4.1 - 4.4 Mev: 6.5 - 6.7 Mezipředmětové vztahy ČJ - práce s textem v učebnici, komunikace ČajS - historické hudební osobnosti, zvyklosti Z - krajové záležitosti, místa a země působení hudebních osobností UaK - umění, kultura TV - pohybové improvizace, propojení pohybu s hudbou INF - vyhledávání, zpracovávání informací, media
HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti <i>HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem</i>	1. žák zazpívá při sólovém i společném zpěvu vybranou lidovou píseň	- osvojování nových písní - pěvecký a mluvní projev /pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu/, - hudební rytmus /realizace písní ve 2/4, 3/4, 4/4 takt - intonace, vokální improvizace - (INF -vyhledávání písní a informací na internetu)	
Téma 2: Instrumentální činnost			
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not <i>HV-5-1-02p propojí vlastní pohyb s hudbou</i>	1. žák píseň či melodii zahraje, zazpívá či ji pohybově ztvární	- hra na hudební nástroje /reprodukce motivů, témat pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře aj./, - rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace /tvorba předeher, meziher, doher, hudební doprovod – těžká doba, ostinato, prodleva – hudební hry, jednodílná písňová forma/.	
HV-5-1-03 využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní <i>HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje</i>	1. žák rozpozná na základě poslechu i zobrazení jednotlivých nástrojů základní skupiny hudebních nástrojů (bicí, strunné, dechové) 2. žák vybere z nabídky hudebních nástrojů nástroje vhodné pro doprovod určené písně		

Téma 3: Poslechové činnosti

HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	1. žák rozpozná a popíše základní znaky malé písňové formy, ronda, variac	- hudební formy / variace aj./, - hudební výrazové prostředky a hudební prvky /pohyb melodie, kontrast a gradace - hudební styly a žánry / hudba taneční, pochodová - (INF -vyhledávání písní a informací na internetu
HV-5-1-05 Žák vytváří jednoduché přehledy, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	3. žák zrytmizuje či zmelodizuje jednoduché říkadlo	
HV-5-1-06 Žák rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků <i>HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy, pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb, správně hospodáří s dechem při interpretaci písní frázování</i>	1. žák vybere ze znějících hudebních ukázek skladby s dominujícím hudebním vyjadřovacím prostředkem (rytmus, melodie, barva) 2. žák poukáže ve znějící ukázce na místo, v němž dojde k výrazné změně tempa, rytmu, dynamiky	

Téma 4: Seznámení s pojmy z hudební nauky

HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not <i>HV-5-1-02p propojí vlastní pohyb s hudbou</i>	1. žák píseň či melodii zahraje, zazpívá či ji pohybově ztvární	- stupnice C dur, - procvičování notového písma
HV-5-1-03	1. žák rozpozná na základě poslechu i zobrazení jednotlivých	

využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje	nástrojů základní skupiny hudebních nástrojů (bicí, strunné, dechové) 2. žák vybere z nabídky hudebních nástrojů nástroje vhodné pro doprovod určené písně		
Téma 5: Hudebně pohybové činnosti			
HV-5-1-07 Žák ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou	1. žák reaguje na znějící hudbu odpovídajícím pohybem	- taktování, pohybový doprovod znějící hudby, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance - orientace v prostoru	
Téma 1: Vokální činnosti, nácvik písní			
HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem	1. žák zazpívá při sólovém i společném zpěvu vybranou lidovou píseň	- osvojování nových písní, - pěvecký a mluvní projev /pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu/, - hudební rytmus /realizace písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu/, - dvojhlas a vícehlas /kánon, aj./, - intonace, vokální improvizace /diatonické postupy v dur i moll tóninách, hudební hry/,	Průřezová témata OSV: 1.1 - 1.8 VDO: 2.1 - 2.4 VMGES: 3.1 - 3.3 MKV: 4.1 - 4.4 Mev: 6.5 - 6.7 Mezipředmětové vztahy ČJ - práce s textem v učebnici, komunikace D - historické hudební osobnosti,

		- záznam vokální hudby /zachycení melodie pomocí jednoduchého grafického vyjádření např. linky, zápis rytmu, notový zápis jako opora při realizaci písně, aj./. - (INF -vyhledávání písní a informací na internetu)	zvyklosti Z - krajové záležitosti, místa a země působení hudebních osobností UaK - umění, kultura TV - pohybové improvizace, propojení pohybu s hudbou (INF - vyhledávání, zpracovávání informací, media)
Téma 2: Instrumentální činnost			
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not HV-5-1-03 v yužívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní <i>HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje</i>	- využívá na základě svých schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů a písní, - vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace.	- hra na hudební nástroje /reprodukce motivů, témat pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře aj./, - rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace /tvorba předeher, meziher, doher, hudební doprovod – těžká doba, ostinato, prodleva – hudební hry, jednodílná písňová forma/.	
Téma 3: Poslechové činnosti			
HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby,	- hudební formy / variace aj./, - hudební výrazové prostředky a hudební prvky /pohyb melodie, kontrast a gradace, zvukomalba, rytmické,	

HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmičné, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny <i>HV-5-1-06p - pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb</i>	- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmičné, tempové, dynamické a i zřetelné harmonické změny	dynamické, harmonické změny v hudebním proudu/, - hudební styly a žánry / hudba taneční, pochodová aj./, - kvality tónů /upevňování znalostí – délka, síla, barva, výška/, - interpretace hudby /slovní vyjádření/ - (INF -vyhledávání písní a informací na internetu	
Téma 4: Seznámení s pojmy z hudební nauky			
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not <i>HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy</i>	- čte a píše noty v rozsahu c1 –g2, - vysvětlí značky, zkratky a cizí slova běžně používaná v notovém zápisu písní 1. – 5. ročníku.	- seznámení s oktávami, synkopou, posuvkami, - stupnice C dur, - procvičování notového písma	
Téma 5: Hudebně pohybové činnosti			
HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace <i>HV-5-1-02p, HV-5-1-07p</i>	- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace.	- taktování, pohybový doprovod znějící hudby /dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance aj./, - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby,	

<i>propojí vlastní pohyb s hudbou</i>		- orientace v prostoru /pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděný při tanci či pohybových hrách/.	
Téma: Vyjádření skutečnosti			
VV-5-1-01 Žák při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) VV-5-1-01p <i>uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr</i> VV-5-1-01p <i>rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)</i>	1. žák rozpozná a pojmenuje některé prvky vizuálně obrazného vyjádření využitě v kresbě, malbě, fotografii, v prostorových objektech, v architektuře	- volný výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti - výtvarné vyjádření kontrastu přírodních forem a poza - vyjádření dějového celku se vztahem k prostředí - zpřesňování vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy konfrontací představy se skutečností výtvarné vyjádření morfologických znaků, tvarů, barevnosti přírodních objektů - výtvarné vyjádření věcí (tvar, prostor, barva, skutečnost a představa) - rozvíjení prostorového vidění, citění a vyjadřování na základě pozorování prostorových jevů a vztahů - (INF - vyhledávání informací na internetu tvorba plakátů)	Průřezová témata OSV: 1.1 - 1.5, 1.7, 1.8 VDO: 2.1 - 2.4 VMEGS: 3.1 - 3.3 MKV: 4.1 - 4.4 MeV: 6.5 - 6.7 Mezipředmětové vztahy M - geometrie Čj - popis díla Čajs - umělecké slohy (INF - vyhledávání informací, plakáty)
VV-5-1-03 Žák se při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	1. žák si vybere z nabídky různých prostředků výtvarné tvorby takové, kterými by chtěl vyjádřit své pocity a představy, a vysvětlí, proč si vybral právě tyto prostředky		

VV-5-1-03p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr VV-5-1-03p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie	2. žák je vybaven základními dovednostmi k tomu, aby využíval obvyklých prostředků výtvarné tvorby (kresby, malby, modelování, prostorového vytváření) i prostředků experimentálně kombinovaných k vyjádření svých smyslových pocitů, představ, myšlenek a zkušeností		
VV-5-1-04 Žák nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě VV-5-1-04p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr VV-5-1-04p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie	1. žák si uvědomuje rozdílnost svého vnímání podle toho, jaký smysl zapojí (zrak, sluch, hmat); vnímání různými smysly využije podle svého uvážení ve své tvorbě 2. žák rozlišuje, co ve výsledcích jeho tvorby vychází z jeho představ a fantazie a co z jeho smyslových vjemů		
VV-5-1-05 Žák osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a	1. žák porovná, zda se prostředky, které využil ve vlastní tvorbě, odlišují od prostředků využitých v dílech spolužáků či dalších autorů; nalezené rozdíly pojmenuje		

prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky <i>VV-5-1-05p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr</i>	2. žák porovná a objasní, zda a v čem se výsledky jeho tvorby odlišují od výsledků tvorby jeho spolužáků 3. žák ve své tvorbě uplatňuje různé obrazové prvky a experimentuje s dosud nevyzkoušenými prostředky a postupy		
VV-5-1-06 Žák porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace <i>VV-5-1-06p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr</i> <i>VV-5-1-06p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla</i>	1. žák sdělí, co bylo zdrojem inspirace pro jeho tvorbu 2. žák přistupuje k tvorbě ostatních jako ke zdroji inspirace 3. žák si vybere interpretaci, která je pro něj zajímavá a podnětná		
VV-5-1-07 Žák nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil <i>VV-5-1-07p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr</i>	1. žák vybere, uspořádá a představí výsledky své práce (vytvořená, vybraná či upravená vizuálně obrazná vyjádření) 2. žák popíše spolužákům, jak při tvorbě postupoval		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma: Vyjádření skutečnosti			Průřezová témata
VV-5-1-01 Žák při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) <i>VV-5-1-01p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr</i> <i>VV-5-1-01p rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)</i>	2. Žák rozpozná světlostní a barevný kontrast a ve své tvorbě jej uplatní 3. Žák projevuje schopnost porovnávat vztahy obrazových objektů a prvků (například: rozdílnost a podobnost tvarů, jejich velikost, vzájemnou polohu, světlostní a barevné vztahy) a uplatňovat je ve své kresbě, malbě i prostorové tvorbě	- volný výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti - výtvarné vyjádření kontrastu přírodních forem a poza - vyjádření dějového celku se vztahem k prostředí - zpřesňování vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy konfrontací představy se skutečností - výtvarné vyjádření morfologických znaků, tvarů, barevnosti přírodních objektů - výtvarné vyjádření věcí (tvar, prostor, barva, skutečnost a představa) - rozvíjení prostorového vidění, citění a vyjadřování na základě pozorování prostorových jevů a vztahů - (INF - vyhledávání informací na internetu tvorba plakátů)	OSV: 1.1 - 1.5, 1.7, 1.8 VDO: 2.1 - 2.4 VMEGS: 3.1 - 3.3 MeV: 6.5 - 6.7 Mezipředmětové vztahy M - prostorové vnímání (geometrie) Čj - popis díla Čajs - umělecké slohy, přírodověda, slavné osobnosti v umění (INF - vyhledávání, zpracovávání informací, plakáty)
VV-5-1-03 Žák se při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření zaměřuje na projevení vlastních zkušeností <i>VV-5-1-03p</i>	3. Žák porovná vizuální vyjádření svých zkušeností s vyjádřením spolužáků a zjistí podobnosti a odlišnosti v pocitech a představách, které objevil 4. Žák vybere z nabídky uměleckých		

<i>uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr</i> VV-5-1-03p <i>při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie</i>	výtvarných děl ta, která jsou blízká jeho zkušenostem, a ta, o kterých si myslí, že by zaujala lidi v jeho blízkém okolí (rodiče, sourozence, prarodiče, kamarády, učitele) a svůj výběr zdůvodní 5. žák uspořádá předměty v interiéru, ve kterém se nachází, tak, aby odpovídal jeho zamýšleným potřebám (prostor pro tělesný pohyb, pro odpočinek, pro soustředění) nebo pocitům (fantazijní prostor, tvarová a barevná harmonizace prostoru); výsledek své činnosti popíše s využitím některých pojmů, například: řád, chaos, klid, dynamika, pravidelné a nepravidelné uspořádání, souměrnost, nesouměrnost, rytmus		
VV-5-1-04 Žák nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě VV-5-1-04p <i>uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr</i> VV-5-1-04p <i>při tvorbě vychází ze svých</i>	3. žák nalezne a pojmenuje podněty (z každodenního života, ale i z vybraných uměleckých výtvarných děl), které působí převážně na jiné smysly, než je zrak 4. žák převede sluchové a hmatové vjemy do vizuálního vyjádření v ploše, objemu a prostoru		

<i>zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie</i>			
VV-5-1-05 Žák osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky <i>VV-5-1-05p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr</i>	1. žák porovná, zda se prostředky, které využil ve vlastní tvorbě, odlišují od prostředků využitých v dílech spolužáků či dalších autorů; nalezené rozdíly pojmenuje 2. žák porovná a objasní, zda a v čem se výsledky jeho tvorby odlišují od výsledků tvorby jeho spolužáků 3. žák ve své tvorbě uplatňuje různé obrazové prvky a experimentuje s dosud nevyzkoušenými prostředky a postupy		
VV-5-1-06 Žák porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace <i>VV-5-1-06p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr</i> <i>VV-5-1-06p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla</i>	1. žák sdělí, co bylo zdrojem inspirace pro jeho tvorbu 2. žák přistupuje k tvorbě ostatních jako ke zdroji inspirace 3. žák si vybere interpretaci, která je pro něj zajímavá a podnětná		

VV-5-1-07 Žák nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil <i>VV-5-1-07p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr</i>	3. Žák připraví jednoduchou prezentaci prací (vizuálních obrazných vyjádření) spolužáků		
Téma 1: Hudební výchova			
HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti <i>HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem</i>	2. Žák dodržuje zásady hlasové hygieny a využije získané pěvecké dovednosti (nasazení tónu, dechová opora, odpovídající dynamika) 3. Žák se orientuje v notovém/grafickém záznamu písně	- osvojování nových písní, - pěvecký a mluvní projev /pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu/, - hudební rytmus /realizace písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu/, - dvojhlas a vícehlas /kánon, aj./, - intonace, vokální improvizace /diatonické postupy v dur i moll tóninách, hudební hry/ - záznam vokální hudby /zachycení melodie pomocí jednoduchého grafického vyjádření např. linky, zápis rytmu, notový zápis jako opora při realizaci písně, aj./. - (INF -vyhledávání písní a informací na internetu	Průřezová témata OSV: 1.1 - 1.8 VDO: 2.1 - 2.4 VMGES: 3.1 - 3.3 MKV: 4.1 - 4.4 Mev: 6.5 - 6.7 Mezipředmětové vztahy ČJ - práce s textem v učebnici, komunikace ČajS - historické hudební osobnosti, zvyklosti Z - krajové záležitosti, místa a země působení hudebních osobností UaK - umění, kultura TV - pohybové improvizace, propojení pohybu s hudbou INF - vyhledávání, zpracovávání informací, media

Téma 2: Instrumentální činnost			
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not <i>HV-5-1-02p propojí vlastní pohyb s hudbou</i>	2. žák zahraje jednoduchý doprovod (rytmické ostinato, prodlevu, tóny harmonických funkcí)	- hra na hudební nástroje /reprodukce motivů, témat pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře aj. - rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace /tvorba předeher, meziher, doher, hudební doprovod – těžká doba, ostinato, prodleva – hudební hry, jednodílná písňová forma	
HV-5-1-03 využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní <i>HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje</i>	3. žák zahraje úryvek zvolené písně či skladby 4. žák využije grafický/notový záznam k interpretaci/reprodukci/doprovodu		
Téma 3: Poslechové činnosti			
HV-5-1-04 Žák rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	2. žák určí hudební formu vybrané ukázky	- hudební formy / variace aj. hudební výrazové prostředky a hudební prvky /pohyb melodie, kontrast a gradace, zvukomalba, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu - hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová	
HV-5-1-05 Žák vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	1. žák vytvoří na základě rytmického půdorysu či tónového materiálu písně jednoduchou přede hru, mezihru či dohru (zopakováním části melodie písně, rytmickou figurou vycházející z písně apod.) 2. žák vytvoří k zahranému či zpívanému předvětí rytmické nebo		

	melodické závěti	- kvality tónů /upevňování znalostí – délka, síla, barva, výška - interpretace hudby /slovní vyjádření - INF -vyhledávání písní a informací na internetu	
HV-5-1-06 Žák rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků <i>HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy, pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb, správně hospodaří s dechem při interpretaci písní frázování</i>	1. Žák vybere ze znějících hudebních ukázek skladby s dominujícím hudebním vyjadřovacím prostředkem (rytmus, melodie, barva) 2. Žák poukáže ve znějící ukázce na místo, v němž dojde k výrazné změně tempa, rytmu, dynamiky		
Téma 4: Seznámení s pojmy z hudební nauky			
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not <i>HV-5-1-02p propojí vlastní pohyb s hudbou</i>	1. Žák píseň či melodii zahraje, zazpívá či ji pohybově ztvární 2. Žák zahraje jednoduchý doprovod (rytmické ostinato, prodlevu, tóny harmonických funkcí)	- stupnice C dur - procvičování notového písma	
HV-5-1-03 využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní <i>HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje</i>	1. Žák rozpozná na základě poslechu i zobrazení jednotlivých nástrojů základní skupiny hudebních nástrojů (bicí, strunné, dechové) 2. Žák vybere z nabídky hudebních nástrojů nástroje vhodné pro doprovod určené písni 3. Žák zahraje úryvek zvolené písně či skladby		

	4. žák využije grafický/notový záznam k interpretaci/reprodukcii/doprovodu		
Téma 5: Hudebně pohybové činnosti			
HV-5-1-07 Žák ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace <i>HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou</i>	2. žák předvede ukázkou tanečních kroků u známých tanečních písní (mazurka, polka) 3. žák předvede pohyb (pochodový krok, poskok, přeměnný krok, přísunný krok) na základě rytmického schématu písně	- taktování, pohybový doprovod znějící hudby, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance - orientace v prostoru	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1. Výtvarné vyjádření skutečnosti			
VV-9-1-01 vybírání, vytváření a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků <i>VV-9-1-01p až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i> <i>VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</i>	1. Žák určí na příkladech výtvarných uměleckých děl obrazové prvky, které jsou pro ně charakteristické (linie, barevné plochy, kontrasty, světlo, stín, tvary) 2. Žák určí na příkladech plošných i prostorových uměleckých výtvarných děl vztahy mezi prvky (podobnost, kontrast, rytmus, hierarchii důležitosti), které jsou pro dílo charakteristické 3. Žák si zvolí samostatně námět na zadané téma a podle své představivosti jej vizuálně vyjádří volitelnými prostředky 4. Žák u svého díla zdůvodní volbu obrazových prvků a způsob (techniku) zpracování	- kresebné studie - linie, tvar, objem – jejich rozvržení v obrazové ploše, v objemu, v prostoru, jejich vztahy, podrobnosti, kontrast, rytmus, seskupování, zmenšování, zvětšování, množování	OSV: 1.1.-1.5. SR: 1.8. MKV: 4.4., 4.5. MeV: 6.6., 6.7. M - geometrie, prostorové obrazce Inf. - internet, počítačová grafika, textové programy, vyhledávání D: dějiny umění Z - příroda, krajina PŘ - botanika, zoologie ORV: rodina
VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly a k zaznamenává podněty z představ a fantazie	1. Žák sdělí (ústně či písemně) vlastní zkušenost, ze které při tvorbě vycházel 2. Žák sdělí (ústně či písemně), jaké podněty (zrakové, hmatové, čichové, sluchové) jsou zdrojem	- rozvíjení smyslové citlivosti - zrakové vnímání z ostatních smyslů	

VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	jeho zkušenosti, ze které při tvorbě vycházel 3. Žák vyjádří, které části výsledku jeho práce (malby, kresby, grafiky, prostorového uspořádání, animace) vycházejí z reálné zkušenosti a které z fantazie 4. Žák shromáždí zdroje podněcující jeho vizuální obraznost (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznam, audionahrávka, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie), třídí je podle samostatně zvolených kritérií		
VV-9-1-04 vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci	1. Žák vybere takové obrazové prvky a jejich vztahy (například harmonická nebo kontrastní barevnost, objemové nebo lineární vyjádření objektů, detailní zpracování nebo stylizace tvarů, figurativní nebo nefigurativní pojetí), které považuje pro samostatně zvolené či zadané téma za nejvhodnější 2. Žák najde na příkladech děl dalších autorů obrazové prvky a jejich vztahy, které při tvorbě použil	- kresba, malba v plenéru - malba - teorie barev – Goethův barevný kruh - teplé a studené barvy, barvy příbuzné	
VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých	1. Žák rozpozná charakteristické prvky uměleckého díla a architektury a utřídí je do skupin podle uměleckého směru a historické epochy	- skicování - práce v přírodě - krajinomalba, frotáž - počítačová grafika	

znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	2. Žák využije své portfolio s utříděnými zdroji (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznamy, audionahrávky, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie) pro svoji vlastní tvorbu a téma, které si samostatně zvolí.		
VV-9-1-08 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	1. Žák rozlišuje a pojmenuje typy vizuálních vyjádření 2. Žák určí, co je pro daný typ vizuálního vyjádření charakteristické 3. Žák představí výsledky své práce v různých situacích a za různých podmínek; zjišťuje, jak jeho dílo působí na ostatní, a diskutuje o tom 4. Žák zjišťuje, jak probíhá komunikace v prostoru prostřednictvím zde umístěných objektů a jejich hmotných i symbolických účinků	- ilustrace textů, filmu ... - volná malba - námět na zadané téma pracuje a podle své představivosti jej vizuálně vyjádří volitelnými prostředky - tematické práce – vánoce velikonoce... - využívání netradičních i tradičních výtvarných technik - počítačová animace	
Téma 2: Dekorativní a prostorové práce			
VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly a k zaznamenává podněty z představ a fantazie VV-9-1-02p	1. Žák sdělí (ústně či písemně) vlastní zkušenost, ze které při tvorbě vycházel 2. Žák sdělí (ústně či písemně), jaké podněty (zrakové, hmatové, čichové, sluchové) jsou zdrojem jeho zkušenosti, ze které při tvorbě	- plastická tvorba – např.: papír, sádra, hlína, drát - společná práce na objektu	

při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; hodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	vycházel 3. žák vyjádří, které části výsledku jeho práce (malby, kresby, grafiky, prostorového uspořádání, animace) vycházejí z reálné zkušenosti a které z fantazie 4. žák shromáždí zdroje podnětující jeho vizuální obraznost (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznam, audionahrávka, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie), třídí je podle samostatně zvolených kritérií		
VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	1. žák vybere z nabídky obrazů ty, které jako celek především působí na jeho smysly nebo vyjadřují jeho osobní nebo společenskou zkušenost či představu 2. žák najde ty části obrazu, které mohou především působit na jeho smysly nebo vyjadřovat jeho jedinečnou osobní zkušenost či představu nebo jejich obsah může být společně sdílen 3. žák využije návštěvu galerie k vnímání originálu uměleckého díla a uvědomění si významu vlastního prožitku z umělecké tvorby v autentickém prostředí galerie výtvarného umění či výstavní síně.	- plastická, prostorová tvorba - dekorativní předměty	
VV-9-1-08 ověřuje komunikační účinky	1. žák rozlišuje a pojmenuje typy vizuálních vyjádření	- výzdoba interiéru - výstava tematické práce –	

vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézají vhodnou formu pro jejich prezentaci <i>VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i>	2. žák určí, co je pro daný typ vizuálního vyjádření charakteristické 3. žák představí výsledky své práce v různých situacích a za různých podmínek; zjišťuje, jak jeho dílo působí na ostatní, a diskutuje o tom 4. žák zjišťuje, jak probíhá komunikace v prostoru prostřednictvím zde umístěných objektů a jejich hmotných i symbolických účinků	Vánoce Velikonoce...	
Téma 3: Svět umění			
VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace <i>VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i> <i>VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</i>	1. žák vybere a sestaví celek z nabídky obrazů, takto sestavený celek interpretuje 2. žák vytvoří další obrazové celky tím, že přeskupí části obrazů; popíše jejich obsah a vysvětlí, v čem se od sebe liší 3. žák seřadí obrazy tak, aby jejich fáze vyjadřovaly prostor, časovou následnost proměn, dramatický účinek	- práce s www stránkami - využití grafických počítačových programů - využití různorodých materiálů a výtvarných postupů –kombinované techniky	

VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znaností historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků <i>VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity</i> <i>VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i>	1. Žák rozpozná charakteristické prvky uměleckého díla a architektury a utřídí je do skupin podle uměleckého směru a historické epochy 2. Žák využije své portfolio s utříděnými zdroji (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznamy, audionahrávky, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie) pro svoji vlastní tvorbu a téma, které si samostatně zvolí.	- dějiny umění (práce s uměleckým dílem, pravěké malby, egyptské umění...) - návštěva galerie (dle možností besedy o umění, využití literatury zabývající se výtvarným uměním...)	
---	---	--	--

7. ročník časová dotace: 2 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Výtvarné vyjádření skutečnosti			
VV-9-1-01 vybírání, vytváření a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků <i>VV-9-1-01p až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i> <i>VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</i>	1. žák určí na příkladech výtvarných uměleckých děl obrazové prvky, které jsou pro ně charakteristické (linie, barevné plochy, kontrasty, světlo, stín, tvary) 2. žák určí na příkladech plošných i prostorových uměleckých výtvarných děl vztahy mezi prvky (podobnost, kontrast, rytmus, hierarchii důležitosti), které jsou pro dílo charakteristické 3. žák si zvolí samostatně námět na zadané téma a podle své představivosti jej vizuálně vyjádří volitelnými prostředky 4. žák u svého díla zdůvodní volbu obrazových prvků a způsob (techniku) zpracování	- kresebné etudy – objem, tvar, linie, šrafování - analýza celistvě vnímaného tvaru na skladebné prvky - koláže, tisk z koláže - experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, vrstvení tvarů a linií v ploše i prostoru	OSV: 1.1.-1.5. SR: 1.8. MKV: 4.4., 4.5. MeV: 6.6., 6.7. M - geometrie, prostorové obrazce Inf. - internet, počítačová grafika, textové programy, vyhledávání D: dějiny umění Z - příroda, krajina PŘ - botanika, zoologie ORV: rodina
VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly a k zaznamenává podněty z	1. žák sdělí (ústně či písemně) vlastní zkušenost, ze které při tvorbě vycházel	- horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanta - rozvíjení smyslové citlivosti	

představ a fantazie <i>VV-9-1-02p</i> <i>při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních</i> <i>VV-9-1-01 až VV-9-1-08p</i> <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i>	2. žák sdělí (ústně či písemně), jaké podněty (zrakové, hmatové, čichové, sluchové) jsou zdrojem jeho zkušenosti, ze které při tvorbě vycházel 3. žák vyjádří, které části výsledku jeho práce (malby, kresby, grafiky, prostorového uspořádání, animace) vycházejí z reálné zkušenosti a které z fantazie 4. žák shromáždí zdroje podnětující jeho vizuální obraznost (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznam, audionahrávka, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie), třídí je podle samostatně zvolených kritérií		
VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření <i>VV-9-1-01 až VV-9-1-08p</i> <i>uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i> <i>tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</i>	1. žák vybere takové obrazové prvky a jejich vztahy (například harmonická nebo kontrastní barevnost, objemové nebo lineární vyjádření objektů, detailní propracování nebo stylizace tvarů, figurativní nebo nefigurativní pojetí), které považuje pro samostatně zvolené či zadané téma za nejvhodnější 2. žák najde na příkladech děl dalších autorů obrazové prvky a jejich vztahy, které při tvorbě použil	- přenášení prostoru na plochu - záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek - barevné vyjádření – sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly – využití ve volné tvorbě	

VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku <i>VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i>	1. žák vybere z nabídky obrazů ty, které jako celek především působí na jeho smysly nebo vyjadřují jeho osobní nebo společenskou zkušenost či představu 2. žák najde ty části obrazu, které mohou především působit na jeho smysly nebo vyjadřovat jeho jedinečnou osobní zkušenost či představu nebo jejich obsah může být společně sdílen 3. žák využije návštěvu galerie k vnímání originálu uměleckého díla a uvědomění si významu vlastního prožitku z umělecké tvorby v autentickém prostředí galerie výtvarného umění či výstavní síně.	- skicování, kresba -práce v přírodě (krajinomalba, frotáž...) - využívání vlastních prožitků, interakce s realitou	
VV-9-1-08 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci <i>VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i>	1. žák rozlišuje a pojmenuje typy vizuálních vyjádření 2. žák určí, co je pro daný typ vizuálního vyjádření charakteristické 3. žák představí výsledky své práce v různých situacích a za různých podmínek; zjišťuje, jak jeho dílo působí na ostatní, a diskutuje o tom 4. žák zjišťuje, jak probíhá komunikace v prostoru prostřednictvím zde umístěných objektů a jejich hmotných i symbolických účinků	- tematické zobrazování (kresba, malba) - představy, prožitky, zkušenosti, - počítačová technika	
Téma 2: Dekorativní a prostorové práce			
VV-9-1-03	1. žák vybere a sestaví celek z	- užitá grafika	

zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace <i>VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i> <i>VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</i>	nabídky obrazů, takto sestavený celek interpretuje 2. žák vytvoří další obrazové celky tím, že přeskupí části obrazů; popíše jejich obsah a vysvětlí, v čem se od sebe liší 3. žák seřadí obrazy tak, aby jejich fáze vyjadřovaly prostor, časovou následnost proměn, dramatický účinek	- písmo – styl a druhy písma - využívání získaných poznatků při vlastní tvorbě - barevné a tvarové kompozice - práce s keramikou	
VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku <i>VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i>	1. žák vybere z nabídky obrazů ty, které jako celek především působí na jeho smysly nebo vyjadřují jeho osobní nebo společenskou zkušenost či představu 2. žák najde ty části obrazu, které mohou především působit na jeho smysly nebo vyjadřovat jeho jedinečnou osobní zkušenost či představu nebo jejich obsah může být společně sdílen 3. žák využije návštěvu galerie k vnímání originálu uměleckého díla a	- odívání, vkus - význam tvarů a barev v bytě - výroba dekorace - tematické práce Vánoce, Velikonoce...)	

	uvědomění si významu vlastního prožitku z umělecké tvorby v autentickém prostředí galerie výtvarného umění či výstavní síně.		
Téma 3: Svět umění			
VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace <i>VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i> <i>VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastností a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</i>	1. žák vybere a sestaví celek z nabídky obrazů, takto sestavený celek interpretuje 2. žák vytvoří další obrazové celky tím, že přeskupí části obrazů; popíše jejich obsah a vysvětlí, v čem se od sebe liší 3. žák seřadí obrazy tak, aby jejich fáze vyjadřovaly prostor, časovou následnost proměn, dramatický účinek	- užitá grafika - písmo – styl a druhy písma - moderní umění - využívání poznatků při vlastní tvorbě	
VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	1. žák rozpozná charakteristické prvky uměleckého díla a architektury a utřídí je do skupin podle uměleckého směru a historické epochy	- využívání grafických počítačových programů - internet - práce s uměleckým dílem, dějiny umění	

<i>VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity</i> <i>VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i>	2. žák využije své portfolio s utříděnými zdroji (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznamy, audionahrávky, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie) pro svoji vlastní tvorbu a téma, které si samostatně zvolí.	- využití galerie výtvarného umění, muzea ...	
VV-9-1-08 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci <i>VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i>	1. žák rozlišuje a pojmenuje typy vizuálních vyjádření 2. žák určí, co je pro daný typ vizuálního vyjádření charakteristické 3. žák představí výsledky své práce v různých situacích a za různých podmínek; zjišťuje, jak jeho dílo působí na ostatní, a diskutuje o tom 4. žák zjišťuje, jak probíhá komunikace v prostoru prostřednictvím zde umístěných objektů a jejich hmotných i symbolických účinků	- experimenty s reprodukcemi výtvarných děl – (hledání detailu, dokreslování, dotváření malbou, skládání a deformování, koláž) - architektura - vlastní tvorba i přejatá díla	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Vokální činnost			Průřezová témata
HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách <i>HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata</i>	1. Žák se orientuje v notovém zápisu (délkové hodnoty not a pomlk, tempová označení, dynamická znaménka, takt, opakovací znaménka) 2. Žák zazpívá v jednohlase, případně vícehlase, respektuje daný žánr 4. Žák postihne dominantní hudebně výrazové prostředky při poslechu hudebního díla nebo jeho části a určí pravděpodobnou dobu jeho vzniku	Zpěv - pěvecký a mluvní projev - hymna, lidová píseň - intonace a vokální improvizace - stupnice - hudební rytmus - vytleskávání, triangl - orientace v notovém záznamu vokální skladby - klíče, noty, notová osnova - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti - poslech	OSV: 1.1 - 1.5, 1.8 MKV: 4.4, 4.5 MeV: 6.5 - 6.7 Mezipředmětové vztahy ČJ - popis, zdůvodnění ORV - hudba a reklama, hudba a společenské události D - hudební osobnosti, vývoj společnosti TV - pohyb, rytmus
HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase <i>HV-9-1-02p interpretuje vybrané lidové a umělé písně</i>	1. Žák popíše a zdůvodní zásady hlasové hygieny a využije je při zpěvu a mluveném projevu		
HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností	1. Žák zvolí nejvhodnější způsob reprodukce slyšeného či zapsaného hudebního motivu, tématu či		

a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace <i>HV-9-1-03p</i> <i>interpretuje vybrané lidové a umělé písně</i>	skladby (zpěv nebo hra) 3. žák vytvoří jednoduchou obměnu slyšeného či zapsaného melodického motivu (rytmickou, melodickou, dynamickou)		
Téma 2: Instrumentální činnost			
HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách <i>HV-9-1-01p</i> <i>doprovází písně pomocí ostinata</i>	3. žák zahraje na zvolený hudební nástroj sólově, ve skupině nebo jako součást doprovodu	Hudební nástroje - hra na hudební nástroje - triangel, bubínek, dřívka - záznam hudby - noty - vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje - tóny, rytmus, melodie - tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy - bubínek, triangel, klavír	
HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace <i>HV-9-1-03p</i> <i>interpretuje vybrané lidové a umělé písně</i>	2. žák zvolí vhodný způsob doprovodu a s přihlédnutím k charakteru hudebního motivu, tématu, písně či skladby tento doprovod realizuje (rytmické ostinato, prodleva, harmonický doprovod na funkcích tóniky a dominanty/subdominanty) 3. žák vytvoří jednoduchou obměnu slyšeného či zapsaného melodického motivu (rytmickou, melodickou, dynamickou)		
Téma 3: Hudebně pohybová činnost			
HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při	5. žák pohybem reaguje na hudební ukázkou a na změny v jejím průběhu	Pohyb - pohybový doprovod znějící hudby - pochod, tanec	

hudebních aktivitách <i>HV-9-1-01p</i> <i>doprovází písně pomocí ostinata</i>		- pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla - tanec - pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby - pohyb - orientace v prostoru - pohyb, tanec	
HV-9-1-05 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	1. žák rozliší na základě audio ukázek i videoukázek vybrané typy tanců (lidové tance, historické, společenské, současné styly) a odliší balet jako druh umění		
Téma 4: Poslechová činnost			
HV-9-1-06 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	1. žák rozliší a ve znějící hudbě pojmenuje vybrané výrazové prostředky hudby (tempo, rytmus, melodii, barvu, dynamiku) 3. žák rozpozná na vybraných hudebních ukázkách operu, muzikál, balet, komorní a symfonickou hudbu, píseň, sborovou tvorbu	Poslech - orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby - hudba starověku, středověku, novověku a moderní hudba - poslech - hudební díla a jejich autoři - hudba USA a Anglie- poslech - hudební styly a žánry - jazz, swing, rock and roll, country - poslech - interpretace znějící hudby - pohyb, malba	
HV-9-1-07 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	1. žák popíše základní znaky typické pro hudbu jednotlivých slohových období (jednohlas, vícehlas, homofonie, polyfonie, hudba vokální a instrumentální, hudební forma, hudební druhy) 2. žák zařadí se znalostí základních hudebně vyjadřovacích prostředků vybrané ukázky do příslušného slohového období (od nejstarších hudebních památek po současnost) 3. žák určí styl a žánr vybrané ukázky moderní populární hudby		

HV-9-1-08 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	1. Žák zdůvodní význam hudby u umělecké a běžné produkce (filmová a audiovizuální tvorba, dramatické umění, sport, reklamy) 2. Žák zdůvodní vhodnost či nevhodnost hudební složky ve vybrané ukázce 3. Žák písemnou či ústní formou vyjádří, jakou roli hraje hudba a umění obecně v jeho životě; uvede situace, ve kterých se nelze bez hudby obejít		
Téma 1: Výtvarné vyjádření skutečnosti			
VV-9-1-01 vybírání, vytváření a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků <i>VV-9-1-01p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i> <i>VV-9-1-01p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastností a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké</i>	1. Žák určí na příkladech výtvarných uměleckých děl obrazové prvky, které jsou pro ně charakteristické (linie, barevné plochy, kontrasty, světlo, stín, tvary) 2. Žák určí na příkladech plošných i prostorových uměleckých výtvarných děl vztahy mezi prvky (podobnost, kontrast, rytmus, hierarchii důležitosti), které jsou pro dílo charakteristické 3. Žák si zvolí samostatně námět na zadané téma a podle své představivosti jej vizuálně vyjádří volitelnými prostředky 4. Žák u svého díla zdůvodní volbu obrazových prvků a způsob (techniku) zpracování	Vyjádření skutečnosti - kresebné etudy (tužka, pastelky, rudka uhlí, barevné pastely...) - práce s linií jako výtvarným prostředkem - různé typy zobrazení (podhledy a rovnoběžné promítání) - lineární a úběžníková perspektiva - praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů (dominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez, kontrast, harmonie) v experimentálních činnostech a vlastní tvorbě - správná technika malby – zvládnutí větší plochy	Průřezová témata OSV: 1.1- 1.5, 1.8 MKV: 4.4, 4.5 MeV: 6.5 - 6.7 Mezipředmětové vztahy ČJ - komunikace, popis D - osobnosti umění, sloh M - perspektiva, geometrie Z - umění ve světě ORV - umění a jeho vliv na společnost INF - vyhledávání informací na síti, vyhledávání uměleckých děl

<i>produkci</i>			
VV-9-1-02 k zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie <i>VV-9-1-02p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i> <i>VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních</i>	1. Žák sdělí (ústně či písemně) vlastní zkušenost, ze které při tvorbě vycházel 2. Žák sdělí (ústně či písemně), jaké podněty (zrakové, hmatové, čichové, sluchové) jsou zdrojem jeho zkušenosti, ze které při tvorbě vycházel 3. Žák vyjádří, které části výsledku jeho práce (malby, kresby, grafiky, prostorového uspořádání, animace) vycházejí z reálné zkušenosti a které z fantazie 4. Žák shromáždí zdroje podnětující jeho vizuální obraznost (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznam, audionahrávka, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie), třídí je podle samostatně zvolených kritérií	- odívání, móda, barevné řešení bytu, karoserie - zdokonalování kresby – způsoby stínování, kontrast - objemové vyjádření námětu barvami – doplňkové a lomené barvy, barvy podobné a příbuzné - skicování, práce v přírodě (krajinomalba, kresba, frotáž)	
VV-9-1-04 vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření <i>VV-9-1-04p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i>	1. Žák vybere takové obrazové prvky a jejich vztahy (například harmonická nebo kontrastní barevnost, objemové nebo lineární vyjádření objektů, detailní propracování nebo stylizace tvarů, figurativní nebo nefigurativní pojetí), které považuje pro samostatně zvolené či zadané téma za nejvhodnější 2. Žák najde na příkladech děl dalších autorů obrazové prvky a jejich vztahy, které při tvorbě použil		

VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku <i>VV-9-1-05p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i>	1. žák vybere z nabídky obrazů ty, které jako celek především působí na jeho smysly nebo vyjadřují jeho osobní nebo společenskou zkušenost či představu 2. žák najde ty části obrazu, které mohou především působit na jeho smysly nebo vyjadřovat jeho jedinečnou osobní zkušenost či představu nebo jejich obsah může být společně sdílen 3. žák využije návštěvu galerie k vnímání originálu uměleckého díla a uvědomění si významu vlastního prožitku z umělecké tvorby v autentickém prostředí galerie výtvarného umění či výstavní síně.		
VV-9-1-08 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření <i>VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i>	1. žák rozlišuje a pojmenuje typy vizuálních vyjádření 2. žák určí, co je pro daný typ vizuálního vyjádření charakteristické 3. žák představí výsledky své práce v různých situacích a za různých podmínek; zjišťuje, jak jeho dílo působí na ostatní, a diskutuje o tom 4. žák zjišťuje, jak probíhá komunikace v prostoru prostřednictvím zde umístěných objektů a jejich hmotných i symbolických účinků		
Téma 2: Dekorativní a prostorové práce			
VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného	1. žák vybere z nabídky obrazů ty, které jako celek především působí	Dekorace a prostor	

vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku <i>VV-9-1-05p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i>	na jeho smysly nebo vyjadřují jeho osobní nebo společenskou zkušenost či představu 2. žák najde ty části obrazu, které mohou především působit na jeho smysly nebo vyjadřovat jeho jedinečnou osobní zkušenost či představu nebo jejich obsah může být společně sdílen 3. žák využije návštěvu galerie k vnímání originálu uměleckého díla a uvědomění si významu vlastního prožitku z umělecké tvorby v autentickém prostředí galerie výtvarného umění či výstavní síně	- tematické práce - Vánoce, Velikonoce - písmo, užitá grafika, reklama propagační prostředky práce s netradičními materiály, výroba dekorací - výstavy a nástěnky ve škole	
VV-9-1-08 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření <i>VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i>	1. žák rozlišuje a pojmenuje typy vizuálních vyjádření 2. žák určí, co je pro daný typ vizuálního vyjádření charakteristické 3. žák představí výsledky své práce v různých situacích a za různých podmínek; zjišťuje, jak jeho dílo působí na ostatní, a diskutuje o tom 4. žák zjišťuje, jak probíhá komunikace v prostoru prostřednictvím zde umístěných objektů a jejich hmotných i symbolických účinků		
Téma 3: Svět umění			
VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v	1. žák vybere a sestaví celek z nabídky obrazů, takto sestavený celek interpretuje 2. žák vytvoří další obrazové celky	Umění - dějiny umění - vyhledávání a porovnávání různých způsobů	

současnému výtvarnému umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace <i>VV-9-1-01p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i> <i>VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</i>	tím, že přeskupí části obrazů; popíše jejich obsah a vysvětlí, v čem se od sebe liší 3. Žák seřadí obrazy tak, aby jejich fáze vyjadřovaly prostor, časovou následnost proměn, dramatický účinek	uměleckého vyjadřování konkrétních děl (např.: renesance, baroko – okno, římsa...) - sgrafita - mozaika (INF práce s internetem, vyhledávání www stránek - orientace, výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě, počítačová grafika)	
VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků <i>VV-9-1-06p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i> <i>VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity</i>	1. Žák rozpozná charakteristické prvky uměleckého díla a architektury a utřídí je do skupin podle uměleckého směru a historické epochy 2. Žák využije své portfolio s utříděnými zdroji (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznamy, audionahrávky, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie) pro svoji vlastní tvorbu a téma, které si samostatně zvolí		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků <i>VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i> <i>VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</i>		ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI <i>prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření</i> <i>uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)</i>	Z, D, ČJ, M, INF, ČaSP, PŘ, ORV, INF
VV-9-1-02 užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními			

smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie <i>VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i> <i>VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních</i>		<i>smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě</i> UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY <i>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace</i>	
VV-9-1-03 užívá prostředky pro zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace <i>VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i> <i>VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve</i>		<i>typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry</i> <i>přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní,</i>	

<i>výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci</i>		expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	
VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření <i>VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i>		OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ <i>osobní postoj v komunikaci</i> – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování <i>komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření</i> – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace <i>proměny komunikačního obsahu</i> – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	
VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu <i>VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru</i>			

5.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

5.8.1 TĚLESNÁ VÝCHOVA

5.8.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu tělesná výchova

5.8.1.1.1 Obsahové vymezení

Vyučovací předmět tělesná výchova vychází ze vzdělávacího oboru „Člověk a zdraví“

Cílem vyučovacího předmětu je napomoci k optimalizaci pohybového režimu vyučovacího dne, zprostředkovat zážitky, které se stanou základem motivace pro celoživotní pohybovou aktivitu, dovést žáka k osvojení znalostí a dovedností potřebných k provádění vybraných pohybových aktivit a sportů, dovést žáka k osvojení znalostí využitelných ve směřování ke zdravému způsobu života, zprostředkovat dovednosti potřebné pro řešení kritických situací při pohybové aktivitě.

Tělesná výchova se zaměřuje na podněcování žáků k pohybové aktivitě a vedení žáků v pohybových aktivitách sportovního i kondičního charakteru. Vede je k uvědomělému přístupu při výběru i provádění těchto aktivit, k sebeřízení a hodnocení. Zároveň vede ke spolupráci při přípravě, provádění i hodnocení pohybových aktivit. Pohybové aktivity jsou prostředkem individuálního zdokonalování i prostředkem socializace.

5.8.1.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

V 1. – 5. ročníku se tělesná výchova vyučuje ve dvou vyučovacích hodinách týdně. V době plaveckého výcviku je týdenní časová dotace příslušných ročníků soustředěna do jediného bloku.

V 6. – 9. ročníku se tělesná výchova vyučuje ve dvou vyučovacích hodinách týdně. Vybrané celky se realizují formou kurzů. Tyto jdou nad rámec týdenní časové dotace.

Výuka probíhá koedukovaně i nekoedukovaně, pro výuku mohou být spojovány nejbližší ročníky.

Výuka probíhá zpravidla ve sportovní hale nebo na hřišti. Pro vybraná témata se využívá i terén ve městě a bezprostředním okolí (park, les apod.), specializovaná zařízení v jiných městech (bazén, zimní stadion) nebo jiné lokality.

5.8.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Kompetence k učení	Učitel na praktických příkladech blízkých žákovi ukazujeme vztah osobního cíle a učení. Podporujeme samostatnost a tvořivost. Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. Učíme plánovat, organizovat a vyhodnocovat své činnosti. Učíme používat metody plánování času a sebeřízení. Zaměřujeme se na prakticky použitelné znalosti a dovednosti. Zřetelně rozlišujeme učivo základní a rozšiřující. Učíme vyhledávat a zpracovávat potřebné informace. Podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. Umožňujeme pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. Dbáme na seznámení s cílem vyučovací hodiny - a zhodnocení jeho dosažení. Hodnotíme změnu ve znalostech a dovednostech. Vedeme k sebehodnocení. Umožňujeme zažít úspěch. Navozujeme situace, v nichž má žák radost z učení. Hodnocení vyjadřujeme přednostně pozitivní formou. Učíme práci s chybou. Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. Jdeme příkladem – dále se vzděláváme. Dbáme na porozumění (při práci s textem).
k řešení problémů	Předkládáme problémy jako výzvu. Předkládáme praktické problémy. Předkládáme modelové problémy a algoritmy řešení. Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. Seznamujeme s metodou SWOT a metodou brainstormingu. Učíme, jak některým problémům předcházet. Monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají. Vybrané problémy života školy řešíme se žáky.
komunikativní	Podporujeme rozvoj slovní zásoby. Požadujeme používání výrazových prostředků odpovídajících společenské situaci.

	Vyžadujeme přesné a úplné vyjadřování. Požadujeme reprodukování sdělení spolužáků. Požadujeme reprodukování podstatných informací z informačních zdrojů. Vedeme k prezentaci vlastních názorů, myšlenek. Učíme dovednosti věcně zdůvodňovat. Vedeme k pozitivnímu vnímání. Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci sebe, školy, obce na veřejnosti. Vedeme žáky k využití médií a veřejných akcí pro prezentaci a reprezentaci. Vedeme žáky k prezentaci a reprezentaci na školních a školských akcích. Modelujeme komunikaci v obtížných situacích. Vedeme k účasti na tvorbě pravidel, k respektování pravidel. Seznamujeme s asertivním chováním a nonverbální komunikací. Jsme příkladem v komunikaci. V dostupné míře aplikujeme komunikativní dovednosti v cizím jazyce a odlišném kulturním prostředí.
sociální a personální	Užíváme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. Navozujeme práci ve skupinách s různorodým složením. Učíme vnímat vzájemné odlišnosti jako přínos tvůrčí spolupráci. Rozvíjíme schopnost zastávat v týmu různé role. Učíme kriticky hodnotit vlastní přínos, přínos ostatních a práci týmu jako celku. Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy je spolupráce nutná. Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vedeme k uvážlivosti a předvídavosti. Učíme řešit konfliktní situace. Podporujeme součinnost dívek a hochů dětí. Monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. Vedeme k zamítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré mezilidské vztahy. Vyžadujeme dodržování pravidel chování společně dohodnutých, pravidel daných vyšší mocí i nepsaných, obecně v naší kultuře uznávaných. Sankcionujeme jednání vědomě narušující vzájemné vztahy a spolupráci. Jdeme příkladem.
občanské	Vedeme k poznání skutečnosti, že lidé se navzájem potřebují. Vedeme k poznání, že za získanou hodnotu musíme poskytnout protihodnotu. Vedeme k poznání, že svoboda není bezbřehá libovůle. Vedeme k uvědomění skutečnosti, že neseme následky svého jednání, k zodpovědnosti. Vedeme k předvídání důsledků zamýšleného jednání. Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem.

	Vedeme k poznání objektivní potřeby pravidel při soužití lidí. Zapojujeme žáky do vytváření vnitřních pravidel školy. Vedeme k odhalování zvykových pravidel a seznamování s pravidly vyhlášenými autoritou. Vedeme k nezaujatému hodnocení a přezkoumávání pravidel soužití lidí. Vedeme ke zjišťování i skrytých příčin porušování pravidel. Využíváme pomoci a zkušeností odborníků (např. PPP, OSPOD, policie aj.). Podporujeme vhodné aktivity trávení volného času. Vedeme k ekologickému chování. Vedeme k poznávání a respektování kulturních odlišností. Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Podporujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Vedeme k odmítavému postoji k rasismu, xenofobii a podobným jevům.
pracovní	Vedeme žáky k poznání hodnoty práce a oceňování práce. Ve výuce modelujeme pracovní podmínky a pracovní situace. Seznamujeme žáky s různými profesemi a pracovními činnostmi, s nároky, které kladou na pracovníka. Metodami dostupnými pedagogům i využitím služeb externích specialistů vedeme žáky k poznávání vlastních předpokladů pro různé typy profesí. Seznamujeme s požadavky různých profesí na další přípravu. Přibližujeme žákům nutnost celoživotního vzdělávání pro udržení se na trhu práce. Vyžadujeme dodržování pravidel, vyžadujeme odevzdávání kvalitní práce. Vyžadujeme sebehodnocení žáka a sami soustavně hodnotíme výsledky žákovy práce. Jdeme příkladem – příkladně plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...). Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i na veřejnosti.

5.8.1.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu tělesná výchova

1. – 3. ročník časová dotace: 2 hodiny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Činnosti ovlivňující zdraví			Průřezová témata OSV: 1.1 - 1.7. 1.9. - 1.11. DV Mezipředmětové vztahy M - pořadové cvičení Hv - rytmizace Prv - části těla, bezpečnost, dopravní výchova
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti <i>TV-3-1-01p</i> <i>zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost</i>		Správné držení těla při práci, v sedě, ve stoje, při zvedání zátěže. Relaxační cvičení. Správné dýchání. Bezpečnost při pohybových činnostech. Pohyb v přírodě.	
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení		Průpravná gymnastická cvičení - základní cvičební polohy a pohyby. Kotoul vpřed, vzad. Tance založené na taneční chůzi. Skoky a výskoky snožmo. Chůze rovnováha. Atletika - rychlý a vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem, nízký start.	
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích		Pohybové hry - honičky, štafety... Sportovní hry - manipulace s míčem. Pravidla a spolupráce ve hře, hry na sněhu, turistika.	
Téma 2: Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			

TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy <i>TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách</i>	1. žák používá oblečení a obuv vhodnou pro dané pohybové aktivity 2. žák po ukončení pohybových aktivit dbá na osobní hygienu 3. žák dodržuje pravidla bezpečnosti podle příslušného prostředí (hřiště, bazén, kluziště apod.) a činnosti	Vybraná plavecká technika, s prvky sebezáchrany a bezpečnosti. Bezpečné chování. Vhodné oblečení a obutí. První pomoc.	
Téma 3: Činnosti podporující pohybové učení			
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci <i>TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti - projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám - zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů</i>		Umí reagovat na základní pokyny, signály a gesta učitele. TV názvosloví, pořadová cvičení.	

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	
ZTV-3-1-01		Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení.	

uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy <i>ZTV-3-1-01p</i> <i>uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy</i>		Zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV. Zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)	
ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením <i>ZTV-3-1-02p</i> <i>zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením</i>	1. žák vyjmenuje hlavní znaky svého oslabení 2. žák předvede speciální vyrovnávací cvičení související s jeho vlastním oslabením 3. žák ve svém pohybovém režimu uplatňuje speciální vyrovnávací cvičení související s jeho vlastním oslabením	Speciální cvičení - základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Činnosti ovlivňující zdraví			Průřezová témata
TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti <i>TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu</i>	1. žák se denně účastní (v režimu školy) pohybových aktivit se střední nebo vyšší intenzitou zatížení a usiluje o to, aby se těmto aktivitám věnoval alespoň jednu hodinu denně. 2. žák uvede základní ukazatele tělesné zdatnosti a příklady jejich rozvoje. 3. žák ve svých pohybových aktivitách uplatňuje činnosti pozitivně ovlivňující zdravotně orientovanou zdatnost (aerobní zdatnost, svalovou sílu, svalovou vytrvalost, pohyblivost, složení těla). 1 - 4. žák (s pomocí dospělých) pravidelně sleduje ukazatele své tělesné zdatnosti a jejich vývoj. 5. žák udržuje dobrou úroveň své tělesné zdatnosti	Význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu.	OSV: 1.1. - 1.7., 1.9. - 1.11. DV Mezipředmětové vztahy M - pořadové cvičení Hv - rytmizace ČajS - části těla, bezpečnost, dopravní výchova.
TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením <i>TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu</i>	1. žák vyjmenuje hlavní znaky vadného držení těla. 2. žák pojmenuje (ukáže na obrázku, na spolužákovi, na sobě) hlavní svalové skupiny, které je třeba posilovat a které protahovat. 3. žák ve svém pohybovém režimu uplatňuje protahovací, posilovací a	Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení. Zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná	

korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením	relaxační cvičení.	zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití.	
Téma 2: Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností	1. žák zvládá základní dovednosti osvojované v tematickém okruhu Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností. 2. žák uplatňuje základní dovednosti spojené s pobytem v přírodě. 3. žák vytváří varianty jednoduchých pohybových her	Organizace při TV (základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí) Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží) Základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie (kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou, akrobatické kombinace), cvičení s náčiním a na nářadí - přeskoky přes kozu roznožka a skrčka, nácvik výmyku, trampolína, odrazy z můstku. Sportovní hry - základy (manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním a průpravné hry. pohybové hry, s různým zaměřením. Netradiční pohybové hry a aktivity, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení. Pohybová tvořivost. Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičným doprovodem, základy estetického pohybu. Vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance. Průpravné úpoly, přetahy a přetlaky. Základy atletiky, rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem. Základy sportovních her,	

		manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel . Turistika a pobyt v přírodě, přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody.	
V-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka <i>TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti</i>	1. žák používá oblečení a obuv vhodnou pro dané pohybové aktivity 2. žák po ukončení pohybových aktivit dbá na osobní hygienu 3. žák dodržuje pravidla bezpečnosti podle příslušného prostředí (hřiště, bazén, kluziště apod.) a činnosti 4. žák předvede v modelové situaci přivolání první pomoci a správnou komunikaci s operátorem 5. žák poskytne první pomoc při drobných poraněních	– hygiena při TV, pohybových činnostech a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV Bezpečnost v šatnách a v umývárkách.	
TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti <i>TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti</i>	1. žák ukáže spolužákovi např. základní postoj při míčových hrách, správné držení míče, hokejky, pátky a opraví případné chyby u spolužáka 2. žák svými slovy zhodnotí spolužákovo provedení vybrané pohybové dovednosti 3. žák upraví svou pohybovou činnost na základě učitelova pokynu	Měření a posuzování pohybových dovedností. Základy atletiky, rychlý běh do 60m, vytrvalý běh do 1000m, běh v terénu, nízký start z bloků na povel, běžecká abeceda, skok dálky z místa a s rozběhem, hod kriketovým míčkem.	

Téma 3: Činnosti podporující pohybové učení		
TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví <i>TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play</i> <i>- zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla</i> <i>- zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i zklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy</i>	1. žák vysvětlí podstatu chování fair play 2. žák svým chováním dává najevo, že přijímá porážku v soutěži 3. žák vysvětlí základní pravidla vybraných pohybových nebo sportovních her 4. žák se podílí na řízení utkání či soutěže 5. žák upraví pravidla vybrané hry tak, aby byla vhodná pro příslušné prostředí 6. žák při pohybových aktivitách bere ohled na rozdíly mezi chlapci a děvčaty	Zásady jednání a chování fair play, olympijské ideály a symboly.
TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	1. žák předvede několik jednoduchých cviků a označí je tělocvičným názvoslovím 2. žák předvede pohybovou činnost podle předloženého nákresu 3. žák předvede jednoduchou pohybovou dovednost podle předloženého popisu cvičení	Komunikace v TV, základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály.
TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	1. žák sestaví propozice jednoduché třídní soutěže 2. žák zorganizuje nebo spoluorganizuje v rámci třídy	Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, her a závodů. Zjednodušená pravidla fotbalu,

	jednoduchou sportovní soutěž nebo nacvičí se spolužáky jednoduchou pohybovou skladbu 3. Žák navrhne jednoduchou pohybovou hru v rámci vycházky, školního výletu, exkurze či pobytu v přírodě	basketbalu, floorbalu, volejbalu. Organizace utkání, losování, zahájení, počítání skóre a ukončení.	
TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	1. Žák změří, zapíše a vyhodnotí spolužákův výkon v konkrétní osvojované pohybové dovednosti (v jiných pohybových aktivitách) 2. Žák přiměřeně ohodnotí na desetistupňové škále pohybovou sestavu spolužáka 3. Žák změří svůj pohybový výkon v testech zdatnosti 4. Žák zhodnotí vývoj své zdatnosti, posoudí, zda své výkony zlepšil, nebo zhoršil	Měření a posuzování pohybových dovedností, měření výkonů, základní pohybové testy. Úprava doskočiště, příprava startu k běhu a povely pro start.	
TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	1. Žák vyhledá záznamy o sportovních akcích ve škole, v informačních zdrojích obce či v místních médiích 2. Žák vyhledá na internetu školní stránky a orientuje se v sekci věnované sportu a pohybovým aktivitám 3. Žák vyhledá informace o konané sportovní akci a referuje o jejím průběhu 4. Žák připraví základní údaje o výsledcích sportovní akce pro školní časopis	Zdroje informací o pohybových činnostech.	
TV-5-1-11		Plavání (základní plavecká výuka) –	

adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti		hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti.	
TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti		jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti	

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	
ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování <i>ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování</i>	1. žák vyjmenuje hlavní znaky svého oslabení 2. žák předvede speciální vyrovnávací cvičení související s jeho vlastním oslabením 3. žák ve svém pohybovém režimu uplatňuje speciální vyrovnávací cvičení související s jeho vlastním oslabením	Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení. Zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV. Zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)	
ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele <i>ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje</i>	1. žák předvede technicky správně konkrétní speciální cvičení 2. žák zkontroluje správnou techniku provedení speciálního cvičení v zrcadle, je-li k dispozici, a koriguje provedení cvičení 3. žák koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele	Speciální cvičení - základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení	

<i>techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele</i>			
ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením ZTV-5-1-03 <i>upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením</i>	1. žák upozorní učitele (spolužáky), že příslušnou činnost nemůže vykonávat, protože je v rozporu s jeho oslabením		

Téma 1: Činnosti ovlivňující zdraví			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	1. žák pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity 2. žák pravidelně zařazuje cvičení kompenzující jeho jednostrannou zátěž	Význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců.	Průřezová témata OSV: 1.1. - 1.7., 1.9. - 1.11. Mezipředmětové vztahy ORV - výživa. Př - lidské tělo, první pomoc ORV - Spolupráce, komunikace, dopravní výchova HV - rytmizace, tanec. M - pořadové cvičení. Z - orientační běh
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program <i>TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí</i>	1. žák pravidelně zařazuje do svého pohybového režimu aerobní pohybové činnosti 2. žák pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně 3. žák si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti	Zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením.	
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly <i>TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy</i>	1. žák zvolí vhodnou výstroj a výzbroj pro danou pohybovou činnost a zdůvodní její použití z hlediska bezpečnosti 2. žák vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu 3. žák ukončí pohybovou aktivitu protažením a kompenzačním cvičením zatížených svalových	Příprava organismu, příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení.	

	skupin		
TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší <i>TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity</i>	1. žák vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon 2. žák z ověřených zdrojů vyhledá údaje o znečištění ovzduší a určí, zda je nutné omezit pohybové aktivity 3. žák přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší	Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení.	
TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost <i>TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy měří úroveň své tělesné zdatnosti</i>	1. žák vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti 2. žák přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možností (volí obtížnost cvičení, velikost zátěže atd.) 3. žák vybere a použije výstroj a výzbroj odpovídající danému sportu a konkrétním podmínkám	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	

Téma 2: Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo
TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech <i>TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</i> TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků	1. žák zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy 2. žák rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího 3. žák uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu 4. žák zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo)	Pohybové hry – s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity. Gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí. Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem, základy rytmické gymnastiky, tance. Cvičení s náčiním. Kondiční formy cvičení pro daný věk žáků. Atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí. Sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel. Turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty. Chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla. Plavání (podle podmínek školy –

		zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti) – další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti. Lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy) – běžecské lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku.	
TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny <i>TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků</i>	1. žák pozná chybu postavení či provedení pohybové činnosti – uvede, jak má vypadat správné postavení (provedení) 2. žák zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní	Měření a posuzování pohybových dovedností, měření výkonů, základní pohybové testy.	
Téma 3: Činnosti podporující pohybové učení			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	
TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele	1. žák správně demonstruje a aplikuje dříve osvojované tělovýchovné činnosti na základě pokynů učitele, textového nebo	Komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu	

internetu <i>TV-9-3-01p</i> <i>užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka</i>	grafického podkladu 2. žák vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel 3. žák sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje	pohybu.	
TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu <i>TV-9-3-02</i> <i>naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</i>	1. žák uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje 2. žák prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví 3. žák rozpozná při pohybových aktivitách jednání poškozující nejbližší prostředí či majetek a svým chováním směřuje k jeho eliminaci	Historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci. Olympismus, fair play.	
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji <i>TV-9-3-03</i> <i>dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</i>	1. žák aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou i v jejím průběhu 2. žák provádí v průběhu týmové pohybové aktivity korekce svého jednání vzhledem ke společnému cíli 3. žák vyjádří osobní názor na průběh pohybové aktivity a zhodnotí průběh či výsledek své činnosti i činnosti družstva	Vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech organizace prostoru a pohybových činností.	

TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora <i>TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka</i>	1. žák rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit 2. žák naplňuje pravidla her, respektuje pokyny rozhodčího, patřičně na ně reaguje a podřizuje se jim, zároveň aktivně využívá možnosti vyplývající z role hráče 3. žák respektuje probíhající sportovní zápolení a v roli diváka do něj nezasahuje 4. žák dodržuje podmínky dané organizátorem činností, chápe jejich význam a své jednání podřizuje určeným organizačním pravidlům	Sportovní výstroj a výzbroj. Pravidla osvojovaných her, závodů a soutěží.	
TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí <i>TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je</i>	1. žák změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly 2. žák zaznamenává sledované údaje vlastních nebo cizích pohybových aktivit 3. žák vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává	Sledování při různých činnostech měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	
TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže <i>TV-9-3-06p</i>	1. žák se zapojuje do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity 2. žák zorganizuje se spolužáky turistickou akci nebo dlouhodobou soutěž pro žáky nižších ročníků 3. žák spolurozhoduje sportovní zápolení a nese tak dílčí	Organizace her, závodů, soutěží.	

<i>spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</i>	odpovědnost za úspěšnou realizaci sportovní akce		
TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	1. žák zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje 2. žák srozumitelně a dostatečně názorně prezentuje naměřené výkony své pohybové aktivity (které vybral k prezentaci), diskutuje o jejich kvalitě a vývoji 3. žák sleduje v médiích měřitelné výsledky sportovních činností a s určitým záměrem je prezentuje		
ZDRAVOTNÍ VÝCHOVA			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	
ZTV-9-1-01 uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení <i>ZTV-9-1-01 uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení</i>	1. žák popíše druh svého oslabení 2. žák popíše zdravotní cvičení a jejich přínos pro svůj zdravotní stav 3. žák uplatňuje pohybový režim, který přispívá ke zlepšení jeho zdravotního stavu i k regeneraci školní zátěže 4. žák se zapojuje podle svých možností do běžné TV a pohybových aktivit v režimu dne	Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení, základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)	
ZTV-9-1-02 zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení	1. žák aktivně zařazuje vyrovnávací cvičení do svých pohybových aktivit ve škole i mimo školu 2. žák volí vhodná cvičení vzhledem	Speciální cvičení - oslabení podpůrně pohybového systému A - poruchy funkce svalových skupin	

související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení <i>ZTV-9-1-02</i> <i>zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení</i>	ke zdravotnímu oslabení s důrazem na přesnost provedení, optimální počet, míru zatížení a využití vhodných pomůcek 3. žák rozpozná únavu a je schopen cvičení přerušit či ukončit	A1 - poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení A2 - vybočení páteře do stran A3 - poruchy stavby dolních končetin A4 - lokální a celková relaxace, správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen. Protahování prsních a bederních svalů, zadní strany stehů a ohybačů kyčle, posilování šíjového, mezilopatkového, břišního, hýžďového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu. Zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu, uvolňování páteře, rotační cvičení, správný dýchací stereotyp oslabení vnitřních orgánů. B – oslabení oběhového a dýchacího systému. B1 - oslabení endokrinního systému. B2 - obezita. B3 - ostatní oslabení vnitřních orgánů. B4 - kromě cvičení ze skupiny. A - rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů, hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži, adaptace na zvýšenou zátěž. Cvičení koordinace a rovnováhy oslabení smyslových a nervových funkcí. C – oslabení zraku. C1 - oslabení sluchu	
---	---	--	--

		C2 - neuropsychická oslabení C3 - kromě cvičení ze skupiny A - adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému, koordinace pohybu, rovnovážné polohy, rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu. Cvičení s hudebním doprovodem, orientace v prostoru, zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání.	
ZTV-9-1-03 aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení <i>ZTV-9-1-03p vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení</i>	1. žák rozpozná činnosti, které jsou v rozporu s jeho oslabením, a upozorní na ně 2. žák cíleně a samostatně nahrazuje činnosti, které jsou kontraindikací jeho oslabení, jinými vhodnými činnostmi	Všestranně rozvíjející pohybové činnosti, pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení.	

5.9.1 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

5.9.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu pracovní činnosti (1.-5. ročník) a Člověk a svět práce (6.-9. ročník)

Vyučovací předmět pracovní činnosti a člověk a svět práce vychází ze vzdělávacího oboru člověk a svět práce, postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací obsah předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Cíleně se zaměřuje na praktické (zejména manuální) pracovní dovednosti a návyky doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů a je jejich určitou protiváhou.

5.9.1.1.1 Obsahové vymezení

Žáci se v předmětu pracovní činnosti učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

Práce s drobným materiálem

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

Konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

Pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Učební osnovy vyučovacího předmětu pracovní činnosti na druhém stupni (částečně i osnovy vyučovacího předmětu občanská a rodinná výchova viz níže) obsahují rozpracované konkretizované výstupy a učivo ze všech tematických okruhů vzdělávací oblasti člověk a svět práce RVP ZV- jsou to: práce s technickými materiály, pěstitelské práce, provoz a údržba domácnosti, design a konstruování, dopravní výchova, svět práce. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnosti samostatně i v týmu. Ve všech vyučovacích hodinách jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Prostřednictvím vyučovacího předmětu pracovní výchova žáci získávají nejen důležité základní pracovní návyky a dovednosti, ale také důležité informace ze sféry výkonu práce a základních pravidel bezpečného chování v silničním provozu. Tím jsou plněny úkoly tématu dopravní výchova a volba povolání.

5.9.1.1.2 Časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět pracovní činnosti je povinný předmět, který se vyučuje v 1. - 5. ročníku v 1 hodinové týdenní dotaci. V 6.- 9. ročníku se vyučuje pod názvem člověk a svět práce v 1 hodinové týdenní dotaci. Bez ohledu na charakter pracovních činností probíhá výuka vyučovacího předmětu Pracovní činnosti ve stejném rozsahu pro chlapce i dívky. Podle počtu žáků ve třídě mohou být žáci při výuce pravidelně střídavě rozděleni do dvou pracovních skupin s odlišným charakterem pracovních činností.

Část vzdělávacího obsahu některých tematických okruhů (příprava pokrmů, provoz a údržba domácnosti, svět práce, dopravní výchova) je realizována i ve vyučovacím předmětu výchova k občanství a ke zdraví. Část vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti člověk a svět práce RVP ZV je rovněž realizována v některých projektech průřezových témat (viz kap. 3.4 začlenění průřezových témat).

Výuka probíhá z převážné části v odborných učebnách – školní dílna, cvičná kuchyně, na školním pozemku, v nejbližším okolí školy a formou exkurzí i ve vybraných institucích a výrobních podnicích. Teoretická výuka může probíhat i v kmenových třídách, či v počítačové učebně.

5.9.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu pracovní činnosti

Kompetence	Učitel
k učení	Na praktických příkladech blízkých žákovi ukazujeme vztah osobního cíle a učení. Podporujeme samostatnost a tvořivost. Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. Učíme plánovat, organizovat a vyhodnocovat své činnosti. Učíme používat metody plánování času a sebeřízení. Zaměřujeme se na prakticky použitelné znalosti a dovednosti. Zřetelně rozlišujeme učivo základní a rozšiřující. Učíme vyhledávat a zpracovávat potřebné informace. Podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. Umožňujeme pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. Dbáme na seznámení s cílem vyučovací hodiny - a zhodnocení jeho dosažení. Hodnotíme změnu ve znalostech a dovednostech. Vedeme k sebehodnocení. Umožňujeme zažít úspěch. Navozujeme situace, v nichž má žák radost z učení. Hodnocení vyjadřujeme přednostně pozitivní formou. Učíme práci s chybou. Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. Jdeme příkladem – dále se vzděláváme. Dbáme na porozumění (při práci s textem).

k řešení problémů	Předkládáme problémy jako výzvu. Předkládáme praktické problémy. Předkládáme modelové problémy a algoritmy řešení. Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. Seznamujeme s metodou SWOT a metodou brainstormingu. Učíme, jak některým problémům předcházet. Monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají. Vybrané problémy života školy řešíme se žáky.
komunikativní	Podporujeme rozvoj slovní zásoby. Požadujeme používání výrazových prostředků odpovídajících společenské situaci. Vyžadujeme přesné a úplné vyjadřování. Požadujeme reprodukování sdělení spolužáků. Požadujeme reprodukování podstatných informací z informačních zdrojů. Vedeme k prezentaci vlastních názorů, myšlenek. Učíme dovednosti věcně zdůvodňovat. Vedeme k pozitivnímu vnímání. Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci sebe, školy, obce na veřejnosti. Vedeme žáky k využití médií a veřejných akcí pro prezentaci a reprezentaci. Vedeme žáky k prezentaci a reprezentaci na školních a školských akcích. Modelujeme komunikaci v obtížných situacích. Vedeme k účasti na tvorbě pravidel, k respektování pravidel. Seznamujeme s asertivním chováním a nonverbální komunikací. Jsme příkladem v komunikaci. V dostupné míře aplikujeme komunikativní dovednosti v cizím jazyce a odlišném kulturním prostředí.

sociální a personální	Užíváme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. Navozujeme práci ve skupinách s různorodým složením. Učíme vnímat vzájemné odlišnosti jako přínos tvůrčí spolupráci. Rozvíjíme schopnost zastávat v týmu různé role. Učíme kriticky hodnotit vlastní přínos, přínos ostatních a práci týmu jako celku. Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy je spolupráce nutná. Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vedeme k uvážlivosti a předvídavosti. Učíme řešit konfliktní situace. Podporujeme součinnost dívek a hochů dětí. Monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. Vedeme k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré mezilidské vztahy. Vyžadujeme dodržování pravidel chování společně dohodnutých, pravidel daných vyšší mocí i nepsaných, obecně v naší kultuře uznávaných. Sankcionujeme jednání vědomě narušující vzájemné vztahy a spolupráci. Jdeme příkladem.
-----------------------	--

občanské	Vedeme k poznání skutečnosti, že lidé se navzájem potřebují. Vedeme k poznání, že za získanou hodnotu musíme poskytnout protihodnotu. Vedeme k poznání, že svoboda není bezbřehá libovůle. Vedeme k uvědomění skutečnosti, že neseme následky svého jednání, k zodpovědnosti. Vedeme k předvídání důsledků zamýšleného jednání. Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. Vedeme k poznání objektivní potřeby pravidel při soužití lidí. Zapojujeme žáky do vytváření vnitřních pravidel školy. Vedeme k odhalování zvykových pravidel a seznamování s pravidly vyhlášenými autoritou. Vedeme k nezaujatému hodnocení a přezkoumávání pravidel soužití lidí. Vedeme ke zjišťování i skrytých příčin porušování pravidel. Využíváme pomoci a zkušeností odborníků (např. PPP, OSPOD, policie aj.). Podporujeme vhodné aktivity trávení volného času. Vedeme k ekologickému chování. Vedeme k poznávání a respektování kulturních odlišností. Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Podporujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Vedeme k odmítavému postoji k rasismu, xenofobii a podobným jevům.
pracovní	Vedeme žáky k poznání hodnoty práce a oceňování práce. Ve výuce modelujeme pracovní podmínky a pracovní situace. Seznamujeme žáky s různými profesemi a pracovními činnostmi, s nároky, které kladou na pracovníka. Metodami dostupnými pedagogům i využitím služeb externích specialistů vedeme žáky k poznávání vlastních předpokladů pro různé typy profesí. Seznamujeme s požadavky různých profesí na další přípravu. Přibližujeme žákům nutnost celoživotního vzdělávání pro udržení se na trhu práce. Vyžadujeme dodržování pravidel, vyžadujeme odevzdávání kvalitní práce. Vyžadujeme sebehodnocení žáka a sami soustavně hodnotíme výsledky žákovy práce. Jdeme příkladem – příkladně plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...). Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i na veřejnosti.

5.9.1.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pracovní činnosti

1.- 3 .ročník časová dotace: 1 hodina

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Práce s drobným materiálem			
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů, <i>ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů,</i>	1.žák dovede mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír, vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru, 2.žák se seznámí s vlastnostmi materiálu. 3.žák třídí ,aranžuje přírodní materiál 4.žák dovede stříhat textil, navlékat,svazovat,spojovat	Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití Lidové zvyky, tradice, řemesla	ČJ,M, UaK, ČaJS <u>Průřezová témata</u> OSV: 1.1.,1.5. MKV: 4.1.
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy <i>ČSP-3-1-02p pracuje podle slovního návodu a předlohy</i>	1.pracuje podle slovního návodu nebo předlohy	Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	ČJ, UaK , ČaJS <u>Průřezová témata</u> OSV: 1.1.,1.3.,
Téma 2: Konstrukční činnosti			
ČSP-3-2-01	1.žák dovede sestavovat stavebnicové prvky	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů	ČJ, ČaJS , M <u>Průřezová témata</u>

zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	2. Žák dovede stavět podle předlohy a fantazie 3.Žák dovede montovat a demontovat stavebnici.	Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	OSV: 1.5.,1.10., DV:3.3.7
Téma 3: Pěstitelské práce			
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky	1.žák pečuje o nenáročné rostliny – zalévá, kypří, otírá listy 2. provádí jednoduché pěstitelské činnosti- pěstuje a sleduje zasetá semena (hrách, fazole).	Pěstování pokojových rostlin Základní podmínky pro pěstování rostlin, výživa rostlin Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) Rostliny jedovaté, alergie	ČaJS, Průřezová témata OSV: 1.3., EV: 5.1.,5.2.,5.3.,5.4.
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny			
Téma 4: Příprava pokrmů			
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování	1. žák popíše základní vybavení kuchyně 2. žák popíše účel kuchyňského vybavení	Základní vybavení kuchyně Výběr, nákup a skladování potravin Jednoduchá úprava stolu, Pravidla správného stolování	ČaJS Průřezová témata OSV:1.6.,1.11., VMEGS: 3.2.,3.3. MKV:4.1.,4.4.
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování ČSP-3-4-02p chová se vhodně při stolování			

4. - 5. ročník časová dotace: 1 hodina

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1 :Práce s drobným materiálem			
ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu <i>ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu</i>	1. žák zvolí postup a pracovní operaci vzhledem k zamýšlenému výrobku 2. žák využije vlastní představivost při obměně vzorového výrobku	Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití jednoduché Pracovní operace a postupy, organizace práce Lidové zvyky, tradice, řemesla	ČJ. ČlaJS, M <u>Průřezová témata</u> OSV:1.1.,1.2.,1.3.1.5.1.8.1.9.,1.10. VMEGS: 3.1.,3.2.,3.3,
ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic <i>ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii</i>	1. žák z nabídky vybere prvek a techniku uplatňovanou v lidové tvorbě a použije ho ve své práci 2. žák zhotoví jednoduchý výrobek vztahující se k lidové tradici určitého místa/regionu 3. žák uvede příklady lidových řemesel		
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu <i>ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</i>	1. žák popíše vlastnosti základních materiálů, které jsou pro práci s nimi důležité 2. žák popíše účel běžně používaných pomůcek a nástrojů 3. žák z nabídky vybere vhodnou pomůcku a nástroj vzhledem k materiálu, se kterým pracuje		

ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu <i>ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění</i>	1. žák udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 2. žák dodrží zásady hygieny a bezpečnosti 3. žák na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při práci s drobným materiálem 4. žák v modelové situaci ošetří drobné poranění		
Téma 2 : Konstrukční činnosti			
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	1. žák podle návodu provede montáž a demontáž jednoduchého objektu 2. žák použije různé díly stavebnice tak, aby byl výsledný objekt kompaktní 3. žák využije vlastní představivost při práci se stavebnicí 4. žák si zorganizuje a časově rozvrhne práci	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	ČJ, ČaJS, M <u>Průřezová témata</u> OSV:1.1.,1.2.,1.3.1.4.,1.5.1.8.1.9.,1.10. VMEGS: 3.1.,3.2.,3.3,
ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu			
ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu <i>ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu - užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky</i>			
Téma 3 : Pěstitelské práce			

ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování <i>ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin</i>	1. žák vypěstuje rostlinu ze semene nebo ze sazenice 2. žák založí jednoduchý pokus, na základě pozorování provede záznam růstu a vývoje rostliny 3. žák z výsledků pokusů a pozorování vysvětlí správný postup při pěstování rostliny 4. žák rozmnoží pokojové rostliny dělením trsů a řízkováním	Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) Pěstování pokojových rostlin Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	ČJ, ČaJS, M <u>Průřezová témata</u> EV: 5.1.,5.2.,5.3.,5.4.
ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny <i>ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování</i>	1. žák vypěstuje vybranou rostlinu podle zadaných pokynů a pečuje o ni 2. žák naaranžuje řezanou květinu do vhodné nádoby a pečuje o ni		
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	1. žák popíše účel běžně používaných pracovních pomůcek a nástrojů určených k pěstitelským pracím 2. žák vybere z nabídky nářadí, nádoby a další pomůcky potřebné pro zadanou činnost		
ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu <i>ČSP-5-3-04p</i>	1. žák udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 2. žák dodrží zásady hygieny a bezpečnosti 3. žák na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při pěstitelských činnostech		

<i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě</i>	4. žák v modelové situaci ošetří drobné poranění		
Téma 4: Příprava pokrmů			
ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně <i>ČSP-5-4-01p uveďte základní vybavení kuchyně</i>	1. žák popíše základní vybavení kuchyně 2. žák popíše účel kuchyňského vybavení	Základní vybavení kuchyně Výběr, nákup a skladování potravin Jednoduchá úprava stolu Pravidla správného stolování Technika v kuchyni – historie a význam	ČJ, ČaJS, M <u>Průřezová témata</u> VMEGS: 3.1.,3.2.,3.3. MKV:4.1.,4.4. MeV:6.6.,6.7.
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm <i>ČSP-5-4-02p připraví samostatně jednoduchý pokrm</i>	1. žák vybere vhodné potraviny 2. žák zvolí vhodné kuchyňské nádobí a další potřebné prostředky 3. žák podle receptu dodrží postup práce a časově si ho rozvrhne 4. žák představí a zhodnotí připravený pokrm		
ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování <i>ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování</i>	1. žák prostře stůl k jednoduchému obědu 2. žák popíše nebo prakticky předvede vhodné stolování a společenské chování 3. žák zhlédne modelovou situaci, upozorní na nevhodné společenské chování a doporučí vhodný způsob chování a jednání		
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce;	1. žák udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 2. žák dodrží zásady hygieny a bezpečnosti		

poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	3. žák na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při přípravě pokrmů 4. žák v modelové situaci ošetří drobné poranění		
--	--	--	--

6. ročník, časová dotace: 1 hodina

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Design a konstruování			
ČSP-9-2-01 sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model ČSP-9-2-01p <i>sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model</i>	1. žák pracuje s návodem, náčrtem, plánem, programem k sestavení modelu 2. žák se orientuje v daném návodu, náčrtu, plánu 3. žák vysvětlí jednotlivé kroky své práce podle stanoveného postupu a aplikuje je 4. žák dodrží postup v jednotlivých krocích daných návodem, náčrtem, plánem nebo programem	- práce podle návrhu - náčrt - popis plánu - práce se stavebnicí - bezpečnost práce	OSV: 1.1.-1.5. SV: 1.8., 1.9. MR: 1.10., 1.11. EV: 5.1.-5.4 UaK - náčrt, kreativita, vyjádření skutečnosti ORV - práce v týmu, rodina ČJ - popis Inf. - vyhledávání dat, prezentace, textový editor, modelování M - počítání, úhly, geometrie PŘ - zoologie, botanika
ČSP-9-2-02 navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.	1. žák rozpozná důležité a stěžejní prvky konstrukce a model sestaví 2. žák použije jednotlivé prvky dle návodu, náčrtu, plánu k sestavení konstrukce 3. žák rozpozná, odhalí a napraví případné chyby v konstrukci (funkčnost, nosnost, stabilitu...)		
ČSP-9-2-03 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení ČSP-9-2-03p	1. žák organizuje pracovní prostor, kontroluje nástroje, nářadí včetně jejich funkčnosti a kvalitu materiálu (např. poškození, defekty, vady materiálu nebo částí stavebnice)		

<i>ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení</i>	2. žák sestaví i rozloží konstrukčně jednoduchý model, výrobek, pokud je to konstrukčně možné 3. žák upraví model, konstrukci, výrobek dle potřeby (oprava, údržba...)		
ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-9-2-04p dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	1. žák při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní dílně 2. žák popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nářadí a nástroje před poškozením (funkčnost, životnost) 3. žák dodrží zásady bezpečnosti při konstrukčních činnostech 4. žák poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) 5. žák dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné		
Téma 2: Pěstitelské práce, chovatelství			
ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin ČSP-9-3-01p volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	1. žák použije pro přípravu práce dokumentaci, návod pro pěstování vybraných rostlin (zálivka, půda, světlo, teplo) 2. žák popíše a vysvětlí jednotlivé kroky důležité při procesu pěstování rostlin 3. žák připraví pracovní prostor, prostředí pro pěstování vybraných	- bezpečná práce na školním pozemku - práce s nářadím - práce pro zlepšení prostředí školy - léčivé rostliny - základní podmínky pro pěstování (půda, kompost, ochrana rostlin a půdy)	

	rostlin (květináč, záhonek...) 4. Žák udržuje pracovní prostor pro pěstování rostlin (odstraňuje plevel...)	- chov domácích zvířat - kontakt s domácími zvířaty - první pomoc	
ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu ČSP-9-3-03p <i>používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu</i>	1. Žák z nabídky vybere vhodné pracovní pomůcky, nástroje, nářadí pro pěstování vybraných druhů rostlin a použije je při výsadbě, výsevu, pěstování, péči a sklizni vybraných druhů rostlin 2. Žák popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nástroje a nářadí používané při pěstitelských činnostech před poškozením		
ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty ČSP-9-3-04p <i>prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty</i>	1. Žák popíše a vysvětlí základní pravidla a nutné podmínky chovu vybraných druhů drobných zvířat 2. Žák vysvětlí zásady bezpečného kontaktu se zvířaty		
ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty ČSP-9-3-05p <i>dodržuje technologickou kázeň,</i>	1. Žák při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce při pěstitelských pracích 2. Žák popíše a vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu a dodrží kázeň při práci 3. Žák při práci s rostlinami, s příslušnými nástroji i při zacházení s drobnými zvířaty dodržuje zásady		

<i>zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami</i>	bezpečnosti 4. žák poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) 5. žák dodržuje hygienu práce (umývání po práci se zeminou...)		
Téma 3: Příprava pokrmů			
ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče <i>ČSP-9-5-01p používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče</i>	1. žák rozpozná a popíše základní vybavení kuchyně, pojmenuje jeho vlastnosti a funkce 2. žák popíše základní pravidla pro práci s inventářem kuchyně a se spotřebiči, své znalosti a dovednosti využije při přípravě pokrmů 3. žák účelně a bezpečně zachází s vybavením kuchyně 4. žák vybere vhodné nástroje a spotřebiče pro přípravu jednoduchého pokrmu	- základní vybavení kuchyně - udržování pořádku a čistoty - bezpečnost a hygiena provozu - úprava pokrmů za studena - zdravý životní styl	
ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy <i>ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy</i>	1. žák vybere vhodné suroviny pro přípravu pokrmu (z nabídky, dle receptu) 2. žák používá recept, dodržuje logické kroky při přípravě pokrmů 3. žák rozpozná zdravé a nezdravé pokrmy, zná rizika spojená s konzumací nezdravých jídel		
ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	1. žák zná a používá při jídle základní příbory, vyjmenuje základní chody, orientuje se v základních potravinách a pochutinách, kterými		

ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu	se jídlo ochucuje (sůl, cukr, pepř, olej, ocet...) 2. žák se chová společensky přijatelně doma, v jídelně, v restauraci nebo na jiném veřejném místě, kde konzumuje jídlo 3. žák využije své znalosti o stolování s kamarády, známými i rodiči doma, v jídelně, restauraci nebo na jiném veřejném místě 4. žák provede základní obsluhu kamarádů, známých a rodičů u stolu		
ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	1. žák při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní žákovské kuchyni 2. žák popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání vybavení kuchyně před poškozením 3. žák dodrží zásady bezpečnosti při práci s kuchyňským nádobím a dalšími prostředky v kuchyni 4. žák poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) 5. žák dodržuje hygienu práce, udržuje kuchyni čistou a bezpečnou (umývání nádobí, vypínání elektrických přístrojů, třídění odpadu...)		

7. ročník, časová dotace: 1 hodina

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Design a konstruování			
ČSP-9-2-01 sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model <i>ČSP-9-2-01p sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model</i>	1. žák pracuje s návodem, náčrtem, plánem, programem k sestavení modelu 2. žák se orientuje v daném návodu, náčrtu, plánu 3. žák vysvětlí jednotlivé kroky své práce podle stanoveného postupu a aplikuje je 4. žák dodrží postup v jednotlivých krocích daných návodem, náčrtem, plánem nebo programem	- práce podle návrhu - náčrt - popis plánu - práce se stavebnicí	OSV: 1.1.-1.5. SV: 1.8., 1.9. MR: 1.10., 1.11. EV: 5.1.-5.4 UaK - náčrt, kreativita, vyjádření skutečnosti ORV - práce v týmu, rodina ČJ - popis Inf. - vyhledávání dat, prezentace, textový editor, modelování M - počítání, úhly, geometrie PŘ - zoologie, botanika AJ, NJ - překlady
ČSP-9-2-02 navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.	1. žák rozpozná důležité a stěžejní prvky konstrukce a model sestaví 2. žák použije jednotlivé prvky dle návodu, náčrtu, plánu k sestavení konstrukce 3. žák rozpozná, odhalí a napraví případné chyby v konstrukci (funkčnost, nosnost, stabilitu...)		
ČSP-9-2-03 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	1. žák organizuje pracovní prostor, kontroluje nástroje, nářadí včetně jejich funkčnosti a kvalitu materiálu (např. poškození, defekty, vady		

ČSP-9-2-03p ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	materiálu nebo částí stavebnice) 2. Žák sestaví i rozloží konstrukčně jednoduchý model, výrobek, pokud je to konstrukčně možné 3. Žák upraví model, konstrukci, výrobek dle potřeby (oprava, údržba...)		
ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-9-2-04p dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	1. Žák při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní dílně 2. Žák popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nářadí a nástroje před poškozením (funkčnost, životnost) 3. Žák dodrží zásady bezpečnosti při konstrukčních činnostech 4. Žák poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) 5. Žák dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné		
Téma 2: Pěstitelské práce, chovatelství			
ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin ČSP-9-3-01p volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	1. Žák použije pro přípravu práce dokumentaci, návod pro pěstování vybraných rostlin (zálivka, půda, světlo, teplo) 2. Žák popíše a vysvětlí jednotlivé kroky důležité při procesu pěstování rostlin 3. Žák připraví pracovní prostor, prostředí pro pěstování vybraných	- bezpečná práce na školním pozemku, práce s nářadím - práce pro zlepšení prostředí školy - okrasné rostliny - zelenina - ovoce - chov zvířat v domácnosti	

	rostlin (květináč, záhonek...) 4. žák udržuje pracovní prostor pro pěstování rostlin (odstraňuje plevel...)		
ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu ČSP-9-3-02p <i>pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě</i>	1. žák z nabídky vybere vhodné rostliny pro výzdobu interiéru, exteriéru podle daných podmínek, podle dané příležitosti 2. žák použije vhodné nástroje, nářadí při pěstování a aranžování květin 3. žák volí vhodný postup pěstování vybrané rostliny, zajistí průběžnou péči (zalít, přesadit, sestríhat...), rostlinu pozoruje a plánovaný postup podle potřeby upraví 4. žák využije květiny při výzdobě interiéru, upraví květiny do vázy nebo jiné nádoby		
ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu ČSP-9-3-03p <i>používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu</i>	1. žák z nabídky vybere vhodné pracovní pomůcky, nástroje, nářadí pro pěstování vybraných druhů rostlin a použije je při výsadbě, výsevu, pěstování, péči a sklizni vybraných druhů rostlin 2. žák popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nástroje a nářadí používané při pěstitelských činnostech před poškozením		
ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad	1. žák popíše a vysvětlí základní pravidla a nutné podmínky chovu vybraných druhů drobných zvířat		

bezpečného kontaktu se zvířaty ČSP-9-3-04p prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	2. žák vysvětlí zásady bezpečného kontaktu se zvířaty		
ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami	1. žák při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce při pěstitelských pracích 2. žák popíše a vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu a dodrží kázeň při práci 3. žák při práci s rostlinami, s příslušnými nástroji i při zacházení s drobnými zvířaty dodržuje zásady bezpečnosti 4. žák poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) 5. žák dodržuje hygienu práce (umývání po práci se zeminou...)		
Téma 3: Příprava pokrmů			
ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ČSP-9-5-01p používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	1. žák rozpozná a popíše základní vybavení kuchyně, pojmenuje jeho vlastnosti a funkce 2. žák popíše základní pravidla pro práci s inventářem kuchyně a se spotřebiči, své znalosti a dovednosti využije při přípravě pokrmů 3. žák účelně a bezpečně zachází s vybavením kuchyně 4. žák vybere vhodné nástroje a	- udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu v kuchyni - sestavování jídelníčku - základní způsoby tepelné a studené úpravy potravin - úprava stolu a stolování - zdravý životní styl	

	spotřebiče pro přípravu jednoduchého pokrmu		
ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy ČSP-9-5-02p <i>připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy</i>	1. žák vybere vhodné suroviny pro přípravu pokrmu (z nabídky, dle receptu) 2. žák používá recept, dodržuje logické kroky při přípravě pokrmů 3. žák rozpozná zdravé a nezdravé pokrmy, zná rizika spojená s konzumací nezdravých jídel		
ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti ČSP-9-5-03p <i>dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu</i>	1. žák zná a používá při jídle základní příbory, vyjmenuje základní chody, orientuje se v základních potravinách a pochutinách, kterými se jídlo ochucuje (sůl, cukr, pepř, olej, ocet...) 2. žák se chová společensky přijatelně doma, v jídelně, v restauraci nebo na jiném veřejném místě, kde konzumuje jídlo 3. žák využije své znalosti o stolování s kamarády, známými i rodiči doma, v jídelně, restauraci nebo na jiném veřejném místě 4. žák provede základní obsluhu kamarádů, známých a rodičů u stolu		
ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni ČSP-9-5-04	1. žák při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní žákovské kuchyni 2. žák popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání vybavení kuchyně před poškozením		

<i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni</i>	3. žák dodrží zásady bezpečnosti při práci s kuchyňským nádobím a dalšími prostředky v kuchyni 4. žák poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) 5. žák dodržuje hygienu práce, udržuje kuchyni čistou a bezpečnou (umývání nádobí, vypínání elektrických přístrojů, třídění odpadu...)		
---	---	--	--

8. ročník, časová dotace: 1 hodina

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Práce s technickými materiály			
ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň <i>ČSP-9-1-01p získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</i>	1. žák popíše vlastnosti technických materiálů (dřevo, kovy, plasty), které jsou důležité pro jeho práci 2. žák vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu (písemného, obrazového) a aplikuje je 3. žák uplatňuje získané návyky pro práci s technickými materiály (dřevem, kovy, plasty) 4. žák provede jednotlivé kroky dle postupu a dodrží kázeň při práci 5. žák rozpozná důležité kroky postupu, které je nutné dodržet	- práce pro zlepšení prostředí školy - hygiena, bezpečnostní předpisy - první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování technického materiálu - vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) - jednoduché pracovní operace a postupy - samostatná organizace práce - technologické postupy - základy technického zobrazování	OSV: 1.1.-1.5. SV: 1.8., 1.9. MR: 1.10., 1.11. EV: 5.1.-5.4 UaK - náčrt, kreativita, vyjádření skutečnosti ORV - práce v týmu, rodina, práce, vzdělání ČJ - popis Inf. - vyhledávání dat, prezentace, textový editor, modelování M - počítání, úhly, geometrie PŘ - zoologie, botanika AJ, NJ - překlady
ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí <i>ČSP-9-1-02p řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</i>	1. žák vybere vhodný materiál pro práci dle postupu, možnosti opracování a jeho oddělování 2. žák vybere vhodné nářadí, nástroje a pomůcky pro práci s technickým materiálem (dřevem, kovem, plasty)		
ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní	1. žák popíše postup, který je nutné dodržet při práci s technickými		

činnost ČSP-9-1-03p <i>organizuje svoji pracovní činnost</i>	materiály 2. žák připraví pracovní prostor a vybavení, které je potřebné pro zadaný úkol (náradí, materiál...) 3. žák rozvrhne práci dle časových dispozic 4. žák reorganizuje v průběhu práce pracovní prostor dle potřeby, odklízí nepotřebný materiál, nástroje a náradí bezpečně odkládá a uklízí 5. žák uklidí pracovní prostor na konci práce		
ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku ČSP-9-1-04p <i>pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech</i>	1. žák použije pro přípravu a k práci s technickými materiály technickou dokumentaci (náčrt, výkres) 2. žák se orientuje v technické dokumentaci 3. žák čte z náčrtu a výkresu potřebné informace pro práci s technickými materiály – rozměry, tvary 4. žák nakreslí jednoduchý náčrt, který zjednoduší jeho práci s technickými materiály (nakreslí od ruky, popřípadě použije základní rýsovací potřeby – pravítko, kružítko) 5. žák provede okótování		
ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím; poskytne	1. žák při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní dílně 2. žák popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání náradí a nástroje		

první pomoc při úrazu ČSP-9-1-05 <i>dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu</i> - rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti - zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu - správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu	před poškozením a pro delší životnost nástroje nebo nářadí 3. žák dodrží zásady bezpečnosti při práci s technickými materiály 4. žák poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) 5. žák dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné		
Téma 2: Provoz a údržba domácnosti			
ČSP-9-4-01 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví ČSP-9-4-01p	1. žák používá peníze jako platidlo (používá bankovky a mince, ověří si vrácené peníze, identifikuje bezhotovostní styk) a rozliší základní operace s penězi	- finanční gramotnost - platební styk - bezkontaktní platby - mzda, plat	

<i>provádí jednoduché operace platebního styku</i>	(platby, bezhotovostní styk) 2. Žák posoudí hodnotu peněz (porovná levný a drahý výrobek, kategorizuje produkty) a aplikuje to při nákupu i hospodaření s vlastními financemi (kapesné) 3. Žák rozpozná hlavní příjmy a výdaje domácnosti (mzda, platby za teplo, vodu, nájem, platby za telefon, internet...)		
ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů ČSP-9-4-02p ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	1. Žák vyjmenuje a stručně popíše obvyklé práce spojené s úklidem a běžným provozem domácnosti v kuchyni, obývacím pokoji, koupelně a vlastním pokoji 2. Žák předvede či popíše základní práce v domácnosti i s využitím domácích spotřebičů, uvede příklady, jak šetřit energií v domácnosti 3. Žák využije pro bezpečné a účelné zacházení s domácími spotřebiči návod nebo doporučení pro práci se spotřebičem	- elektrotechnika v domácnosti - úklid domácnosti - návody k obsluze - spotřeba energií - odpady	
ČSP-9-4-03 správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby provádí drobnou domácí údržbu	1. Žák vybere správnou pomůcku, nástroj, náradí při péči o domácnost 2. Žák dodrží zadaný postup při údržbě oděvů (praní, zašití oděvu, žehlení, ukládání šatů)	- údržba oděvů, textilií - úklid - plánování	

ČSP-9-4-03p <i>správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti</i>			
ČSP-9-4-04 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem ČSP-9-4-04p <i>dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií</i>	1. žák zná a dodržuje základní hygienické strategie a návyky v domácnosti 2. žák dodrží zásady bezpečnosti při domácích pracích 3. žák rozpozná a popíše nebezpečí spojená s elektrickými spotřebiči v domácnosti 4. žák poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních)	- bezpečnost, elektrotechnika - chemikálie - úrazy a první pomoc	
Téma 3: Svět práce			
ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí ČSP-9-8-01p <i>orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách</i>	1. žák popíše základní profese a jejich požadavky z hlediska vzdělání a profesních dovedností 2. žák vysvětlí možný vliv školy (výběr školy, zaměření, podmínky pro přijetí) na pracovní zařazení 3. žák popíše pracovní prostředí vybraných profesí	- sebepoznávání - osobní zájmy, cíle, tělesný a zdravotní stav - vlastnosti, schopnosti, sebehodnocení - rozhodování - styly rozhodování, odpovědnost při rozhodování o budoucí profesi a v závažných životních situacích	
ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného	1. žák porovná své předpoklady a možnosti s požadavky konkrétního povolání		

povolání a profesní přípravy <i>ČSP-9-8-02p</i> <i>posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života</i>	2. žák navrhne v modelových situacích řešení volby vhodného povolání, profesní přípravy a objasní nutnost celoživotního vzdělávání ve vybraných profesích	- akční plánování - plánování důležitých životních kroků, tvorba plánů - trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce - práce s profesními informacemi - návštěva IPS - Úřad práce Cheb	
ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání <i>ČSP-9-8-03p</i> <i>využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání</i>	1. žák popíše příslušné poradenské služby pro výběr povolání a jejich funkce 2. žák použije vybrané webové stránky a portály pro získání a zpracování informací týkajících se poradenských služeb, pracovních pozic a dalších profesních informací souvisejících se získáním zaměstnání; popřípadě využije jiné možnosti k získání těchto informací		
ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce <i>ČSP-9-8-04p</i> <i>prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání - byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů - byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání</i>	1. žák aplikuje pravidla slušného chování při prezentaci své osoby v modelových situacích při vstupu na trh práce 2. žák popíše a předvede v modelových situacích žádost o pracovní pozici 3. žák využije v modelových situacích materiály, které jsou důležité pro přijímací pohovor (motivační dopis, životopis...) na konkrétní pracovní pozici		

9. ročník, časová dotace: 1 hodina

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Téma 1: Práce s technickými materiály			
ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň <i>ČSP-9-1-01p získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</i>	1. žák popíše vlastnosti technických materiálů (dřevo, kovy, plasty), které jsou důležité pro jeho práci 2. žák vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu (písemného, obrazového) a aplikuje je 3. žák uplatňuje získané návyky pro práci s technickými materiály (dřevem, kovy, plasty) 4. žák provede jednotlivé kroky dle postupu a dodrží kázeň při práci 5. žák rozpozná důležité kroky postupu, které je nutné dodržet	- práce pro zlepšení prostředí školy - práce s technickým materiálem - práce s technickou dokumentací, technické informace, návody - úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky - technika a životní prostředí - technika a volný čas - tradice a řemesla	
ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí <i>ČSP-9-1-02p řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</i>	1. žák vybere vhodný materiál pro práci dle postupu, možnosti opracování a jeho oddělování 2. žák vybere vhodné nářadí, nástroje a pomůcky pro práci s technickým materiálem (dřevem, kovem, plasty)		
ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	1. žák popíše postup, který je nutné dodržet při práci s technickými materiály 2. žák připraví pracovní prostor a		

ČSP-9-1-03p organizuje svoji pracovní činnost	vybavení, které je potřebné pro zadaný úkol (nářadí, materiál...) 3. žák rozvrhne práci dle časových dispozic 4. žák reorganizuje v průběhu práce pracovní prostor dle potřeby, odklízí nepotřebný materiál, nástroje a nářadí bezpečně odkládá a uklízí 5. žák uklidí pracovní prostor na konci práce		
ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku ČSP-9-1-04p pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech	1. žák použije pro přípravu a k práci s technickými materiály technickou dokumentaci (náčrt, výkres) 2. žák se orientuje v technické dokumentaci 3. žák čte z náčrtu a výkresu potřebné informace pro práci s technickými materiály – rozměry, tvary 4. žák nakreslí jednoduchý náčrt, který zjednoduší jeho práci s technickými materiály (nakreslí od ruky, popřípadě použije základní rýsovací potřeby – pravítko, kružítka) 5. žák provede okótování		
ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	1. žák při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní dílně 2. žák popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nářadí a nástroje před poškozením a pro delší životnost nástroje nebo nářadí		

ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu - rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti - zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu - správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu	3. žák dodrží zásady bezpečnosti při práci s technickými materiály 4. žák poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) 5. žák dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné		
Téma 2: Příprava pokrmů			
ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ČSP-9-5-01p používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje	1. žák rozpozná a popíše základní vybavení kuchyně, pojmenuje jeho vlastnosti a funkce 2. žák popíše základní pravidla pro práci s inventářem kuchyně a se spotřebiči, své znalosti a dovednosti využije při přípravě pokrmů 3. žák účelně a bezpečně zachází s	- základy přípravy pokrmů teplé a studené kuchyně	

základní spotřebiče	vybavením kuchyně 4. žák vybere vhodné nástroje a spotřebiče pro přípravu jednoduchého pokrmu		
ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy	1. žák vybere vhodné suroviny pro přípravu pokrmu (z nabídky, dle receptu) 2. žák používá recept, dodržuje logické kroky při přípravě pokrmů 3. žák rozpozná zdravé a nezdravé pokrmy, zná rizika spojená s konzumací nezdravých jídel		
ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu	1. žák zná a používá při jídle základní příbory, vyjmenuje základní chody, orientuje se v základních potravinách a pochutinách, kterými se jídlo ochucuje (sůl, cukr, pepř, olej, ocet...) 2. žák se chová společensky přijatelně doma, v jídelně, v restauraci nebo na jiném veřejném místě, kde konzumuje jídlo 3. žák využije své znalosti o stolování s kamarády, známými i rodiči doma, v jídelně, restauraci nebo na jiném veřejném místě 4. žák provede základní obsluhu kamarádů, známých a rodičů u stolu		
ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	1. žák při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní žákovské kuchyni 2. žák popíše a vysvětlí, jakým		

ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	způsobem ochrání vybavení kuchyně před poškozením 3. žák dodrží zásady bezpečnosti při práci s kuchyňským nádobím a dalšími prostředky v kuchyni 4. žák poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) 5. žák dodržuje hygienu práce, udržuje kuchyni čistou a bezpečnou (umývání nádobí, vypínání elektrických přístrojů, třídění odpadu...)		
Téma 3: Svět práce			
ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách	1. žák popíše základní profese a jejich požadavky z hlediska vzdělání a profesních dovedností 2. žák vysvětlí možný vliv školy (výběr školy, zaměření, podmínky pro přijetí) na pracovní zařazení 3. žák popíše pracovní prostředí vybraných profesí	- možnosti vzdělávání - náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení - přehled nabídek vzdělávání, profesní přípravy, zaměstnání - informace a poradenské služby - vyhledávání, třídění a správné využívání profesních informací, IPS - návštěva ÚP Cheb - zaměstnání - pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele	
ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám	1. žák porovná své předpoklady a možnosti s požadavky konkrétního povolání 2. žák navrhne v modelových situacích řešení volby vhodného povolání, profesní přípravy a objasní nutnost celoživotního vzdělávání ve vybraných profesích		

běžného života			
ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání ČSP-9-8-03p <i>využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání</i>	1. Žák popíše příslušné poradenské služby pro výběr povolání a jejich funkce 2. Žák použije vybrané webové stránky a portály pro získání a zpracování informací týkajících se poradenských služeb, pracovních pozic a dalších profesních informací souvisejících se získáním zaměstnání; popřípadě využije jiné možnosti k získání těchto informací	- problémy nezaměstnanosti, úřady práce - práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů - podnikání - druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání - vyhledávání vhodných učebních oborů na PC - Práce s vyhledávači na PC- vhodné profesní zařazení	
ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce ČSP-9-8-04p <i>prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání - byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů - byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání</i>	1. Žák aplikuje pravidla slušného chování při prezentaci své osoby v modelových situacích při vstupu na trh práce 2. Žák popíše a předvede v modelových situacích žádost o pracovní pozici 3. Žák využije v modelových situacích materiály, které jsou důležité pro přijímací pohovor (motivační dopis, životopis...) na konkrétní pracovní pozici		